

**SKEMA
VAN
WERKSAAMHEDE
TE WORD VOORGELË AAN
DIE H.E. SINODE 1936
DEUR
Die Kommissie van Orde**

Aanbevelings van die Kommissie van Orde.

Die ondergetekendes het die eer, ingevolge Art. 87, die volgende *Aanbevelings* te doen aan die H.E. Sinodale Vergadering:—

1. Dat Art. 83, laaste sin, sal gehandhaaf word, en dat die sluiting van die Vergadering sal plaasvind, so moontlik, nie later as die 18de November nie.

2. Dat 'n *Broederlike Onderhoud* sal gehou word op Dinsdagaand, 27 Oktober, oor die *Sending*, en dat daar die dag sal gewy word aan die bespreking van wat voorkom onder „*Sending*” in die Skema.

Dat daar Dinsdagaand, 3 November, 'n *Broederlike Onderhoud* sal gehou word, waarvan die onderwerp later sal aangekondig word.

Dat Dinsdag, 10 November, sal gegee word aan die behandeling van die sake wat voorkom onder „*Armsorg*” in die Skema, en dat daar in die aand 'n *Broederlike Onderhoud* sal wees oor die onderwerp *Armsorg*.

Dat die reëling in verband met die Broederlike Onderhoud op die drie genoemde aande respektiewelik sal gelaat word in hande van die Moderatuur, en dat die sprekers aangestel word met raadpleging van die betrokke kommissies.

3. Dat die *Heilige Awendmaal* sal gevier word op Dinsdagaand, 17 November, met suspensie van Art. 87 (b).

4. Dat tot bespoediging van die werksaamhede van die Sinode die volgende sake dadelik na Spesiale Kommissies sal verwys word:—

- (a) Na die *Regskommissie* wat voorkom onder Nos. 10, 11, 12, 20, 27, 28, 35, 39, 40, 41, 52, 54, 62, 63, 69, 76, 80, 81, 82, 84, 100, 124, 127, 133, 152, 162, 188, 207, 208.
- (b) Na die *Kommissie oor die Fondse*, Nos. 13, 31, 96, 106, 128, 134, 182, 185, 187, 190, 192, 193, 194, 197, 198, 199, 200, 201, 205, 206, 210, 212, 214, 215, 216, 217, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 241.
- (c) Na die *Kommissie van Revisie*, Nos. 1, 2, 3, 5 (in oorleg met die Kommissie oor die Fondse), 6, 7, 18, 30, 42, 47, 50, 51, 53, 57, 60, 61, 64, 65, 71, 73, 74, 75, 79, 83, 85, 86, 90, 91, 92, 94, 95, 97, 99, 108, 112, 114, 117, 130, 137, 140, 155, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 176, 177, 189, 209, 211, 213, 218, 219, 220, 221, 222, 225, 235.
- (d) Na 'n *Spesiale Kommissie oor Sosiale Euwels*, Nos. 8, 17, 59, 68, 77, 98, 110, 135.
- (e) Na 'n *Spesiale Kommissie insake die S.A. Bybelvereniging en Kolportasiewerk* (in oorleg met die Kolportasiekommisie), Nos. 9, 16, 38, 43, 56, 115, 122, 126, 132.
- (f) Na 'n *Spesiale Kommissie insake Kultuurverenigings*, Nos. 22, 44, 46.
- (g) Na 'n *Spesiale Kommissie insake die A.E.B.*, ens., Nos. 24, 26, 36, 66, 120, 125, 131.
- (h) Dat Nos. 14, 15, 88, 111 behandel word saam met die Rapport van die Raad van Kerke.
- (i) Na 'n *Spesiale Kommissie insake Eegskseiding*, No. 49.
- (j) Na 'n *Spesiale Kommissie insake die Beroepstsel*, Nos. 72, 78, 129.
- (k) Dat Nos. 93, 101, 105, 109, 157 behandel word saam met die Rapport van die Algemene Armsorgkommisie.
- (l) Na 'n *Spesiale Kommissie vir Synodus Contracta*, Nos. 102, 104, 118.
- (m) Na 'n *Spesiale Kommissie insake Naamsveranderings van Gemeentes*, Nos. 29, 107.
- (n) Dat No. 113 verwys word na die Moderatuur met gunstige oorweging dat een aand, so moontlik, aan die genoemde saak sal gewy word.
- (o) Dat onder die Rapport van die Opvoedingskommisie behandel sal word, Nos. 116, 171, 172, 174, 179, 180, 183, 184, 186, 195, 203.
- (p) Dat No. 138 behandel word saam met die Rapport Curatorium van die Teologiese Kweekskool.
- (q) Na 'n *Spesiale Kommissie insake Status van Sendelinge en die Sending-Instituut*, Nos. 139, 141-149, 150, 153, 154, 156.

- (r) Dat Nos. 173 en 175 behandel word saam met die Rapport van die Kommissie vir die Bearbeiding van Universiteit-studente.
- (s) Dat Nos. 196 en 202 behandel word saam met die Rapport van die Saakgelastigde en Ds. J. R. Albertyn.
- (t) No. 178 word verwys na 'n Spesiale Kommissie.

Dat elke mōre na die opening van die Vergadering tien minute aan gebed sal gewy word.

6. Dat die Notule van elke Sitting daaglik sal gedruk en die volgende mōre 'n driekwartier voor die Sitting op die sitplek van elke lid van die Vergadering sal besorg word. Hulle word dan nie deur die Scriba gelees nie, maar dadelik by die aanvang van die Sitting as gelees beskou.

7. Dat tot leidraad van die Moderator provisioneel bepaal word om nie meer tyd aan die verskillende hoofde op die Skema dan as volg te wy nie:—

I. Sinode	2 dae.
II. Kerklike Inrigtings	1½ dag.
III. Sending	2 dae.
IV. Armsorg	2 dae.
V. Eksamens	1 dag.
VI. Opvoeding en Onderwys	1 dag.
VII. Besondere Werksaamhede	1 dag.
VIII. Fondse	2 dae.
IX. Verslae nog nie genoem nie	2 dae.
X. Raporte van Tydelike Kommissies	4 dae.

Met verskuldigde hoogagtting, U Dienswillige Broeders,

F. X. ROOME, Voorsitter.
Oud. F. S. MALAN.
J. F. MENTZ.
F. S. MALAN.
A. J. VAN WYK, Scriba.

Kaapstad, 11 Augustus 1936.

SKEMA VAN WERKSAAMHEDE.

- I. SINODE.
 - II. KERKLIKE INRIGTINGS.
 - III. SENDING.
 - IV. ARMSORG.
 - V. EKSAMENS.
 - VI. OPVOEDING EN ONDERWYS.
 - VII. BESONDERE WERKSAAMHEDE.
 - VIII. FONDSE.
 - IX. ANDER VERSLAE.
 - X. VERSLAE VAN TYDELIKE KOMMISSIES.
-

I. SINODE.

Rapport van die Moderatuur.
Rapport van die Actuaris Synodi.
Rapport van die Scriba Synodi.
Rapport van die Scriba van die Algemene Sinodale Kommissie.
Aanbevelings van die Federale Raad der Kerken.
Rapport van die Afgevaardigdes na die Sinodes van die Susterkerke in Transvaal, Oranje-Vrystaat en Natal.

BESKRYWINGSPUNTE.

1. Die HoogEerw. Sinode besluit dat uit ons „Wette en Bepalinge” sal geskrap word die woorde: „of Deputate van Kerklike Besture of Kommissies”, wat voorkom in Art. 5: 9.—*Predikant van Aliwal-Noord*.
2. Die HoogEerw. Sinode besluit dat die ouderdom vir die afle van Belydenis vir jongelinge sal vasgestel word op sestien (16) jaar, en dat dus Art. 43 sal lees: „Geen jongeling en geen jonge dogter beneden die sestien (16) jaar sal toegelaat word nie tot die afle van die Belydenis.”—*Predikant van Aliwal-Noord*.
3. Die Sinode word versoek Art. 28, die laaste deel, so te verander dat dit as volg lui: Die Kerkraad stel twee weeksdae vas vir huweliksinseëning, wat as gewone huweliksdae sal beskou word.—*Ring van Queenstown*.
4. Brief van die heer J. D. Krige namens beswaardes in die gemeente van Stellenbosch (sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 76, en antwoord van die Kerkraad van Stellenbosch).
5. Die Ring beveel aan by die Sinode, dat tot die voorwaardes van afstigting van nuwe gemeentes (Art. 69) word gevoeg, dat 'n nuutgestigte gemeente verplig sal wees om aan te sluit by die Predikante-Pensioenfonds, en dat alle wetsartt. wat slaan op so 'n verandering, ooreenkomsdig sal gewysig word.—*Ring van Graaff-Reinet*,
6. Die Ring van Prins Albert versoek die Sinode onder Art. 20 (b) 'n skema daar te stel sodat daar eenvormigheid by die Ringe sal wees wat betref die punte waaroor die verslag van die Staat van Godsdiens gaan.—*Ring van Prins Albert*.
7. Die Ring stuur as 'n Beskrywingspunt na die e.v. Sinode, dat van Art. 20 (c) „n Kort oorsig oor die Onderwys in die gemeente, en van wat insake die opvoeding van die armes gedaan word” gerojejer word; en dat die deel: „Waarin in die besonder melding sal gemaak word van die godsdiens-onderwys” gevoeg word by Art. 20 (b).—*Ring van Albanie*.
8. Die Ring van Albanie dring aan by die Sinodale Kommissie, om sy ernstige aandag te wy aan die saak van bioskoop-rolprensentuur met die oog op 'n verandering in wetgewing ten opsigte van die pligte en magte van die Sensuurraad.—*Ring van Albanie*.
9. Die Ring van Britstown versoek die HoogEerw. Sinode om sy aandag te skenk aan 'n beter reëling van die kolportasiwerk in ons Kerk, aangesien dit die oordeel van die Ring is dat die werk tans nie na wens en bevredigend gedoen word nie.—*Ring van Britstown*.
10. Het 'n gemeente die reg om 'n gekleurde lidmaat wat met bewys van lidmaatskap uit 'n sustergemeente oorkom te weier en kerklike voorregte saam met blankes te ontsé?—*Ring van Calvinia*.

11. Wat presies word bedoel deur „daad” in Art. 4 van ons Wette en Bepalings? Wie moet oordeel? — *Ring van Calvinia.*

12. Die Ring wens, dat daar duidelikheid aangebring sal word insake die uitbetaaling van salaris aan die predikant nadat hy demissie in een gemeente ontvang het en nog nie in die ander gemeente bevestig is nie, waarheen hy 'n beroep aangeneem het. — *Ring van George.*

13. Die salaris van 'n predikant hou op met die dag van sy dood. Die kerkraad sal egter aan die weduwee, of ongehuwe kinders, 'n bedrag gelykstaande aan ses maande salaris uitbetaal. Ook sal hulle, as hulle dit verkies, minstens drie maande ná sy dood geregtig wees op die vrye en onbelemmerde gebruik van die pastorie. — *Ring van George.*

14. Die Ring voel dat *Die Kerkbode-Kommissie* 'n wakende oog moet hou oor die advertensies wat in *Die Kerkbode* verskyn. — *Ring van George.*

15. Hierdie H.E. Vergadering wys op die noodsaaklikheid van *Die Kerkbode* se subskripsie te verminder om dit binne die bereik van elke huisgesin te bring. — *Ring van George.*

16. Hierdie H.E. Ring vra dringend dog beleefd om 'n populêre handboek oor die sektes te laat opstel en teen geringe prys op die mark te plaas. — *Ring van George.*

17. Die Ring van Prins Albert gee sy heelhartige steun aan die besluit van die Ring van Britstown insake onbetaamlike kleredrag, of naakloperij, ens., en wil dit opdra aan die Sinodale Kommissie om representasies te maak by die bevoegde outhalteite daarteen. — *Ring van Prins Albert.*

18. Die Kommissie van Revisie word gevra om Art. 74 (15) as volg te wysig: Hoeveel lede dien vanjaar op u Kerkraad, wat nog nie voorheen gedien het nie? — *Ring van Dutoitspan.*

19. Die H.E. Sinode spreek hom uit oor die beginsel van sitplekke te verhuur in Gods Huis. — *Ring van Burgersdorp.*

20. Versoek van die Ring van Graaff-Reinet om kondonasié in die geval van die onwettige voorstelling (Art. 45) van twee persone in daardie Ring.

21. Brief van die heer W. M. Lombard met betrekking tot die gebruik van afsonderlike kelkies by Avondmaalsviering in die gemeente van Cradock. En ook 'n soortgelyke brief van die heer L. A. Schoeman van die gemeente De Rust.

22. 'n Brief van die Kaapstadse Skakelkomitee van die Federasie van Afrikaanse Kultuurverenigings.

23. Brief van die Nederlandse Bybelgenootskap, Amsterdam, met toesending van die nuwe Neder-

landse vertaling van die Evangelie na Johannes. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 14.)

24. Die H.E. Ring van Upington versoek die H.E. Sinode om die vorige besluit aangaande die A.E.B. te hersien. — *Ring van Upington.*

25. Versoek van die Saakgelastigde dat die Sinode hom sal uitspreek met betrekking tot die aanstelling van huweliksbevestigers.

26. Die Sinode spreek hom duidelik uit oor die kwessie van salwing en handoplegging van krankes. — *Ring van Dordrecht.*

27. Brief van die Ring van Colesberg insake buitengewone aanneming.

28. Die H.E. Sinode word gevra om kondonasié vir die handelwyse van die Kerkraad van Olifantshoek by die bevestiging van Kerkraadslede en ook lidmate. — *Ring van Grikwastad.*

29. Die naam van die gemeente Pienaar word deur die H.E. Sinode verander tot Port Elizabeth-Sentraal. — *Ring van Graaff-Reinet.*

30. Dat versoek na die H.E. Sinode sal gaan om skorsings en ontsettingsartikels in ons wetboek soos volg in harmonie te bring:—

(1) Aan die einde van Art. 368:5 (a) by te voeg wat staan onder Art. 368:7 (a) en (c).

(2) Aan die einde van Art. 368:6 by te voeg wat staan onder Art. 368:7 (a) en (c). — *Ring van Graaff-Reinet.*

31. Met die oog op die moontlikheid van verduisitering van kerkgeld in ons gemeentes, wil die Ring aanbeveel dat die saak verwys word na die e.v. Sinode vir die ontwerping van 'n gesonde stelsel van boekhou vir algemene gebruik in ons Kerk. — *Ring van Queenstown.*

32. Daar word aanbeveel dat al die vorms wat vir die Ring of Sinode gebruik word, in Afrikaans sal oorgesit word. — *Ring van Queenstown.*

33. Verder word aanbeveel dat alle onnodige items op vorms B en C soos Goev. toelae, Verdedigingskampe, ens., sal weggelaat word. — *Ring van Queenstown.*

34. Die Ring steun die aanbeveling van die sub-Kommissie van die Sinodale Kommissie wat 'n beoorlike klassifikasie van gemeentes teen 'n sekere bedrag per jaar vir die Sinodalefonds wil laat geskied. (Sien Rapport van Saakgelastigde.) — *Ring van Queenstown.*

35. Die Ring keur goed die ooreenkoms wat die Ringskommissie met die Kerkraad van Peddie gemaak het, dat hulle 'n leraar teen £200 per jaar met £100 van die A.A.K., d.w.s. £300, sal beroep en

beveel aan dat die Sinode dit goedkeur.—*Ring van Queenstown.*

36. Die Wel-Eerw. Ring van Britstown versoek die H.E. Sinode beleefdlik dog dringend om hom nog sterker as in die verlede uit te spreek teen die feit dat kerkrade gebruik maak van die dienste van die A.E.B., aangesien die Wel-Eerw. Ring daarvan oortuig is dat baie onenigheid in ons Kerk insluip as gevolg van die dienste van die A.E.B., terwyl koudheid op geestelik gebied in ons gemeentes ook dikwels die gevolg van hulle besoeke is.—*Ring van Britstown.*

37. Die Ring versoek die Sinode voortaan alle kerklike vorms in Afrikaans te laat druk.—*Ring van Prins Albert.*

38. Die Ring van Beaufort dring ernstig aan by die H.E. Sinode op beter en meer effektiewe kolportasiewerk in verband met ons Kerk.—*Ring van Beaufort.*

39. Die Ring versoek die Sinode om duidelik te verklaar of 'n lidmaat van die Kerk, wat hom deur 'n sekte laat doop, deur daardie daad sy lidmaatskap met ons Kerk verbeur.—*Ring van Caledon.*

40. Die Sinode verklaar duidelik of die ordening van 'n Proponent tot Hulpprediker in 'n seker gemeente met toestemming van die Ringskommissie wettiglik mag geskied in enige ander gemeente van dieselfde Ring, of van 'n ander Ring in die Kerk, en in enige gemeente van een of ander van die Gefedereerde Kerke.—*Ring van Caledon.*

41. Die Sinode verklaar duidelik of 'n arbeider vir die Buitelandse Sending van die Kaapse Kerk, dit sy 'n kandidaat tot die heilige diens of 'n persoon wat as Sendeling toegelaat is, noodwendig moet geordern word deur die Kaapse Kerk, of mag dit geskied deur 'n ander van die Gefedereerde Kerke as daarom versoek word.—*Ring van Caledon.*

42. Die Ring versoek die Sinode om Art. 48 so te wysig dat ná die woorde „voorgestel is“ die Art. verder sal lees as volg: „Die leges sal betaal word in die gemeente waar die aanneming plaas gehad het, dog die heffinge geëis volgens Art. 116 (a) en 307 (c) sal verantwoord word deur die gemeente waar die voorstelling geskied, watter gemeente dit sal verantwoord by die Ring. (Sien Bp.)—*Ring van Caledon.*

43. Die H.E. Sinode bespreek die wenslikheid van 'n breedvoerige Bybelgeschiedenis as handboek vir kinders in ons Sondagskole met die oog op deegliker Bybelkennis daar te stel.—*Ds. D. F. v. d. Merwe, Paarl.*

44. Brief van die Federasie van Afrikaanse Kultuurvereniginge insake verteenwoordiging op die Nasionale Kultuurraad.

45. Brief van die heer E. Peters, Afnemer, waarin hy aanbied om vry portrette van individuele lede van die Sinode te mag neem, ens.

46. Brief van die Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging insake die aanstelling van 'n predikant as hoofamptenaar van gemelde vereniging.

47. Brief van Ds. J. F. Mentz dat die volgende drukfoute en swak vertalings in die hieronder genoemde Artikels deur die Kommissie van Revisie voor die aandag van die Sinode sal gebring word:—

1. *Drukfoute:*

- (a) Art. 16 (13) a alinea 3 meerderheid.
- (b) Art. 34.—Laaste lyn moet wees Art. 51 al. 4.
- (c) Art. 52.—Art. 121 hier aangehaal het nie betrekking op hierdie saak nie.
- (d) Art. 96.—Een of moet weggeletaat word.
- (e) Art. 98 (d) al. 2.—„Hierdie beslissing sal geldig wees en krag hê solank dit“.
- (f) Art. 139 al. 2.—*Die Sinode.*
- (g) Art. 142 al. 2—elke Kerk i.p.v. *Kerkraad*.
- (h) Art. 198.—Die gemeente sorg vir . . .
- (i) Art. 209—of waar daar ook . . .
- (j) Art. 239 (1)—vooraf aangekondigde . . .

2. *Swak vertalings:*

- (a) Art. 63.—„Omtrent die open van die vergadering“. Kan dit nie wees: „Wat die opening van die vergadering betref . . .“?
- (b) Art. 72.—„Wanneer by die oprig van nuwe gemeentes“. Ook dit meen ek moet liefs verander word deur omskrywing.
- (c) Art. 138 (8)—„moet ingedien het“; „moet indien“ is tog seker beter.
- (d) Art. 391 II (2).—„Aan hierdie Kommissie sal opgedra wees“; „word opgedra“.

3. *Wat aandag vereis:*

- (a) Art. 70.—Moet Art. 70 nie 'n onderdeel vorm van Art. 71 nie; en is daar nie 'n teenstrydigheid tussen Art. 70 en Art. 71, die laaste lyn nie? Moet Art. 70 nie wegval met die oog op die laaste lyne van Art. 71 nie?
- (b) Art. 159.—Sal dit nie meer korrek wees om hier neer te lê: „deur die Actuaris vir gelegitimeer verklaar“ nie? Moet al. 3 hier nie 2 word en 2, 3 nie?
- (c) Art. 218 (b).—Hier is daar skynbaar 'n drukfout: „Hy sal in die onderskeie gemeentes die belang van“ moet wegval, en in plaas daarvan moet kom: „Hy sal van tyd tot tyd in elke gemeente van die Ring . . .“
- (d) Art. 323.—Hier is daar 'n teenstrydigheid wat behoort weggebruim te word: „As hy nie verskyn . . . sal geen verdediging afgewag word nie.“ In die volgende paragraaf lees ons: „As iemand by die eerste oproeping . . . sal die oproeping vir die tweede maal . . . geskied.“ As hierdie paragraaf bedoel is as 'n uitbreiding van die eerste, moet dit duidelik gestel word, want soos dit nou staan weerspreek dit die eerste deel.

(e) Aanhangsel p. 138 IV.—Hier moet ingevoeg word die besluit van die Sinode in 1932: „Die voordra van enige name van leraars . . .” (Sien Acta XXVIII pp. 12 en 205.)

N.B.—Nog wil ek graag wys op Art. 156, die laaste lyn van paragraaf één: „Ons verbind ons deur ons handtekening tot al die voormelde.” Moet dit nie gevoeg word aan die einde van die Art. nie?

48. Die Sinode benoem 'n Permanente In-Memoriam-Kommissie wat so na moontlik aan die begin van die Vergadering sal rapporteer oor die afsterwe van leraars gedurende die reses.—Ds. J. A. van Z. le Roux.

49. Die Sinode erken alleen overspel as grond vir egskeiding.—Ds. J. Rabie, *Predikant van Beaufort-Wes.*

50. Die H.E. Sinode dra dit aan een of meer wetgeleerde op om die Wette en Bepalings in sy Wetboek vervat na te gaan en noukeuriger te formuleer en doelmatiger in te rig.—Ds. D. F. v. d. Merwe, Paarl.

52. 'n Kerkraad bestaan uit 32 lede; 16 lede van daardie 32 bedank. Die H.E. Sinode spreek hom uit oor die volgende vrae:—

- (a) Bestaan daar nou nog 'n Kerkraad?
- (b) Indien wel, kan enige Kerkraad dan val tot sewe lede (Art. 18—I) en nog beweer dat vier die kworum is (Art. 23—b)?—Ds. P. A. C. Weidemann.

53. Art. 286, laaste paragraaf: Na die woorde „Kandidaat tot die Heilige Diens” word ingevoeg „of Geordende Hulprediker.”—Ds. P. A. C. Weidemann.

54. Die Sinode eis al die stukke, brieke, notule, proteste, e.d.m. op betreffende die saak Moria, en sprek hom uit oor:—

- (a) Die wettige prosedure van Kerkraad Moria.
- (b) Die wettige prosedure van Ring Upington.—Ds. P. A. C. Weidemann.

55.—In geval van 'n herindeling van Ringe versoek die Ring van George om onveranderd te bly.—*Ring van George.*

56. Die H.E. Ring is oortuig dat die tyd aangebreek is dat die S.A. Bybelvereniging geheel hervorm sal word, en wel in dier voege, om 'n publiserende en geestelike literatuur vespreidende dépôt te word.—*Ring van George.*

57. Die H.E. Sinode word vriendelik versoek om Art. 16 (13) (b) sodanig te verander dat die kiesing van Permanente Kommissies as volg sal geskied:—Gedurende die eerste week van die Sinodale sitting

word deur die Moderatuur 'n Kies-kollege benoem, wat sal bestaan uit die voorstellers van die bestaande Permanente Kommissies, met nog één lid uit ieder Ring, wat ten opdrag sal hé om dadelik daartoe oor te gaan om die Permanente Kommissies saam te stel, en om dan aan die einde van die sitting hierdie kommissies ter goed- of afkeuring voor die vergadering te lê. Die kies-kollege sal moet toesien om sover dit prakties uitvoerbaar is, soveel moontlik al die Br.-Leraars op die een of ander kommissie te plaas.—*Predikant van Garies.*

58. Die Ring van Clanwilliam beveel by die H.E. Sinode die wenslikheid aan dat 'n Ring nie meer as tien gemeentes sal omvat nie.—*Ring van Clanwilliam.*

59. 'n Brief van die Scriba Synodi, N.G. Kerk, Natal, versoekende dat die Sinode 'n besluit van afkeuring van dans as 'n offisiële middel tot geldversameling vir die 1938-Voortrekker-monument sal neem, om also die standpunt van die Natalse Kerk te steun.

60. Die woord „hetsy” en die woorde „deur pogings aan te wend om onder billike bepalings die band tussen predikant en gemeente los te maak” in Art. 346 word gerojeer.—*Predikant van Moria.*

61. Die woorde „wat na bevind van sake sal handel” in Art. 347 word gerojeer en in plaas daarvan word die volgende ingevoeg: „wat dan die saak verder as 'n geskil sal afhandel en uitspraak doen ooreenkomsdig Art. 378.”—*Predikant van Moria.*

62. Dat in sake wat deur die Ring of die Ringskommissie moet behandel word, daar geen onderhandelinge tussen die lede of deur die lede met enige van die partye mag plaasvind nie, hetsy offisiël of privaat, dan alleen soos deur die wet voorgeskryf word.—*Predikant van Moria.*

63. Dat die behandeling van enige saak deur die Ring of Ringskommissie onder geen omstandighede per korrespondensie mag geskied nie maar alleen in 'n offisiële vergadering nadat al die stukke soos deur die wet voorgeskryf in die hande van die Ring of die Ringskommissie gekom is.—*Predikant van Moria.*

64. Dat die beroepstelsel in dier voege verander word dat 'n tydelike verandering van standplaas 'n permanente verandering kan word wanneer buitengewone omstandighede 'n verandering wenslik of noodsaaiklik maak.—*Predikant van Moria.*

65. Dat as 'n dienende Kerkraadslid bedank omdat hy nie met die Kerkraad of die predikant wil of kan saamwerk nie, hy sal ophou om lid te wees van die gekombineerde kerkraad.—*Predikant van Moria.*

66. Die H.E. Sinode spreek hom duidelik uit oor die leer van die perfeksionisme en neem die noddige maatreëls om verdere verwarring en 'n moontlike skeuring te voorkom.—*Predikant van Moria.*

67. Die H.E. Sinode maak sonder uitstel voorsiening in die groot behoeftie van 'n eie Evangeliste-skool.—*Predikant van Moria.*

68. Die H.E. Sinode spreek sy waardering uit dat 'n aantal boere die dopstelsel op hulle pleise afgeskaf het, en betreur dit dat daar nie genoeg deur die Kerk teen hierdie euwel gewaarsku word nie.—*Ds. D. J. Malan, Predikant van Darling.*

69. Appèl van beswaarde gemeentelede in die gemeente Moria teen 'n uitspraak van die Ring van Upington i.s. ontevredenheid met *Ds. F. W. Koch.*

70. Die Sinode gee sy aandag aan die betere en meer doeltreffende voorbereiding tot lidmaatskap van die Kerk.—*Dr. D. R. Snyman, Predikant, Stellenbosch.*

71. Art. 140 word weggelaat, en Art. 142 word so gewysig dat na die woord „desverkiesende“ sal volg „ieder één of twee lede,” ens.—*Predikant van Laingsburg.*

72. Die H.E. Sinode bespreek die wenslikheid om die beroepstsel te verander.—*Kerkraad van Stella.*

73. Die woorde „of deputate van kerklike besture of kommissies in Art. 5:9 word geskrap.—*Predikant van Swartland.*

74. Die woorde „sal met . . . voortgegaan word nie“ in Art. 18:14 word vervang deur die woorde „sal die bevestiging van die beklaagde of beklaagdes nie geskied nie.”—*Predikant van Swartland.*

75. Die volgende toevoeging tot Art. 165 word gemaak: „Predikante van ons Kerk, wat buite ons kerkressort woon; asook predikante van ons Kerk wat nie 'n vaste domicilium het nie, maar as rondreisende arbeiders, met of sonder opdrag en sanksie van ons Kerk, werkzaam is, word gestel onder die jurisdiksie van die Ring wat deur die Sinode of Sinodale Kommissie aangewys word.”—*Predikant van Swartland.*

76. Die Kerkraad van Wynberg versoek beleefdlik dat die Sinode aan Eerw. J. F. Wiesner die status van predikant sal toeken.—*Kerkraad van Wynberg.*

77. Die Sinode keur af die gebruik van spyker-tafels en ander dobbelmasjiene in kafees en vra die owerheid om die gebruik daarvan onwettig te verklaar.—*Kerkraad van Kaapstad.*

78. Dat die H.E. Sinode tydens een van sy eerste sittings 'n kommissie benoem om die beroepstsel na te gaan om te sien of dit nie so verander kan word dat dit beter sal aanpas by die veranderde omstandighede van die kerklike lewe van vandag en sy bevindinge staande die Vergadering van die Sinode te rapporteer.—*Predikant van Umtata.*

79. Dat die H.E. Moderator elke jaar vir drie of vier maande vrygestel sal word van sy gemeentelike werk om die gemeentes van die Kerk te besoek, om deur nadere kennismaking met plaaslike omstandighede die eenheid en werk van die Kerk te bevorder.

Om bestaande versoek moontlik te maak stel die H.E. Sinode £100 jaarliks tot die beschikking van die gemeente waarvan die Moderator leraar is, om, indien die Kerkraad dit nodig mag ag, 'n hulpredikant aan te stel gedurende die afwesigheid van sy leraar op genoemde besoek.—*Predikant van Umtata.*

80. Met die oog op die posisie wat Eerw. A. Dreyer in ons Kerk beklee, en in aanmerking geneem die deeglike en kostelike werk wat hy vir die Kerk in die algemeen en vir die argief in die besonder reeds verrig het en nog verrig, besluit die Sinode om aan hom die status van predikant toe te ken.—*Kerkraad van Philadelphia.*

81. Brief van Eerw. C. M. van Antwerp, waarin hy aansoek doen om afslag van die teologiese kursus aan die Kweekskool te Stellenbosch.

82. Aansoek van Eerw. P. F. de V. Muller om ver-korting van sy voorgenome studie aan die Kweekskool te Stellenbosch.

83. Art. 20.—In die laaste twee paragraue word die woorde *Saakgelastigde* verander in *Archivaris Synodi*, in ooreenstemming met Art. 68 (e).—*Kerkkantoorkommissie.*

84. Art. 29.—Die volgende word hereby gevoeg: „Ringe sal die reg hé ondersoek in te stel of onder rektifikasies“ deur Kerkrade toegestaan nie wellyk ook blote *naamsveranderinge* voorkom nie, en sal aan die Archvaris Synodi kennis gee van alle deur hulle goedgekeurde rektifikasies.”—*Kerkkantoorkommissie.*

85. Art. 260, par. 1, word gewysig as volg: „Al die predikante wat by die Sinodes van die gefedereerde Nederduits Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika geleigitimeer is . . .”—*Kerkkantoorkommissie.*

86. Art. 263, par. 2, die woorde „of andersins“ en „aanvaar hy 'n sekulêre amp of burgerlike betrekking“ word geskrap.—*Kerkkantoorkommissie.*

87. Met die oog veral op Art. 205 en die herhaalde Sinodale Besluite (Acta IX: 38, 39; XVII: 17; XXIII: 31, 32; XXIV: 47) omtrent die *Kerklike Inseëning van Huwelike*, spreek die Sinode sy opinie uit oor die aanstelling van ongeordende proponente as huweliksbevestigers.—*Kerkkantoorkommissie.*

88. Die H.E. Sinode besluit dat die lede van die N.G. Kerk, Kaapland, wat op die Kommissie van *Die Kerkbode* dien, aan hom rapport sal doen oor *Die Kerkbode*.—*Ds. J. F. Mertz.*

89. Met die oog op suiwerder registrasie van name, versoek die H.E. Sinode die Regering om by die

opname van geboorte aan die ouers 'n sertifikaat uit te reik, wat dan by die opgawe van doopname vertoon moet word.—*Ds. J. F. Mertz.*

90. Art. 28 word so gewysig dat Sondag as dag vir huweliksinscēning sal afgeskaf word, en dat die Kerkraad die vryheid sal hê om enige twee dae van die week vir gewone huweliksbevestiging te bepaal.—*Ds. M. N. Janse van Rensburg.*

91. Art. 18 (1).—„Die Kerkraad sal bestaan uit minstens een predikant . . . , drie ouderlinge en drie diakens,” ens., ens., en „dit sal egter die Kerkraad vrystaan om, na goedvind, sy getal lede uit te brei deur die toevoeging van ouerlinge en diaikens, ewe-veel lede vir elke amp.”—*Predikant van Fraserburg.*

92. Art. 66 (b) lui: „Met die doen van verslag van die behandeling van elke Ringsvergadering, en die openbaarmaking van die staat van die Godsdiens in die Rings-ressort, binne een maand na afloop van die vergadering, deur middel van die offisiële orgaan van die Kerk.” (Sub-artikel (c) verval.)—*Predikant van Fraserburg.*

93. Die H.E. Sinode stel so gou moontlik 'n kommissie aan wat sal ondersoek doen, en nog in hierdie vergadering rapport uitbring, aangaande die Behoef-tige Kinderskoshuis-stelsel, o.a. ons verhouding tot die Provinciale Administrasie en die seggenskap van die onderskeie kerkrade.—*Predikant van Fraserburg.*

94. Die Ring beveel aan dat Art. 74: 2 (a) as volg gewysig word: „Is (a) ten minste twaalfmaal in die jaar, gereeld na volgorde, oor die Kategismus ge-preek? Indien nie, (b) hoeveel maal?”—*Ring van Tulbagh.*

95. Dat Art. 20 (c) afgeskaf word, en die verslag oor die opvoeding in die verslag oor die godsdiens opgeneem word.—*Ring van Tulbagh.*

96. Die H.E. Sinode besluit om 'n soortgelyke jaarliese honorarium aan die geagte weduwee van wyle Professor J. du Plessis toe te ken, soos in die verlede die geval was met die weduwees van die oorlede teolo-giese professore Muller, Marais en De Vos. (Sien Acta Synodi 1932, elfde Sitting, pag. 188.)—*Predikant van Villiersdorp.*

97. In Art. 84 sal die eerste sinsnede lees as volg. „Beskrywingspunte of voorstelle aan die Sinodale vergadering kan opgestuur word deur die Algemene Sinodale Kommissie, Ringe, Kerkrade, Predikante, Ouderlinge na die Sinode aangevraag, Quaestors van Fondse, en Permanent Kommissies van die Sinode.”—*Predikant van Villiersdorp.*

98. Dat die H.E. Sinode sy afkeuring uitspreek vir die vertoning van voltrokke doodvonnisse, soos deur die „Chamber of Horrors” (Kamer van Verskrikking) geskied. Omdat dit 'n nadelige uitwerking op die jeug het en tewens 'n onchristelike gees openbaar.—*Kerkraad van Oudtshoorn.*

99. Art. 43 (a) word aldus verander: „Geen jonge-linge en jonge-dogters benede die sestien jaar sal tot hierdie ondersoek toegelaat word nie.”—*Dr. M. J. v. d. Westhuizen, Predikant, Noorder Paarl.*

100. Die Eerw. Kerkraad van Oudtshoorn wens hiermee beleef aansoek te doen om dispensasie van Art. 43 in die geval van No. 148 van ons Lidmate-register van 1933, t.w. DINA JOHANNA NEL, gebore 13 Julie 1917, aangeneem 9 Junie 1933. Sy was een maand en twee dae onder die ouerdom van sestien jaar toe sy aangeneem is. Haar doopseel is eers na die aanneming ontvang. Kondonasie vir hierdie aan-neming word dus hiermee gevra.—*Kerkraad van Oudtshoorn.*

101. Die H.E. Sinode word andermaal gevra om die repatriasie van ons volksgenote uit Argentinië te bespreek en die nodige maatreëls te tref wat sal lei tot verwesenliking daarvan.—*Kerkraad van Oudtshoorn.*

102. Die H.E. Sinode bespreek die wenslikheid om die Sinodale vergadering te verklein.—*Kerkraad van Oudtshoorn.*

103. Die Sinode tref 'n maatreël wat daar toe sal strek dat die name van persone by die registrasie van geboorte, doop, lidmaatskap en huwelik eenders sal geregistreerd staan.—*Ds. J. A. van Blerk.*

104. Die Sinode spreek dit as sy oortuiging uit dat 'n *Synodus Contracta* nodig geword het en stel 'n kommissie aan om die vergadering te dien met 'n skema waarvolgens die *Synodus Contracta* ingerig kan word.—*Kerkraad van Kenhardt.*

105. Die H.E. Sinode benoem aan die begin van die Sitting 'n kommissie waarop daar ook sal dien aangevaardigdes uit gemeentes waar daar armkoshuise is, om deeglik ondersoek in te stel en staande die ver-gadering te rapporteer met betrekking tot:

- (a) Die tans bestaande verhouding tussen die Kerk en Provinciale Administrasie insake armkoshuise.
- (b) Hoe gemeentes deur hierdie verhouding ge-afgekeer word.
- (c) 'n Behoorlike skema op te trek wat sal dien as basis waarop kerkrade die armkoshuise kan beheer onder beter en gunstiger omstandighede as wat tans die geval is.—*Predikant van Reivilo.*

106. Die Sinode stel 'n kommissie van ondersoek aan om aanbevelings te doen ten einde proponente in staat te stel om met 'n kleiner skuld hulle studies te voleindig — óf deur 'n verkorting van die kursus, óf deur meerdere geldelike tegemoetkoming, óf deur albei metodes.—*Predikant van St. Stephen's.*

107. Die naam van die gemeente Namakwaland word verander tot dié van die gemeente Springbok.—*Kerkraad van Namakwaland.*

108. Die beroepsbrief word so verander dat die dienstyd van 'n predikant beëindig word op 65-jarige leeftyd, tensy hy van jaar tot jaar deur die Kerkraad versoek word om langer aan te bly.—*Kerkraad van Grahamstad.*

109. 'n Sirkulêre brief ontvang (gerig aan die Moderatuur) van Mev. Ds. J. P. Kriel oor die „Sorg vir Eleptici”.

110. Die Sinode dring aan by die Regering om geen gereelde vliegtuigdiens op Sondae in te stel nie, en af te sien van reeds ingestelde dienste, insluitende ook onlangs ingestelde spoorwegsnelverkeer, waaroor die Sinode sy teleurstelling uitspreek.—*Kerkraad van Grahamstad.*

111. 'n Brief van Ds. H. Murray Hofmeyr, Direkteur van die Stofberg-Gedenkskool, met die doel om die besluite van die Raad van die Kerke oor gemelde Inrigting voor die aandag van die Sinode te bring.

112. Die H.E. Sinode besluit:—

- (a) Om by die Liturgiese Formuliere van die Ned. Ger. Kerk by te voeg 'n Formulier vir die Aflê van Belydenis (Voorstelling) van jong lidmate. Hierdie Formulier sal insluit die drie bekende vrae, en ander, waartoe die Sinode mag besluit.
- (b) Om deur middel van die Raad der Kerke die samewerking hierin te verkry van die drie Gefedereerde Kerke.—*Ds. W. J. Naudé.*

113. Daar dit vanjaar huis vierhonderd jaar—vier eue—is dat Calvyn, as Reformator opgetree het, deur o.a. die „Verskyning van die Institusie,” besluit die Sinode hierdie gebeurtenis feestelik te herdink. Vir hierdie doel sonder die Sinode af een dag van die sitting van die Sinode om te wy aan die nagedagtenis van Calvyn, sy betekenis vir die Kerk Algemeen, die Reformasie, en vir ons Calviniste in besonder.—*Ds. W. J. Naudé.*

114. Met die oog op die ongerief van die Sinodale saal besluit die Sinode dat die afgevaardigdes in die saal sal sit by weeklikse beurte as volg: Die eerste week die afgevaardigdes van die oudste gemeentes van voor na agter, volgens ouderdom van die gemeentes. Die volgende week, en so by beurt, die afgevaardigdes van die oudste gemeentes van agter na vore, volgens ouderdom van die gemeentes. Hierdie besluit word geneem by die aanvang van die Sitting.—*Ds. W. J. Naudé.*

115. Die Sinode bespreek die kwessie van die Christelike Boek-verspreiding in ons Kerk.—*Predikant van Aberdeen.*

116. Die Sinode versoek die Opvoedingsdepartement om die dagskole in Desember-maand in die vervolte laat sluit na 16 Desember.—*Predikant van Aberdeen.*

117. Die Sinode bespreek die kwessie van 'n meer doeltreffende indeling en rangskikking van die wette en bepalinge van ons Kerk.—*Predikant van Aberdeen.*

118. Die Sinode bespreek die kwessie van 'n verkleinde Sinode.—*Predikant van Aberdeen.*

119. Brief van die Scriba Synodi van die Vrystaatse Kerk insake die Panda-Kerkboufonds. (Sien Verslag Sinodale Kommissie.)

120. Die Sinode spreek hom opnuut uit oor die A.E.B.-beweging en sy optrede in ons Kerk.—*Predikant van Noorder Paarl.*

121. Die bepaling van Biddae waarvoor die belangstelling van die Kerk gevra word, sal berus by die Sinode.—*Predikant van Noorder Paarl.*

122. Met die oog op die Kategetiese onderrig aan die jeug maak die Sinode voorsiening vir 'n eenvoudige handleiding wat die dwaalleer van die sektes behandel en weerlê.—*Predikant van Noorder Paarl.*

123. 'n Brief van Ds. D. N. Kotzé, Rustenburg, namens die Sinode van die Gereformeerde Kerk insake die vervolging van Christene in Rusland, met die versoek om die samewerking van onse Sinode in die afvaardiging van 'n deputasie na die Regering.

124. Versoek van die Kerkraad van Cathcart om kondonasié van Aanhangsel XVI 1, pg. 148, waar die salaris van die leraar slegs £300 is.

125. Die Kerkraad van Loeriesfontein versoek die Sinode om 'n stem te laat uitgaan teen die geværlike wyse waarop lede van die N.G. Kerk hul verbroeder met die Roomse.

126. Die H.E. Sinode dra dit aan die Kolportasiekommisie op om die gebruiklike metode van kolportasiewerk in hersiening te neem.—*Predikant van De Aar.*

127. Versoek van 'n groot aantal spoorwegarbeiders om die toekenning van die status van predikant aan Eerw. B. Pienaar.

128. Die Sinode bepaal dat die besoldiging van proponente en hulppredikante wat vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd in 'n gemeente werksaam is, nie benede £20 per maand met vrye inwoning sal wees nie, en dra dit aan die Finansiële Kommissies van die verskillende Ringe op om toe te sien dat hierdie besluit uitgevoer word.—*Predikant van Ceres.*

129. Die Sinode dra dit aan die H.E. Moderatuur op om in voortdurende voeling te bly met proponente wat geen werk het nie, en in hulle belang sover doenlik handelend op te tree.—*Predikant van Ceres.*

130. Die Sinode dra dit op aan die Moderatuur en Kerkekantoor-kommissie om te verseker in belang van die N.G. Kerk in Suid-Afrika die dienste van 'n wetgeleerde wat desverkiesende deur Kerkrade, Ringe of Sinode sal kan geraadpleeg word. Bogenoemde liggaam sal wat aangaan vergoeding vir sodanige dienste die nodige skikking tref.—*Ds. A. F. Louw.*

131. Daar die A.E.B. almeer die sektegees vertoon, en ongevraagd en selfs teen die besluite van kerkrade en gemeentes intring, so spreek die HoogEerw. Sinode hom duidelik oor die A.E.B. uit.—*Kerkraad van Carnarvon.*

132. Die HoogEerw. Sinode bespreek die noodsaaklikheid van beter kolportasiewerk deur ons Kerk.—*Predikant van Carnarvon.*

II. KERKLIKE INRIGTINGS.

Rapport van die Kuratore van die Teologiese Kweekskool.

Rapport van die Kuratore van die Sending-Instituut.

Rapport van die Bestuur van die Inrigting vir Doofstommes en Blindes.

Rapport van die Kommissie vir die Dorkas-Armhuis.

Rapport van die Suid-Afrikaanse Bybelvereniging.

137. Art. 146 (2) word as volg verander:—

(2) Die Wetenskaplike deel sal gaan oor die volgende vakke:

(i) Wat deur al die studente gevvolg moet word:
 (1) Eksegese, Ou Testament; (2) Eksegese, Nuwe Testament; (3) Kerkreg, insluitende Kerklike Wette en Bepalinge van die N.G. Kerk; (4) Dogmengeskiedenis met die Drie Formuliere van Enigheid; (5) Praktiese Teologie.

(ii) Waar die student 'n keuse van een groep kan maak uit die volgende vier: (1) Ou Testament; (2) Nuwe Testament; (3) Sistematische Teologie (die Dogmatologiese groep); (4) Historiese Teologie.

'n Student sal verplig wees om 'n aanvullende eksamen, met bywoning van die kolleges, te doen in sodanige vakke wat anders uit sy kursus sou wegval as gevvolg van sy keuse in die 4de jaar van een van die genoemde vier groepe onder (ii).

Volgende op Art. 146 word 'n nuwe artikel ingevoeg van die volgende inhoud:—

(a) 'n Student sal toegelaat word om 'n Tesis te skrywe oor 'n onderwerp uit die besondere groep wat hy gekies het onder (ii) van die voorgaande

133. Die H.E. Sinode word vriendlik versoek om dispensasie van Art. 18: 17 tot herkiesing van die broeders-ouderlinge Carel Willem Jacobus van Heerden, Adriaan Pieter van Niekerk Esterhuizen, Willem Morris Leonard, en die broeder-diaken Christiaan Johannes van Lill.—*Kerkraad van Gibeon.*

134. Die H.E. Sinode ondersoek in hoever die Werksmense-Kompensasiewet op die kerkrade van toepassing is.—*Kerkraad van Dordrecht.*

135. Die Sinode dring by die Regering baie ernstiglik aan om huwelike tussen blankes en nie-blankes deur wetgewing te verbied.—*Predikant van Riebeek-Wes.*

136. Die Sinode gee leiding en tree daadwerklik op in verband met die roeping van die Christelike Kerk teenoor oorlog.—*Predikant van Riebeek-Wes.*

Artikel. Sodanige Tesis moet nie later as Junie ingehandig word nie. Die student sal aan die betrokke professor in November van sy derde jaar van sy voorneme kennis gee, en toestemming moet verkry vir die onderwerp waарoor hy wil skrywe. Die Tesis sal ongeveer 25,000 woorde (getik of gedruk) moet beslaan, en moet in duplikaat ingehandig word as eiendom van die Seminarium.

(b) As die student in sy eksamen slaag *cum laude* en sy Tesis goedgekeur word, sal hy die teologiese graad van Th.B. behaal, toegeken deur die Teologiese Seminarium, Stellenbosch.

(c) Aan broeder-leraars van die Gefedereerde Kerke sal die geleentheid verleen word om as eksterne studente die Th.B.-graad te verwerf (sonder die eis van bywoning van die gewone kolleges), mits hulle voldoen aan die voorwaardes soos neergeleg in (ii) van die voorgaande Artikel en (a) en (b) van hierdie Artikel.

—*Dr. D. R. Snyman, Predikant van Stellenbosch.*

138. Die Ring van Clanwilliam beveel by die H.E. Sinode aan om fondse beskikbaar te stel vir: (1) die aanstelling van 'n voltydse, vakkundige bibliotekaris aan die Teologiese Kweekskool, en vir (2) 'n doeltreffender en uitgebreider aankoop van boeke vir genoemde biblioteek.—*Ring van Clanwilliam.*

DIE TOELATING TOT DIE AMP VAN SENDELING.

139. Art. 222.—Vir sy sendingwerk—binne- en buiteland—sal die N.G. Kerk gebruik maak van manne wat in die Sendinginstituut daartoe 'n spesiale opleiding geniet het. Bywyse van uitsondering sal kandidate tot die Heilige Diens, wat daartoe geroepe voel hiervoor in aanmerking kom.

(Dit word gevoel dat die huidige Art. 222 die indruk wek dat die Kerk aan kandidate tot die Heilige Diens die voorkeur gee, waar die hoofstuk oor die toelating tot die amp van Sendeling met hierdie Artikel begin. Die Curatorium versoek derhalwe dat bostaande nuwe Artikel die huidige vervang en dat laasgenoemde opgeneem word waaraan regte en voorregte van predikante en van die Ringe sprake is.)

140. Art. 223.—Art. 215 (1) en (2) hier op te neem.

141. Art. 224.—Daar sal 'n Toelatingseksamen-kommissie wees, bestaande uit vyf lede met Secundi, wat oor die toelating tot die Sendinginstituut sal besluit.

Aan die N.G. Kerke in die O.V.S., ens., soos in Art. 224, paragraaf 2. Aan hierdie kommissie word opgedra:—

- (a) Die uitvoering van die pligte, aangedui in die volgende twee Artikels.
- (b) Die afneem van 'n eksamen in Gewyde Geskiedenis.
- (c) Die hou van 'n mondelinge toets, waarby sowel die bekwaamheid as die aanleg en die roeping van die kandidate sal ondersoek word. Van laasgenoemde sal die Kommissie hom moet oortuig deur vertroulike getuigskrifte van predikante en ander, asook deur 'n verklaring van die kandidate van hulle beweegredes vir die amp van Sendeling. Waar enige twyfel bestaan oor bekwaamheid, geskiktheid of gesondheid, sal die Kommissie 'n kandidaat voorwaardelik vir 'n proefjaar na die Sendinginstituut mag toelaat en die toets daarna herhaal.

142. Art. 225.—Om tot die Toelatingseksamen te kom sal die kandidaat nie later as 30 September aan die Scriba van die Toelatingseksamen-Kommissie moet voorlê:—

- (a) Bewys van lidmaatskap van die N.G. Kerk.
- (b) Soos 223 (b).
- (c) 'n Mediese sertifikaat van goeie gesondheid.
- (d) 'n Tweede-jaars B.A.-sertifikaat, wat die Scriba nie later as 15 Desember moet bereik.

143. Art. 226.—Die Toelatingseksamen word afgeneem in die volgende vakke: Afrikaans, Grieks, Sielkunde, Engels, Skoolbestuur en Gewyde Geskiedenis. Die kandidaat word vrygestel van hierdie vakke, be-

halwe laasgenoemde, as hy hulle met goeie gevolg gedurende minstens een jaar aan 'n universiteit gevog het.

144. Art. 227.—Die huidige Artikels 227 en 228.

145. Art. 228.—Gedurende die driejarige kursus sal die dosente klastoetse met die studente hou, waarvan die vraestelle en behaalde punte deur die hoofdosente aan die Scriba van die Eindeksamenkommissie sal gestuur word, om desverkiesende in aanmerking geneem te word.

146. Art. 229.—Gedurende die tweede helfte van hulle derde jaar sal elke student 'n proefpreek moet lewer in Afrikaans, onder praesidium van een van die dosente, en eers daarna sal hy in kerklike drag 'n kansel mag bestyg. Telkens daarna, tot by hulle legitimasie, wanneer studente gevra word om eredienste te lei, sal dit slegs in oorleg met een van die dosente mag geskied.

147. Art. 230.—Alle buitelandse kandidate, wat as Evangeliedienares in verband met die Sending van die N.G. Kerk wens werksaam te wees, sal hulle by die Eindeksamenkommissie moet aanmeld, wat na bevind van sake 'n volledige eksamen of 'n *colloquium doctum* met hulle sal hou. Hiervan dra die kandidaat die koste. Ook ongeordende werkers en werksters sal hierdie Kommissie moet tevrede stel ten opsigte van hulle kennis van en gehegtheid aan die Heilige Skrif en die leer van die N.G. Kerk.

148. Art. 231.—Die huidige Art. 229 met skrapping I (d) en wysiging van (4) as volg: Die eindeksamen word afgeneem in die volgende vakke: Dogmatiek, Kerk- en Sendinggeskiedenis, Homiletiek, Kerkreg en Kerkwet, Inleiding tot die O.T., Inleiding tot die N.T., Eksegese van die O.T., Eksegese van die N.T., Grieks, Pastoraal, Sendingwetenskap, Sedeleer, Sielkunde (veral godsdienstig en opvoedkundig), Volkekunde en Sosiologie of Bantoe-Fonetiek en -Tale (vir Binne- en Buiteland resp.).

149. Art. 232.—Huidige Art. 230 en so verder.—*Curatorium, Sendinginstituut.*

150. Na Art. 238 (1) word ingevoeg: (2) „Die opleiding van sodanige oefenaars geskied aan die Opleidingsinstituut, Wellington. Die kursus sal een jaar duur, en die toegangstandaard sal wees St. VI.”—*Kommissie vir S.E. Prediking.*

151. Die Sinode neem onverwyld die nodige stappe om aan ons Kweekskool op Stellenbosch 'n graad te verbind.—*Predikant van Karreedouw.*

III. SENDING.

Rapport van die Algemene Sendingkommissie.

Rapport van die Kommissie vir die Sending onder Israel.

152. Korrespondensie van die Vrystaatse Kerk insake die Kerkregtelike posisie van ons Sendelinge in Mashonaland. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 74.)

153. 'n Verslag met aanbevelinge van die Breëkommissie aangestel deur die Sinodale Kommissie met die oog op die status van Sendelinge. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie.)

154. Die H.E. Sinode oorweeg die wenslikheid om die benaming „Ned. Ger. Sendingkerk“ deur 'n ander benaming te vervang. — *Predikant van De Aar.*

155. Die H.E. Sinode besluit dat die beroeping van 'n Sendeling vir die sending-gemeente in die Arbeids-

kolonie op dieselfde manier sal geskied as die beroeping van 'n predikant vir 'n blanke gemeente in die Arbeidskolonie. — *Predikant van Kakamas.*

156. Die H.E. Sinode bespreek (a) die wenslikheid en (b) in hoever dit moontlik is, om die Sendingkerk tot 'n onafhanklike kerk te verklaar, en (c) stel dan met die oog daarop 'n kommissie aan om in die reses op die saak in te gaan, 'n konsep-reglement op te stel wat al die nodige stappe behels wat sal gedoen moet word om die doel te bereik, en dien dit by die Sinodale Kommissie in, wat dan daaroor by die e.v. Sinode sal rapporteer met sy aanbevelings. — *Predikant van Graaff-Reinet.*

IV. ARMSORG.

Rapport van die Kommissie vir die Algemene Armsorg.

Rapport van die Volkshospitaal-kommissie.

Rapport van die Arbeidskolonie-kommissie.

157. Die Ring voel sterk oortuig dat die tyd aangebreek het dat die Algemene Armsorgkommissie sal oorgaan tot die aanstelling van 'n reisende organiserende sekretaris op voetspoor van die Sinodale Sendingkommissie. — *Ring van Prins Albert.*

158. Brief van die Algemene Armsorg- en Arbeids-

kolonies-kommissies met betrekking tot die oorname van die Arbeidskolonie te George. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 31.)

159. Die Sinode gee sy aandag aan die uitbreiding van Kakamas deur 'n addisionele irrigasieskema. — *Ds. P. A. C. Weidemann.*

V. EKSAMENS.

Verslag van die Kommissie vir die Eksamens van Kandidate tot die Heilige Diens.

Verslag van die Kommissie vir die Admissie-eksamen tot die Teologiese Kweekskool.

Verslag van die Kommissie vir die Sendelings- en Oefenaars-eksamen.

Verslag van die Kommissie vir die Toelatings-eksamen tot die Sending-Instituut.

Verslag van die Kommissie vir die Toelatings-eksamen van Kleurling-leraars.

Verslag van die Kommissie vir die End-eksamen van Kleurling-leraars.

160. Indien die Oefenaars-eksamen nog moet bly voortbestaan, besluit die Sinode dat kandidate bewys sal moet lewer dat hulle 'n bepaalde kursus van minstens twee jaar aan die Sending-Instituut met vrug deurgemaak het. — *Predikant van Villiersdorp.*

161. Aan die slot van Art. 229 word die volgende toegevoeg: — (5) „Die Eksaminandus sal deur oorlegging van 'n skriftelike opstel in die Afrikaanse taal, asook deur mondelinge voordrag in die taal, sy geskiktheid vir die predikdiens laat blyk.“ — *Predikant van Villiersdorp.*

162. Die Sinode spreek hom uit of dit ook vir Sendelinge nodig is om by die Eindeksamen bewys te

lewer van hul geskiktheid om in die Engelse taal te kan preek, soos in die geval van kandidate tot die Heilige Diens (Art. 149). — *Predikant van Villiersdorp.*

163. Art. 139.—Die i.p.v. dit voor Sinode.

164. Art. 140.—*Gelegitimeer* is word vervang deur: na legitimasie geregistreer is.

165. Art. 143.—I.p.v. *aangeskreve . . . opgeroep.*

166. Art. 159.—Na *Heilige Diens* word ingevoeg: is dan gelegitimeer. I.p.v. *gelegitimeer* aan die einde van alinea 1, kom geregistreer.

167. Art. 160.—Reel vier: *by die Actuarieus . . . legitimeer*, word vervang deur: laat legitimeer en by die Actuarieus regstreer.

Alinea 1, laaste twee reëls: *sal die Actuarieus . . . bekendstel*, word vervang deur: sal hulle gelegitimeer wees en deur die Actuarieus as sodanig geregistreer en bekendgestel word.

168. Artt. 164, 165, 166 en 167 word vervang deur nuwe Artikels as volg:— Artt. 164 en 165.

169. Art. 164.—Die legitimasie verval van 'n Evangeliedienaar (Predikant, Sendeling, of Kandidaat tot die Heilige Diens):

- (a) Wat skriftelik kennis gee aan die Actuarieus Synodi dat hy die amp van Evangeliedienaar van die Nederduitsche Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika neerlê.
- (b) Wat deur die Sinode afgesit word.
- (c) Wat 'n sekulêre amp of burgerlike betrekking aanvaar.
- (d) Wat as lid van die Provinciale- of Volksraad gekies word.

- (e) Wat Predikant word in 'n ander Gereformeerde Kerk as die Gefedereerde Kerke.
- (f) Wat hom ter woon buite die Kerkressort begeef het, of as hy in Suid-Afrika bly, hom nie binne een jaar met een van die Gefedereerde Kerke in verband stel nie.
- (g) Wat sy studies aan 'n buitenlandse universiteit voortgesit het.
- (h) Wat geskors of onberoepbaar verklaar is.

170. Art. 165.—Om opnuut gelegitimeer en geregistreer te word, word vereis oorlegging van bewys:

- (a) Van goeie sedelike gedrag van deur ons erkende autoriteite.
- (b) Van opheffing van sensuur of herstelling in die amp, soos die geval mag wees, volgens die Wette en Bepalinge van die Kerk.
- (c) Van bevredigende *colloquium doctum* met die Kommissie van Eksaminateure.
- (d) Van 'n Akte van Demissie, ingeval van Art. 164 (nuwe Art.).
- (e) Van ondertekening van verklaring vervat in Art. 156.

— *Ds. J. F. Naudé.*

VI. OPVOEDING EN ONDERWYS.

Rapport van die Sinodale Sondagskool-kommissie.

Rapport van die Kommissie vir Arbeid aan die Studente op Universiteite en Kolleges.

Rapport van die Sinodale Opvoedingskommissie.

Rapport van die Kommissie vir Arbeid aan die Jeug.

171. Die H.E. Ring van George voel die behoefte, dat die opleiding van ons onderwysers beslis Christelik en regsmig sal wees en vra die H.E. Sinode om die nodige aandag aan die saak te gee.— *Ring van George.*

172. Die H.E. Sinode word gevra die Onderwysdepartement te nader om uit te vind of die skole by die begin van 'n kwartaal nie op Woensdag kan heropen nie i.p.v. Maandag, ten einde die reis van onderwysers (-esse) en kinders op Sondag uit te skakel, en so Sondagsontheiligung in hierdie opsig te voorkom.— *Ring van Prins Albert.*

173. Die H.E. Vergadering besluit tot die aanstelling van 'n addisionele leraar onder studente, en stel voor middels beskikbaar waardeur sy besoldiging gevind mag word.— *Kerkraad van Rondebosch.*

174. Die H.E. Sinode bekratig opnuut die noodsaaklikheid van Godsdiensonderwys op die skool en dring aan by die betrokke kerklike kommissies om toe te sien dat godsdienst op ons dagskole nie verwaarloos word nie.— *Kerkraad van Oudtshoorn.*

175. Met die oog op die betere geestelike beabding van ons Universiteit-studente doen die Sinode 'n dringende beroep op die moedergemeentes van die studente om jaarliks £1 by te dra vir elke student wat uit hulle midde na die Universiteit gegaan het.— *Predikant van Ceres.*

176. Art. 36.—As volg verander te word: „Die Godsdiensonderwys is steeds een van die vernaamste pligte van Kerkrade.”

Arts. 37, 38, 39.—Onveranderd.

Arts. 40, 41.—Geskrap te word en onder 'n nuwe Art. 40 die volgende bepalinge ingevoeg te word:—

1. Die Sondagskool is 'n werkzaamheid in die gemeente waarvoor die Kerkraad verantwoordelik is en staan onder direkte beheer van die Kerkraad.

2. Die Kerkraad sal Sondagskole oprig en in standhou sowel op die dorp(e) as in die buitewyke.

3. Die plaaslike leraar is hoof van die dorp- sowel as wyks-Sondagskole. Die finale goed- of afkeuring van die aanstelling van 'n onderhoof en Sondagskoolonderwysers berus by die Kerkraad.

4. Die Kerkraad sal minstens jaarliks 'n verslag van die Sondagskool-werkzaamhede in sy gemeente opeis en behandel.

5. Die Kerkraad sal die nodige fondse voorsien vir die behoorlike instandhouding van sy Sondagskole.

6. Die Kerkraad sal alle gevraagde inligting omtrent sy Sondagskole aan die Rings-Sondagskoolkommissie verskaf.

Die volgende artikels wat betrekking het op die werkzaamhede van die Ring-Sondagskoolkommissie, die Sinodale Sondagskoolkommissie en die Gefedereerde Sondagskoolkommissie moet ingevoeg word of in 'n spesiale hoofstuk soos gedoen is met die werkzaamhede van die Sending en Armsorg (bls. 81, 134), of in spesiale artikels na Art. 40:—

1. Die Ring-Sondagskoolkommissie.

1. By elke gewone vergadering van die Ring sal daar 'n Ring-Sondagskoolkommissie benoem word. Indien in die Ring 'n predikant resorteer wat reeds lid is van die Sinodale Sondagskoolkommissie, sal hy *ex officio* lid wees van die kommissie solank as hy in die Ring bly.

2. In verband met die Sondagskool sal die werk van die kommissie wees: (a) Die aanmoediging van Sondagskoolwerk in die Rings-ressort; (b) die organiseer en hou van konferensies en in oorleg met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie studiekursusse vir die onderwysers van die Ring; (c) die inlewering van 'n verslag by elke gewone Ringsvergadering oor die werk van die kommissie en die toestand van die Sondagskole in die Ringsgemeentes.

II. Die Sinodale Sondagskoolkommissie.

1. By elke gewone vergadering van die Sinode sal daar 'n Sinodale Sondagskoolkommissie aangestel word.

2. In verband met die Sondagskool sal die werkzaamhede van die Sinodale Sondagskoolkommissie wees: (a) Die behartiging en bevordering van Sondagskoolsake wat die Kerk as geheel raak; (b) die hou van provinsiale Sondagskoolkonferensies en in oorleg met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie studiekursusse vir die onderwysers van die provinsie; (c) die inlewering van 'n verslag by elke gewone Sinodale vergadering oor die werk van die kommissie, asook oor die werkzaamhede van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie; (d) die kiesing uit sy midde van lede om te dien op die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

III. Die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

1. Daar bestaan 'n Gefedereerde Sondagskoolkommissie om die noodsaklike samewerking tussen die Sondagskoolkommissies te bewerkstellig.

2. Die Gefedereerde Kommissie word saamgestel uit vyf lede van die Kaapse Kerk, drie van Transvaal, twee van die Vrystaat en een van Natal. Die lede moet gekies word uit die lede van die Sinodale Sondagskoolkommissie. Die Algemene Sondagskoolsekretaris sal *ex officio* lid wees van die kommissie.

3. Die werkzaamhede en pligte van die Gefedereerde Kommissie sluit in: (a) Die behartiging van die algemene belangte van die Sondagskool in oorleg met die bestaande kerklike besture en Sondagskoolkommissies; (b) die aanstelling en toesig hou oor die werk van die Algemene Sondagskoolsekretaris en amptenare; (c) die bestuur en toesig oor 'n Sondagskool-dépôt; (d) die uitgee van sekere publikasies soos

Die Kindervriend, Mörelig, ens.; (e) die opstel en uitgee van die Sondagskoollesse en Rooster; (f) die hou van konferensies en studiekursusse vir Sondagskoolonderwysers en die afneem van eksamens in verband daarmee; (g) die afneem van die jaarlikse Bybelkenniseksamen vir kinders; (h) die insameling van gegewens en bevordering van die werkzaamhede van die Sondagskole in die verskillende gemeentes; (i) in naam van die Sinodes te doen wat sy hand vind om te doen om die Sondagskool die plek in ons Kerk te laat inneem wat hy verdien, en wat hom sal laat word 'n kweekplek vir die gemeente.

Art. 74: 22 moet as volg verander word: „Is daar opgaaf geskied van wat in u gemeente gedaan is vir die Sondagskool?” — Ds. G. J. du Plessis, namens die Sinodale Sondagskoolkommissie.

VOORGESTELDE WETSVERANDERING.

177. Die Sinodale Opvoedingskommissie stel voor dat Artt. 109-117 sal gerooier word en dat die volgende in die plek daarvan gestel word, t.w. dat in Art. 391: II (1) die getal van 12 lede verander word tot 15, en wat staan onder Art. 391: III in die vervolg genoem word Art. 391: IV, en die res in die bestaande volgorde.

Art. 391: III sal dan aldus lui:—

Onderwys: Uit die ledetal van die Algemene Armesorg sal 'n kommissie van minstens 3 lede benoem word, aan wie die behartiging en belang van die onderwys in die algemeen sal toevertrou word.

(1) Aan die kommissie word opgedra:— (a) Om die Kerk by die Regering te verteenwoordig. Verder alles wat volg in Artt. 111-117, behalwe dat die woorde: „Om die fondse tot bevordering van die Onderwys te vind” in Art. 116, vervang word deur die woorde: „Tot bevordering van die Onderwys deur die Algemene Armesorgkommissie . . .”

In Aanhangesel XVII (Acta XXV) moet „Opvoedingskommissie” vervang word deur *Algemene Armesorgkommissie* of anders gerooier word.—Ds. L. J. Heyns, namens die Opvoedingskommissie.

178. Aangesien dat naturelle-onderwys tans onder die Unie-Onderwysdepartement gaan val, spreek die H.E. Sinode hom uit oor die noodsaklikheid van Christelik nasionale onderwys vir naturelle, en lê 'n beleid daarvoor aan die Unie-Onderwysdepartement voor.—Kerkraad van Barkly-Wes.

179. Die nodige stappe moet geneem word deur die H.E. Sinode om meer godsdiensonderrig en Bybel-onderwys in ons Staatskole te verkry. Die Kerkraad voel dat daar te min Bybelkennis in ons Staatskole is.—Kerkraad van Sutherland.

180. Die H.E. Sinode spreek sig teen die heropening van skole op 'n Maandag uit, wat ongetwyfeld Sabbatsontheilging in die hand werk, en versoek die Departement van Onderwys om die skoolkalender dienooreenkomsdig te verander.—Predikant van Riebeek-Wes.

VII. BESONDERR WERKSAAMHEDE.

- Rapport van die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking.
 Rapport van die Spoorweg-sendingkommissie.
 Rapport van die Kommissie van Waaksamheid teen Sosiale Eeuwels.
 Rapport van die Permanente Regskommissie.

VIII. FONDSE.

- Verslag van die Saakgelastigde.
 Verslag van die Kerkkantoor-kommissie.

181. Antwoord van die Kerkkantoor-kommissie insake Assuransie op Kerklike Geboue.
182. Aansoek van Dr. D. Hugo om toekenning van pensioen aan die weduwee van wyle Ds. G. J. Hugo. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 35.)
183. Die Ring versoek die H.E. Sinode om by sy e.k. vergadering die Kerk te onthef van sy verpligtings teenoor die bestaande Sinodale Skoolfonds, soos voorgeskrywe in Artt. 20 (f), 116, en dat voorts alle wetsartt. daarop betrekking hebbende sal gerojeer of gewysig word.—*Ring van Graaff-Reinet*.
184. Die Ring versoek die H.E. Sinode by sy e.k. vergadering die Kerk te onthef van sy verpligtings teenoor die bestaande Skoolfonds soos voorgeskrywe in Artt. 20 (f) en 116, en dat voorts alle wetsartt. daarop betrekking hebbende, sal gerojeer of gewysig word, en dat die gelde dan ten behoeve van die Hulpbehoewende Gemeentefonds sal aangewend word.—*Ring van Queenstown*.
185. Die Ring versoek die H.E. Sinode dat bepaal word dat kwitansies deur die kerkkantoor uitgereik word vir alle gelde wat opgestuur word.—*Ring van Prins Albert*.
186. Die Ring steun die Ring van Graaff-Reinet insake staking van heffinge vir die Sinodale Skoolfonds.—*Ring van Prins Albert*.
187. Dat die Provinciale Raad versoek word om wetgewing te passeer dat voor, en aleer, transport gegee word van kerklike eiendomme wat verkoop word, alle agterstallige belastings wat op sulke eiendomme rus eers betaal moet word.—*Ring van Colesberg*.
188. I.v.m. die uitbetaling van reiskoste na die Ringsvergadering is die volgende voorstel aangeneem: „Wat die reiskoste na die Ring betref hou die vergadering sig voorlopig aan die wet; wat die toekoms aangaan vra die vergadering om verandering of verduideliking van die wet by die aanstaande Sinode.” (Vgl. Art. 301.)
189. Die Ring versoek die Kommissie van Revisie om sodanige wysigings in vorms vir Ringsverslae aan te bring dat herhalings tot 'n minimum beperk sal word.—*Ring van Dutoitspan*.
190. Die H.E. Ring van Upington dring ernstig aan by die H.E. Sinode om die gemeente van Gibeon te onthef van haar tweede aandeel op die Predikante-Pensioenfonds en kwytskelding van die skuldbewys.—*Ring van Upington*.
191. 'n Brief van die Algemene Armesorgkommissie insake die oornname van die Moffat-Instituut, Kuruman (sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 31); daarby ook 'n brief van die Kerkkantoor-kommissie oor dieselfde saak.
192. Versoekskrif van die Kerkraad van Caledon om toestemming dat sy tweede aandeel aan die Fred. Pensioenfonds aan die gemeente Hermanus oorgemaak sal word.
193. Die H.E. Ring van Upington versoek die H.E. Sinode om in oorleg met die Minister van Arbeid van die Unie van S.A. en die Administrateur van S.W.A. te trag 'n wysiging te verkry in:
- (a) Art. 6 van die „Werksmense-Skadeloosstellings-wet” (Wet No. 59 van 1934);
 - (b) Art. 3 van Proklamasie No. 27 van 1924,
- tot die effek dat predikante, kosters, scriba's, kassiers en orreliste nie as „werksmense” beskou sal word nie, en derhalwe vrygestel word van die bepalinge in gegeenemde wet en proklamasie.—*Ring van Upington*.
194. Die H.E. Ring van Upington beveel aan dat die saak re pensioen van Ds. S. P. Fouché nou in orde gestel word. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 38.)—*Ring van Upington*.
195. Die Ring verenig hom met die Ring van Graaff-Reinet in die volgende: Die Ring versoek die H.E. Sinode om by sy e.k. vergadering die Kerk te onthef van sy verpligtinge teenoor die bestaande Sinodale Skoolfonds soos voorgeskrywe in Arts. 20 (f) en 116, en dat voorts alle wetsartikels wat daarop betrekking het sal gerojeer of gewysig word.—*Ring van Dordrecht*.
196. (a) Brief van die Kerkkantoor-kommissie insake transport van kerklike eiendomme.
196. „Met die oog op die voorgestelde wysiging in die heffinge vir die Sinodale Fonds, beveel die Wel-

eerw. Ring van Britstown by die H.E. Sinode aan, dat die heffinge nog per lidmaat sal geskied, maar dat die gemeentes in vyf klasse verdeel sal word, en dat die heffinge in elke klas in gelykdalende rang sal loop van 1s. per lidmaat in Klas I tot 4d. per lidmaat in Klas V. Die klassifikasie sal geskied in oorleg met die Ringskommissie en na raadpleging van Staat B, C van elke gemeente, en sal met elke Sinodale sitting in hersiening geneem word, met die verstande dat die totale heffing van elke Ring so min moontlik as gevolg daarvan sal varieer."—*Ring van Britstown.*

197. „Die Weleerw. Ring van Britstown beveel by die H.E. Sinode aan om stappe te doen tot die afskaffing van die heffing van leges by doop en aanname; met die verstande dat 'n persentasie van die Sinodale heffinge vir die Pred. Weduweefonds sal afgestaan word."—*Ring van Britstown.*

198. „As enige Ringsvergadering saloordeel dat die toepassing van die bepalinge van Art. 301 (b) in die geval van enige afgevaardigde 'n onredelikheid in die uitbetaling van sy reiskoste sal meebring, daar sal dit aan die diskresie van daardie Ringsvergadering oorgelaat word om van hierdie bepalinge af te wyk."—*Ring van Beaufort.*

199. Die H.E. Sinode wend 'n ernstige poging aan om die pensioen van predikante te verhoog.—*Ds. D. F. van der Merwe, Paarl.*

200. Die gemeente Upington word geplaas in die tweede klas vir die Pred. Pensioenfonds (Art. 282), of indien enigsins moontlik in die derde klas.—*Ds. P. A. C. Weidemann.*

201. Die Ring wil graag aanbeveel 'n geskikter vorm B en C.—*Ring van George.*

202. Re verandering heffingsvorm soos voorgestel deur Sinodale Subkommissie: „Die Ring van George is van oordeel dat die tweede voorstel, nl. 2 persent van alle inkomste van dankoffers, basaars, kollektes, doop- en aannamefooie, rente, ens., die regte oplossing is."—*Ring van George.*

203. Die Ring van Clanwilliam versoek die Hoog-Erw. Sinode om die Sinodale Skoolfonds af te skaf, en die heffing daarvoor bedoel te stort in die Hulp-behoewende-gemeentefonds.—*Ring van Clanwilliam.*

204. Weens klimmende jare van 'n leraar kan die belang van 'n gemeente nie altyd behoorlik behartig word nie, daarom dring die Ring van Clanwilliam by die H.E. Sinode aan dat 'n predikant op 60-jarige leeftyd die reg van aftree sal hê sonder pensioen totdat hy 65 jaar bereik het, en op 65 jaar sal 'n kerkraad of daartoe benoemde kommissie sy predikant of amptenaar pensioen laat aanvaar.—*Ring van Clanwilliam.*

205. „Die Ring van Burgersdorp besluit dat met die volgende sitting van die H.E. Sinode hierdie Ring gaan voorstel dat die kwessie van die N.G. Kerk-Assuransie

bespreek word ten einde 'n laer basis van algemene assuransie-premie te bereik."—*Ring van Burgersdorp.*

206. „Met die oog op die onsekerheid of die Werknemers-Assuransiewet van toepassing is op kerklike gesalarieerde of ongesalarieerde amptenare wend die Weleerw. Ring hom na die H.E. Sinodale Kommissie om advies."—*Ring van Burghersdorp.*

207. Brief van Actuarius Synodi van die Ned. Herv. of Ger. Kerk, Transvaal, waarin hy namens die Sinodale Kommissie aansoek doen om deelname aan die Predikante-Weduweefonds deur Ds. H. C. J. Flemming, en ander predikante wat nie in die Kaapse Kerk gelegitimeer is nie.

208. 'n Brief van Ds. R. Theron, Sekretaris van die Suid-Afrikaanse Matighedsalliansie, Transvaal, waarin hy aansoek doen by die Sinode van die N.G. Kerk in Suid-Afrika om 'n aandeel aan die Predikante-Pensioenfonds, vir homself as geordende leraar van die Kerk.

209. Die H.E. Sinode skraap Art. 264 geheel-en-al.—*Kerkraad van Stella.*

210. Die H.E. Sinode stel ons Kerk-leges vas as volg:— Trou £1, Aanneming 10/-, Doop 5/-, Doopseël 2/6.—*Kerkraad van Stella.*

211. Pensioenfonds.—Die H.E. Sinode verander Art. 282 as volg:

Eerste Klas Inleg	£160	—	jaarlikse bydrae	£12	0	0
Tweede „	120	—	"	9	0	0
Derde „	80	—	"	6	0	0
Vierde „	40	—	"	3	0	0
Vyfde „	20	—	"	1	10	0

en Art. 284 as volg:

Addisionele som
Ouderdom
27 jaar £5 en vir elke jaar hoër £5.— <i>Kerkraad van Stella.</i>

212. Die Sinode besluit om die aandele in die Predikante-Pensioenfonds van die gemeentes van die Ned. Herv. of Ger. Kerk in Transvaal oor te dra aan genoemde Kerk. Die uitvoering hiervan word aan die Kerkkantoor-kommissie opgedra. —*Predikant van Laingsburg.*

213. Die ekstra heffing vir die registrasie met doopsbediening op buitegewone tyd word afgeskaf.—*Predikant van Laingsburg.*

214. Dat die H.E. Sinode tydens een van sy eerste sittings dit aan die Finansiële Kommissie, of 'n ander kommissie vir die doel benoem, opdra om staande die Vergadering van die Sinode 'n skema te ontwerp waardeur die besoldiging van leraars teen 'n vasgestelde en klimmende skaal van betaling gebaseer op jare van diens, uit 'n sentrale Sinodale kas sal geskied, waartoe alle gemeentes volgens 'n vasgestelde

bedrag in eweredigheid met hul geekrag sal bydra.—*Predikant van Umtata.*

215. Daar die werksaamhede in verband met die Scribaat van die Sinode jaarliks toeneem, stel die Sinode jaarliks £150 tot beskikking van die gemeente waarvan die Scriba leraar is, om indien die Kerkraad dit nodig ag, 'n hulpprediker aan te stel om met die gemeentelike werk behulpsaam te wees.—*Predikant van Umtata.*

216. Art. 181 word gewysig as volg: „In geval van die afsterwe van 'n predikant sal die gewone trakteer vir drie maande na sy dood aan sy weduwee of kinders benede die ouderdom van 18 jaar uitbetaal word. Ook sal hulle vir daardie tydperk geregtig wees op die vrye en onbelemmerde gebruik van die pastorie. (Sien B.p. 13).—*Kerkkantoorkommissie.*

217. Hierdie bepaling sal ook van toepassing wees op die weduwees en kinders van die professore aan die Teologiese Seminarie, die dosente aan die Sending-Instituut en die Sinodale amptenare genoem in Art. 89 (q).—*Kerkkantoorkommissie.*

218. Art. 266, slot.—„Rente” word verander in „boete”.—*Kerkkantoorkommissie.*

219. Art. 283, par. 1.—„Quaestor van die fonds” word verander in „Saakgelastigde” (vgl. Art. 293). So ook in Aanhangsel X, bl. 147.—*Kerkkantoorkommissie.*

220. Art. 286.—Na par. 1 word ingevoeg: „Ook sal van sodanige predikant 'n mediese sertifikaat (Aanhangsel IX) vereis word.”—*Kerkkantoorkommissie.*

221. In die *Reglement vir die Beheer van Kerklike Goedere* (bl. 183) word die woorde „en die Voorsitter van die dan fungerende Kommissie van Toesig en Kontrole” in par. 4 geskrap. Vgl. Art. 254 (2).—*Kerkkantoorkommissie.*

222. Die Sinode besluit dat geen reis- of daggelde (Art. 301) vir bywoning van Sinodale of Ringsvergaderinge sal uitbetaal word aan verteenwoordigers van gemeentes wat nie tydens die sitting van die Sinode of Ring die heffinge (Art. 20 (f)) inbetaal nie.—*Kerkkantoorkommissie.*

223. Die Sinode bepaal in hoever kommissies geregtig is *honoraria* waarvoor die Kerkwet geen voorseening maak nie, aan hul scriba's toe te ken, veral waar die uitbetaling uit die Sinodale Fonds geskied. —*Kerkkantoorkommissie.*

224. Die Sinode besluit: (a) Om een of twee proponente aan te stel wat die geestelike werk onder die polisie sal doen; (b) om voorsiening te maak vir die uitgawes in verband met die uitvoering van (a).—*Ds. M. N. Janse van Rensburg.*

225. Art. 264 (1) en (2) word so verander dat dit £1 sal wees in plaas van £1 17s. 6d., of dat die buiten-

gewone heffing heeltemal afgeskaf word, en dat vir die inseëning van elke huwelik en vir die aanneming van elke lidmaat—gewone sowel as buitengewone—2s. 6d. sal gehef word vir die betrokke fonds.—*Ds. M. N. Janse van Rensburg.*

226. Die H.E. Sinode laat deur 'n kommissie in oorleg met die Aktuarius 'n skema uitwerk waardeur die Predikante-Pensioenfonds sodanig versterk sal word dat deelhebbers die keuse sal hê om vanaf 60-jarige leeftyd op pensioen af te tree. Die kommissie staande die vergadering te rapporteer.—*D. J. Malan, Predikant van Darling.*

227. Art. 288 word verander om as volg te lees: 'n Fredikant wat die ouderdom van 60 jaar bereik het, en daarby 30 jaar in die evangeliebediening in Suid-Afrika werksaam was, sal die reg hê om op pensioen af te tree; wanmeer hy 70 jaar bereik het moet hy aftree.—*Predikante van Tulbagh.*

228. Dit word aan die Finansiële Kommissie opgedra om tydens die sitting van die Sinode die H.E. Vergadering te dien met aanbevelings wat tot doel het die stywing van die Predikante-Pensioenfonds.—*Predikante van Tulbagh.*

229. „Die Ring beskou dat vir verskillende redes die tyd aangebreek het dat die huweliks-leges in ons Kerk verminder sal word.”—*Ring van Tulbagh.*

230. Die Ring beveel by die Sinode aan dat daar tussen die verskillende gemeentes 'n beter verstandhouding sal kom re die aanneming-leges.—*Ring van Tulbagh.*

231. Met die oog op die rapport van die rekenkundige insake die Predikante-Pensioenfonds waarin aanbeveel word dat die jaarlikse pensioen voorlopig sal verminder word met 5 persent, stel die Sinode by die aanvang van sy sittings 'n kommissie aan, om in oorleg met die deskundiges die Sinode te adviseer hoe die fonds so te sterke, dat die jaarlikse pensioene op 'n vaste voet sal gestel word en nie minder as £250 per jaar sal wees nie.—*Predikant van Durbanville.*

232. Dat reis- en verblyfkoste van afgevaardigdes na kerklike konferensies deur die gemeente wat hul verteenwoordig gedra sal word.—*Kerkraad van Oudtshoorn.*

233. Die H.E. Sinode word dringend versoek om wetgewing te passeer wat daartoe sal bydra om ons Kerklike fooie eenvormig te maak en waar moontlik vermindering aan te bring.—*Kerkraad van Oudtshoorn.*

234. Die B.- en C.-vorm en ander Ringsvorms waar nodig, word in hersiening geneem.—*Predikant van Reiwiela.*

235. Wat heffinge vir buitengewone huwelike betref, besluit die Sinode om dit aan kerkrade vry te laat

om 'n gewone huweliksdag vas te stel al dan nie.—
Kerkraad van Grahamstad.

236. Art. 288 word so verander dat 'n predikant wat 50 jaar oud is en ten minste 20 jaar in die Evangeliebediening is, enige tyd op pensioen mag aftree met dien verstande dat sy jaarlikse pensioen sal wees die breek van £250 wat saamgestel word uit die aantal jare wat hy werklik in die bediening is oor die aantal jare wat hy sou in die bediening gewees het as hy aangebly het tot op 65-jarige ouderdom.—
Ds. W. S. Conradie.

237. Alle leges vir die registrasie van Doop en Aan-neming word afgeskaf, asook die betrokke heffinge vir Sinodale fonse.—
Ds. W. S. Conradie.

238. Dat die gemeente Wellington vrygestel word van die jaarlikse betaling van die tweede aandeel in

die Predikante-Pensioenfonds, totdat die Kerkraad weer daartoe mag orgaan om 'n tweede leraar te beroep.—
Kerkraad van Wellington.

239. Dat Art. 280 so aangevul word dat permanente hulppredikers ook ingesluit word en deel mag hê aan die Predikante-Pensioenfonds.—
Kerkraad van Wellington.

240. Die H.E. Sinode word vriendelik versoek om die tweede aandeel in Klas IV van die Kerkraad op die Predikante-Pensioenfonds te kanselleer, en kwytskelding te gee van die skuldbewys (£149) daarop.—
Kerkraad van Gibeon.

241. Die H.E. Sinode besluit om 'n jaarlikse honoraarium van £30 toe te ken aan die H.E. Moderator.—
Predikant van Franschhoek.

IX. ANDER VERSLAE.

Rapport van die Kommissie vir Psalm- en Gesangwyses.

Rapport van die Kommissie van Revisie.

Rapport van die Kommissie vir die Vermeerdering van ons Gesange.

X. RAPPORTE VAN TYDELIKE KOMMISSIES.

Bladwyser van Rapporte

Rapport van die—	Bl.	Rapport van die—	Bl.
Moderatuur	22	Vroue-Sendingbond	75
Waarnemende Actuarieus Synodi, 1932—1936 ..	24	Manne-Sendingbond	79
Scriba Synodi	27	Saakgelastigde	80
Scriba van die Sinodale Kommissie	33	Spoorweg-Sendingkommissie	96
Afgevaardigde na die Vrystaatse Kerk	41	Toelatingsekseen tot die Sending-instituut ..	103
Afgevaardigde na die Transvaalse Kerk	42	Kommissie van Revisie	104
Kuratore van die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch	43	Kommissie vir die Afneem van die Sendelings- (end)ekseen en die Oefenaarseksamen, 1932 —1935	105
Kommissie van Toesig en Kontrole	49	Kommissie vir Arbeid onder die Jeug	105
Heffinge vir die Sinodale Fonds	50	Kommissie vir die Algemene Armesorg	106
Archivaris Synodi	51	Kommissie vir die Dorkas-Armehuis	114
Kommissie vir die Admissie-ekseen tot die Teologiese Seminarie	53	Dameskomitee van Dorkas-Tehuise en Diakones- Hospitaal	115
Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking ..	53	Doofstomme- en Blinde-Instituut, Worcester ..	116
Kommissie vir Bybelvertaling	54	Kommissie van die Arbeidskolonie, Kakamas ..	119
Curatorium van die Sending-instituut oor die Jare 1932—1936	55	Sinodale Kommissie vir Kleurlingkandidate ..	131
Permanente Regskommissie (1932—1936)	57	Kommissie vir die Indeling van Ringe	132
Sinodale Opvoedingskommissie	58	Algemene Sondagskoolkommissie	133
Kommissie vir die Arbeid onder die Kollege- en Universiteit-studente	59	Kursus vir Sondagskoolonderwysers	135
Algemene Sendingkommissie aan die HoogEerw. Sinode	60	Kommissie van Werksaamheid teen Sosiale Euwels	141

VERSLAG

Van die Moderatuur aan die Hoog Eerwaarde Sinode, sitting houdende te Kaapstad op 22 Oktober 1936, en volgende dae.

1. Op 31 Maart 1933, het die Moderatuur 'n kennisgewing geplaas in *Die Kerkbode*, dat die gewone vergadering van die Sinodale Kommissie in Mei-maand nie gehou sou word nie, omdat daar nie genoeg werk voorhande was nie (Art. 97).

2. Van die Moderatuur van die Raad van die Kerke is op 12 April 1933 'n aanbeveling ontvang dat Sondag, 7 Mei 1933, deur die Moderature van die vier Gefedereerde Kerke sal uitgeskrywe word as 'n Dankdag met die oog op genadige gebedsverhoring en uitkoms uit die nood van die droogte. En dat tewens op die selfde dag voorbidding sal geskied vir die dele waar die nood nog voortduur. Hiermee word ingestem.

3. Op die 12de Mei 1933, het die Moderatuur sy aandag geskenk aan briewe afkomstig uit die dele van ons land wat in haglike omstandighede verkeer. Na aanleiding daarvan is besluit om die gelowige volk van God op te wek tot gebed in die eensaamheid, en gesamelik in die weeklikse Bidstond. Die oproep is geskied in *Die Kerkbode*.

4. Met die oog op die verwagte verskyning eersdaags van die Bybel in Afrikaans, en weens 'n berig langs onoffisiële weg, dat die Uitvoerende Kommissie van die Breë Vertalings Kommissie besig was om skikkinge te tref vir die feestelike viering van die invoering van die gemelde Bybel, het die Moderatuur besluit om die Kerk te herinner aan die volgende besluit van die H.E. Sinode: „Hoewel die Sinode die Afrikaanse Bybel nog nie offisiël geaprobeer het nie, wil hy tog by verskyning sy gebruik by die Gemeentes aanbeveel.” (Acta Synodi 1932, pag. 195.)

5. In voldoening aan die besluit van die Sinode (Acta 1932, pag. 199) word die volgende persone benoem om die Publikasie Kommissie by te staan in die beoordeling van die inhoud van die vertalinge in die nuwe Psalm en Gesang Bundel:— Dr. J. P. van Heerden, Prof. D. G. Malan, en Ds. J. S. Murray.

6. As verteenwoordiger van onse Kerk op die Bestuur van die Presbiteriaanse Alliansie vir die tydperk 1933-1937 word die H.E. Assessor, Ds. J. Rabie, benoem. (Sien Acta Synodi 26 Oktober 1932.)

7. Aan die uitvoering van die opdrag van die H.E. Sinode (sien Acta 26 Oktober 1932) om 'n afgevaardigde van ons Kerk te verkry na die 14de Sitting van

die Algemene Presbiteriaanse Alliansie te Belfast van 20-29 Junie 1933, kon die Moderatuur ongelukkig nie gevolg gee nie.

8. Op dinsdag, 27 Junie 1933, het die Moderatuur vergader onder Voorsitterskap van Ds. J. Rabie as waarnemende Moderator, en is die volgende besluite geneem:—

(a) *Die aftreding van Ds. G. J. Hugo.*—'n Brief sal gaan aan Ds. G. J. Hugo, die onlangs afgetrede Moderator, waarin hy van weé die oorblywende lede van die Moderatuur verseker sal word van die gevoel van verlies weens sy aftreding, van waardering van die veelsydige dienste deur hom vir sovele jare aan die Kerk bewys, en waarin hy sal toegebede word die seën van die Heer op sy persoon en huis, en 'n verkwikklike rus, nou dat hy sy emeritaat aanvaar het.

(b) *Insake die optreding van Ds. C. F. Scheepers.*— Voor die vergadering kom 'n brief van die heer B. J. Scheepers van Coalbrook, in die Gemeente Oranjeville, waarin hy inligting vra aangaande die optreding, leer, en demissie van Ds. C. F. Scheepers, vroeër van Amandelboom. Dit word besluit om aan gemelde heer 'n afskrif te stuur van die besluit van die H.E. Sinode van 1932 (Acta, pag. 200), aangaande die Predikante wat hulle losgemaak het van gemeentelike werk. En daarby sal aan die heer B. J. Scheepers ook meegedeel word dat Ds. C. F. Scheepers vervol ontslag ontvang het te Amandelboom.

(c) *Die Arbeidskolonie te George.*—Met betrekking tot die oornname van die Arbeidskolonie te George, waartoe die Sinode besluit het, en wat nou voor die Moderatuur kom, word besluit die betrokke Kommissies te adviseer om hulle te wend tot die Sinodale Kommissie. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 31.)

9. Op 6 Julie 1933, is die volgende kennisgewing gestuur na *Die Kerkbode*:—

„Op versoek van die Voorsitter van die Vertalings Kommissie (Dr. J. D. Kestell) wens die Moderatuur hiermee, terwille van die eenheid, die Kerkrade van die Kaapse Kerk te vra om die fees in verband met die invoering van die Bybel in Afrikaans so moontlik te vier op Sondag, 27 Augustus.”

10. Op versoek van die Sekretaris van die Presbiteriaanse Sinode, Dr. D. Wark, om die verteenwoordiging van onse Kerk op hulle Sinode te Port Elizabeth op 13 September 1933, het die Moderatuur op 7 September besluit om Ds. J. M. Hofmeyr te vra om te gaan, maar hy was ongelukkig nie tuis nie. En dit was toe te laat om iemand anders te nader.

11. Ook het die H.E. Waarnemende Moderator met medewerking van die H.E. Regering, van die Gefedereerde Kerke, en van die Administrasie van S.W.-Afrika, nadat hy van verskeie kante, en veral deur die Kerkraad van Steynsburg, versoek is, 20 September 1933 uitgeskrywe as 'n Dag van Verootmoediging met die oog op die aanhoudende droogte.

12. Op 22 September 1933, het die Moderatuur in verband met 'n protes, ingestuur deur Dr. E. C. Pienaar namens 'n aantal lede van die Gemeente van Stellenbosch, besluit dat dit langs die gewone weg voor die Sinodale Kommissie sal gelê word. (Sien Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 49.)

13. Ook het die Moderatuur op 22 September 1933, voor hom gehad 'n versoek van die Kerkraad van Stellenbosch om die byeenroeping van 'n buiten-gewone vergadering van die Sinodale Kommissie. Hy het besluit daarop te antwoord dat hy nie oortuig was van die noodsaaklikheid van sodanige byeenroeping nie.

14. Op 25 Oktober 1933, is op versoek van die Algemene Sondagskool Kommissie, by die Kerkrade aanbevel deur middel van *Die Kerkbode*, dat op Sondag, 5 November 1933, so moontlik in al ons Gemeentes gepreek sal word oor die sonde van dronkenskap, en dat op daardie dag die aandag van die Sondagskool kinders by die saak bepaal sal word. (Sien ons Kerkwet, Bepaling XIII, pag. 148.)

15. Na aanleiding van 'n brief van die Voorsitter van die Ring van Colesberg, versokkende om 'n Dag van Verootmoediging en Gebed, is besluit om liever op voetspoor van die Moderatuur van die Transvaalse Kerk, ernstig aan te dring by die gelowiges in die verskillende Gemeentes, om by voortdureng, met self ondersoek, verootmoediging en voorbidding onophoude-lik en gelowig opwagting te maak by die Troon van Genade, met die oog op die kastydende en straffende Hand van die Heer oor ons Vaderland.

16. In Januarie 1934, is besluit om die Sinodale Kommissie tot 'n Gewone Vergadering in April op te roep.

17. Waar die Sinodale Kommissie 'n brief ontvang het van die „Geref. Vereeniging voor Daadwerkelijke Vredesactie“ in Holland, en in die brief 'n versoek aan onse Kerk gerig is om saam te werk tot welsyn van die wêreld en tot opbou van die gemeente van Jesus Christus in die bestryding van die oorlofsgevaar vir die Kerke, en dit deur die Sinodale Kommissie aan die Moderatuur opgedra is om sy aandag aan die brief te gee, so het die Moderatuur met same-

werking van die ander gefedereerde Kerke die Kerk op geroep tot 'n Biddag om Vrede op Sondag, 5 Augustus 1934.

18. Op 12 Junie 1934, is 'n brief ontvang van Eerw. Wederohl van Pietersburg, waarin hy aanklop by onse Kerk om geldelike ondersteuning vir die Berlynse Sending. Hierdie brief is verwys na die Algemene Sending Kommissie.

19. Op 24 Julie 1934, is 'n versoek ontvang van die Algemene Armsorg Raad, wat belas was met die organisasie van die Armlanke-Volkskongres van 2 Oktober 1934, op Kimberley, om die uitskrywing van 'n Bededag op die eerste Sondag van September, met die oog op genoemde Kongres. Aan hierdie versoek is voldaan.

20. Van die Moderatuur van die Vrystaatse Kerk is op 12 November 1934 'n versoek ontvang om die samewerking van onse Moderatuur, waar eersgenoemde liggaaam besluit het tot die uitskrywing van die Dag van Verootmoediging op Sondag, 9 Desember, met die oog op die sprinkhaan plaag. Aan die versoek is voldoen, en op 16 November is 'n kennisgiving na *Die Kerkbode* opgestuur.

21. Op 4 Desember 1934, het die volgende vraag die aandag van die Moderatuur geniet: Waar die Ring van Dutoitspan besluit het tot die verandering en vasstelling van die grenslyn tussen Kimberley en Beaconsfield (Dutoitspan) en die Kerkraad van Kimberley by die Sinode appelleer teen genoemde besluit, hoe in die tussentyd deur die betrokke Kerkrade moet gehandel word. Aan die Scriba van die Ring van Dutoitspan word geantwoord dat Art. X volgens die beschouwing van die Moderatuur, die weg aanwys. Die besluit van die Ring staan, totdat dit deur 'n hoëhof vernietig mag word, en aan sodanige besluit moet die Kerkraad van Kimberley hom in die tussentyd onderwerp.

22. Met die oog op die vergadering van die Raad van die Kerke het die Moderatuur besluit op 4 Desember 1934 om die datum van die byeenkoms van die Sinodale Kommissie vas te stel op Woensdag, 4 April 1935.

23. Op 15 April 1935, is deur die waarnemende Moderator 'n brief ontvang van die Eerste Minister, waarin hy die versoek doen dat 'n spesiale Kerkdiens sal gehou word in al onse Gemeentes op 31 Mei 1935, om die 25-jarige bestaan van die Unie met dank en smeekgebed te herdenk. Die Moderatuur het besluit die gevraagde aanbeveling by die Kerkrade deur *Die Kerkbode* te doen.

24. Op 20 April 1935, is 'n versoek ontvang van die Moderatuur van die Vrystaatse Kerk of onse Kerk met die Vrystaatse Kerk sal meedoen om die Heer op 12 Mei spesiaal te dank vir gebedsverhoring, en vir die wegneming van die sprinkhaanplaag. Hiertoe is toegestem, en die oproep het verskyn in *Die Kerkbode* van 1 Mei 1935.

25. 'n Brief afkomstig van die Sekretaris van die Raserverhoudings Bond, Pretoria, is aangestuur na die Kommissie oor Naturellesake, wat benoem is deur die Raad van die Kerke (13/6/1935).

26. Op 13 Julie 1935, het die Waarnemende Moderator besluit om ingevolge die voorskrif van Art. 102 Ds. J. F. Mentz te benoem tot tydelike Actuarus, in die plek van Dr. J. P. van Heerden, wat uit die diens getree het. Laasgenoemde het op gemelde datum op gevoelvolle wyse afskeid geneem van sy medebroeders op die Moderatuur.

27. Op 23 Julie 1935, is die Kerk by wyse van 'n kennisgewing in *Die Kerkbode* gevra om gesamelik op Sondag, 11 Augustus, die Aangesig van die Heer in smeekgebed te soek om afwering van die dreigende oorlog tussen Italië en Abessinië. Ook is die medewerking van die Moderature van die ander Gefedereerde Kerke in hierdie saak gevra en verkry.

28. Op versoek van die Sekretaris van die Presbiteriaanse Sinodale Vergadering, vergader te Kaapstad op 18 September 1935, en volgende dae, om 'n deputasie van onse Kerk op hulle vergadering te mag ontvang, is Di. P. G. J. Meiring en A. M. McGregor gevra om aan die versoek te voldoen, en onse Kerk offisiéel te verteenwoordig.

29. In September 1935, is die Moderatuur genader deur die heer J. J. Jordaan, Sekretaris van die Skakel Komitee van Afrikaanse Kultuurverenigings, met die versoek om verteenwoordiging van onse Kerk op 'n Komitee, wat in die lewe geroep is met die oog op die daarstelling van 'n Volksmonument. Per rondskrywing het die Moderatuur besluit hom te hou by die besluit van die Sinodale Kommissie. (Sien Ver slag van die Sinodale Kommissie, punt 95.)

30. In Oktober 1935, het die Moderatuur 'n brief van die Voorsitter van die Afrikaanse Taal en Kultuur Vereniging (A.T.K.V.) in oorweging gehad. Die Vereniging tel 'n ledetal van 10,000 van onse spoorwegmense. Die Moderatuur het belowe om die saak voor die Sinode te bring.

31. Op 5 Desember 1935, het 'n versoek van die Gereformeerde Kerk die Moderatuur bereik. Die versoek was of onse Kerk nie met gemelde Kerk sou meedoen om die Regering te nader om die uitskrywing van 'n Biddag met die oog op die swaar droogte in Noord Transvaal, en ander landsplae. Die Moderatuur het hiermee ingestem, en 'n versoek gerig aan Sy Ed. die Eerste Minister. Op 23 Desember 1935, is antwoord ontvang van die Eerste Minister, daarop wysende dat daar in die tussentyd mooi reëns gevallen het in die land, en dat die begeerte om 'n uitskrywing van 'n Biddag nie algemeen in die land skyn te wees nie.

32. Op 5 Februarie 1936, het die Moderatuur besluit om die datum van die 28ste Vergadering van die H.E. Sinode vas te stel op Donderdag, 22 Oktober 1936 (Art. 83), en hiervan voorlopig kennis te gee in *Die Kerkbode*.

33. Drie vraestelle, afkomstig van die Kantoor van die Kommissie van Ondersoek in sake Nasionale Gesondheidsversekerings, Pretoria, het ook op 5 Februarie 1936, die aandag van die Moderatuur geniet, en is verwys na die Algemene Sending Kommissie.

Namens die Moderatuur,
A. J. VAN WYK,
Scriba.

Franschhoek,
16 Julie 1936.

RAPPORT

Van die waarnemende Actuarus Synodi, 1932-1936.

1. Op 25 November 1932 is gelegitimeer, nadat hulle die eksamen afgelê het, 33:—

Gert Hendrik Prinsloo Badenhorst, B.A.
Johannes Cornelius Botha, B.A.
Petrus Johannes Jakobus Bruwer, B.A.
Andreas Stefanus Cronje, B.A., B.D.
Johannes Zacharias Elof, B.A.
Rudolf Philip Botha Erasmus, B.A.
Willem Wouter Esterhuysen, B.A.
Gerrit Conradie le Roux, B.A.
Johan Hendrik Loock, M.A.
Willem Johannes Lubbe, M.A.
Stefanus Petrus Malan, B.A.
Sarel Johannes Lodewicus Marais, B.A.
Gerhardus Ignatius Moolman, B.A.

Coenraad Hendrik Lourens Mouton, B.A.
Louis Lourens Nel, B.A.
Hendrik Johannes Piek, M.A.
Hendrik Frederik Prinsloo, M.A.
Abraham Daniel Raats, B.A.
Ockert Stephanus Albert Robertson, B.A.
Petrus Gideon Rossouw, B.A.
David Johannes Streicher, B.A.
Christiaan Stulting, B.A.
Daniel van Niekerk Theron, B.A.
Nicolaas Johannes Stefanus van der Merwe, B.A.
Daniel Jakobus van der Merwe, M.A.
Marthinus Jakobus van Niekerk, B.A.
Gysbert Christiaan van Schalkwyk, B.A.

Reinier Johannes Nicolaas van Tonder, P/Sn.,
B.A.
Reinier Johannes Nicolaas van Tonder, W/Sn.,
B.A.
Gerhardus Daniel Wessels, B.A.
Stéphanus Salmon Weyers, B.A.
Heinrich Johannes Wiegand, B.A.
Hendrik Daniel Alphonso du Toit.

2. Op 8 Desember 1933 is weer 33 kandidate gelegitimeer, nadat hulle eksamen afgelê het:—

Jacobus Johannes Zacharias Marthinus Blomerus, B.A.
Stephanus Jacobus Botha, M.A.
Philippus Daniel Brandt, M.A.
Gerrit Etienne Bruwer, B.A.
Stephanus Bernardus Buys, B.A.
Jan Daniel Cilliers, B.A.
Johan Nicolaas Wilhelm de Jager, B.A.
Pieter Nicolaas Viljoen de Lange, B.A.
Andries Bernardus du Preez, M.A., Th. Dr.
Johannes Wilhelmus Wessel du Preez, M.A.
Willem Hendrik Boshoff Ebersohn, B.A., Th.B.
Dirk Pieter Hamman, B.A.
Irénée Emilé Heyns, B.A.
Lucas Cornelis Holtzhausen, B.A.
Dirk Cornelis Hendrik Human, B.A.
Marthinus Stephanus Joubert, M.A.
Cornelius Christiaan Kritzinger, B.A.
Jan Hendrik Lange, B.A.
Gabriel Jacobus le Roux, B.A.
Daniel Abraham Louw, B.A.
Dennis Johannes McDonald, B.A.
Lourens Johannes Christoffel Potgieter, B.A.
Ignatius Christiaan Schutte, B.A.
Jacobus Coenraad Steyl, B.A.
Johannes Gerhardus Christoffel Steyn, B.A.
Barend Jacobus van der Merwe, B.A.
Floris Albertus Jacobus van der Merwe, M.A.
George Sebastian van Heerden, B.A.
Adriaan Erasmus van Niekerk, M.A.
Gert Reynier van Rooyen, B.A.
Johannes George Fourie van Rooyen, M.A.
Gustavus Adolphus Weich, B.A.
Paul Friedrich Detlev Weiss, M.A., B.D.

3. Op 8 Desember 1934 is 36 kandidate gelegitimeer, nadat hulle eksamen afgelê het:—

Wilhelm Adolph Alheit, M.A.
Johannes Mattheus Benade, B.A.
Harold Christian Botha, M.A.
Johannes Willem van Niekerk Coetzee, M.A.
Pieter Willem de Lange, B.A.
Petrus Arnoldus de Wet, B.A.
Daniel Nicolaas Johannes du Toit, M.A.
Francois Philippus du Toit, B.A.
Wessel Charles Oswald du Toit, M.A.
Petrus Jakobus Johannes Stephanus Els, B.A.
Johannes Petrus Hercules Gertenbach, B.A.
Tobias Nicolaas Hanekom, M.A.
Marthinus Cornelis Hattingh, M.A.
Karl Willem Heese, M.A.

Michiel Hendrik Horak, B.A.
Soulby Kitching Jackson, M.A.
Johan Frederik Kirstea, M.A.
Willem Adolf Landman, B.A.
Christoffel Hermanus Latsky, B.A.
Petrus Johannes Loots, B.A.
Johann Rudolph Luckhoff, M.A.
André Francois Malan, B.A.
Gideon Nel, B.A.
Hendrik Johannes Carel Reyneke, B.A.
Abraham Petrus Smit, M.A.
Wilhelm Ernst Heinrich Sohnge, B.A.
Johannes Hendrik Steenkamp, B.A.
Hendrik Johannes Strauss, B.A.
Willem de Wet Strauss, M.A.
Wilhelmus Petrus Struwig, B.A.
Thomas Arnoldus Theron, B.A.
Paul Willem Jakobus van Jaarsveld, B.A.
Christian Johannes van Lill, B.A.
Frederik Johannes van der Merwe, B.A.
Stefanus Hofmeyr van der Spuy, B.A.
Jacobus Daniel Vorster, B.A.

4. Op 15 Augustus 1935 is 2 kandidate gelegitimeer, nadat hulle eksamen afgelê het:—

Philippus Jeremia Botma, M.A., Th. Drs.
Johan Hendrik Kritzinger, M.A., Th. Dr.

5. Op 6 Desember 1935 is weer 36 kandidate gelegitimeer, nadat hulle eksamen afgelê het:—

Willem Hendrik Stefanus Barnard, B.A.
Gideom Jacobus Boshoff, B.A.
Antonie Michael Botha, M.A.
Jacobus Johannes Schoeman Botha, B.A.
Hendrik Botha, B.A., M.Th.
Willem Christian Bouwer, B.A.
Johannes Albertus Brink.
Barend Johannes Marthinus Britz, B.A.
Jacobus Francois Conradie, B.A.
Jan Hendrik Adriaan Crouse, B.A.
Jacobus Ignatius de Wet, B.A.
Willem Johannes de Wet, B.A.
Charl du Toit, B.A.
Pieter Grobbelaar, M.A.
Jacobus Stefanus Grove, B.A.
Carel Stefanus Hattingh, B.A.
Petrus Hendrik Grobler Jordaan, B.A.
Jacobus Joubert Krige, B.A.
Zacharias Blomerus Loots, B.A.
Marthinus Smuts Louw, M.A., M.Th.
Willem Jacobus Gerhardus Lubbe, B.A.
Jacobus Andreas Joubert McDonald, B.A., M.Th.
Johannes Lodewyk Nel, B.A.
Christian Jacobus Odendaal, B.A.
Francois Paulus Papenfus, M.A.
Jacobus Cornelius Christoff Pauw, B.A.
Cornelis Johannes Perold, B.A.
Frederik Johannes Mentz Potgieter, M.A., Ph.D.
Johannes Hermanus Roos, B.A.
Abraham Lodewicus Roux, B.A.
Barend Jacobus Bester Roux, B.A.
Gerhard Wachtendonck Roux, B.A.

Johan Wilhelm Smalberger, B.A.
 Johannes Petrus Strumpfer, B.A.
 Stefanus Esias Terblanche, B.A.
 Frederik Johannes Erasmus Theart, B.A.

6. Aktes van Bevestiging afgegee deur Dr. J. P. van Heerden, Actuaris Synodi, in 1932 aan:—

Ds. Hendrik Lodewyk Pepler.

In 1933 aan:—

Ds. Martin Luther Janse van Rensburg, B.A.
 Ds. Johannes Roedolf Holsapfel, B.A.
 Ds. Stefanus Gabriel Basson, B.A.
 Ds. Johannes Zacharias Elof, B.A.
 Ds. Andreas Stefanus Cronje, B.A., B.D.
 Ds. Gert Hendrik Prinsloo Badenhorst, B.A.
 Ds. Petrus Johannes van der Westhuizen, M.A.
 Ds. Sarel Johannes Lodewicus Marais, B.A.
 Ds. Edward Johannes Leonard.
 Ds. Gerhardus Ignatius Moolman, B.A.
 Ds. Willem Johannes Lubbe, M.A.
 Ds. Reinier Johannes Nicolaas van Tonder,
 W/Sn., B.A.
 Ds. Hendrik Johannes Piek, M.A.
 Ds. Rudolph Philip Botha Erasmus, B.A.
 Ds. Reinier Johannes Nicolaas van Tonder,
 P/Sn., B.A.
 Ds. Johannes Lourens le Roux, B.A.
 Ds. Willem Carel van der Merwe de Swardt.

In 1934 aan:—

Ds. Stephanus Salmon Weyers, B.A.
 Ds. Pieter Nicolaas Viljoen de Lange, B.A.
 Ds. Dennis Johannes McDonald, M.A.
 Ds. Nicolaas Johannes Stefanus van der Merwe,
 B.A.
 Ds. Gerrit Etienne Bruwer, B.A.
 Ds. Irénee Emilé Heyns, B.A.
 Ds. Jacobus Johannes Zacharias Marthinus
 Blomerus, B.A.
 Ds. Petrus Gideon Rossouw, B.A.
 Ds. Gustavus Adolph Weich, B.A.
 Ds. Johannes George Fourie van Rooyen, M.A.
 Ds. Daniel van Niekerk Theron, M.A.
 Ds. Cornelius Christian Kritzinger, B.A.
 Ds. Johannes Wilhelmus Wessel du Preez, M.A.
 Ds. Jan Hendrik Lange, B.A.
 Ds. Ignatius Christiaan Schutte, B.A.

Ds. Ockert Stephanus Albert Robertson, B.A.
 Ds. Willem Jakobus van der Merwe, B.A.
 Ds. Gysbert Christiaan van Schalkwyk, B.A.

In 1935 aan:—

Ds. Soulby Kitching Jackson, M.A.
 Ds. Christiaan Stulting, B.A.
 Ds. Adriaan Erasmus van Niekerk, M.A.
 Ds. André Francois Malan, B.A.
 Ds. Johannes Hendrik Steenkamp, B.A.
 Ds. Johan Nicolaas Wilhelm de Jager, B.A.

7. Aktes van Bevestiging deur die waarnemende Actuaris Synodi in 1935 afgegee aan:—

Ds. Petrus Johannes Loots, B.A.
 Ds. Francois Philippus du Toit, B.A.
 Ds. Wilhelm Adolf Alheit, M.A.
 Ds. Pieter Willem de Lange, B.A.
 Ds. Dirk Pieter Hamman, B.A.
 Ds. Stephanus Jacobus Botha, M.A.
 Ds. Stephanus Bernardus Buys, B.A.
 Ds. Stephanus Hofmeyr van der Spuy, B.A.
 Ds. Jacobus Daniel Vorster, B.A.
 Ds. Paul Willem Jacobus van Jaarsveld, B.A.
 Ds. Johannes Willem van Niekerk Coetzee,
 M.A.
 Ds. Stephanus Petrus Malan, B.A.
 Ds. Frederik Johannes van der Merwe, B.A.
 Ds. Marthinus Cornelius Hattingh, M.A.

In 1936 afgegee aan:—

Ds. Wouter Daniel Gerryts, B.A.
 Ds. Abraham Petrus Smit, M.A.
 Ds. Carel Stephanus Hattingh, B.A.
 Ds. Zacharias Blomerus Loots, B.A.
 Ds. Willem Adolf Landman, B.A.
 Ds. Barend Jacobus Bester Roux, B.A.
 Ds. Johannes Hermanus Roos, B.A.
 Ds. Johann Rudolph Luckhoff, M.A.

8. Korrespondensieboek is op die tafel vir insage.

Met verskuldigde hoogagtig en toebidding van die leiding van die Heilige Gees,

Dw. u dienaar,

J. F. MENTZ,

Waarn. Scriba Synodl.

VERSLAG

Van die Scriba Synodi.

HoogEerw. Heer,

Die ondergetekende het die eer die volgende te rapporteer:

1. Op 24 Oktober 1932 is op berig van die Scriba van die Ring van Kaapstad 'n kennisgewing gestuur na *Die Kerkbode* van die vassstelling van grenslyne tussen die gemeentes Wynberg en Rondebosch, en verandering van grenslyne tussen die gemeentes Maitland en Observatory.

2. Van Mev. Prof. P. J. G. de Vos is op 12 November 1932 'n bedankbrief ontvang vir die toekenning aan haar van £50 per jaar deur die Sinode.

3. En van Mn. W. F. van der Riet, Kakamas, 'n brief van dank op 19 November 1932 vir die waarderende besluit van die H.E. Sinode.

4. Tydens en dadelik na die sitting van die 27ste Vergadering van die H.E. Sinode is uitvoering gegee aan die besluite van die Sinode, en die nodige eksedisies gedaan.

5. Brief van dank ontvang van Ds. J. J. Wasserfall vir die besluit van die Sinode in verband met sy werk in Argentinië (25/11/1932).

6. Brief van erkenning van die ontvangs van die besluite van die Sinode insake drankwetgewing ontvang van Sy Ed. die Minister van Justisie (26/11/1932).

7. Op 29 November 1932 brief van dank ontvang van Sy Edele die Minister van Spoorweë vir die ontvangs van die besluit van die Sinode.

8. Op 1 Desember 1932 'n brief ontvang van Prof. J. du Plessis en hiervan kennis gegee aan die H.E. Moderatuur. (Sien verslag van die Moderatuur, punt 1.)

9. 'n Bedankbrief is op 7 Desember 1932 ontvang van Ds. H. P. M. Steyn as antwoord op die meegeelde besluit van die Sinode. (Sien brief van 3 Desember 1932.)

10. Op 8 Desember 1932 'n brief ontvang van Santam insake die Brandassuransie van kerklike eindomme, en dit aangestuur na die kerkkantoorcommissie, aan wie hierdie saak deur die Sinode opgedra is. (Sien Acta Synodi, 1932.)

11. 'n Brief van dank ontvang van Mej. E. H. van Deemter op 19 Desember 1932 aan die H.E. Sinode vir die woorde van waardering.

12. Volgens die bepaling in Art. 71 en op 'n offisiële berig van die Scriba van die Ring van Upington (gedateer 28 Desember 1932) is op 5 Januarie 1933 'n

kennisgewing gestuur na *Die Kerkbode* van die stigting van die nuwe gemeente Grootrivier.

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Hiermee word kennis gegee, dat daar volgens 'n offisiële berig van die H.E. Scriba van die Ring van Upington (dd. 28 Desember 1932), op 10 Desember 1932, 'n nuwe gemeente in gemelde Ring gestig is. Die besonderhede is as volg: Die naam van die gemeente is *Grootrivier*. Die grense van die gemeente is die van die ou gemeente Upington suid van die Oranjerivier. Die nuwe gemeente Grootrivier bestaan dus uit al die rivierpase ten suide van die Oranjerivier, van die westelike grens van Grootdrink tot die oostelike grens van Blaauwskop insluitende die Nedersettings Louisvale, Vaalkoppies en Karos.

Die volgende kerkraadslede is benoem: As ouderlinge (vir 2 jaar) Jan Daniel Steenkamp, Petrus Johannes Jacobus Goussard, Carel Aron van der Merwe en Barend Burger; (vir 1 jaar) Karel Petrus Strauss, Cornelis Hendrik Human en Pieter Johannes Conradie. As diakene (vir 2 jaar) Joost Engelbrecht, Theunis Hanekom, Izak de Villiers en Piet Nel; (vir 1 jaar) Jacob Casper Kruger, Marthinus Christoffel Hough, Hendrik Christoffel Barnard Liebenberg. Die gemeente Grootrivier ressorteer onder die Ring van Upington, en die predikant van Upington is konsulent van die nuwe gemeente.

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
5 Januarie 1933.

13. Op 'n berig van die Scriba Synodi van die Vrystaatse Kerk is op 1 April 1933 'n kennisgewing gestuur na *Die Kerkbode* van die volgende benoemings: Ds. H. S. M. Botha op die Kuratorium van die Sending-Instituut en Ds. G. J. de Vos op die Proponents-eksamenkommissie.

14. Van die heer B. Swemmer, Duiwerivier, George, is op 6 April 1933 'n klagbrief ontvang teen die gedrag van sekere sondagskoolonderwysers. Die klaer is verwys na die kerkraad van George.

15. 'n Brief, gedateer 1 Julie 1932, is op 10 Julie ontvang van die Scriba Synodi van die Vrystaatse

Kerk, en op sy versoek aangestuur na die Sekretaris van die Algemene Sendingkommisie. Die brief gaan oor die kerkregtelike posisie van die sendelingarbeiders(sters) van die Kaapse Kerk in Suid-Rhodesië. (Sien verslag van die Handelinge van die Sinodale Kommissie.)

16. Op 3 Augustus 1933 is 'n brief van deelneming ontvang van die Cape Peninsula Church Council met die oog op die verlies vir ons Kerk deur die dood van ons gewese Moderator, Ds. G. J. Hugo.

17. Dadelik na ontvangs van 'n berig van die Scriba van die Ring van Colesberg is die volgende kennisgewing op 23 Oktober 1933 opgestuur na *Die Kerkbode*:

VERANDERING VAN GRENSLYN TUSSEN DE AAR EN PHILIPSTOWN.

Die ondergetekende het vandag die volgende kennisgewing ontvang van die H.E. Scriba van die Ring van Colesberg: "Hiermee moet ek u berig dat die kerkrade van Philipstown en De Aar ooreengekom het, dat die grenslyn tussen hulle in die vervolg oor die volgende plase sal loop: Nieuwedorp, Rietfontein, Syferkuil, Plooysdam, Dwaalhoek, Karnemelkspan, Willowbank, Skaapkraal, Koensdraai, Potfontein, Wonderdraai, Baartmanskoppie, Strydom, Rooikraal, Rustfontein, Diepfontein, Pienaarshoek. Hierdie verandering is deur die Ring van Colesberg op 12 Oktober 1933 goedgekeur. Vandaar hierdie berig aan u (Art. 71)."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
23 Oktober 1933.

18. Op 28 November 1933 is die volgende twee officiële kennisgewings vir publikasie opgestuur na *Die Kerkbode*:

VERANDERING VAN GRENSLYN.

Vandag het die ondergetekende van die Scriba van die Ring van Upington mededeling ontvang van die volgende besluit van die gemelde Ring op sy jongste vergadering: "Die Hoog-Eerw. Ring besluit dat voortaan die grenslyn tussen die gemeentes Upington en Keimoes die volgende sal wees: Alle plase vallende noord van die spoorlyn tot by Langklip, en van Langklip af insluitende die plase Enna en Narugas tot aan Grootrivier, en vandaar tot aan die S.W.A. lyn ressorteer onder Upington, asmede die plase Lutzputs en Snijdas en Vanrooyensvlei."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
28 November 1933.

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Kennisgewing is ontvang van die Scriba van die Ring van Calvinia van die stigting van 'n nuwe gemeente op 13 November 1933. Die gegewens is as volg:

1. Die naam van die nuwe gemeente is: Die Ned. Geref. Gemeente *Olifantsrivier*.

2. Die *grenslyne* is as volg bepaal: *Suidelike grens*: Donkinsbaai, Hardevlakte, Kliphoek, Konquaasberg, Kaliekama, Remhoogte, Kapel, Roorstrand, Steilhoogte. *Oostelike grens*: Van Steilhoogte met die treinspoor tot aan Kliphoek. *Noordelike grens*: Van Kliphoek met die grenslyn van Nieuwe Rust tot aan die see.

3. Al die bewoners van plase waardeur genoemde lyne gaan moet kies binne ses (6) maande tot watter gemeente hulle wens te behoor.

4. Die gemeente sal twee sentra hê, nl. *Vredendal* en *Neersetting*, wat gelyke bearbeiding en voorregte sal geniet.

5. As *kerkraadslede* word die volgende benoem: As *Ouderlinge*: Petrus Johannes Geunstyn, Johann Lutz, Hermias Cornelis Nieuwoudt Nel en Andries Hermias Daniel Visser om aan die einde van 1934 af te tree, en Daniel Steenkamp, Christiaan Jacobus Steenkamp en Samuel Jacobus Esterhuizen om aan die einde van 1935 af te tree. As *Diakone*: Frederick Gideon Stone, Nicolaas van Rhyn en Dirk Jacobus C. Lochner om aan die einde van 1934 af te tree, en Frederick Willem van Zyl, Gideon S. du Plessis, Jacob Engelbrecht, jr. (Doornbaai) en Jozuas Andries Engelbrecht (Roorstrand) om aan die einde van 1935 af te tree.

6. Die gemeente ressorteer onder die Ring van Calvinia.

7. Tot Konsulent is benoem die predikant van Nieuwe Rust.

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
28 November 1933.

19. Op 30 November 1933 is berig ontvang van die stigting van die nuwe gemeente Port-Elizabeth-Noord. Dadelik is die volgende kennisgewing opgestuur na *Die Kerkbode*:

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Vandag het die ondergetekende berig ontvang van die Scriba van die Ring van Graaff-Reinet van die stigting van 'n nuwe gemeente op 22 November 1933 te Port-Elizabeth. Die naam van die nuwe gemeente is *Port-Elizabeth-Noord*.

Die *grenslyn* is as volg: Van die see met Edgarstraat oor Grahamstadweg en Ultenhageweg, langs Milner-laan, rondom die Soutpan tot by die waterpyp, wat dit met Kemp Road verbind. Vandaar met Kemp Road tot aan die grenslyn van die

gemeente Pienaar. Die noordelike grens van die gemeente sal wees die bestaande lyn tussen die moedergemeente Port-Elizabeth en die gemeente Uitenhage.

Die volgende broeders is benoem tot *kerkraadslede*: Ouderlinge: Theunis Johannes van Zyl, Michiel Cornelius Pio, Johannes Jacobus Marthinus Els, Johan Daniel van Rooyen du Plessis, Ignatius Michael Ackermann. Diakens: Cornelius Johannes Ferreira, Hermanus Jacobus Wasserman, Cornelius Daniel Jacobus van Loggerenberg, Johannes Hendrik Conradie van Loggerenberg, Johan Hendrik Christoffel Olivier, J. J. du Preez.

Die gemeente sal ressorteer onder die *Ring van Graaf-Reinet*. Die *konsulent* is Ds. J. T. Martens, predikant van Port-Elizabeth.

Die navolgende voorwaardes is neergelê: 1. Alle kerklike eiendomme binne die nuwe gemeente sal deur die moedergemeente, na afbetaling van alle daarop rustende skulde, *onbeswaard* aan die nuwe gemeente oorgemaak word. Intussen sal die volle rentesom in verband met skulde op genoemde eiendomme deur die moedergemeente betaal word. 2. 'n Donasie van £100 (een honderd pond) sal dadelik deur die moedergemeente aan die nuwe uitgekeer word. 3. Alle gelde behorende aan liggame (verenigings) bestaande in die nou afgestigte deel van die moedergemeente, sal op wettige aanvraag deur die kerkraad van die moedergemeente aan die applikante moet uitgekeer word.

A. J. VAN WYK,
Franschhoek,
30 November 1933.

Scriba Synodi.

20. Van die Scriba van die Ring van Stellenbosch is op 18 Augustus 1934 die volgende kennisgewing ontvang en vir publikasie opgestuur na *Die Kerkbode*:—

RING VAN STELLENBOSCH.

Verandering van Grenslyn.

'n Verdere berig ingevolge Art. 71 van die Scriba van die Ring van Stellenbosch is as volg: "Dat die grensseiding tussen Durbanville en Stellenbosch as volg sal wees in die toekoms: Die *noordelike buitelyn* van die plaas Swartrivier (tans bewoon deur Mnr. J. H. Basson) insluitende die noordelike buitelyn van die plaas Houmoed (tans bewoon deur Mnr. Immelman, stiefkind van genoemde Mnr. Basson) en die wonings naby genoemde Houmoed (wat tot onlangs bewoon was deur die broeders Van de Venter en Van Zyl), asook van die plaas Bellevue (tans behorende aan Mnr. Morkel) en die plaas Varswater (tans bewoon deur Mnr. Rosenow)."

A. J. VAN WYK,
Franschhoek,
18 Augustus 1934.

Scriba Synodi.

21. Op 21 Julie en weer op 18 Augustus 1934 is aansoek gedoen by die Hoofbestuurder van die S.A. Spoerweë om die tydelike aanstelling van Mnr. B. Strobos vir ses maande (1 Augustus—31 Desember 1934) tot tydelike Konsessieregistrateur gedurende die afwesigheid op verlof van Ds. J. G. de Bruyn.

22. Op versoek van die Hoofbestuur van die Vroue-Sendingbond is op 18 Augustus aangeklop by die Hoofbestuurder van die S.A. Spoerweë om toekenning van konsessiefasilitete aan die sowat 200 afgevaardigdes na die kongres op Noorder-Paarl in November 1934.

Weens die moeilike eise gestel deur die Administrasie het die Hoofbestuur nie van die toegestane fasilitete gebruik gemaak nie.

23. Na ontvange berigte van die respektiewe Ringe is die volgende kennisgewing op 3 Oktober 1934 opgestuur na *Die Kerkbode*:—

VERANDERING VAN GRENSSKEIDINGS.

A. *Ring van Albanie.*

Die volgende besluit van die Ring van Albanie is aan die ondergetekende opgestuur: "Die vergadering besluit om die besluit, wat die Visrivier die grens tussen Somerset-Oos en Glen Lynden gemaak het bo en by en benede Ondersmoordrift te herroep, en die grens tussen genoemde twee gemeentes suid van Kookhuis te herstel en te laat wees soos dit voorheen altoos gewees het."

B. *Ring van Britstown.*

Op sy jongste vergadering het die Ring van Britstown, volgens berig van die Scriba, besluit dat die lynplaas Blousekop, tussen die gemeentes Kenhardt en Keimoes, wat vroeër onder die gemeente Kenhardt geressorteer het, voortaan sal behoor tot die gemeente Keimoes.

A. J. VAN WYK,
Franschhoek,
3 Oktober 1934.

Scriba Synodi.

24. Ook is op 3 Oktober 1934, die volgende berig ontvang van die vasstelling van die grenslyn tussen die gemeentes Grahamstown en Peddie, en na *Die Kerkbode* opgestuur:—

VASSTELLING VAN GRENSLYN.

A. *Ring van Albanie.*

Dic Ring van Albanie het op sy jongste vergadering, volgens kennisgewing van die Scriba, as volg besluit:—

"Die grenslyn tussen die gemeentes Grahamstad en Peddie langs die Visrivier sal van Kaffersdrift van die rivier awyk en in 'n reguit lyn loop na Fraser's Camp, en vandaar weer met die grootpad

tot by Hunt's Drift, en hiervandaan met die Visrivier tot waar dit die Albanie-grens raak, terwyl aan die ou heer en Mevr. Willem S. van der Merwe en Mevr. Joseph Dunbar verlof gegee word om hulle kerklike voorregte te Grahamstad te geniet."

B. Ring van Queenstown.

Die volgende is die besluit van die Ring van Queenstown: "Die grenslyn tussen die gemeentes Grahamstad en Peddie langs die Visrivier sal van Kaffersdrif na die rivier afwyk en in 'n reguit lyn loop na Frasei's Camp, en vandaar weer met die grootpad na Hunt's Drift, en hiervandaan met die Visrivier tot waar dit die Albanie-grens raak, terwyl aan die ou heer en Mevr. Willem S. van der Merwe en Mevr. Joseph Dunbar verlof gegee word om hul kerklike voorregte te Grahamstad te geniet."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
3 Oktober 1934.

25. Op 14 Oktober 1934, is na ontvange berig van die Scriba van die Ring van die Paarl die volgende kennisgewing opgestuur na *Die Kerkbode*:—

GRENSBEPALING: RING VAN DIE PAARL.

Op sy jongste vergadering te Riebeek-Wes op 9 Oktober en volgende dae is, volgens berig van die Ringscriba die volgende grensbepaling deur die Ring van die Paarl goedgekeur:—

"*Die Paarl, Noorder-Paarl en Durbanville:* (a) Dat die hardepad van Malmesbury na Stellenbosch vanaf die pad van Agter-Paarl na Durbanville tot by die spoorlyn tussen Muldersvlei en Kraaifontein-stasie as skeiding tussen die gemeentes van Paarl en Durbanville sal dien; (b) Dat die plase van Mn. P. A. Briers, Matjeskuil, en van Mn. P. A. Myburgh, Hercules Pillar, tans behorende aan die Paarl-gemeente, en dat die plaas van Mevr. van Niekerk, Sandringham, valende onder die Noorder-Paarl-gemeente, by verwisseling van eienaars, onder Durbanville sal kom te staan."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
17 Oktober 1934.

26. Na berig van die Scriba van die Ring van Dutoitspan is die volgende kennisgewing op 30 Oktober 1934, na *Die Kerkbode* gestuur (sien ook punt 31):—

**RING VAN DUTOITSPAN: VERANDERING
VAN GRENSLYN.**

Volgens berig van die Scriba van die Ring het die Ring van Dutoitspan op sy vergadering van

26-30 September 1934 die volgende nuwe lyn tussen Dutoitspan en Kimberley vasgestel:—

"Van Koedoesbergdrif met die ou pad na Spytfontein, en vandaar met dieselfde ou pad na die vereniging van die twee ou paaie van Spytfontein na Beaconsfield, en van Schmidtsdrif na Beaconsfield, en verder met die pad tot waar dit in Memorial-weg loop, en dan met Memorial-weg, Hemmingstraat, Lodge-weg, Park-weg tot by die treinspoor, en dan met die spoor tot by Hullstraat-duikweg, en dan met Hullstraat in 'n reguit lyn na Karreeboom aan die Vrystaatse lyn."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
30 Oktober 1934.

27. Op 11 Desember 1934, is berig ontvang van die Scriba van die Ring van Caledon van die stigting van 'n nuwe gemeente te Hermanus. Op 12 Desember is die volgende kennisgewing na *Die Kerkbode* opgestuur:—

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Van die Scriba van die Ring van Caledon het die ondergetekende gister berig ontvang van die stigting op 7 Desember 1934 van 'n nuwe gemeente met sentrum Hermanus. Die naam van die nuwe gemeente is *Hermanus*. Die grenslyn is as volg:— Klein Rivier Mond, Diepgat (Jan en Piet Marais en Koos Hamman), Leeuw Rivier (D. de Kock), Bot Rivier (D. du Toit), Bot Rivier (J. H. Albertyn), Voëlvlei, Nuwejaarsrivier, Hermanus Rivier, Ysterkop, Samlock, Highlands, Kleinmond tot by die mond van Palmiet Rivier.

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
12 Desember 1934.

28. Volgens berig van die Scriba van die Ring van Kaapstad is op 18 Desember 1934 'n nuwe gemeente van die N.G. Kerk in Suid-Afrika gestig te Bellville. In verband met die stigting is die volgende kennisgewing opgestuur na *Die Kerkbode*:—

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Vandag is berig ontvang van die Scriba van die Ring van Kaapstad, dat op 18 Desember 1934 'n nuwe gemeente van die Ned. Ger. Kerk in Suid-Afrika gestig is te Bellville.

Die meegedeelde besonderhede is as volg: (1) Die naam van die nuwe gemeente is *Bellville*. (2) Tot *konsulent* is benoem die predikant van Durbanville. (3) Die *grenslyne* is die volgende: Met die ou grenslyn tussen Kuilsrivier en Durbanville tot aan die noordelike lyn van Stikland, en vandaar in 'n reguit lyn na die suidelike grens van Sterrenberg tot waar daardie lyn oor die

"Old Oak"-pad kruis; dan met die "Old Oak"-pad tot aan die hoofweg na Durbanville, en vandaar langs die noordelike lyn van Oakdale en van Welgemoed tot aan die oosteelike grens van Sandgat, en die lyn tussen Inthlabati en Seaview, en vandaar met die westelike lyn van Boompies tot aan die Hoofspoortweg en vandaar met die skeidingslyn tussen Hardekraaltjie-Bosreserwe en "Tiger Valley Estate", tot aan die tans bestaande grens tussen Parow en Durbanville. (4) Tot kerkraadslede is benoem: As ouerlinge, vir twee jaar, die broeders H. J. Joubert en E. J. Loubser; en vir een jaar, die broeders C. Bothma en J. P. J. Pie-naar. As diakens: vir twee jaar, die broeders H. Bosman en J. van der Merwe, en vir een jaar die broeders H. Ras en C. P. Theron.

Die nuwe gemeente sal ressorteer onder die Ring van Kaapstad.

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
18 Januarie 1935.

29. Op 13 April 1935, is 'n brief ontvang van Ds. A. G. Burger, Scriba van die Herv. Kerk, Transvaal, insake die vertaling van onse Gesange. Dit is aangestuur aan Ds. A. G. du Toit, Sekretaris van die S.A. Bybelvereniging.

30. Van die Scriba van die Ring van Griekwastad is op 6 Julie 1935 die volgende kennisgewing ontvang, en op 8 Julie aangestuur na *Die Kerkbode*:

VERANDERDE GRENSLYN.

Die volgende kennisgewing is ontvang van die Scriba van die Ring van Griekwastad:

"In opdrag van die Ring het die Ringskommisie onlangs die betrokke dele van die gemeentes *Deben* en *Kuruman* plaaslik gaan ondersoek, en toe die grenslyn as volg vasgestel: Die grenslyn tussen Deben en Kuruman bly dieselfde van Grassmere tot by Kameelaar; van Kameelaar met 'n regtuit lyn na die Noord-oostelike hoek van Rhodes, vandaar met 'n reguit lyn na die Suid-oostelike hoek van Dikgatlon (Jeppe), vandaar al met die Suidwestelike grense van die plase aan die Kurumansrivier tot by Uitval, en vandaar met die Westelike lyn van Blok E tot by Outpost aan die Molopo."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
8 Julie 1935.

31. Op 7 Oktober 1935, is na ontvange kennisgewing van die Scriba van die Ring van Dutoitspan, die volgende kennisgewing na *Die Kerkbode* opgestuur (Art. 71):

GEËMENDEERDE GRENSLYN.

Van die H.E. Scriba van die Ring van Dutoitspan is die volgende offisiële kennisgewing gister ontvang:—

Skeidingslyn, Art. 71.—In verband met die opdrag van die Sinodale Kommissie aan die Ring van Dutoitspan stuur ek 'n ekstrak uit die notule van die Ringsvergadering, 25-29 September 11 te Warrenton gehou: Deur wedersydse tegemoetkoming is ooreengekom tot die volgende lyn:—

Die skeidingslyn tussen *Dutoitspan* en *Kimberley* sal loop met die ou pad van Koedoesbergdrif na Spyfontein, en vandaar tot waar die ou pad van Spyfontein en Schmidtsdrif inmekaar geloop het en vandaar tot en met Memorial-weg langs Hemmingstraat, Lodge-weg, Park-weg, tot in Boshof-weg en vandaar met 'n reguit lyn na die ou baken aan die ou Boshof-weg, en vandaar met 'n reguit lyn na Rietpan aan die Vrystaatse grens."

"Die vier verteenwoordigers (van Dutoitspan en Kimberley twee elk) het namens die gemeentes die ooreenkoms getref en onderteken."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
7 Oktober 1935.

32. Deur die H.E. Scriba van die Ring van Tulbagh is op 19 Oktober 1935 berig ontvang van die hereniging van die gemeentes Tulbagh en Kruisvallei, en op 21 Oktober 1935, is die volgende kennisgewing opgestuur na *Die Kerkbode*:—

HERENIGING VAN DIE GEMEENTES TULBAGH EN KRUISVALLEI.

Met groot belangstelling het die ondergetekende insage gehad van die herenigingskontrak tussen die gemeentes *Tulbagh* en *Kruisvallei*. Die kontrak is aangegaan met 19 stipulasies, is deur die twee betrokke kerkrade geteken, en deur die Ring van Tulbagh op sy vergadering van 11 Oktober 1935 bekragtig. Vir algemene kennisgewing word die volgende vier stipulasies van bogemelde kontrak hier aangehaal:—

(1) Dat die herenigde gemeente sal beskou word as 'n voortsetting van die gemeente Tulbagh, gestig in 1743, en dat sy naam sal bly die Ned. Geref. gemeente *Tulbagh*. (2) Dat die teenswoordige predikante van Tulbagh en Kruisvallei, as medeleraars van die herenigde gemeente, sonder meer, sal bly fungeer, en wel met dieselfde finansiële regte en voorregte, wat hulle tans geniet. (3) Dat die argief en registers van die gemeente Kruisvallei tot op datum van hereniging sal beskou word as behorende tot die gemeente Tulbagh. (4) Dat die aandeel in die Predikante Pensioenfonds van die gewese gemeente Kruisvallei sal beskou word as 'n tweede aandeel van die gemeente Tulbagh. Die orige 15 stipulasies maak

voorsiening vir alles wat nodig was vir die totstandkoming van die hereniging. Die getekende herenigingskontrak is in bewaring, en word nou na eis van die omstandighede uitgevoer.

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
21 Oktober 1935.

33. Op 12 November 1935 is na ontvangs van 'n aankondiging van die Scriba van die Ring van Britstown die volgende kennisgewing aangaande die stigting van die gemeente Boegoeburg na *Die Kerkbode* opgestuur:—

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Van die scriba van die Ring van Britstown is die volgende kennisgewing ontvang: "Volgens besluit en opdrag van die Ring van Britstown het die Ringskommissie op 31 Oktober 1935 die gemeente Boegoeburg gestig. Die nuwe gemeente ressorteer onder die *Ring van Britstown*. Tot *konsulent* is benoem die predikant van Kenhardt. Die grenslyne is as volg: *Noordelike grens*: die Oranjerivier. *Westelike grens*: die teenswoordige oostelike grens van die gemeente Grootrivier. *Suidelike en Oostelike grens*: die buitelyn van die weiveld toegeken aan die Boegoeburgnadersetting, volgens die teenswoordige Goewermentsdraad, t.w. grensende aan die plase Eselsfontein, Kalkwerf, Saalskop en Wegdraai van die gemeente Kenhardt; en Vorentoe (of Sternhamput), Noltesville en tot die noordelike baken van Luisdraai aan die Oranjerivier van die gemeente Marydale. Hierdie nuwe gemeente behels dus geheel en uitsluitlik die teenswoordige Boegoeburgnadersetting.

Tot *kerkraadslede* is gekies: Vir een jaar, die ouderlinge J. A. Augustyn, D. P. Viviers en J. J. Redman, en die diakene, D. J. Marais, B. F. Smit en F. W. Lutz. Vir twee jaar, die ouderlinge L. C. Gresse, W. J. Kotzé en H. L. Kruger en die diakene J. G. Calitz, W. A. H. M. Kempen en W. F. Goussard."

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
12 November 1935.

34. Op 18 November 1935 is berig ontvang van die Scriba van die Ring van George, en is die volgende kennisgewing opgestuur na *Die Kerkbode*:—

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Van die Scriba van die Ring van George het die ondergetekende vandag berig ontvang van die stigting van 'n *nuwe gemeente* te Groot-Brakrivier op 14 November 1935.

Die naam van die nuwe gemeente is *Groot-Brakrivier*. Dit bestaan uit slegs een wyk uit die gemeente Mosselbaai, t.w. die wyk Groot-Brakrivier, en twee wyke uit die gemeente George, t.w. die wyke Groot-Brakrivier en Voorbrug.

Die *grenslyne* is as volg: Tussen Groot-Brakrivier en George sal die heining van die uitspanning links van die pad 'n reguit grenslyn aandui tot aan die Grootrivier, en regs van die pad 'n reguit lyn vanaf die plaas van die broeder M. Botha tot aan die see. Die grenslyn tussen Groot-Brakrivier en Mosselbaai word *voorlopig* vasgesteloor die plaas Wolvedans tot aan die see.

Die gemeente sal ressorteer onder die Ring van George. Tot *konsulent* is benoem die eerste predistrik van George.

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
18 November 1935.

35. Van beswaarde lede uit die gemeente Moria is op 26 November 1935 'n appèlskrif ontvang teen 'n uitspraak van die Ring van Upington. Aan die bepalinge van Art. 384 is onverwyd voldoen.

36. Op 13 Desember 1935, is die volgende kennisgewing in verband met die stigting van die nuwe gemeente Loeriesfontein opgestuur na *Die Kerkbode*:—

STIGTING VAN NUWE GEMEENTE.

Van die Scriba van die *Ring van Calvinia* is vandag deur die ondergetekende berig ontvang dat op 7 Desember 1935, 'n nuwe gemeente gestig is in gemelde Ring. Die besonderhede is as volg:—

Die naam van die gemeente is *Loeriesfontein*.

Die *grense* is — tussen *Brandvlei* en *Loeriesfontein* — Bokskolk, Abrahamskop, Jagersplaas, Waterkuil, Bitterputs aan Boegoefontein, Kamas-Oos, Bitterkamas. Tweede Uitspanning, Bokvlakte, Vrouenskolk, Pietersfontein en Melkbosfontein. Al hierdie plase val onder die nuwe gemeente.

Tussen *Calvinia* en *Loeriesfontein* — Melkbosfontein, Kotzéshoek, A.B.C., Rietfontein, Slingerfontein, Doornkraal, Tronje, Wilgerbos, Adamsfontein en Jangora. Al hierdie plase val onder die nuwe gemeente.

Tussen *Nieuwoudtville* en *Loeriesfontein* — Jangora, Korenhuis, Kransgat, Potklei, Jobskraal, Hansgat, Witwater, Klipplaat, Langberg en Kamas. Hierdie plase val onder die nuwe gemeente, behalwe Korenhuis, Klipplaat, Langberg en Kamas, wat onder *Nieuwoudtville* val.

Die *grense* aan die gemeentes Namakwaland, Garies, Nuwe Rus en Pofadder bly onveranderd.

Die nuwe gemeente ressorteer onder die *Ring van Calvinia*, en die *Konsulent* is die Predikant van *Brandvlei*.

Tot Kerkraadslede is aangestel, tot Ouderlinge (vir 2 jaar), Jacobus G. Lombard, Albert Lin' welt, Willem A. Nel; (vir 1 jaar), Nicolaas J. Basson, Nicolaas J. Louw, Johannes van Jaarsveld; tot Diakene (vir 2 jaar), Piet N. Wiese, Michiel van der Westhuizen, Gert Lombard; (vir 1 jaar), Dirk Laubscher (Boetie), Floris Brand, Hendrik von Wielligh.

A. J. VAN WYK,
Franschhoek,
13 Desember 1935.

Scriba Synodi.

37. Op 5 Maart 1935, is die Kerkraad van die Grote Kerk per brief gevra om die gebruik van die historiese Grote Kerk (a) by geleentheid van die opening van die Sinode, en (b) by geleentheid van die viering van die Heilige Avondmaal deur die lede van die Sinode.

Op 14 Maart is 'n vriendelike toestemmende antwoord van die Kerkraad ontvang.

38. In terme van Art. 83 is op 12 Julie 1936 'n kennisgewing, gerig aan die respektiewe Kerkrade, opgestuur na *Die Kerkbode*, dat die 28ste Gewone Vergadering van die Sinode D.V. in Kaapstad sal gehou word op Donderdag, 22 Oktober 1936, en volgende dae.

Met verskuldigde hoogagting,

Dienstwillig die uwe,

A. J. VAN WYK,
Scriba Synodi.

Franschhoek,
16 Julie 1936.

VERSLAG

Van die Scriba van die Sinodale Kommissie.

HoogEerw. Heer,

Die ondergetekende het die eer hiermee verslag te doen van die werkzaamhede van die H.E. Sinodale Kommissie sedert die Gewone Vergadering van die H.E. Sinode in 1932:—

1. Op 4 Febr. 1933 is 'n aansoek ontvang van die gemeente Grikwastad om dispensasie van Art. 18 : 17 in die geval van die herkiesing van die br. diaken W. Hauptfleisch. Toestemming is per rondskrywing verkry.

2. Die Staat van Inkomste en Uitgawe en Balans van die Kerkbode vir die jaar geëindig 31 Desember, 1932, is ontvang op 9 Febr. 1933.

3. 'n Kennisgewing is ontvang van die Sekretaris van die Alg. Sending Kommissie op 1 Maart, 1933, dat daar 'n vakature is op gemelde Kommissie, en dat die Kommissie die name aanbeveel van die BB. P. K. Hoffman en J. Vlok. Per rondskrywing is 'n stemming van die lede gevra, en op 15 April is aan Ds. G. L. van Heerde meegedeel dat die Br. P. K. Hoffman benoem is.

4. Op 11 Febr., 1933, is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van Maclear versoekende om dispensasie van Art. 190. Geantwoord dat die Sinodale Kommissie geen reg het om dispensasie te verleen nie, en dat Art. 191 vir sulke gevalle voorsiening maak.

5. Op 25 Maart 1933, is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van Kingwilliamstown om dispensasie van Art. 18 : 17 in die geval van die herkiesing van die Br. Diaken Gert P. Bezuidenhout. Per rondskrywing word die versoek toegestaan.

6. 'n Brief van die Unie Departement van Onderwys, gedateer 27 Maart, 1933, en gerig aan die Scriba van die Sinodale Kommissie, per adres *Die Kerkbode* en oorhandig aan die Scriba van die Sending Kerk, is op 6 April van laasgenoemde ontvang. Die brief handel oor 'n groot voorgenome Onderwys-Konferensie in Junie, 1934, en vra om die medewerking van die Sinodale Opvoedings- en Armsorg Kommissies. Die brief is op 7 April aangestuur aan Ds. J. R. Albertyn, Voorsitter van die Opvoedings-Kommissie.

7. Op 28 Junie, 1933, is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van Durbanville om die ordening van Eerw. C. J. Bothma as arbeider onder die gekleurdes in genoemde gemeente. Aan die Voorsitter van die Kerkraad is op 30 Junie geantwoord, dat die saak moeilik per rondskrywing kan afgehandel word, en liever moet oorstaan tot die eersvolgende vergadering van die Sinodale Kommissie. (Sien punt 51).

8. Op 21 Augustus 1933, is 'n versoek van die Kerkraad van Marchand ontvang om dispensasie in die geval van die herkiesing van Ouderling Jan Albert van Niekerk. Die gevraagde dispensasie is deur rondskrywing verleen.

9. Ook is 'n soortgelyke versoek ontvang op 26 Augustus 1933, van die Kerkraad van Postmasburg om dispensasie van Art. 18 : 17 in die gevalle van die herkiesing van Ouderling P. C. Moller, en Diaken I. S. Gous. Die gevraagde dispensasie is in albei gevalle per rondskrywing toegestaan.

10. Op 'n versoek van die Kerkraad van Upington (onder datum 21 Sept. 1933) om dispensasie van Art. 18 : 7 in die geval van die kiesing van die Br. C. J. Coetze tot Diaken, omdat hy 24 jaar oud is,

is op 29 Sept. geantwoord dat die Sinodale Kommissie nie die mag daartoe het nie.

11. Die Saakgelastigde het op 22 Sept. 1933 namens die Kerkkantoor Kommissie kennis gegee dat daar 'n vakature ontstaan het in gemelde kommissie weens die emeritaat van wyle Ds. G. J. Hugo, en dat die Kommissie die naam van die heer A. Kriegler van Kaapstad as nuwe lid wens voor te dra. Per rondskrywing is die saak voor die lede van die Sinodale Kommissie gelê, en die oorgrote meerderheid het gestem vir die heer A. Kriegler.

12. In Oktober, 1933, is per rondskrywing dispensasie verleen van Art. 18 : 17 aan die Kerkraad van Namakwaland vir die herkiesing van die Br. Oud. Gerrit J. Genis, en in Desember, 1933, aan die Kerkraad van Postmasburg in die geval van die herkiesing van die Br. Oud. H. Mattthee.

Op 'n vergadering van die H.E. Sinodale Kommissie te Kaapstad gehou op 26 April, 1934, en volgende dae is die volgende sake o.a. afgehandel:— Punte 13 tot 25 handel oor stukke wat bly oorstaan het by die laaste Sinode en verwys is na die Sinodale Kommissie met volmag om die af te handel.

13. Besluit van die Sinode van 1932: „Dat 'n kommissie aangestel word deur H.E. Vergadering om in oorleg met die Opvoedingsdepartement 'n stelsel van plattelandse skole in die lewe te roep op place wat in die behoefté van kleurling-opvoeding sal voorsien, en ook die belang van die boere as werkgewers in ag sal neem.” Tot kommissie word benoem Ds. A. J. van Wyk (met secundus Dr. E. Greyling), Oud. S. F. Malan, Eerw. J. M. N. Breedt (met secundus Ds. D. S. B. Joubert), Ds. A. D. Luckhoff, Oudd. J. P. M. Stofberg en P. G. Hugo.

14. 'n Brief gelees van die sekretaris van die Nederlandse Bybelgenootschap, waarin hy kennis gee van 'n nuwe vertaling van die Bybel in die Nederlandse taal, en waarin hy aanbied om eksemplare van wat reeds gedaan is tot beskikking van ons Kerk te stel. Hierdie brief sal deur die Scriba met waardering erken word, en die seën van die Heer op die onderneming vanweë die Sinodale Kommissie toegewens word.

15. Brief van die voorsitter van die Skakelkomitee van Afrikaanse Verenigings, Kaapstad, gerig aan die H.E. Sinode waarin die versoek uitgespreek word dat lede van die H.E. Sinode soveel moontlik gebruik sal maak van Afrikaans terwyl hulle vervoer in die stad, word gelees en vir kennisgewing aangeneem.

16. Twee voorstelle, afkomstig respektiewelik van Ds. F. S. Malan en J. S. Murray, waarvan kennis gegee was by die Sinodale Vergadering, en versoenende om opdrag aan die Kommissie van Toesig en Kontrole om die ernstige aandag te gee aan die betere ventilasie en akoustiek van die Sinodale Saal word behandel en die versoek word toegestaan. (Sien punt 97).

17. Van die volgende voorstel was ook aan die Sinode kennis gegee deur Ds. F. S. Malan: „Die Sinode besluit om die Kommissie vir die uitgee van Psalms en Gesange in Afrikaans uit te brei deur die toevoeging van enige lede spesiaal met die oog op die juistheid van die leer en die suwerheid van die taal.” Hierdie voorstel word na die bestaande betrokke kommissie verwys (die S.A. Bybelvereniging-kommissie) om, as hulle dit mag nodig ag, bevoegde persone tot hulle getal toe te voeg.

18. Twee voorstelle waarvan kennis gegee was aan die Moderator van die laaste Sinode in verband met die Sinodale Opvoedingsfonds, was blybaar nie in orde nie omdat hulle wetsverandering behels het, en kan dus nie deur hierdie vergadering in behandeling geneem word nie.

19. 'n Voorstel afkomstig van Di. C. V. Nel en D. J. Malan, t.w. „Die H.E. Vergadering word gevra om die weg aan te wys waardeur die hofkoste in die Du Plessis-saak, t.w. £4,457, gevind sal word,” word na inligting van die Saakgelastigde, en omdat dit buite die kompetensie van die Sinodale Kommissie is, nie in behandeling geneem nie.

20. Die volgende twee voorstelle afkomstig van Di. J. F. Mentz en D. R. Snyman respektiewelik, word verwys na die Regskommissie. Die voorstelle is: „Afgesien van enige usansie in die verlede besluit hierdie H.E. Vergadering dat in die toekoms voorstelle, wat afkomstig is van die Raad der Kerken en wetsverandering beoog, alleen in behandeling geneem sal word as dit voor hierdie H.E. Vergadering gekom is langs die weg wat deur die wet voorgeskrywe is.” (Ds. J. F. Mentz). „Ingeval die bewys vir die sondes genoem in die laaste paragraaf (d) op pag. 11 (Notule van die Raad der Kerken 1931) gelewer is, sal die betrokke Ring tugmiddel 371 (f) toepas.” (Dr. D. R. Snyman). (Sien punte 50 en 52).

21. Twee voorstelle, een afkomstig van Ds. H. J. Pienaar, Acta 1932, pag. 158, en 'n ander afkomstig van Ds. A. F. Louw, pag. 167, word deur die insenders teruggetrek. In verband met laasgenoemde, „Status van Predikante wat Parlementslede word,” word 'n brief van Ds. S. W. Naudé, lid van die Parlement, op die tafel gelê en na die Regskommissie verwys. (Sien punt 44).

22. Die volgende besluit van die Sinode (sien Acta 1932, pag. 231, 232), „Aan die Sinodale Kommissie word opgedra om te oorweeg of dit wenslik en moontlik is die heffing vir die Sinodale Fonds op 'n ander wyse te laat geskied as wat vandag die geval is, en die volgende Sinode met advies te dien,” word verwys na die Kommissie oor die Fondse. (Sien punt 54).

23. Ook word na die Kommissie oor die Fondse verwys die volgende voorstel waarvan Oud. M. J. Besselaar met Ds. A. R. Albertyn kennis gegee het: „Dat die honorarium van die Scriba van die Algemene Kerkvergadering £60 sal bedra.” (Sien punt 56).

24. 'n Brief van Ds. E. J. Leonard insake twee aandele van die gemeente Gibeon in die Predikante-Pensioenfonds sal gestel word in die hande van die Kommissie oor die Fondse. (Sien punt 55).

25. In verband met 'n brief van die Ring van Britstown oor Staatslotery is die volgende besluit met eenparige stemme geneem en 'n deputasie aangestel om in samewerking met verteenwoordigers van ander Christelike Kerke dit aan die Regering voor te lê:—

„Die Sinodale Kommissie herhaal die strenge en onbepaalde afkeuring deur verskeie Sinodes uitgespreek teen die ewuels van lotery en dobbelary en meer bepaaldelik teen Staatsloterye, in verband waarmee dat tans sterk propaganda in ons land gemaak word; en hy wil met diepe erns die hele Kerk, en by name predikante, kerkraadslede, onderwysers in dag- en Sondagskole en ander persone wat invloedryke posisies beklee, opwek om alles in hul vermoë te doen om die publiek en veral die jeug in te lig aangaande, en te waarsku teen, die sedelike en ekonomiese gevare van dobbelary en lotery.

„Hy wil aan die hand gee dat predikante by geleentheid van die kansel oor die saak sal handel en also meewerk om ons volk hierin reg te beïnvloed, en dat invloed deur stemgeregtigdes uitgeoefen sal word op die plaaslike verteenwoordigers in die Volksraad.

„Die Sinodale Kommissie wil voorts namens ons Kerk sy oopregte waardering uitspreek van die besliste houding van ons Regering teen die instelling van Staatsloterye, en veral wil hy die Minister van Binnekantoor, Mnr. J. H. Hofmeyr, dank vir sy moedige getuenis in die openbaar teen Staatsloterye.

„Eindelik wil hy sy goedkeuring heg aan die voorstel deur Adv. Blackwell in die Volksraad gedoen om die publikasie van lotery-uitslae en die uitbetaling deur banke van loterypryse, ens., te verbied, en wil hy by die Regering aandring om wetgewing in hierdie rigting in te dien.”

26. 'n Versoek van die kerkraad van Stellenbosch om te mag ressorteer onder die Ring van Paarl word na lange bespreking, toegestaan. Ook word 'n dergelike versoek van die kerkraad van Durbanville om weer onder die Ring van Kaapstad geplaas te word, toegestaan. Hierdie gemaakte verandering sal in werkende tree eers na die gewone Ringsittings in Oktober van hierdie jaar. Die huidige Ring van Stellenbosch sal dan geheet word die Ring van Caledon, terwyl die Ring van Paarl sy naam sal behou.

27. 'n Stuk afkomstig van die Admissie-Eksamenskommissie verkry nou die aandag van die vergadering, en die inhoud daarvan word toegelig deur Drs. A. J. van der Merwe en E. Greyling, lede van gemelde kommissie. In die Sinode van 1932 is die volgende besluit geneem: „Die Sinode dra dit aan die Admissie-Eksamenskommissie op, om in oorleg met die Professore van die Kweekskool en die verskillende Universiteite die verlangde wysiginge in Art. 129 aan te bring, en die aangebragte wysiginge in terme van beskrywingspunt 81 in werking te stel na die provinsionele goedkeuring van die Sinodale Kommissie.”

Op grond van daardie besluit bring die Admissie-Eksamenskommissie nou die volgende aanbeveling voor die Sinodale Kommissie, met die versoek om goedkeuring daarvan:

- (1) (a) Die Admissie-B.A.-kursus sal ten minste sewe vakke insluit, waarvan twee op driejarige basis en vyf op eenjarige basis.
Of (b) Een op driejarige basis en een op tweearige basis, en vyf op eenjarige basis.
Of (c) Drie op tweearige basis en vier op eenjarige basis.
- (2) Vyf vakke sal verpligtend wees, nl. Afrikaans, Grieks (tweearige kursus), Latyn, Engels en Geskiedenis (insluitende vaderlandse).
- (3) Die orige twee vakke sal gekies word uit Hebreeus, Filosofie, Sielkunde en Sosiologie.
N.B.—Hebreeus is noodsaklik.

As die Sinodale Kommissie bovermelde kursus goedkeur, sal dit dadelik in werkende tree, of tenminste begin in 1935 vir aspirant kandidate. Kandidate wat egter reeds vanjaar hulle vakke gekies het volgens die bepalinge van die ou kursus sal nog op daardie basis tot die kweekskool toegelaat word. Dit beteken dat hulle tyd het tot einde 1936 om hulle kursus op die ou basis te voltooi. Hierdie aanbeveling word goedgekeur.

28. Van 'n versoek van die Ring van Graaff-Reinet om verteenwoordiging op die Algemene Armsorgkommissie word deur die vergadering kennis geneem, en by toekomstige benoeming sal die Ringe wat nog nie op die Algemene Armsorgkommissie verteenwoordig is nie, sover moontlik in ag geneem word.

29. Die volgende In Memoriam ingedien deur die Actuaris en Ds. P. G. J. Meiring, word deur die vergadering aangeneem:—

„Die Sinodale Kommissie, sitting houdende te Kaapstad, besluit uitdrukking te gee en te boek te stel sy diep gevoel van verlies deur ons Kerk gely weens die onverwagte afsterwe van Ds. G. J. Hugo, gewese Moderator van ons Kerk, en sy hoë waardering te kenne te gee van die veelsydige, bekwame, en hoogwaardeerde dienste in verskillende betrekkings gedurende vele jare deur hom aan die Kerk bewys. Hy wil ook sy innige deelneming betuig met die weduwee en kinders van die oorlede broeder, en hulle die soetste en lieflikste vertroostinge van God in hulle droefheid toebid. Ook wil die vergadering sy diepe leedwese uitspreek oor die oorlyde van die Br. D. J. Vorster, in lewe ouderling van die gemeente Warren-ton, lid van die jongste Sinode en verteenwoordiger op die Sinodale Kommissie vir die Ring van Dutoitspan, en sy waardering betuig van sy getroue dienste aan die Kerk. Hy betuig hiermee sy innige deelneming met die weduwee en kinders van die oorlede broeder, en bid hulle toe die troos en steun van die Heer.”

30. Op 'n brief van die Spesiale Evangelieprediking-kommissie word drie stappe deur die vergadering ge-

neem. (1) Ds. P. J. Retief word benoem om die vakature op die kommissie aan te vul. (2) Ds. D. S. B. Joubert word beroep tot tweede arbeider vir Spesiale Evangelieprediking. (3) 'n Tweede aandeel in die Predikante-Pensioenfonds word aan die tweede arbeider toegestaan, in die klas deur die Sinode self bepaal. (Sien Acta Synodi, 1932, pag. 180).

31. Op versoek van die Alg. Armsorgkommissie word die volgende twee sake deur die vergadering behandel, en die volgende besluite geneem.

Arbeidskolonie te George.—Die vergadering besluit om die Armsorg- en Arbeidskoloniekommisie te adviseer om hulle rekening by die Kerkkantoor elk te oortrek ten bedrae van die som benodig om die eindom oor te neem, ten einde die terme van die besluit van die Sinode (Acta 1932, pagg. 238-39) na te kom.

Moffat-Instituut te Kuruman.—Die vergadering neem met belangstelling en dankbaarheid kennis van die kostelike werk, wat aan die Moffat-Instituut en die Kalahari-Hoërskool vir die opvoeding van arm kinders gedoen word. Die aansoek, wat namens die twee Sinodale kommissies (A.A. en Opvoeding) vir die oornname van die Moffat-Instituut deur die Sinode gedoen word, is 'n saak waaroor die Sinode self moet besluit. Intussen dra die vergadering dit aan die twee betrokke kommissies op om met die werk voort te gaan op die weg reeds ingeslaan, en in samewerking met die kerkraad van Kuruman. Dit word aan die kerkkantoor-kommisie opgedra om 'n ondersoek in te stel of te laat instel, uit 'n besigheidsoogpunt van die voorstel vir die oornname van die Moffat-Instituut te Kuruman. Hierdie rapport te word gele voor die aanstaande Sinodale Vergadering.

32. 'n Brief van die kerkkantoor-kommisie, waarin hy as antwoord op 'n brief van die Scriba Synodi, die spesiale tarief wat 'n sekere assuransiekantoor aanbied vir die assuransie van kerkgeboue, ens., as baie billik en bevredigend beskou, word vir kennisgewing aangeneem.

33. Die vergadering berus by die verklaring van die kerkkantoor-kommisie van die betekenis van die reglement vir die beheer van kerklike goedere, (Kerkwet, pag. 133). Dit was deur die Sinode na die kerkkantoor-kommisie verwys.

34. As antwoord op die versoek van verskeie gemeentes en Ringe om die afskrywing van heffinge, besluit die vergadering as volg: Die Sinodale Kommissie, hoe simpatiek ook gestem, het ongelukkig nie die mag om Ringsheffinge uit te stel of kwyt te skel nie.

35. Op 'n brief van Dr. D. Hugo, van Porterville, insake pensioen vir die weduwee van wyle Ds. G. J. Hugo, word besluit: „As ons na die drang van ons hart sou handel, sou ons alte graag aan hierdie versoek wil voldoen. Maar ewemin as die kerkkantoor-kommisie dit kon doen, kan die Sinodale Kommissie die wetsbepaling ophef. Hy verwys die saak na die volgende Sinode, wat alleen die reg het om hierin te handel.”

36. Insake die versoek van die Transvaalse Sinode met betrekking tot die Predikante-Pensioenfonds word gewag op 'n antwoord van gemelde Sinode.

37. Die vergadering besluit om die gemeente Louwsburg, wat tot die Predikante-Pensioenfonds toegetree het, in die derde klas te plaas.

38. Met betrekking tot 'n brief van Ds. J. A. Pienaar om pensioen vir die weduwee van wyle Ds. A. J. Liebenberg, sowel as met betrekking tot 'n versoek van kolporteur J. H. Smit om pensioen, besluit die vergadering om te antwoord dat die wet vir sulke gevalle geen voorsiening maak nie. En op 'n versoek van Ds. S. P. Fouché besluit die vergadering te antwoord dat die kerkwet geen opening laat vir die toestaan van pensioen aan Ds. Fouché nie, aangesien die addisionele geldsom, vereis deur Art. 286, nooit gestort is nie.

39. Op 'n brief van Ouderling P. J. Cillie, van Viliersdorp, insake die stuur van Nederlandse Bybels na Holland en België, besluit die vergadering om Di. F. X. Roome en A. G. du Toit te nader met die versoek om namens ons Kerk hulle aandag aan hierdie saak te gee, en so moontlik met die Brits en Buitelandse Bybelgenootskap handelend op te tree.

'n Verder besluit in verband met die stuur van Bybels na Holland en België is as volg: „Die Alg. Sinodale Kommissie beveel nie aan 'n algemene insameling van Hollandse Bybels in al die gemeentes nie, weens die moontlikheid dat aldus Bybels uit die hand van sommige mense sal gaan, wat daarin moes gebly het.”

40. Vir die vakature op die Alg. Sendingkommissie word benoem Professor D. G. Malan, en op die Sondagsskoolkommissie Ds. F. H. Badenhorst.

41. Op 'n brief van die Moderatuur van die Vrystaatse Kerk insake die kerkregtelike posisie van die Kaapse sendelinge in Suid-Rhodesië besluit die vergadering te berus in die duidelike besluit van die Sinode (pagg. 152, 153 van Acta 1932). Op 'n versoek van die Scriba besluit die vergadering 'n kommissie van drie uit die Sinodale Kommissie te benoem om die hele saak van ons sendingwerk in Suid-Rhodesië met 'n klein kommissie uit die Vrystaatse Sinode te bespreek. Tot kommissie word benoem die Scriba en Di. H. J. Pienaar en G. L. van Heerde (met Ds. A. F. Louw as secundus van laasgenoemde).

42. Met betrekking tot moeilikhede in die gemeente Olifantshoek besluit die vergadering dat geen dispensasie, soos verlang, van die betrokke artikels kan verleen word nie, en dat die onreëlmatighede wat gepleeg is onder die aandag van die volgende Sinode sal gebring, en kondonasié van die oortreding van die betrokke artikels sal gevra word.

43. In verband met 'n protes van 50 lede uit die gemeente Cradock insake die gebruik van kelkies by Nagmaal, besluit die vergadering die beswaarde

broeders te verwys na die besluit van die Sinode, wat bepaal dat die kwessie van gebruik van aparte kelkies met Nagmaal 'n puur huishoudelike saak is, en aangesien die versoek nie formeel voor die Ring gedien het nie, word aanbeveel dat die beswaarde broeders hulle in die eerste instansie daarheen moet wend. (Sien punt 79).

44. Op 'n brief van Ds. S. W. Naudé, L.V., re die wegname van sy status as predikant deur die Transvaalse Kerk besluit die vergadering gemelde heer te verwys na Art. 169 van die Kaapse wetboek.

45. Voor die vergadering dien vervolgens 'n klagbrief van die kerkraad van Glen Lynden teen die optreding van Ds. Scheepers aldaar. Gemelde kerkraad sal daarop gewys word dat die besware teen die optree en leer van Ds. Scheepers moet ingedien word by die voorsitter van die Ring in wie se ressort Ds. Scheepers woon.

46. Op 'n telegram van die kerkraad van Prieska vraende om te mag beroep op 'n salaris van £300, besluit die vergadering te antwoord dat dit buite die kompetensie van die Sinodale Kommissie val om dispensasie te verleen van Aanhangsel XVI, pag. 148, wetboek 1932.

47. Die kerkraad van Oudtshoorn versoek om dispensasie van Art. 43 in die geval van Dina Johanna Nel, wat onder die vasgestelde ouderdom tot die lidmaatskap van die Kerk toegelaat is. Hierop word gevraagd dat die Sinodale Kommissie geen mag het om die gevraagde dispensasie te verleen nie, maar aanbeveel dat van hierdie onreëlmatigheid by die volgende Sinode kondonasié sal aangevra word.

48. Die versoek van die kerkraad van Gibeon om dispensasie van Art. 18 : 17 in die geval van vier kerkraadslede word toegestaan.

49. Die vergadering gee ook sy ernstige aandag aan 'n protes van nagenoeg 500 persone teen die besluite van die Sinode in die Du Plessis-saak. Omdat die protes geteken is deur 'n aantal lede van ons Kerk en ook van die suster Kerke, besluit die vergadering dat, sover dit ons eie lede raak, die protes voor die volgende Sinode vir behandeling sal gelê word.

50. 'n Voorstel waarvan Ds. Mentz kennis gegee het in die Sinode insake voorstelle afkomstig van die Raad van die Kerke (sien Acta 1932, pag. 147), verkry die aandag van die vergadering. Die besluit hieroor is dat dit 'n kwessie is van publisiteit, en dat voorstiening daarvoor gemaak word in Art. 84.

51. Op 'n versoek van die Kerkraad van Vredenburg om die ordening van Eerw. S. P. Wiegahn word besluit approbasie te verleen, mits die Kerkraad voldoen aan Art. 233 b (ii). Die broeder sendeling, wat daar tans arbei, moet bewys kan lewer dat hy nie net aangestel is nie, maar deur die Sub-sendingkommisie of die kerkraad beroep is. Soortgelyke versoekte van die kerkrade van Durbanville en Warrenton om

die ordening van die sendelinge Bothma en Eygenraam respektiewelik verkry provisionele approbasie mits so spoedig moontlik aan die vereistes van Art. 233 voldoen word, wanneer onmiddellik daarna die ordening sal geskied.

52. Vir die volgende voorstel, waarvan Dr. D. R. Snyman by die laaste Sinode kennis gegee het, te wete, „In gevalle die bewys vir die sondes genoem in die laaste paragraaf (d) op pag. 11 (notule van die Raad der Kerken 1931) gelewer is, sal die betrokke Ring tugmiddeel 371 (f) toepas,” kan die vergadering nie stem nie.

53. Ter aanvulling van die vaktures op die Kommissie van Waaksameid teen Sosiale Euwels word benoem Di. M. N. Janse van Rensburg en P. J. van der Merwe.

54. Ter voldoening aan die opdrag van die Sinode aan die Sinodale Kommissie om te oorweeg of dit wenslik en moontlik is dat die heffing vir die Sinodale fonds op 'n ander wyse te laat geskied, as wat vandag die geval is, en die volgende Sinode met advies te dien (sien Acta 1932, pagg. 231, 232), besluit die vergadering 'n kommissie te benoem, bestaande uit die Saakgelastigde en Ds. J. R. Albertyn, om by die volgende Sinodale Kommissievergadering rapport te doen. (Sien punt 86).

55. Op 'n brief van Ds. E. J. Leonard insake aandele van die gemeente Gibeon in die Predikante-Pensjoenfonds, besluit die vergadering dat hierdie saak by die Sinode huis behoort.

56. Op 'n voorstel van Ouderling M. J. Besselaar, wat bly oorstaan het by die laaste Sinode, besluit die vergadering die honorarium van die Scriba Synodi te verhoog tot £50 per jaar, dagtekenende van 1 Julie 1934.

57. 'n Brief afkomstig van Dr. D. R. Snyman insake die Kerk en die studente aan die Kweekskool, word vir kennisgewing aangeneem.

58. 'n Brief uit Holland insake 'n daadwerklike vredesaksie deur geheel die Christenland word vir behandeling verwys na die Moderatuur.

59. Ook kom op die tafel 'n brief van Ds. G. de C. Murray met betrekking tot die verskil van status van predikante en sendelinge. Sy brief word verwys na die kolleges-kuratore, professore en dosente van die Kweekskool en die Sending-Instituut met die versoek om 'n rapport oor die onderhavige saak by die volgende vergadering van die Sinodale Kommissie.

60. Die voorstel van Ds. A. F. Louw en Ouderling F. S. Malan om die kuratore van die Kweekskool te versoek om onder omstandighede af te sien van die feesviering van die 75-jarige bestaan van gemelde Instigting, word deur die vergadering afgestem.

Van April 1934, tot April 1935, is die volgende sake per rondskrywing afgehandel:—

61. Op 16 Julie 1934, is 'n kennisgewing ontvang van die Saakgelastigde, dat die Kerkkantoor Kommissie 'n aansoek van die gemeente Swartland om 'n Tweede Aandeel aan die Predikante-Pensioenfonds toegestaan het, en nou verlang dat die Sinodale Kommissie die klas, waaronder die aandeel moet val sal vasstel. Op aanbeveling van die Kerkkantoor Kommissie en per rondslywing stem die lede dat dit **Klas (1) (een)** sal wees.

62. Van die Kerkraad van Volmoed is op 20 Julie 1934 'n versoek ontvang om dispensasie van Art. 18: 17 in die geval van die herkiesing van die Br. Ouderling J. J. Mulder. Per rondslywing is dispensasie toegestaan. (7 Augustus 1934).

63. Op 18 Augustus 1934, is 'n brief ontvang van die Saakgelastigde, waarin hy, namens die Kerkkantoor Kommissie die Sinodale Kommissie versoek om vas te stel onder watter klas die nuwe gemeente Grootrivier, by toetreding tot die Predikante-Pensioenfonds sal val. Op aanbeveling van die Kerkkantoor Kommissie stem die lede per rondslywing dat die genoemde gemeente in die derde klas sal geplaas word.

64. Dispensasie van Art. 18: 17 is ook verleent aan die Kerkraad van Moria in die geval van die Ouderling Roelf van Vuuren en die Diaken Samuel Prins (September 1934).

65. Op 11 Oktober 1934, is 'n brief ontvang van die Saakgelastigde, waarin hy aansoek doen om die vasstelling van die klas waaronder die gemeente Olifantsrivier, by toetreding tot die Predikante-Pensioenfonds, sal val. Op aanbeveling van die Kerkkantoor Kommissie stem die lede per rondslywing, dat die genoemde gemeente in die derde klas geplaas sal word.

66. In Oktober 1934, is op versoek van die Kerkraad van Rossville per rondslywing dispensasie verleent van Art. 18: 17 in die geval van die herkiesing van die Br. Ouderling L. J. van der Merwe.

67. Op versoek van die Kerkraad van Kokstad is op 27 November 1934, dispensasie verleent van Art. 18: 17 in die geval van die herkiesing van Ouderling H. J. Muller en Diaken D. C. Taljaard.

68. Die gemeente Port Elizabeth Noord is in November 1934, by toetreding tot die Predikante-Pensioenfonds geplaas in **Klas III**, soos aanbeveel deur die Kerkkantoor Kommissie.

69. Op 4 Januarie 1935, is 'n aansoek ontvang van die Eerw. Sending-kandidaat C. A. J. Venter, wat werkzaam is onder die Kerkraad van Hopefield, om ordening [Art. 233 (b) (ii)]. Die aansoek is per rondslywing toegestaan.

Op 'n Gewone Vergadering van die Sinodale Kommissie gehou op 10-12 April 1935, is die volgende sake (70-97) in behandeling geneem, en as volg daaroor besluit:—

70. Van die N.H. of G. Kerk, Transvaal, word 'n brief gelees, en 'n deputasie die geleenthed verleen om die vergadering toe te spreek met betrekking tot die stigting van 'n Teologiese Faculteit in verband met die Universiteit van Pretoria. Veral word gevra om die benoeming van 'n lid om met 'n kommissie uit die Transvaalse Kerk te raadpleeg omtrent die wetsbepalinge vir die opleiding van evangelie-dienare, wat lengte en kursus betref, en wat aan die Transvaalse Sinode in 1937 sal voorgelê word.

Hiermee word die volgende besluit geneem:—

„In die oortuiging dat wat ons ook mag besluit, die Transvaalse Kerk tog die opleiding van haar eie lerare ter hand sal neem, en aangesien sy trouens die eerste stappe daartoe reeds gedaan het, besluit die Sinodale Kommissie om aan die versoek van die Transvaalse Sinode te voldoen en 'n lid van die vergadering en, indien nodig geoordeel, ook een van die professore van die Kweekskool te benoem om saam met 'n kommissie van die Transvaalse Sinode die wetsbepalinge vir opleiding van evangeliedienare, ens., te oorweeg, dragende die Transvaalse Sinode die reis- en verblyfkoste. Hiervan sal 'n rapport aan die Scriba oorhandig word.”

71. Aansoeke om die dispensasie van Art. 18: 17 word toegestaan:— Van die Kerkraad van Gibeon vir die herkiesing van Ouderling A. M. G. van der Post, en van die Kerkraad van Kimberley vir die herkiesing van Ouderling J. G. du Preez.

72. Op die tafel kom voorts 'n brief van die heer D. G. Cillie van Stellenbosch insake die gerugte in verband met die werkzaamhede van die Proponents-eksamen Kommissie in 1934.

Die besluit van die vergadering hieromtrent is:—

„Die vergadering is van gevole dat die behandeling van hierdie saak buite die bevoegdheid van die Algemene Sinodale Kommissie val.”

73. Op permanente kommissies word die volgende persone benoem:— Sondagskool Kommissie, Ds. G. J. Barnardt; Spesiale Evangelieprediking, Ds. M. N. van Rensburg; Dorkas Kommissie, die heer A. J. du Toit; Opvoedingskommissie, Ds. L. J. Heyns.

74. *Status van Sendelinge.*—In verband met die hele saak van die opleiding van onse Sendelinge maak 'n deputasie bestaande uit Dr. G. B. A. Gerdener, Di. D. P. van Huyssteen en M. J. de Kock namens die Curatorium van die Sending Instituut, hulle opwagting in die vergadering.

Oor hierdie saak word die volgende besluit geneem:—

„Die briewe van Ds. G. de C. Murray en van die Curatorium van die Sending Instituut word na 'n kommissie bestaande uit die Curatorium van die Sending Instituut met die Dosente en die Voorsitter en Scriba van die Curatorium van die Kweekskool, en die Professore van Sendingwetenskap en Kerkreg, en die Voorsitter en Sekretaris van

die Algemene Sending Kommissie, verwys, met opdrag om die inhoud daarvan te oorweeg, en daaromtrent 'n beredeneerde voorstel aan die Moderatuur te oorhandig ter voorlegging aan die H.E. Sinode."

75. 'n Versoek van die Ring van Dutoitspan om verteenwoordiging op die Algemene Sending Kommissie word vir kennisgewing aangeneem.

76. In verband met die hele saak van Stellenbosch kry die Ringskommissie van die Ring van Caledon geleentheid om die vergadering toe te spreek, terwyl gesegde Ringskommissie en enige beswaarde broeders uit die gemeente Stellenbosch geleentheid gehad het om die Regskommissie te ontmoet.

Voor die vergadering kom die volgende aanbevelings van die Regskommissie wat deur die vergadering aangeneem word:—

- (1) Dat die Sinodale Kommissie sal verklaar dat dit geensins sy bedoeling was om 'n refleksie op die Ring van Stellenbosch te maak nie, en dat die besluit in verband met die oorplasing van die gemeente Stellenbosch slegs bedoel was om die beste belang van daardie gemeente en die Kerk te dien.
- (2) Dat die Sinodale Kommissie 'n ernstige beroep maak op al die betrokke partye in daardie gemeente om die onverkwiklike stryd van die verlede te staak, en in 'n gees van christelike verdraagsaamheid die onderlinge vertroue en samewerking te herstel, en die nog bestaande geskil tussen kerkraad en beswaardes self op te los.
- (3) Dat as hierdie poging mag geluk, die Sinodale Kommissie bereid sal wees om by die volgende Sinode die herstel van 'n Ring van Stellenbosch aan te beveel.

77. 'n Appèl van die Kerkraad van Kimberley teen 'n besluit van die Ring van Dutoitspan. Hierop word die volgende aanbeveling van die Regskommissie aangeneem:—

„Dat weens onsteltenis van die antwoord van die Ring van Dutoitspan (Art. 386), die Sinodale Kommissie nie in staat is om op die meriete van die saak in te gaan nie, en word dus terugverwys na genoemde Ring om in oorleg met die twee betrokke Kerkrade te handel.” (Sien Verslag van die Scriba Synodi, punt 31.)

78. Registrasie van die doop van blanke kinders in die Soedan.—Die vergadering besluit te antwoord aan die Algemene Sending Kommissie van wie die vraag afkomstig is, dat die registrasie van die doopsbediening in die moeder gemeentes van die betrokke ouers tuis kan geskied, met inagneming van Art. 28, mits op die kantoor van die Algemene Sending Sekretaris daarvan aantekening gehou word.

79. Op 'n brief van die heer W. Lombard van Cradock, besluit die vergadering om hom te verwys na die besluit van hierdie vergadering geneem in 1934. (Sien punt 43.)

80. *Appèlskrif van Ds. P. Faure Burger.*—Die aanbeveling van die Regskommissie word besluit van die vergadering, n.l. dat die saak terugverwys word na die Ring van Graaff-Reinet, omdat aan Artt. 319 en 386 nie voldoen is nie. (Sien punt 104.)

81. *Aansoek van die heer J. A. R. R. du Plessis om naamverandering in Doopregister.*—Die vergadering besluit om die heer Du Plessis te verwys na die Kerkraad van Reivilo. [Art. 29 (1).]

82. Op 'n versoek van die Ring van Britstown om verklaring van Art. 20 (c) word geantwoord dat die Artikel alleen betrekking het op godsdienst-onderwys in die dagskole, en dat Art. 39 sien op godsdienst-onderwys in verband met die Kerk.

83. Aan Ouderling F. J. van Rhyn, wat vra of sekere handelwyse met die oog op Art. 60 wettig was, antwoord die vergadering dat die kiesing wettig was mits aan die eis van Art. 25 voldoen was.

84. 'n Brief van die H.E. Scriba Synodi van die N.H. of G. Kerk insake klassifikasie van gemeentes in die Predikante-Pensioenfonds sal vir goedkeuring voor die eerste Sinodale vergadering geleë word.

85. Die gemeente Grabouw word by deelname aan die Predikante-Pensioenfonds geplaas in Klas III.

86. Insake Sinodale Heffinge ontvang die vergadering 'n kennisgewing van die Saakgelastigde, dat hy en Ds. J. R. Albertyn nog besig is met die uitvoering van die besluit van die Sinodale Kommissie. Die vergadering besluit om die saak in hande van gemelde Kommissie te laat, ten einde die gevoelens van die verskillende Ringe hieromtrent te verneem, en dan na ingewonne informasie 'n rapport by die eerste Sinodale Kommissie Vergadering van Sinode in te dien.

87. Met betrekking tot die versoek van Ds. J. R. Albertyn om verlof tot uitbetaling van Reis- en Dagelde aan lede van die Opvoedingskommissie stem die vergadering toe dat die gevraagde uitbetaling sal geskied behalwe in verband met die gaan van Ds. J. R. Albertyn na Johannesburg.

88. Die Beskrywingspunt van die Ring van Colesberg insake agterstallige belastings word verwys na die Kerkkantoor Kommissie.

89. *Pandafonds.*—Op 'n brief van die Sekretaris van die Algemene Armsorg in die Vrystaatse Kerk besluit die vergadering te antwoord:— „Daar dit blyk dat ons Algemene Armsorg Kommissie in hulle goed reg was in die bestier van gemelde fonds, so besluit die vergadering om te berus in die handelwyse van die Algemene Armsorg Kommissie.”

90. Op versoek van die Kerkraad van Pietermaritzburg besluit die vergadering by die kerkrade aan te beveel om 'n aansoek van gemelde kerkraad om hulp vir die aanbou van 'n kerk aldaar in gunstige oorweging te neem.

91. 'n Brief van die heer P. J. Cillie met betrekking tot die stuur van Nederlandse Bybels na België, word vir kennisgewing aangeneem.

92. Die versoek van die kerkraad van Vryburg om die nodige approbasié vir die ordening van die sending-kandidaat M. Dippenaar, word weens ontbreking van die aanbeveling van die Binnelandse Sub-Kommisie nie toegestaan nie.

93. Die saak van die kerkregtelike posisie van onse sendelinge in Suid-Rhodesië word met die bevindinge van die kommissie verlede jaar benoem verwys na die Algemene Sending Kommissie.

94. Waar Di. A. J. van Wyk en A. D. Luckhoff vra om verskoon te word van diens op die kommissie insake die opvoeding van Kleurling-kinders op die please, word Di. A. F. Louw en G. L. van Heerde in hulle plek benoem.

95. Op 'n brief van die Sekretaris van die F.A.K. om die benoeming van 'n lid van onse Kerk op 'n Kultuurraad besluit die vergadering dat hy daartoe nie die noodaaklikheid sien nie.

96. Die volgende besluit word geneem:—

"Hierdie vergadering benoem 'n Kommissie van drie lede om 'n her-verdeling van die Ringe te suggereer, en aan die eersvolgende vergadering van die Sinodale Kommissie of Sinode te rapporteer."

Tot Kommissie word benoem Di. G. J. Barnardt en J. A. Hurter en Oud. F. S. Malan.

97. 'n Vraag sal namens die vergadering gerig word aan die Kerkkantoor Kommissie in sake die akoustiek en lugsuiwering van die Sinodale Saal in verband waarmee verlede jaar 'n besluit geneem is.

98. Aan die slot van die verrigtinge neem die vergadering op gepaste wyse afskeid van d'e H.E. Actuarius en Ds. J. F. Botha, wat albei in hierdie jaar uit diens gaan.

99. Op 16 Junie, 1935, is 'n brief ontvang van die Saakgelastigde waarin hy namens die Kerkkantoor-Kommissie vra om die vasstelling van die klas, waaronder die gemeente Estcourt by toetreding tot die Predikante-Pensioenfonds moet val. Per rondskrywing het die Sinodale Kommissie besluit, dat genoemde gemeente sal val in Klas III (drie).

100. Op 24 Julie, 1935, is 'n brief ontvang van Ds. G. P. le Roux, versoekende namens die Kerkraad van Douglas om die verkryging per rondskrywing van dispensasie van Art. 18 : 7 deur die Sinodale Kommissie vir die voorstelling van 'n gekose ouderling, wat 38 jaar oud is. Aan Ds. le Roux is geantwoord, dat die Sinodale Kommissie geen reg het tot verlening

van dispensasie in daardie geval nie, en dat die Sinode van 1932 'n sterk besluit geneem het teen onreëlmatighede. (Sien Acta Synodi, pag. 223.)

101. Na verkreeë aanbevelings van die betrokke Kommissies en per rondskrywing is die vakatures op die volgende Kommissies o.a. aangevul:—

AANVULLING VAN VAKATURES.

Kennisgewing geskied hiermee, dat die Sinodale Kommissie per rondskrywing besluit het om die vakatures op die volgende kommissies respektieflik as volg aan te vul:—

1. *Kerkkantoor-Kommissie*: Dr. J. P. van Heerden tot die volgende Sinode.
2. *Arbeidskolonie-Kommissie*: Ds. M. Smuts tot die eerskomende Sinodale vergadering.
3. *S.A. Bybelvereniging*: Dr. B. B. Keet as primarius en Dr. A. J. van der Merwe as secundus.
4. *Volkshospitaal-Kommissie*: Mevr. Dr. Krone en Drs. Naudé en Bremer.
5. *Kommissie vir Sending onder Israel*: Ds. A. M. Meiring.

A. J. VAN WYK, Scriba Synodi.

Franschhoek,

11 September 1935.

102. Op versoek en in ooreenstemming met die aanbeveling van die Kerkkantoor Kommissie het die Sinodale Kommissie per rondskrywing besluit om die gemeente *Messina*, by toetreding tot die Predikante-Pensioenfonds, te plaas in Klas III. (Sept. 1935).

103. Op 10 Sept. 1935 is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van Barkly Wes om dispensasie van Art. 18 : 17 in die geval van die herkiesing van die Br. Ouderling James du Plessis na vierjarige diens. Per rondskrywing word die versoek toegestaan.

104. In Oktober, 1935, is berig ontvang van die Scriba van die Ring van Graaff-Reinet dat die skorsing van Ds. P. Faure Burger as Leraar van die Kerk deur gemelde Ring opgehef is.

105. Op 18 Oktober, 1935, is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van Oos Londen om dispensasie van Art. 18 : 17 by herkiesing van die Br. Diaken Frederik P. Nel. Per rondskrywing is die versoek toegestaan.

106. Ook is per rondskrywing die vakatures ontstaan deur die dood van Ds. D. S. B. Joubert aangevul (a) op die Bestuur van die S.A. Bybelvereniging deur die benoeming van Ds. P. F. Greyling en (b) op die Kuratorium van die Sending Instituut deur die benoeming van Ds. J. H. M. Stofberg.

107. Op 25 Oktober, 1935, is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van die gemeente Douglas om dispensasie van Art. 18 : 17 in die geval van die herkiesing van die Br. Ouderling W. P. Geyer. Die versoek is per rondskrywing toegestaan.

108. Op 15 November, 1935, is 'n brief ontvang van die Kerkkantoor Kommissie insake die oornname van die Moffat Instituut te Kuruman. Die brief is op 16 Nov. aangestuur na die Sekretaris van die Alg. Armsorg Kommissie.

109. Op 2 Desember, 1935, is 'n versoek ontvang van die Kerkraad van Ugie om dispensasie van Art. 18 : 17 in die geval van die herkiesing van die Br. Ouderling Jan Jacobus Venter, wat reeds vier jaar agtereen gedien het. Die versoek is per rondskrywing toegestaan.

110. Op 15 Desember, 1935, is 'n versoek ontvang van die Kerkkantoor Kommissie om die aanvulling van 'n vakature op gemelde Kommissie weens die aftreding van Ds. M. Smuts. Per rondskrywing is Ds. P. B. Ackermann benoem.

111. Op 31 Desember 1935, is 'n kennisgewing ontvang van die Sekretaris van die Alg. Armsorg Kommissie, dat daar 'n vakature ontstaan is op gemelde Kommissie weens die vertrek uit die Kaapse Kerk

van Ds. J. R. Albertyn. Die Kommissie versoek daarby dat die vakature sal aangevul word deur die benoeming van iemand uit die Oostelike Provincie. Twee name is deur die Kommissie voorgedra, t.w. Ds. J. F. Naudé en D. du P. Steyn. Per rondskrywing het Ds. Steyn die meeste stemme gekry, maar nie die volstrekte meerderheid nie.

112. Op 15 Februarie 1936 is 'n brief ontvang van die Scriba van die Kerkkantoor Kommissie, waarin gevra word om die vasstelling van die Klas, waarin die gemeente Bellville by toetreding tot die Predikante-Pensioenfonds sal geplaas word. Die Kerkkantoor Kommissie het aanbeveel Klas III. Per rondskrywing het die aanbeveling die goedkeuring van die Sinodale Kommissie weggedra.

Met verskuldige hoogagting,

Dienswillig die uwe,

A. J. VAN WYK, Scriba.

Franschhoek,
16 Julie, 1936.

VERSLAG Van die Afgevaardigde na die Vrystaatse Kerk.

HoogEerw. Heer,

In voldoening aan die opdrag van die H.E. Sinode het ek my opwagting gemaak in die H.E. Sinodale Vergadering van die Vrystaatse Kerk in April 1934.

Die ontvangs wat my as afgevaardigde van die Kaapse Kerk te beurt gevall het, was baie hartlik.

Ek het by dié geleentheid gewag gemaak van die aangename verhouding van wedersydse toegeneentheid wat daar altyd bestaan het tussen die twee Kerke, en die vertroue uitgespreek dat dit altyd so sal bly. In verband hiermee het ek gewys op die doen van sendingwerk in Suid-Rhodesië deur die Kaapse Kerk as 'n moontlike oorsaak van verwydering, vandat die Vrystaatse Kerk die blanke gemeentes in daardie gebied oorgeneem het. In beskeidenheid het ek die H.E. Sinode daarop gewys dat die moeilikheid tussen ons Kerke daaruit ontstaan het, dat daar by die oorname van die gemeentes deur die Vrystaatse Kerk geen ooreenkoms getref is insake die gevestigde sendingwerk van die Kaapse Kerk in Suid-Rhodesië nie, en dat ons nog in 'n oorganisperiode verkeer. Ek het die Sinode daar die versekering gegee dat daar nie die minste wens is aan die kant van ons Kerk om die werk van die Vrystaatse Kerk in Suid-Rhodesië te hinder of te steur nie, en dat ons graag tot 'n bevredigende ooreenkoms sal wil kom.

Hierby het ek die gedagte uitgespreek of daar nie 'n kommissie kon benoem word uit die Sinodale Kommissie van die Vrystaatse Kerk om 'n dergelike kommissie uit die Kaapse Kerk te ontmoet ten einde so

moontlik 'n bevredigende oplossing van die bestaande moeilikheid te vind. (Hierdie werk het die Sinode daar dadelik aanvaar!)

Ek het die Vrystaatse Kerk gelukgewens (a) met die teenwoordigheid van die geagte predikant van Ladybrand op bejaarde leeftyd in die geledere van die Sinode, en herinner aan die manne wat die Here in die verlede aan ons Kerke geskenk het, en wat van die toneel reeds verdwyn het; (b) met die voorwaartse stap in die geskiedenis van daardie Kerk in die afsondering van 'n predikant tot die sekretariaat van die Algemene Armsorg.

Voorts het ek gewys op die belangrike sake op die agenda van die Sinode by daardie sitting, en gesê dat ons as 'n Kerk met belangstelling sal volg wat deur die Vrystaatse Sinode aangaande die sake besluit word.

Ook het ek een en ander meegeedeel van wat op kerklik gebied by ons plaasvind. En met toebidding van 'n Pinksterseën aan die susterkerk in die Vrystaat, het ek die hartlike groete van ons Kerk oorbring.

Op my toespraak het die H.E. Assessor hartlik geantwoord, en het die H.E. Moderator my versoek die groete van die Vrystaatse Sinode wederkerig aan die Kaapse Kerk oor te bring.

Hopende dat ek aan u opdrag uitvoering gegee het, het ek die eer my te noem,

Dienswillig die uwe,

Bloemfontein,

A. J. VAN WYK.

20 April 1934.

VERSLAG

Van die Afgevaardigde na die Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk in die Transvaal (1934).

Aan die HoogEerw. Moderator Synodi,
Kaapprovinsie.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Ek het die eer om te rapporteer dat ek in opdrag van die Sinode na Pretoria gegaan het om die groete van ons Kerk na die Ned Herv. of Geref. Kerk oor te bring tydens die sitting van sy Sinode in April 1934.

Op die 11de het ek my geloofsbrief oorhandig en is op vriendelike wyse deur die Moderator verwelkom geword. Dit was juis Sendingdag, en dit was my baie aangenaam om die diskussies by te woon, en ook die Broeders Binnelandse Sendelinge, waaronder 'n aantal van my oud-studente van die Sending-Instituut, te ontmoet. Daardie broeders was op uitnodiging en op koste van die Sinode van die Moederkerk teenwoordig.

Dieselde namiddag is my die geleentheid gegee om die Sinode toe te spreek en die groete van ons Kerk oor te bring.

Ek het die Moderator met sy verkiesing en die Sinode met sy Moderator gelukgewens. Hy het met hierdie Sinode sy plek vir die agste keer by die „groen” tafel ingeneem.

Ek het die Kerk in die Transvaal die versekering gegee dat daar by ons in die Kaapprovinsie nog altyd 'n baie diep gevoel van eenheid met die Susterkerke in die ander Provincies bestaan wat dieper is as wat 'n uiterlike Federale, of selfs organiese eenheid kan uitdruk, 'n eenheid wat sy wortels het in ons geskiedenis, in ons posisie tussen ander Kerkgenootskappe, en in die stryd waarin ons gewikkel is. In daardie stryd het ons te kampe met 'n sterk vyand wat op die een plek sy troon het waar hy sy gesag op brutale wyse openbaar, en op 'n ander plek sy Sinagoge waarin hy sy listige planne smeet om die Kerk van die Heer te ondermyn. Vir ons almal is die stryd wel na buite, maar nie minder na binne nie. Laasgenoemde is moontlik nog die swaarste veral waar ons somtys as indiwidue, en ook as Kerke, geroep word om die regteroog uit te pluk, en die regterhand af te kap.

In die Kaapprovinsie word groot belang gestel in die werkzaamhede ook van die Kerk in die Transvaal: in sy sendingwerk, sy armsorg en weesinrigtings, en in sy uitbreiding. Ek het dit toegejuig dat daardie oggend een van die sprekers van die sendingwerk in die Soedan gespreek het as van „ons sendingwerk.” Dit bewys hoe ons aan mekaar behoor.

Ek het ook melding gemaak van die uiterlike bande: die Federale Raad, ons Kweekskool, ons Kerkblad en Jaarboek wat daar bestaan. Betreffende die Kweekskool het ek verstaan dat ek met 'n mate van weemoed uit die beskrywingspunte opgemerk het dat daar by sommige die begeerde bestaan om 'n eie teologiese opleiding in die Transvaal te verskaf. Maar al sou dit verwesenlik word, sou ons in die Kaapprovinsie nog van die Ned. Herv. of Geref. Kerk in die Transvaal spreek as van „ons Kerk” in die Transvaal.

Vervolgens het ek nadruk gelê op die eenheid wat daar tussen ons Kerke bestaan in die besitting wat ons het in ons opgewekte en verheerlike Heer wat deur die Heilige Gees in ons wil woon en werk. Bo alles moet ons getrouheid aan Hom betoon.

Eindelik het ek namens ons Kerk die Kerk in die Transvaal die woorde van Paulus in 1 Thess. 3 : 13, 14 as seënbede gegee: „Mag die Heer julle ryk en oorvloedig in liefde maak vir mekaar en vir almal, soos ons ook teenoor julle is, sodat Hy julle harte kan versterk om onberispelik te wees in heiligheid voor onse God en Vader by die wederkoms van onse Here Jesus Christus met al Sy heiliges.”

Die HoogEerw. Aktuarius, Ds. G. M. Pellissier, het op hartlike wyse my namens die vergadering bedank.

Ek kan ook byvoeg dat ek die voorreg gehad het om daardie aand deel te neem aan die bevestiging van Ds. Johan Reyneke as Sendingsekretaris.

Met hoogagtting het ek die eer om my te noem,
U HoogEerw. dienswillige dienaar en broeder,

J. RABIE.
Beaufort-Wes,
21 April 1934.

VERSLAG

Van die Kuratore van die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch [Art. 120 (g)] vir voorlegging aan die H.E. Sinode van die Kaapse Kerk wat opgeroep is om te vergader op Donderdag, 22 Oktober, 1936, en volgende dae.

Die Kuratore het die eer om die volgende verslag voor te lê:

1. Hierdie geliefde inrigting van ons Kerk is gestig in die jaar 1859. Hy het dus gedurende 77 jaar sy gewigvolle arbeid voortgesit onder die seënende hand van die Heer.

2. Die viering van die 75-jarige bestaan van die Seminarie het plaasgevind in die begin van Desember, 1934, te Stellenbosch. In bylae No. 1 verskyn 'n beknopte verslag van die genoemde viering.

3. *Die Kuratore.*—Die volgende broeders is tans lede van die Curatorium: Ds. A. J. van Wyk (Praeses), Ds. J. Rabie, Dr. D. R. Snyman (Scriba), Ds. W. Nicol (Transvaalse Kerk), Ds. C. R. Kotzé (Vrystaatse Kerk), Ds. G. C. van Rooyen (Natalse Kerk). Aangesien die Kollegie Kuratore uit tien lede bestaan, is daar tans vier vakatures. Die Moderator is *ex officio* lid. Drie lede moet dus benoem word.

Ingevolge Art. 119 alinea twee word by loting bepaal welke 2 van die oorblywende lede uitree. Hulle is egter herkiesbaar.

4. *Verslag van handelinge van die Curatorium in Die Kerkbode.*—Die Curatorium het dit wenslik geag om 'n kort verslag van sy handelinge op te stuur na *Die Kerkbode*, na afloop van die jaarlikse gewone vergadering.

5. *Afgetrede en oorlede Kuratore.*—Sedert die jongste Sinode het Dr. J. P. van Heerden en Ds. J. F. Botha hulle emeritaat aanvaar, en het dus opgehou om lede van die Curatorium te wees. Hierdie beide hooggeagte knechte van die Heer het ook as Kuratore van die Seminarie voortreflike dienste aan die Kerk bewys.

Ds. Paul Nel, wat gedurende etlike jare die Transvaalse Kerk op die Curatorium verteenwoordig het, het ook intussen sy emeritaat aanvaar. By sy uit-treding het die Praeses gewag gemaak van die voortreflike gawes waарoor hy beskik, en hom bedank vir die selfopofferende dienste wat hy as Kurator aan die Kweekskool bewys het.

Sedert die jongste Sinode is ons deur die dood ontval Ds. G. J. Hugo en Oud-ouderling P. J. Carinus, eersgenoemde op 29 Julie 1933, en laasgenoemde op 19 November 1935. Tot die aanvaarding van sy

emeritaat was wyle Ds. Hugo die geéerde Praeses van die Curatorium. Kort daarna is hy subiet oorlede. Gedurende 'n gewigvolle tydperk in die geskiedenis van die Ned. Geref. Kerk was hy geroep as Moderator en Praeses-Kurator om leiding te gee. Hy het die hoogste belang van die Seminarie op sy hart gedra. Wyle Mn. Carinus was gedurende 'n tydperk van 20 jaar lid van die Curatorium. Sy herhaaldelike benoeming tot Kurator deur die Sinode getuig van die vertroue wat die Kerk in hom gehad het. Hy het sy Kerk innig liefgehad. Sy wye kennis van aangeleenthede te Stellenbosch het hom steeds 'n nuttige lid van die Curatorium gemaak.

6. *Die Professore:* (a) *Wyle Prof. J. du Plessis.*—Op 16 Februarie 1935 is Prof. du Plessis subiet oorlede. Die ontslape hoogleraar het oor vele talente beskik, enveral op die gebied van die Sending het hy baie verdienstelike werk gelewer.

Hoewel die Sinode van 1932, as gevolg van die uitspraak van die Hooggereghof tot die herroeping van die besluit tot afsetting deur die Sinode van 1930, besluit het, het hy nie weer as doserende Professor opgetree nie. Tot sy dood egter het hy in die genot gebly van sy volle professorale emolumente.

(b) *Die teenswoordige Professore.*—Die Seminarie word tans bedien deur die volgende hoogleraars:—Prof. B. B. Keet, Professor in die Dogmatiek; Prof. E. E. van Rooyen, Professor in die Ou Testament; Prof. D. G. Malan, Professor in die Nuwe Testament; Prof. D. Lategan, Professor in die Kerkgeskiedenis.

Die Curatorium druk sy medelyde uit met Prof. D. Lategan wat twee ernstige operasies moes ondergaan, en dank die Heer vir die beterskap wat hy tans geniet.

7. *Vermeerdering van Professore.*—Op 28 November 1928 het die Curatorium die aanstelling van 'n vyfde Professor aanbeveel. Die Sinode van 1932 het die oorweging van hierdie aanbeveling uitgestel tot ná die afhandeling van die bekende kerksaak. Weens 'n oorsig het hierdie saak toe nie weer ter sprake gekom nie.

8. *Konsep-beroepsbrief vir toekomstige Hoogleraars.*—Sedert die laaste Sinode het die Curatorium sy aandag gegee aan die opstel van 'n konsep-beroepsbrief vir toekomstige hoogleraars. Daar bestaan tans

geen beroepsbrief nie, wat die Curatorium onwenslik beskou. Die Curatorium lê nou beskeidenlik sy konsep voor die H.E. Sinode vir oorweging. Sien bylae 2.

9. *Jaarlikse verslag deur die Professeure.*—Die Kuratore het gevoel dat dit wenslik is dat die geagte Professeure sal gevra word om voortaan elke jaar 'n rapport op te stel van hulle werksaamhede, vir voorlegging aan die jaarlikse vergadering van die Curatorium. Hier toe het die Professeure hulle bereid verklaar, en daar is ook oorengerek oor watter sake in die jaarlikse verslag rapport sal gedoen word.

10. *Lektoraat in Hebreeus, Prof. Keet.*—Die Curatorium het verlof gegee aan Prof. Keet om die lektoraat in Hebreeus wat hom deur die Universiteit van Stellenbosch aangebied was, te mag aanvaar, aangesien gemelde hoogleraar, na 'n proefneming van enige maande, verklaar het dat genoemde nuwe werksaamheid geen afbreek aan sy doseerwerk in die Kweekskool doen nie.

11. *Kieskollege.*—Die Curatorium herinner aan die kiesing van tien lede deur die Sinode vir diens op die kieskollege ingevolge Art. 120 (a) (4).

12. *Studente aan die Seminarie.*—Die getal studente op die oomblik is 83.

Die toetreding sedert 1933 is as volg gewees:—

1933	20	studente
1934	27	"
1935	20	"
1936	21	"
					—	
					88	
					—	

In die voorafgaande vier jaar is die getalle as volg gewees:—

1929	33	studente
1930	35	"
1931	41	"
1932	36	"
					—	
					145	
					—	

Hieruit blyk dat daar 'n merkbare daling is in die getalle.

Verskeie studente het in die afgelope jare hulle teologiese studies in die buiteland voortgesit en gevorderde teologiese grade behaal.

13. *Lesse in die Voordragkuns.*—In oorleg met die hoogleraars het die Curatorium besluit om die studente in die geleentheid te stel om hulle in die voordragkuns te bekwaam. Die onderrig word gegee gedurende twee jaar, eerste jaar Afrikaans, tweede jaar Engels, en is bedoel vir die studente gedurende hulle eerste twee jaar op die Seminarie. Alle 1ste en 2de jaar studente word verwag om die kursus, wat in die plaaslike Conservatorium gegee word, te

volg. Die Curatorium het toegestem om die helfte van die onkoste, d.w.s. 5/- per student per kwartaal, te dra; die ander helfte word deur die student self gedra. Die kursus loop slegs oor die eerste drie kwartale van die jaar.

14. *Gedelike hulp aan Studente.*—Die Curatorium beskik jaarliks oor die rente van 'n kapitale som van £36,066, en hieruit word hulp aan behoeftige studente verleen. Hierdie geld bestaan uit erflatings wat vir hierdie doel gegee was. In 1935 was die som van £1,297 beskikbaar vir uitdeling. Hierdie toekennings is nie terugbetaalbaar nie.

Die Vrystaatse Kerk beskik ook oor 'n fonds vir behoeftige Kweekskool studente. Sowat £950 word per jaar deur genoemde Kerk bestee aan lenings aan studente van ons Seminarie, terwyl die Transvaliese Kerk jaarliks tien beurse van £30 elk aan hulle toeken.

Daar is nog 63 aandele wat geldig is. Die studente aan wie aandele toegeken word betaal £6 per jaar aan klasgelde in plaas van £15 (Art. 125).

Uit die voorgaande blyk dat 'n aansienlike som jaarliks beskikbaar is waaruit behoeftige studente gehelp word.

15. *Legate.*—Sedert die jongste Sinode is £500 ontvang uit die boedel van wyle Mnr. C. L. Marais, in lewe woonagtig te Newlands.

Voorts is die Curatorium in kennis gestel van 'n bemaking van £1,000 deur Mev. E. J. H. Marais, wat aan die Curatorium sal oorhandig word gedurende die leeftyd van die vriendelike geefster, op die volgende voorwaardes:—

Die rente-opbrengs sal aan die Trustees van die *Geref. Vaandel* oorhandig word vir die publikasie van brosjures in belang van die Calvinisme, tot tyd en wyl die Curatorium kans sien vir die benoeming van 'n Professor aan die Kweekskool in belang van die Sending op Gereformeerde grondslag.

Hierdie geld is nog nie deur die Curatorium ontvang nie.

'n Brief was ook ontvang van 'n persoon waarin hy aanbied om £5,000 te gee vir die daarstelling van 'n stoel vir die Sending in die Kweekskool, onder sekere voorwaardes:—

- (1) Die rente op die geld moet aan hom besorg word tot sy oorlyde.
- (2) Die Engelse proefpreke in die Kweekskool moet afgeskaf word.

Die Curatorium het nie die aanbod kon aanvaar nie, omdat die tweede voorwaarde in stryd is met die bepalings van die Kerkwet.

16. *Staat van die Teologiese Seminariumfonds.*—Ons verwys na die verslag van die fondse wat deur die Saakgelastigde sal voorgelê word.

17. *Aandele in Pensioenfonds.*—Die Curatorium moes 'n vyfde aandeel in die pensioenfonds uitneem,

tot dekking van die vier diensdoende hoogleraars en Prof. J. du Plessis, wat egter intussen oorlede is.

18. *Biblioteek*.—Die Curatorium het van tyd tot tyd somme van £50 gestem vir die aankoop van nuwe boeke. Die aankoop geskied deur 'n Biblioteek-kommissie bestaande uit die Professore.

Geskenke van boeke is ontvang van Ds. E. Dom-misse, Caledon; Mev. Margaret Stormont, Blythswood Instituut; en Mej. J. R. de Villiers van Wynberg. Die Curatorium is dankbaar teenoor die vriendelike gewers.

Die Curatorium het opdrag gegee tot die behoorlike rangskikking en katalogisering van die boeke in die biblioteek.

In oorleg met die hoogleraars is opgestel behoorlike reëls vir die biblioteek en leeskamer, wat ook dien tot beskerming van die boeke in die biblioteek.

Mnr. A. P. Dippenaar, oud-onderwyser, is benoem tot bibliotekaris.

19. *Die Kweekskool-gebou en die wonings anneks*.—Die geboue is in behoorlike reparasie gehou.

Die welbekende eikebome wat gedurende vele jare die gronde vóór die geboue versier het, moes weens ouderdom verwyder word. Hulle is vervang deur palmbole — die simbool van oorwinning.

20. *Spesialisasie-kursus*.—Die Sinode van 1932 het as volg besluit:— „Die Sinode besluit dat die 4-jarige kursus aan die Kweekskool sal bly voortbestaan, maar dat in die 4de jaar geleenthed sal gegee word vir spesialisasie. Die vergadering dra dit aan die Professore en Kuratore op om hieroor te beraadslaag en sodanige kursus in te voer so spoedig moontlik.”

In gehoorsaamheid aan hierdie opdrag het die Kuratore en Professore telkens vergader. Die uitvoering van hierdie opdrag het nog nie kon geskied nie, omdat (1) die bestaande Kerkwet dit belet, en (2) die hou van parallelle klasse in die vierde jaar onprakties sou wees.

Die Kuratore en Professore is dit nou eens om die volgende skema voor die Sinode te lê, vir oorweging en goedkeuring. Sien bylae 3.

21. *Afstaan van 'n deel tuingrond aan die Munisipaliteit van Stellenbosch*.—Die genoemde Munisipaliteit het 'n deel van die tuingrond agter die Seminarie en die wonings anneks nodig vir die aanlē van 'n weg langs die Eerste Rivier.

Die Curatorium het na langdurige onderhandeling nou toegestaan dat genoegsame grond vir dié doel sal afgestaan word teen 'n vergoeding van £50.

Vroeér was die Curatorium verantwoordelik vir die behoorlike in reparasie hou van die rivierwal agter die Kweekskool-gronde. Weens die sware reëns van die laaste jare het hierdie verantwoordelikheid sorg gebaar, omdat die grondverspoeling toegeneem het. Die Curatorium is dankbaar dat die Munisipaliteit nou hierdie verantwoordelikheid oorgeneem het, as gevolg van die afstaan van 'n deel van die tuingrond vir die voorgestelde weg. Die Munisipaliteit moet ook 'n behoorlike muur optrek tussen die orige tuingrond en die weg wat gemaak sal word.

22. Die Professore doen hulle werk met ywer en toegewyheid. Hulle weg is wel nie altyd op rose gewees nie, wat goed te verstaan is as in gedagte gehou word dat die Kerklike beroering in die laaste jare orals sy woelinge bewerkstellig het. Nietemin, die Curatorium is dankbaar te mag konstateer dat daar tans 'n gees van samewerking heers tussen Professore en Studente.

Sy ernstige bede is dat hierdie geliefde Inrigting van die N.G. Kerk ook in die toekoms die besondere seen van die Heer mag geniet, sodat die swaartige taak van die opleiding van die Evangelie-dienaars van die Kerk in die krag en onder die leiding van die Heilige Gees mag geskied. Professore en Studente word opgedra aan die gedurige voorbidding van die hele Kerk.

23. *Sake wat in die besonder die aandag van die Sinode verg*.—

No. 3 — Aanvulling van vaktures.

No. 7 — Aanbeveling insake vermeerdering van Professore.

No. 8 — Konsep-beroepsbrief vir toekomstige Hoogleraars.

No. 11 — Aanvulling van Kieskollege.

No. 20 — Spesialisasie-kursus.

24. Met die voorgaande verslag meen die Curatorium voldoen te hé aan die bepaling van Art. 120 (g).

Hy bid die H.E. Sinode toe die besondere leiding van die Heilige Gees in al sy beraadslagings.

Lede van die Curatorium:

A. J. VAN WYK, Praeses.

J. RABIE.

C. R. KOTZÉ.

WM. NICOL.

G. C. VAN ROOYEN.

D. R. SNYMAN, Scriba.

Maart, 1936.

BYLAE No. 1.

Die viering van die 75-jarige bestaan van die Teologiese Kweekskool, te Stellenbosch, van Dinsdag 4 Desember tot Donderdag 6 Desember 1934, te Stellenbosch.

KORT VERSLAG.

Die Curatorium van die Teologiese Kweekskool het op sy vergadering van 6 Desember 1933 kennis geneem van die feit dat die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch op 1 November 1859 ingewy was, en dus in 1934, 75 jaar sal bestaan het. Gevolglik was besluit om die driekwart-eeuse bestaan van die Kweekskool, wat soveel beteken het vir die Ned. Geref. Kerk in ons land, feestelik te vier in 1934,

Die Curatorium het op bogenoemde vergadering 'n Kommissie benoem om leiding te gee met betrekking tot die feesviering, as volg:— Die vier Hoogleraars van die Kweekskool (t.w. Proff. B. B. Keet, E. E. van Rooyen, D. G. Malan en D. Lategan), Dr. D. R. Snyman (Kaapse Kerk), Ds. W. Nicol (Transvaalse Kerk), Ds. C. R. Kotzé (Vrystaatse Kerk) en Ds. G. C. van Rooyen (Natalse Kerk). Al die lede wat die Kerk in die verskillende Provinsies verteenwoordig het, is ook lede van die Curatorium.

Die genoemde Professore (behalwe Prof. Keet, wat verhinder was teenwoordig te wees) tesame met Dr. Snyman, het op 14 Maart 1934 voorlopig vergader. Aan die hand was gegee dat die lede van die Feeskommissie wat te Stellenbosch woonagtig is, 'n konsep program vir die voorgestelde feesviering sou optrek, en dié dan stuur aan die ander veraf-wonende lede vir goedkeuring, en ook met die doel om van hulle wenke in te win. Hierdie prosedure was gevolg met die doel om reiskoste te bespaar.

Prof. D. Lategan het as Voorsitter en Dr. D. R. Snyman as Scriba van die Feeskommissie ageer.

Die unanieme gevoele van die Feeskommissie was dat:—

- (1) 'n Marmer gedenk-tablet op 'n geskikte plek in die Kweekskool-gebou behoort aangebring te word, ter herinnering aan die viering van die 75-jarige bestaan van die Inrigting. Dit het geskied. Die muur-tablet is ingemessel in die voorportaal van die Kweekskool-gebou. Die koste was £36 4s. Op die gedenk-tablet verskyn ook die name van die oorlede Professore, t.w.:

John Murray, M.A. ... 1859-1882 (obiit 1882).
N. J. Hofmeyr, Th. Dr. 1859-1907 (obiit 1909).
J. I. Marais, B.A., D.D. ... 1877-1919 (obiit 1919).
P. J. G. de Vos, Litt. Dr. 1883-1919 (obiit 1931).
C. F. J. Muller, B.A. ... 1889-1915 (obiit 1915).

- (2) Die gevoele was ook unaniem dat daar 'n geskikte Gedenkboek in die lig behoort gestuur te word.

Met die viering van die Jubelfees in 1909, het die Curatorium die Professore versoek om 'n gedenkskrif uit te gee. Vir een of ander rede het hierdie voorgestelde geskrif nooit die lig gesien nie. Die Feeskommissie het daarin geslaag om 'n Gedenkboek van 262 bladsye uit te gee. Die Pro Ecclesia Drukkery het op eie risiko die uitgee van die boek aanvaar.

Die inhoud van die Gedenkboek is as volg:—

Die Oprigting van die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch — Prof. D. Lategan, M.A., B.D.

Die Ontwikkeling en Uitbreiding van die Inrigting in Algemene Trekke, 1859-1934 — Dr. D. R. Snyman, B.A., B.D., Th.Dr.

Die Inwyding, 1859; Jubelfees, 1909; en Driekwarteeuefees, 1934 — Dr. J. P. van Heerden, B.A., D.D., LL.D.

Die Oorlede Professore: Kort Lewenssketse — Prof. B. B. Keet, M.A., Th.Dr.

Oud-Studente van die Kweekskool — Eerw. A. Dreyer, Argivaris, N.G. Kerk.

Die Teologiese Kweekskool en die Handhawing van die Gereformeerde Leer — Prof. E. E. van Rooyen, Th.Dr.

Die Kweekskool en die Sending — Prof. D. G. Malan, M.A., B.D.

Die Bybel en die Kweekskool — Ds. H. P. M. Steyn.
Wat die Kweekskool vir die Vrystaat beteken het — Ds. C. R. Kotzé.

Wat die Kweekskool vir Transvaal beteken het — Ds. W. Nicol, B.A., B.D.

Wat die Kweekskool vir Natal beteken het — Ds. G. C. van Rooyen.

Die Toekoms van die Kweekskool — Ds. J. Rabie, B.A.

Aanhangsel: Register van alle Oud-leerlinge van die Seminarium — Eerw. A. Dreyer, Argivaris, N.G. Kerk.

Die Feeskommissie het daarin geslaag om die drukkers te beweeg om nie die prys van die Gedenkboek hoer as 4s. 6d. per eksemplaar te maak nie. Dis besonder redelik, en die drukkers verdien die hartlike dank en ondersteuning van die Kerk.

(3) Die Feeskommissie was ook unaniem dat 'n uitgebreide Feesprogram moes opgestel en uitgevoer word, wat dan ook geskied het vanaf 4 Desember tot 6 Desember 1934, te Stellenbosch.

Die Feeskommissie wil met waardering melding maak van die dinee wat deur die Kerkraad van die N.G. Kerk te Stellenbosch aan die feesgangers aangebied was in die Landbou-saal; en ook dat lede van die Gemeente Stellenbosch die vele feesgangers gehuisves het. 'n Reëlingskommissie vir losies uit die genoemde Gemeente met Mnr. Johnnie Carinus as Voorsitter en Mev. Prof. van Rooyen as Sekretaresse, het die nodige reëlings getref.

Die volgende Feesprogram was uitgevoer:—

Dinsdag, 4 Desember 1934:

7.15 n.m.—Optog na die Nuwe Kerk, beginnende by die Kweekskool-terrein. Vooraan die diensdoende Professore, gevvolg deur Eregaste, Studente en Leraars.

Op die terrein was ook aanwesig Mej. Anna Elizabeth Schroeder van Stellenbosch, wat as 'n dogtertjie teenwoordig was by die inwyding van die Kweekskool in 1859. Sy was een van die 50 dogtertjies wat voorgeloop het en roesblare gestrooi het met die inwyding. Sy het die gevatte opmerking gemaak: „As die weg van die predikante nie op rose gewees het nie, dan is dit nie ons skuld nie.”

7.30 n.m.—Byeenkoms in die Nuwe Kerk, Stellenbosch. Votum: Dr. J. P. van Heerden, Praeses-Kurator, en ook verteenwoordiger van die Universiteit, Kaapstad; Koorsang: „Die Heer Regeer”, deur die volgende Teologiese Studente: Gideon Boshoff, Soulby K. Jackson, Cornelis du Plessis, Jan H. Crous, Johannes L. Nel, Fanie N. J. du Toit, Abe J. Murray, Cornelis van der Merwe, Fritz J. E. Theart, Willem Bouwer, Barend J. M. Britz, Pieter L. Cilliers, P. J. Loots, A. P. Morgenthal, S. Murray, J. J. S. Botha, J. Lubbe, P. A. de Wet, P. W. J. van Jaarsveld, J. F. Conradie, M. S. Daneel, P. J. J. Els, F. J. van der Merwe, A. F. Malan, W. H. S. Barnard, A. J. van Wyk, J. S. Grové, W. A. Alheit — onder leiding van Mev. Dr. D. R. Snyman; kort welkomswoord deur Dr. J. P. van Heerden; Psalm 100: 1, 3; Feesrede: *Die Kweekskool en sy betekenis vir die N.G. Kerk*, deur Ds. P. S. van Heerden, Ladybrand, toe oudste diensdoende alumnus; Psalm 65: 1; kort toesprake: Ds. A. J. Malherbe (Moderator Vrystaatse Kerk), Ds. W. Nicol (Moderator Transvaalse Kerk); koorstuk, „O God van Bethel”, deur reeds genoemde Teologiese Studente onder leiding van Mev. Dr. Snyman; kort toespraak deur Ds. G. C. van Rooyen (Natalse Kerk); Ds. D. Postma bring groete en felisitasies oor namens die Gereformeerde Kerk; na die sing van Ges. 17: 6 spreek Prof. J. C. van Rooy namens die Potchefstroomse Universiteitskollege; woord van bedanking en slotgebed deur Dr. Van Heerden; slotsang Ges. 20: 9; seën.

Woensdag, 5 Desember 1935:

7-uur v.m.—Vroeë bidstond in Nuwe Kerk, geleid deur Dr. J. P. van Heerden, op versoek van die Kerkraad van Stellenbosch, by welke geleentheid gespreek was oor 1 Sam. 7: 12: „Ebenhaeser”.

10-uur v.m.—In Moeder Kerk, Stellenbosch. Prof. E. E. van Rooyen gaan voor in gebed, laat sing Psalm 146: 1, lees Psalm 103, en hou daarna die sluitingsrede: „Die Evolusie in verband met die Ontstaan van die Mens”; koorstuk, onder leiding van Mej. M. Senekal; slotgebed deur Ds. A. J. van Wyk.

12.45 n.m.—Dinee aangebied deur die Kerkraad van die Gemeente Stellenbosch, in die Landbou-saal, Laan. Dr. Snyman presideer. Kort toesprake word gehou deur Ds. J. F. Mentz, Dr. M. J. v. d. Westhuizen en Ds. A. J. van Wyk.

3.30 n.m.—Ontvangs deur die Stadsraad van Stellenbosch op die Kweekskool-terrein. Toespraak deur die Edelagbare Burgemeester, Dr. D. F. du Toit; Ges. 17: 1; gebed deur Ds. J. Rabie (waarnemende Moderator); toespraak deur Ds. C. R. Kotzé gevvolg deur 'n toespraak deur Dr. R. Wilcocks (Voorsitter van die Senaat van die Universiteit van Stellenbosch), en Dr. J. H.

Neethling (namens Kerkraad, Stellenbosch); Ges. 12: 1; verversings; toespraak deur Ds. J. Rabie; Dr. D. R. Snyman lees voor etlike telegramme en briewe van gelukwensings; daar-ná volg die onthulling van die Gedenk-tablet in die portaal van die Kweekskool-gebou deur Ds F. J. G. Meiring; Ges. 3: 2; ontvangs van Gedenk-tablet deur Dr. J. P. van Heerden, Praeses-Kurator; dankgebed deur Ds. A. J. Malherbe (Moderator, Vrystaatse Kerk). Hierop volg die onthulling van die portret van wyle Ds. G. J. Hugo, gewese Moderator, in die Kweekskool-saal, deur Ds. A. J. van Wyk; Ges. 20: 1; Seën.

Op die Kweekskool-terrein was aanwesig nie minder as vier persone, wat as kinders die inwyding van die Kweekskool bygewoon het in 1859, t.w. Mev. Prof. de Vos, haar broer Mnr. Marthinus Beyers Brink (vader van Ds. P. A. M. Brink, tans van Porterville), Mnr. Albertus H. Roux en reeds genoemde Mej. Anna Schröder — almal hoog bejaard. Aan hierdie geëerde gaste, wat as skakels die verre verlede met die hede verbind, was 'n ereplek aangewys op die terrein.

7.30 n.m.—Re-unie in Nuwe Kerk. Voorsitter Ds. J. C. du Plessis (emeritus); Dr. H. P. Wolmarans bring felisitasies oor namens die Nederduits Hervormde Kerk in Suid-Afrika, gevvolg deur Student P. J. Loots (namens die Kweekskool Studente). Daarná spreek Ds. G. L. van Heerde oor „Die Sending”, en Ds. D. P. van Huysteens oor „Armesorg”. Slot deur Voorsitter.

Donderdag, 6 Desember 1934:

9-uur v.m.—Konferensie in C.J.V.-Saal, Voorsitter Ds. H. J. L. du Toit (emeritus); gebed, Ds. A. F. Louw; Prof. B. Gemser bring felisitasies oor namens die Universiteit van Pretoria. Prof. D. G. Malan lei bespreking in oor „Die Prediker en sy Boodskap”; daarná algemene bespreking deur aanwesige Leraars en Studente; Dr. Snyman lees voor enige verdere telegramme van gelukwensings.

10.30 v.m.—Pouse vir die verskaffing van verversings.

11.45 v.m.—Hervat die Konferensie. Prof. D. Lategan spreek oor „Die Geestelike Lewe van die Kerk en die Evangeliedienaar”; daarná algemene bespreking en slot.

Die verrigtings het goed van stapel geloop; die bywoning was goed; die deelname hartlik; en almal het onder 'n diepe indruk verkeer van die seën wat in die verlede deur middel van die Kweekskool versprei is, en van die grootse verwagtings wat van die Kweekskool in die toekoms gekoester word.

BYLAE No. 2.

KONSEP-BEROEFSBRIEF VIR TOEKOMSTIGE
HOOGLERAARS.

Die WelEerw. Heer

WelEerw. Heer,

Die Curatorium van die Stellenboschse Teologiese Seminarium van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika het die genoeë om u WelEerw. te berig dat die Kollege Kuratore aan wie die beroeping van Hoogleraars vir bogenoemde Kweekskol opgedra is op (datum), te (plaas) wettig byeengekom het om, ter aanvulling van die vakature ontstaan deur die vertrek (dood of emeritaat) van die WelEerw. Heer, volgens die Kerklike Verordenings, 'n Hoogleraar (of 'n addisionele Hoogleraar) vir bogenoemde Kweekskool te beroep, en dat die keuse op u WelEerw. gevall het, en dat die Kollege Kuratore u gevolglik hierby tot Hoogleraar beroep.

Die Kollege Kuratore koester die hoop dat u WelEerw. hierdie beroeping bereidwillig sal aanneem, en dat u ten spoedigste sal oorkom om deur leer en voorbeeld, bestuur en opsig alles te doen wat 'n Hoogleraar ooreenkomsdig Gods Heilig Woord, volgens die Verordenings van ons Ned. Geref. Kerk betaam, insonderheid deur die hou van kolleges vir die Studente aan die Kweekskool, veral in die volgende leervakke en die hou van kolleges in leervakke soos deur die Curatorium later, of van tyd tot tyd, bepaal mag word.

Die Curatorium beloof van sy kant u wederkerig al die liefde en medewerking, wat die reggeaarde Hoogleraar toekom, en bring verder tot u kennis dat die honorarium aan hierdie arbeid verbind £..... per jaar is, benewens 'n vrye woning (of 'n addisionele £10 per maand, ingeval u 'n eie woning moet verskaf).

Nadat U WelEerw. die ouderdom van 65 jaar be reik het, sal U geregty wees om op pensioen af te tree, t.w. die gewone Kerklike pensioen, met die toevoeging van die som wat beskikbaar mag wees vir hierdie doel uit die Jan Marais Fonds, mits voldoen is deur die beroepene aan al die Kerklike Wette en Bepalings van die N.G. Kerk.

Diensbeëindiging word gestel op 70-jarige leeftyd, tensy daar intussen iets gebeur het om U te verhinder om U arbeid voort te sit, of tensy die Curatorium U spesiaal versoek in geskrif om U arbeid langer voort te sit.

Ons het die eer te wees,

U dienswillige dienaars in Christus Jesus.

Lede van die Curatorium:

.....
.....
.....
.....
.....

BYLAE No. 3.

BESKRYWINGSPUNTE VIR DIE SINODE IN 1936.

Art. 146 (2) word as volg verander:—

(2) Die Wetenskaplike deel sal gaan oor die volgende vakke:—

(i) Wat deur al die Studente gevolg moet word:

- (1) Eksegese Ou Testament;
- (2) Eksegese Nuwe Testament;
- (3) Kerkreg, insluitende Kerklike Wette en Bepalinge van die N.G. Kerk;
- (4) Dogmengeskiedenis met die Drie Formuliere van Ethisheid;
- (5) Praktiese Teologie.

(ii) Waar die Student 'n keuse van een groep kan maak uit die volgende vier:

- (1) Ou Testament;
- (2) Nuwe Testament;
- (3) Sistematiese Teologie (die Dogmatologiese Groep);
- (4) Historiese Teologie.

'n Student sal verplig wees om 'n aanvullende eksamen, met bywonning van die kolleges, te doen in sodanige vakke wat anders uit sy kursus sou wegval as gevolg van sy keuse in die 4de jaar van een van die genoemde 4 groepe onder (ii).

Volgende op Art. 146 word 'n nuwe artikel ingevoeg van die volgende inhoud:—

- (a) 'n Student sal toegelaat word om 'n Tesis te skrywe oor 'n onderwerp uit die besondere groep wat hy gekies het onder (ii) van die voorgaande Artikel. Sodanige Tesis moet nie later as Junie ingehandig word nie. Die Student sal aan die betrokke Professor in November van sy derde jaar van sy voorneme kennis gee, en toestemming moet verkry vir die onderwerp waaroor hy wil skrywe. Die Tesis sal ongeveer 25.000 woorde (getik of gedruk) moet beslaan, en moet in duplikaat ingehandig word as eiendom van die Seminarium.
- (b) As die Student in sy eksamen slaag *cum laude* en sy Tesis goedgekeur word, sal hy die Teologiese graad van Th.B. behaal, toegeken deur die Teologiese Seminarium, Stellenbosch.
- (c) Aan broeders Leraars van die Gefedereerde Kerke sal die geleentheid verleen word om as eksterne studente die Th.B. graad te verwerf (sonder die eis van bywonning van die gewone kolleges), mits hulle voldoen aan die voorwaardes soos neergelê in (ii) van die voorgaande Artikel en (a) en (b) van hierdie Artikel.

VERSLAG

Van die Kommissie van Toesig en Kontrole.

Die kommissie het die eer die volgende verslag van sy werksaamhede gedurende die laaste vier jaar aan die HoogEerw. Sinode voor te lê.

1. Hy het gereeld eenmaal in die maand vergader in die Kerkkantoor vir behartiging van die finansiële belang van die Kerk en behandeling van ander sake wat onder sy aandag gekom het.

2. Hy het die boeke van die Saakgelastigde en die sekuriteite en verbande op die Kerkkantoor en by die S.A. Assosiasie jaarliks laat ondersoek deur die firma Pierre F. Theron en Kie. en Mn. D. J. de Villiers.

3. Hy het die Predikante-Pensioenfonds en Predikante-Weduweefonds deur 'n rekenkundige laat ondersoek. Sy rapport word by die Sinode ingedien.

4. Hy het 26 nuwe aandele aan die Predikante-Pensioenfonds toegestaan en aan die ander kant vier aandele verbeurd verklaar op grond van Art. 283.

5. Hy het die Ned. Herv. of Geref. gemeente Babanango, op inbetalings van die vereiste bedrag, oorgeplaas van Klas 4 na Klas 3 in die Predikante-Pensioenfonds. Daar is nou slegs een blanke gemeente onder Klas 4.

6. Hy het pensioen toegeken aan 75 predikante en 5 sendelinge. In een geval het hy geen vrymoedigheid gehad om, op aanbeveling van 'n Ringskommissie, die uitbetalings van pensioen te gelas nie. Die predikant het later uit die diens getree.

7. Dit spyt die kommissie dat hy iets wat hy as 'n ongereeldheid beskou onder die aandag van die Sinode moet bring. Dit blyk dat die kerkraad van Graaff-Reinet by die oordrag, met toestemming van die Sinode, van sy tweede Pensioenfondaandeel aan die kerkraad van Waterford, van laasgenoemde die som van £200 geëis en ontvang het."

8. Die versoek van die kerkraad van Caledon om sy tweede Pensioenfondaandeel oor te dra op die dogtergemeente, Hermanus, kon die kommissie nie in behandeling neem nie, daar dit buite sy jurisdiksies val. Hy wil egter dit by die Sinode aanbeveel.

9. Graag sou die kommissie van die Sinode verneem hoe met die Pensioenfondaandeel op naam van die Robben-Eiland-fonds moet gehandel word, daar die werk op Robben-Eiland lank reeds gestaak is.

10. Dit spyt die kommissie te moet rapporteer dat daar in die afgelope jaar weer 6 gemeentes is wat versuim het om die Sinodale Heffinge te stort. Een het slegs gedeeltelik betaal.

11. In Desember 1933 het die kommissie die verbande op die Volkshospitaal, ten bedrae van £27,500 afbetaal, sodat die Volkshospitaalkommissie nou die bedrag, wat sedertdien tot £19,000 verminder is, direk aan die Kerkkantoor skuldig is.

12. Hy was verplig in baie gevalle die rentekoers op verbande te verminder, met die gevolg dat die totale bedrag aan rente ontvang aansienlik minder is as in vorige jare.

13. Hy was verplig twee eiendomme in te koop dog was gelukkig in staat dié weer, sonder verlies, van die hand te sit.

14. Op versoek van die Algemene Sinodale Kommissie het hy dit aan die Saakgelastigde en Senator F. S. Malan opgedra ondersoek in te stel insake die oorname deur die Sinode van die Moffat-Instituut te Kuruman. Hul bevindinge en aanbeveling is aan die Sinodale Kommissie meegedeel.

15. Van die kerkraad van Kruisvallei het hy 'n vergrote portret ontvang van die aankoms van die Eerste Bybel in Afrikaans, met die versoek dat dit érens in die sinodale gebou moet opgehang word.

16. Daar aan die Archivaris Synodi 'n Carnegiebeurs toegeken is het die kommissie hom sewe maande verlof van afwesigheid toegestaan ten einde hom in staat te stel Amerika vir vakstudie en Holland vir navorsingswerk te besoek.

17. In verband met die betere ventilasie van die sinodale saal het die boumeester sekere veranderings aan die hand gegee en uitgevoer in die hoop dat dit verligting sal verskaf.

Met verskuldigde hoogagtig,

A. MOORREES (Voorsitter),
J. P. VAN HEERDEN,
F. X. ROOME,
P. B. ACKERMANN,
J. H. HABLUTZEL,
F. S. MALAN,
A. B. KRIEGLER.

Kaapstad, 30 Junie 1936.

HEFFINGE VIR DIE SINODALE FONDS

Rapport van die Kommissie benoem deur die H.E. Sinodale Kommissie.

Die kommissie benoem deur die H.E. Sinodale Kommissie in 1934, om te oorweeg of die vereiste fondse vir die sinodale kas nie langs ander weë verkry kan word as wat vandag die geval is nie, het die eer as volg te rapporteer:

I. Die kommissie het driemaal vergader in die alope 18 maande. Vereers is oorweeg die nadele wat die teenswoordige wyse van insameling vir die sinodale fonds druk. Volgens wet geskied hierdie insameling vandag as volg: daar is 'n verpligte heffing van elke gemeente van 9d. vir elke dopeling, 2s. vir elke aanneming, en 6d. vir elke lidmaat. Teen hierdie stelsel is die volgende besware in te bring:

(a) Dit bring kerkrade in die versoek om 'n onjuiste opgaaf van hulle getal lidmate te doen. Uitdrukkinge soos die volgende word vaak deur kerkrade gebesig: „Ons het sommige vlopende lidmate wat binnekort weer vertrek; ons kan nie verwag word om vir hulle te betaal nie.” Of: „Ons moet ons alimentante uit die kerkkas ondersteun, ons kry nijs van hulle nie; moet ons dan nog boonop vir hulle betaal?” Oi: „Elke gemeente het 'n sekere persentasie dooie lede, wat nooit die kerk besoek en geen pennie bydra nie; vir hulle kan tog nie verwag word dat 'n heffing gestort sal word nie.” Om al hierdie redes gebeur dit in vele gemeentes dat 'n onjuiste opgaaf van die werklike getal lede aangegee word.

(b) Sommige gemeentes is traag en ontrou, want hulle gee jaar na jaar dieselfde getal lidmate op. Skynbaar word geen die minste moeite gedoen om behoorlike gegewens in te win nie, en so ly die Sinodale kas aansienlike skade.

(c) Ook druk hierdie stelsel baie ongelyk op die gemeentes. Volgens die offisiële state is daar groot dog arm gemeentes, wat nog gebuk gaan onder 'n drukkende skuld, wat £50 en meer aan heffinge moet stort; terwyl daar klein maar welgestelde gemeentes is wat slegs £10 stort. Sommige hulpbehoewende gemeentes moet 'n groter som aan heffinge betaal as wat hulle uit die Hulpbehoewendefonds ontvang.

II. Die kommissie het derhalwe alternatiewe voorstelle om 'n ander wyse van heffing in te voer, oorweeg, en wel die volgende:—

(a) Die Kaapse Kerk sou die stelsel van die Transvaalse Kerk kon aanvaar, waarvolgens 'n 50 persent heffing gelê word op alle ingevorderde doop-, aanneming-, en huweliksfoolie, tot stywing van die Sinodale fonds.

Die kommissie kan hierdie stelsel egter nie aanbeveel nie om die volgende redes:

(1) Hierdeur word 'n stok in die hand van die sektes gegee, wat dit ons Kerk verwyt dat by ons betaal moet word om Gods Woord te hoor, om jou kind te laat doop, ens.

(2) Die neiging word al sterker in die Kerk om verpligte sitplaas-, doop-, en aanneming-gelde af te skaf. Daar word wel beweer dat die Kerk slegs vir *die registrasie* laat betaal, en nie vir die doop en aanneming self nie; maar die feit bly dat weinig van ons mense dit so verstaan; hulle meen vas dat vir die doop self betaal word. Bowden geskied die registrasie tog gratis by die regerings-kantoor vir geboorte- en sterftegevalle, en waarom dan ook nie by die Kerk nie?

(b) 'n Tweede alternatief is om 'n persentasie — sê ongeveer 2 persent — elke jaar te hef op die werklike inkomste van die gemeente. Dog dan sal eers rekening gehou moet word met rente op verbande en ander skulde wat deur die gemeente betaal moet word. 'n Noukeurige studie van vorms B en C van elke gemeente sal elke jaar hiertoe nodig wees. Dog die kommissie voorsien groot moeilikheid in die praktiese toepassing van die stelsel, om die volgende redes:

(1) Dit sal jaarliks baie werk kos om vir elke gemeente te wete te kom die werklike som waarop die vereiste persentasie gehef moet word.

(2) Dit sal die inkomste van die Sinodale kas van jaar tot jaar baie laat varieer, en bes moontlik in jare van droogte en depressie so seer laat daal dat die essensiële dienste van die Kerk nie verrig sal kan word nie.

(3) Die gevær dat misbruik kan insluip is nie denkbeeldig nie.

(c) Om al hierdie redes gee die kommissie die voorkeur aan 'n derde alternatief, wat 'n variasie is van die voorgaande maar meer prakties uitvoerbaar, n.l. *die behoorlike klassifikasie van al die gemeentes*, waarvolgens elkeen jaarliks aange-

slaan sal word vir 'n sekere som geëwenredig na die klas waarin hy geplaas word. Na berekening van die som jaarliks benodig vir die Sinodale fonds moet hierdie som *pro rata* onder die klasse verdeel word. Die gemeentes van die Kerk sal dan in ses of meer klasse gerangskik moet word volgens hulle geldelike draagkrag.

Ten gunste van hierdie stelsel pleit die volgende oorweginge:

- (1) Die beginsel van aparte klasse is reeds jare gelede deur die Sinode aanvaar in die gevall van die Predikante-Pensioenfonds, waarvolgens die deelhebbende gemeentes in vier klasse gerangskik is, en elk 'n jaarlikse kontribusie stort ooreenkomsdig die klas waarin hy geplaas is.
- (2) Die klasse sal natuurlik onderhewig wees aan periodieke hersiening deur die Sinode om enige onbillike behandeling van gemeentes te rektifiseer.
- (3) Die Sinodale fonds sal dan op 'n vaste jaarlikse inkomste kan reken.

III. In 11. Augustus het die kommissie besluit om al hierdie alternatiewe voorstelle ter oorweging aan al die Ringe van die Kerk by hulle jaarlike sitting in Oktober en November 1935 voor te lê. Dit is geskied met die volgende uitslag:—

Sewentien uit die twintig Ringe van die Kerk het die wenslikheid van verandering in die huidige stelsel van heffing vir die Sinodale fonds uitgespreek, en het die derde alternatief van die kommissie, n.l. die klassifikasie van die gemeentes, aanbeveel. Een Ring het van die saak afgestap sonder besluit. 'n Ander het 'n variasie voorgestel, en slegs een het vir die behoud van die huidige stelsel gestem. Bykans almal sê egter dat alles sal afhang van die behoorlike indeling van die gemeentes.

Die kommissie bereken dat volgens die gemiddelde uitgawes van die laaste jare, plus 'n byvoeging vir moontlike uitbreiding van koste, 'n jaarlike som van £7.000 vir die Sinodale kas nodig is. Hiervan moet, volgens besluit van die laaste Sinode, een-vierde kom ten goede van die Hulpbehoewende-Gemeente Vaste-fonds.

Eindelik wens die kommissie aan te beveel dat indien die nuwe beginsel goedgekeur word, die H.E. Sinode daar toe sal oorgaan om alle verpligte heffinge vir doop-, aanneming- en begrafnisfooie, waardeur die Sinodale fonds tot nogtoe gestyf was, af te skaf.

Volgens opdrag geld onse aanbevelinge slegs die *Sinodale fonds*, en nie die Skoolfonds of ander fondse nie.

Met hoogagtting,

JOHAN G. DE BRUYN,

Voorsitter.

J. R. ALBERTYN,

Sekretaris.

VERSLAG

Van die Archivaris Synodi.

HoogEerw. Sinode,

Van die werkzaamhede op die Argief sedert u laaste vergadering het ek die eer as volg te rapporteer:—

1. *Gemeentelike Argiewe.*—Gesteun deur 'n Sinodale besluit waarin die wenslikheid insake die oorhandiging van gemeentelik argiewe aan die Sinodale Argief uitgespreek is, het ek my beywer om die Kerkrade van die ouere gemeentes in dié rigting te beweeg, met die gevolg dat die resolusie- en brieweboeke (waar laasgenoemdes bestaan het) van die volgende gemeentes nou in die Sentrale Argief ter veiliger bewaring gehuisves word: Kaapstad, Swartland, Graaff-Reinet, Caledon, George, Uitenhage, Cradock, Somerset-Oos, Colesberg, Glen Lynden, Wynberg, Albanie, Stockenstrom, Piketberg, Riversdale, Richmond, Oudtshoorn en Hanover, waarby Stellenbosch denkelik spoedig gevoeg sal word.

2. *Navorsering.*—In aanmerking geneem die steeds toenemende getal van gegradsueerde studente wat ter

verkryging van hoëre grade in die Argief navorsing kom doen, is dit ook om dié rede van belang dat die nog uitstaande argiewe van die ouere gemeentes sal oorhandig word — altyd natuurlik onder die uitdruklike verstandhouding dat alle sodanige oorhandigde stukke die eiendom van die betrokke Kerkrade bly.

3. *Partikuliere Stukke.*—Dit is bevind geword dat daar in etlike predikante-families waardevolle stukke van vroeëre predikante van ons Kerk bestaan en toe op die gevraag gespreek is dat sulke stukke verlore kan gaan, het etlikes gehoor gegee aan die werk om hulle aan die Argief toe te vertrou ter veiliger bewaring, met die gevolg dat daar nou, om 'n paar te noem, die dagboeke in elke handskrif van manne soos Ds. Andrew Murray, Snr. van Graaff-Reinet en van Dr. Andrew Murray, en die Universiteitserifikate- en toelatingsdokumente van Ds. J. H. Hofmeyr van Somerset-Oos in die Argief te sien is.

Van die ontvangs van hierdie sowel as ander ingeleverde stukke is in die offisiële orgaan erkenning gedoen.

4. *Boustowwe.*—Dit doen my genoeë dat ek in opdrag van die laaste Sinode die derde deel van ons Kerklike Boustowwe kon publiseer. Die publikasie is, wat die betaling van die drukkoste betref, moontlik gemaak deur die welwillendheid van die Raad van die Kerke om die voordeelige balans van die jaarboekrekening vir die doel beskikbaar te stel. Die werk het egter geblyk van so 'n wye omvang te wees dat die beskikbare bedrag nie toereikend was om die hele tydvak in die Sinodale opdrag genoem, d.w.s. van 1804 tot 1843, af te handel nie, sodat die gepubliseerde deel met die jaar 1836 afsluit. Hierdie afsluiting het te meer noodsaaklik geword toe by die navorsing gevind is dat daar in verband met die Sinodes van 1837 en 1842 belangrike stukke in ons staatsargief ontbreek, wat heel waarskynlik na die Public Record Office te Londen oorgestuur is. Hierdie oorsending dagteken nog van die tyd toe die Staat aansienlike kontrole oor die Kerk uitgeoefen het en die Goewerneur alle offisiële stukke ter goed- of afkeuring aan die Britse Regering moes voorlê. Dis bekend dat die gemelde Sinodes aanleiding gegee het tot die losmaking van die staatskontrole, en daarom is dit van belang dat die ontbrekende stukke deur ondergetekende opgespoor moet word.

Die Jaarboek-kommissie, wat in oorleg met die Kerkkantoor Kommissie verantwoordelik is vir die uitgaaf van die pasverskene Deel III, het besluit om dit teen 10/- per eksemplaar te verkoop—dit is benede die kosprys—en as nou iedere Kerkraad een eksemplaar vir sy eie gebruik sou wil koop dan kan dit die publikasie van Deel IV aanmerklik bespoedig. Hierdie Deel sal oor die jare 1837 tot 1843 gaan en benewens die boustowwe belangrike addenda, o.a. 'n saaklike register, wat Deel III insluit, bevat. Dis van belang dat die verskyning van hierdie supplementêre deel nie lank vertraag moet word nie.

5. *Archivalia.*—Middelerwyl die versameling en kopieëring van die Boustowwe, wat groot noukeurigheid vereis en baie tyd in beslag geneem het, aan die gang was, kon die gewone werk aan die Argief verbind nie stilstaan nie. In hierdie verband is voortgegaan met die aanlê van Registers op die Sinodale en Ringsacta en die rangskikking en inbind van alle stukke (insluitende doop- en lidmaatregisters) wat jaarliks na afloop van die Ringsvergaderinge ingestuur is. Die ondergetekende kan hierdie keer met dankbaarheid rapporteer dat daar groot verbetering te bespeur is insake die gebruik van behoorlike papier vir Ringsacta en ander stukke. As steeds in gedagte gehou word dat alles wat ter Ringsvergaderinge opgestuur word, ingebind moet word, dan sal die laak-

baarheid van die gebruik van poskaartjies en vodjies papier vir offisiële kennisgewings, rapporte, ens., ingesien en nagelaat word.

6. *Rektifikasies in Registers.*—Reeds in my laaste verslag het ek melding gemaak van die talryke aansoeke wat daar jaarliks ter rektifikasie in die duplikaat registers inkom. Die aansoeke skyn 'n steeds groter wordende afmeting aan te neem. Verlede jaar was die getal wel 200. Hierdie rektifisering neem kosbare tyd in beslag, waartoe u dienswillige dienaar nou wel nie ongeneë is nie, dog daar dit 'n uiters netelige saak is om aan doopregisters te torring, is hy sekerlik ongeneë om rektifikasies aan te bring sonder offisiële utorisasie van Ringsweë en daarom moet ek die Sinode beleefdelyk vra om in die wetsartikel wat op hierdie saak betrekking het alle onsekerheid op hierdie punt weg te neem en dit vir die Ring gebiedend noodsaaklik te maak om offisiële utorisasie tot rektifikasies aan die Argivaris te verstrek.

7. *Die Kerklike Jaarboek.*—Dit is 'n uitgaaf van die Raad van die Kerke en word beheer deur 'n kommissie wat aan die Raad verantwoording doen. Dog daar op versoek by die ondergetekende se aanstelling as Argivaris, dit toegestaan is dat hy die Kerklike Jaarboek mag redigeer en die redaksie 'n nie-onbelangrike deel van sy werk uitmaak, so neem hy die vryheid om, insover die Jaarboek die Sinode tog raak, u HoogEerw. vergadering te vra die betere en meerdere verspreiding van hierdie onontbeerlike handboek van die Kerk, indien moontlik, aan te beveel by die gemeentes.

8. *Metode van Argiewerk.*—Ek het die voortsetting van die werk op die Argief laat geskied op die lyne wat ek in my laaste verslag aangedui het. Dis beproefde lyne daardie. Dog Argiewese is 'n groot studie op sigself en aangesien daar baie onderverdelings en kruisverdelings in verband daarmee bestaan wat van meer moderne gebruiksaanwysing is en waarmee ek minder bekend is, so wil ek graag die vermeerderde en verbeterde kennis wat ek, daartoe deur die Carnegie-studiebeurs in staat gestel, mag opdoen in Amerika en elders tot nut van ons eie argiewe aanwend met die genadige seën van die Here uit Wie en tot Wie alle dinge is. Aan Hom alle eer!

Intussen verblyf ek, met die meeste hoogagtig,

U dienswillige dienaar,

A. DREYER.

Op die S.S. Duilio,
Naby Gibraltar,
17 Februarie 1936.

RAPPORT

Van die Kommissie vir die Admissie-eksamen tot die Teologiese Seminarie ingedien by die H.E. Sinode, Oktober 1936.

1. U Kommissie het die eer om te rapporteer dat bogenoemde eksamen sedert die laaste vergadering van die Sinode vier maal afgeneem is en wel in die jare 1933, 1934, 1935, 1936.

2. Die aantal kandidate wat die eksamen afgelê het is as volg:—

1933,	21	kandidate
1934,	27	"
1935,	20	"
1936,	20	"

Uit hierdie totaal van 88 is 40 uit die Kaapprovincie, 27 uit O.V.S., 19 uit Transvaal en 2 uit Natal.

Met uitsondering van 4 is al die kandidate ge-graduateerd.

3. Gedurende die 4 jaar het Ds. J. P. van der Spuy, B.A., die Vrystaatse Kerk en Ds. J. C. Cronje, M.A., die Transvaalse Kerk op die Eksamenskommissie verteenwoordigd.

4. In voldoening aan die Sinodale besluit van 1932 (Acta Pag. 233) het u Kommissie in oorleg met die Professore van die Teologiese Seminarie en verteenwoordigers van die Universiteite van Kaapstad en Stellenbosch sekere leergange vir 'n Admissie B.A. Kursus opgestel, wat ten minste sewe vakke sal insluit, waarvan vyf verpligtend sal wees, t.w.: Afrikaans, Engels, Grieks, Latyn en Geskiedenis (insluitende Vaderlandse) terwyl die orige twee gekies

sal word uit Hebreeus, Filosofie, Sielkunde en Sosiologie.

Van die Universiteits-Kollege Bloemfontein, en die Universiteit van Pretoria is ook in verband met hierdie kursus voorgestelde leergange ontvang, wat deur u Kommissie goedgekeur is.

Op sy vergadering in April 1934 het die Sinodale Kommissie hierdie nuwe kursus goedgekeur, sodat dit dadelik in werking gestel en die aanwysinge vir Kandidate in ooreenstemming daarmee gewysig is.

5. In 1935 het u Kommissie drie van sy primariledle verloor: Ds. A. M. McGregor het sy bedanking as lid en Voorsitter van die Kommissie ingedien, omdat hy hom nie met die nuwe B.A. Kursus kon vereenselwig nie, Ds. D. S. B. Joubert het as lid en Scriba bedank vanweë sy aanstelling as Spesiale Evangelieprediker, en Dr. E. Greyling moes uit die Kommissie tree weens sy benoeming tot Sondagskool-sekretaris.

Ds. W. F. V. W. de Vos is as Voorsitter gekies en Dr. A. J. van der Merwe as Scriba, terwyl Dr. J. J. Müller, Di. P. J. du Toit en P. A. Alheit as secundi opgeroep is om die vakatures aan te vul.

Met verskuldigde hoogagtiging,

U dw. Dienaars en Brs.,

W. F. DE VOS.

A. J. VAN DER MERWE, Scriba.

JAC. J. MÜLLER.

P. J. DU TOIT.

RAPPORT

Van die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking.

U Kommissie wens die volgende aan die H.E. Sinode te rapporteer:—

SPESIALE EVANGELIEPREDIKING.

Gedurende die reses kon die Spesiale Evangelieprediker ongehinderd met sy werk voortgaan, en wel met so 'n mate van sukses, dat die werk vir een man hopeloos te veel geword het. Op die oomblik is daar nie minder as agt Ringe wat wag op besoek nie; sommige daarvan is reeds ses jaar op die waglys.

As gevolg van die groot afmetings wat die werk aangeneem het, was u kommissie noodgedwonge om die Sinodale Kommissie te versoek om 'n tweede werker aan te stel. Die keuse het gevallen op wyle Ds. D. S. B. Joubert. Gedurende die kort tydjie wat hy werksaam was, voor sy betreурde heengaan — slegs ses maande — het dit ten duidelikste geblyk dat dit die regte stap was om meer werkkragte in hierdie veld in te stoot, en dat hy die regte man was vir daardie werk. Dit is gebiedend noodsaaklik dat sy plek onverwyld opgevul sal word.

U kommissie is hom bewus van die opdrag deur die Sinode aan hom gegee om, in geval van 'n vakature, enige name aan die Sinode of Sinodale Kommissie voor te dra, maar hy het totnogtoe geen lig watter name voor u te lê nie.

LEKEARBEID.

Deur die Sinode van 1928 is die volgende besluit geneem:—

„De Synode erkent de wenselikheid van geschikte lekearbeid. Wat aangaat die opleiding van dezulken drage zij het aan die Commissie voor Spesiale Evangelieprediking op om, met inachtneming van Art. 239 en 241, handelend op te treden. Wat betreft de werkzaamheden van zodanige arbeiders, wordt bepaald, dat zij in Gemeentes zullen mogen arbeiden, alleen met die toestemming van en onder opzicht van den betrokken Kerkraad.”

Aan die Sinode van 1932 is gerapporteer dat die kommissie die taak hom opselé onuitvoerbaar gevind het, en dat hy derhalwe vir die teenwoordige daarvan afstap.

U kommissie het sedert 1932 die saak sy ernstige aandag gegee. 'n Begin is gemaak deur die oprigting van 'n Bybelskool aan die Strand. Drie agtereenvolgende jare is die Bybelskool tydens die April vakansie gehou, met die kennelike seën van die Heer daarop. Daar skyn 'n dringende behoefte in ons Kerk te bestaan aan sodanige Bybelskool. Dit sou goed wees as die Sinode hom wil uitspreek oor die wenselikheid, of nie, van die voortbestaan daarvan.

Die oprigting van 'n Bybelskool was egter maar 'n

tydelike maatreël in verband met die kwessie van lekearbeid. As uitvoering van die opdrag van 1928 wens u kommissie nou die volgende by die H.E. Sinode aan te beveel:—

OPLEIDING VAN OEFENAARS.

Ná Art. 238 (1) word ingevoeg:—

(2) Die opleiding van sodanige oefenaars geskied aan die Opleidings Instituut, Wellington. Die kursus sal een jaar duur, en die toegangstandaard sal wees Std. VI.

OPLEIDING VAN CHRISTENWERKERS(STERS).

(a) *Doel.*—U kommissie wens dat dit hier duidelik vasgestel sal word dat die doel van sulke opleiding nie moet wees om jongmense te bekwaam om rond te gaan in Gemeentes om dienste te hou nie, maar wel om in die Gemeentes waar hulle woon vrugbaarder diens vir die Heer te verrig. U kommissie het hier veral die oog op dag- en Sondagskoolonderwysers, Strewers en Kerkraadslede.

(b) *Metode.*—Aan die hand word gegee, dat die opleiding sal geskied aan die Sending Instituut, Wellington, waar daar elke jaar 'n somer- en wintervakansiekursus van drie weke gehou sal word.

J. P. BURGER.
M. N. VAN RENSBURG.
P. J. RETIEF.
J. A. PIENAAR.
M. B. BRINK.
G. D. DU TOIT.

RAPPORT

Van die Kommissie vir Bybelvertaling.

1. Die Kommissie mag melding maak van die heuglike feit dat nou die vertaling van die Bybel in Afrikaans tot voltooiing gebring is.

2. Die Kommissie het die voorreg gehad om, deur een van sy lede en op versoek van die Moderatuur, die vertaling op 27 Augustus 1933, op die groot interkerklike vergadering op Bloemfontein, namens die Kaapse Kerk, in ontvangs te neem.

3. Die Kommissie mag meegeel dat sedert die verskynning van die vertaling, daar reeds sowat 350,000 kopieë daarvan versprei geword is.

4. Die vertalers het, met die oog veral op taal, styl en drukfoute 'n hersiening van die vertaling onderneem en voltooi. Die veranderings en verbeterings wat aangebring is, is egter van so 'n aard dat die leser dit nouliks sal opmerk.

5. Wat die vertaling in Afrikaans van die Belydenisskrifte en Formuliere betref, mag die Kommissie

rapporteer dat dit tans in die Pers is en binnekort saam met die berymde Psalms in Afrikaans sal uitgegee word.

Die Kommissie wil seer beskeidelik aanbeveel dat die H.E. Vergadering: (a) sy dank sal uitspreek jeens die Heer; jeens die vertalers en die B. en B. Bybelgenootskap; (b) per resolusie sy offisiële goedkeuring aan die vertaling sal heg; (c) by die volgende Sinode sy offisiële approbasie aan die vertaling van die Belydenisskrifte en Formuliere sal skenk; (d) voorlopig die gebruik van die Belydenisskrifte en Formuliere in Afrikaans by die gemeentes sal aanbeveel.

Hoogagtend,

U dienswillige dienaars,

H. J. PIENAAR,
G. DU PLESSIS,
W. J. NAUDÉ,

RAPPORT

Van die Curatorium van die Sending-Instituut oor die Jare 1932—1936.

Aan die HoogEerw. Moderator en lede van die Hoog-Eerw. Sinode, Kaapstad.

HoogEerw. Heer en Broeders,

Dit is met 'n innige gevoel van dankbaarheid dat die Curatorium van die Sending-Instituut hierdie rapport vir u voorlê. Hierdie geliefde Inrigting van ons Kerk is in die afgelope vier jaar wonderlik deur die Heer gelei geword. Daar was tye van donkerheid en droefheid, maar ook dae van blydskap, wat in die geskiedenis van die Inrigting nie sal vergeet word nie.

Sware verliese is gely, maar ook wonderlike voorsieninge is deur die Heer gemaak. Onder die seënende hand van die Heer het die Inrigting nie alleen aan sy doel beantwoord nie, maar heerlike vrugte afgewerpt.

1. *In Memoriam*.—Met diepe leedwese moet ons melding maak van die afsterwe van Ds. D. S. B. Joubert, Eerw. J. S. Louw en Mevr. H. T. Gonin.

Ds. Joubert het op bekwame en deeglike wyse as Scriba geageer van 1929 tot 1934.

Nieteenstaande sy groot en menigvuldige werkzaamhede was hy tog bereid om ook dié verantwoordelikheid op hom te neem. Met die meeste getrouwheid het hy altyd sy werk verrig. Vir die belang van die Instituut het hy gedoen wat hy kon. Sy heengaan is 'n groot verlies vir die Instituut.

Eerw. J. S. Louw het vir meer as 17 jaar as Huisvader van die Instituut opgetree. Konsensieus en toegewyd was hy in die vervulling van sy pligte, altyd gewillig om te doen wat hy kon om die studente gelukkig te maak, en die Finansies van die Koshuis so goed moontlik te behartig.

Sowel syne as Ds. Joubert se subiete heengaan was 'n skok vir die Instituut. Mag die Heer die twee weduwees Sy besondere genade skenk in hul beproewing, en op hul verdere lewensweg tot Leidsman wees!

Mevr. Gonin, die vriendelike en nederige eggenoet van wyle Ds. Gonin, vroeër dosent, het haar eggenoet ook nie lank na sy verhuisung gevolg. Die Vader van die wese vertroos en versorg genadiglik die wese!

Kind Ds. en Mevr. Kies.—Met innige deelneming moet die Curatorium ook melding maak van die droewige verlies gely deur Ds. en Mevr. Kies van hulle dierbare seuntjie wat na 'n kort siekbed opgeroep is op die 26ste September 1935.

2. *Dosente*.—Sedert die laaste Sinode het daar 'n heeltemal nuwe personeel aan die Instituut gekom. Dr. G. B. A. Gerdener, M.A., Ph.D., en Ds. Kies, B.A., B.D., is gekies as eerste en tweede Dosente in die plekke van Ds. Gonin en Ds. Wilcocks; en dan is 'n derde Dosent aangestel in die persoon van Dr. J. H. Greyvenstein, M.A., B.D., Ph.D.

Ons Kerk kan die Heer dank vir sulke drie bekware, wel toegeruste en toegegeweide leermeesters. Onder hulle leiding sal die Inrigting seker bloei. Dr. J. H. Greyvenstein is aangestel spesiaal om te doseer in Bantoe-tale, Toegepaste Volkekunde, Filosofiese vakke, t.w., Christelike en Filosofiese Etiek, Gewone en Sosiale Psigologie, Sosiologie, Opvoedkunde en Skoolbestuur, en gee onderrig in die volgende Tale: Zoeloe, Sesoto, Setsuana, Chigaranga en Nyanja.

Ds. Wilcocks wat op 1 Januarie 1933 op pensioen afgetree het, het op dringende versoek van die Curatorium nog voortgegaan om lesings te gee tot Junie 1934, eers in die plek van Dr. Gerdener, daarna van Dr. Greyvenstein. Sy werk was vrugbaar, goeie kollektes is gegee en enige jongmanne het besluit om sendelinge te word.

Die Instituut het besonder veel te danke aan die belang wat Ds. Wilcocks in die Instituut gestel het en die groot aandeel wat hy gehad het in die opbloei van die Inrigting.

3. *Curatoriumpersoneel*.—Al die Gefedereerde Kerke, behalwe Natal, is op die Curatorium verteenwoordig, vir Transvaal, Ds. J. H. R. Bartlett, in die plek van Ds. Stofberg, en vir die O.V.S., Ds. H. S. M. Botha, van Rouxville.

Deur die genade en goedheid van die Heer, kon al die werk van die Instituut gereëld gedoen word, en is die vergaderings goed bygewoon.

4. *Huisvader en Huismoeder*.—In die plek van Eerw. en Mevr. Louw is as Huisvader en Huismoeder aangestel Eerw. en Mevr. N. J. Bekker, wie se dienste gewaardeer word. Hulle doen wat hulle kan om te bespaar, en probeer die tuine betaalbaar maak. Met die studente werk hulle hartlik saam en oefen 'n geseende invloed uit.

5. *Friedenheim*.—Deur die Dosente word lesings aan Friedenheim gegee. Dit word deur die Bestuur en studente besonder op prys gestel.

Die Vroue-Sendingbond dra daartoe by die som van £175 per jaar.

6. *Dr. Steenkamp*.—Dr. W. P. Steenkamp het vriendelik aangebied om van tyd tot tyd voorlesings in Elementêre Mediese kennis aan ons studente te gee. Hy kry daarvoor geen vergoeding nie. Deur 'n demonstrasie onlangs gegee kon alle belangstellendes sien watter onmisbare, nuttige en praktiese voorbereiding die studente ontvang.

Die Curatorium wil sy hartlike dank aan hom betuig.

7. *Mediese Studies*.—Die studente A. Scheffler en A. J. J. Botes is na volbragte studies na die Livingstone College, Londen, gegaan om in die Medisyne te studeer alvorens hulle na die Buiteland gaan. Daartoe

is hulle in staat gestel deur die Ds. Christiaan Rabie-Fonds waaruit elk £100 ontvang het.

8. *Voortgesette Studies.*—Aan studente van die Instituut is verlof gegee om tot hulle tweedejaar-klasse by die H.U.-Kollege by te woon tot verkryging van hulle graad. Reeds het vier hulle graad geneem en nog enige andere hoop om dit in dié en die volgende jaar te verkry. Dit is baie lofwaardig en strek ons studente tot eer.

9. *Geskenke en Legate.*—Van Mn. Wouter de Vos Rabie, Worcester, is weer £100 ontvang om bygevoeg te word by die £400 wat hy vroeër reeds aan die Instituut geskenk het. £100 is ontvang as eerste paaiemant uit die boedel van wyle Mej. E. H. van der Merwe, van Wellington. Die Curatorium het met innige dank die gifte erken.

10. *Groot Sendingbasaar.*—Weens die tekorte in die Kas, die noodsaklike behoefté aan fondse vir die uitbreiding van die Sendingbiblioek, en die onmisbare oprigting van 'n Sendingmuseum, is 'n groot basaar gehou op 24 April 1936. Die samewerking van ons hele Kerk is gevra. Verskillende gemeentes het bydraes gestuur of kollekte gehou. Die dosente met die huisvader en hulle eggenotes het hulle besonder beywer om dit 'n sukses te maak. Die studente het hulle deel gedoen. Die gemeente van Wellington het besonder mildelik bygedra en baie hartlik saamgewerk. Die onderneming is dan ook ryklik geseen, en die basaar het die som van ruim £1,000 opgebring.

11. *Beter Opleiding van Sendingstudente.*—Na aanleiding van 'n langgevoelde behoefté vir 'n beter toerusting van ons toekomstige sendelinge het die Curatorium die saak in ernstige oorweging geneem.

Die korrespondensies in die *Kerkbode* oor die status van sendelinge, brieve van sendelinge en leraars, asook ander artikels in tydskrifte, het hulle laat voel hoe aktueel die vraagstuk geword het.

Daar is toe 'n vergadering gehou deur 'n Breë kommissie bestaande uit lede van die Sinodale Sendingkommissie, 'n professor van die Teologiese Kweekskool, lede van die Sinodale Kommissie, die Algemene Sendingsekretaris, die Dosente en die Curatore, om die saak verder te bespreek.

Die handelinge van die vergadering is volgens die besluit van die Sinodale Kommissie aan die Moderatuur gestuur. Die Scriba Sinodi is vriendelik gevra om die rapport vroegtydig te publiseer, om dit soodende onder aandag van die kerklike publiek te bring.

Die volgende besluite is na 'n ernstige en breedvoerige bespreking geneem:

„Hierdie Vergadering is oortuig dat die voorbereiding en opleiding van ons toekomstige sendelinge deeglicher moet wees, sodat dit kan voldoen aan die klimmende eise van die Sendingwerk van ons tyd.”

Verder is besluit:

„Met die oog op besparing, meer doeltreffendheid en egale Sendingbeleid spreek die vergadering sy oortuiging uit dat al die sendelinge van ons Kerk op een en dieselfde plek sal opgelei word.”

Ook is besluit:

„Waar hierdie ideaal deur die ongelykheid van die twee kursusse tans nie uitvoerbaar is nie, beveel die vergadering aan dat die voorbereiding aan die Instituut verhoog word deur tweedejaar-B.A. as toegang tot die Inrigting te stel.”

12. *Studente.*—Daar is tans 33 studente in die koshuis, waarvan 20 Sendingstudente is, ses vir Admissie studeer, vier hulle as Oefenaars voorberei en drie universiteitstudente is.

Gedurende die afgelope vier jaar het 32 studente hulle studies aan die Instituut voltooi. Van die getal werk twee in Transvaal, ses in die Vrystaat, elf in die Kaapkolonie, twee in die Buiteland en vier studeer nog verder. Sover bekend het sewe nog nie 'n vaste werkkring nie.

Die gedrag van die studente is oor die algemeen goed. Hulle doen hulle werk met erns en toegewydhed. Die onderlinge verhouding is goed. Met dankbaarheid kan ons ook hier getuig van die christelike atmosfeer wat in die Sending-Instituut heers. Die studente doen veel christelike werk in die blanke en sendinggemeentes waarvoor die kerkrade hulle veel dank verskuldig is.

Aanbevelings.—Verder wens die Curatorium die volgende aanbevelings te doen:

1. Die Curatorium beveel aan dat die besluite geneem deur die Breë Kommissie ten opsigte van die opleiding van ons sendelinge te Wellington, sal bekragtig word.

2. Die Curatorium beveel aan dat een van die Dosente van die Sending-Instituut sitting sal hê op die Algemene Sendingkommissie.

3. By die HoogEerw. Sinode aan te beveel die bou van twee klaskamers en 'n biblioteek aan die Sending-Instituut.

4. Die Curatorium beveel aan dat die Sinode die wenslikheid van vakansiekursusse vir ons sendelinge op rustyd sal oorweeg.

5. Die Curatorium beveel aan dat so spoedig moontlik 'n vierjarige Teologiese Kursus, in plaas van die driejarige sal ingestel word.

Hiermee hopende aan ons opdrag voldoen te hê, en met toebidding van die seën van die Heer op al die werksaamhede van die Sinode, het ons die eer ons te noem,

U dienswillige dienaars en broeders in Christus,

D. P. VAN HUYSTEEN, Voorsitter.

M. J. DE KOCK,

P. A. M. BRINK,

J. M. N. BREEDT,

J. H. M. STOFBERG, Scriba.

w.g. C. H. STULTINGH,

„ J. F. MARAIS,

„ J. C. LAMPRECHT.

P.S.—Die volgende staat van Inkomste en Uitgawes van die Koshuis van die Sending-Instituut gaan hiermee gepaard,

J. H. M. STOFBERG,

KOSHUIS-VERSLAG.

FINANSIELE VERSLAG OOR DIE VIER JAAR 1 JULIE 1932—30 JUNIE 1936.

ONTVANGSTE.	UITGAWES.
Losies £3,225 5 10	Nad. Bankbal. 30/6/32 .. £238 2 10
Klasgelde 277 10 0	Was en stryk 267 10 3
Saakgelastigde vir Bel: Re- parasie 530 1 5	Botter en vet 256 6 6
Ou skuld inbetaal 695 11 7	Brandhout 79 15 6
Huiseuur Wellington, Paarl 81 14 1	Provisie 867 17 8
Produkte-inkomste 70 12 11	Meel en Gebak 253 13 1
Hulpfondsrentes 950 8 0	Vis en Huishoudelik 284 6 10
Donasies 121 7 5	Lig en Krag 168 17 2
Admissiefooie 3 10 0	Vlees 658 16 6
Bazaarfonds 882 18 7	Tuin en Boerdery 565 3 2
Persoonlike geld (studente) 41 10 4	Reparasies 275 0 7
Diverse 36 19 5	Bediendes 373 6 10
	Skryfbehoeftes 18 9 4
	Salarisse 789 7 0
£6,917 9 7	Belastings, Assuransies, ens. 405 10 8
	Huislinne 61 14 2
	Vir Mediese studie uitbetaal 200 0 0
	Meublement 6 17 10
	Inbetaal Hanekom-fonds .. 275 6 11
	Rente en Bankkoste 106 13 9
	Diverse gespesifieer en jaar- liks voor die Curatorium gelé 410 1 7
	£6,562 18 2
	Voordelige Bankbal. 30/6/36 354 11 5
£6,917 9 7	£6,917 9 7

N.S.—Uit die Diverse groot £410 1s. 7d. is £100 aan die Saakgelastigde gestuur vir die Instituut-Rekening, Kaapstad.

(w.g. Di.) D. P. VAN HUYSTEEN.

J. F. MARAIS.
J. C. LAMPRECHT.
C. H. STULTING.
M. J. DE KOCK.
P. A. M. BRINK.
J. M. N. BREEDT.
J. H. M. STOFBERG, Scriba.

RAPPORT

Van die Permanente Regskommissie (1932—1936).

Die volgende stukke en brieve was voor die Permanente Regskommissie gewees vir advies en voorligting, van:—

1. Die gemeente, „Die Strand”.
2. Die predikant van Uitenhage.
3. Ds. J. Rabie.
4. Ds. L. Fourie.
5. Ds. P. J. du Toit.
6. Ds. J. H. van Rooyen.
7. Ouderling C. J. H. van Wyk (Kingwilliams-town).
8. Ouderling Naudé (Beaufort Wes).
9. Ds. P. J. du Toit.
10. Beswaarde broeders uit die gemeente Stellenbosch.
11. Ds. C. H. Kruger, namens die Ringskommissie van die Ring van Beaufort.
12. Ds. H. S. Theron.
13. Ds. C. J. Grobler, namens die Ringskommissie (Griekwastad).
14. Scriba van die Ring van Dordrecht, namens die Ring.
15. Ds. C. J. Grobler, namens die Ringskommissie van die Ring van Griekwastad.

16. Eerw. B. F. G. Bastiaanse.
 17. Ouderling S. J. Gouws (Olifantshoek).
 18. Agerende Sendingsekretaris (Ds. A. F. Louw).
 19. Kerkraad van Stellenbosch.
 20. Ds. P. J. du Toit.
 21. Prof. J. du Plessis.
 22. Scriba van die Ring van Stellenbosch.
 23. Ds. P. F. Burger.
 24. Ds. W. J. Snyman.
 25. Scriba van die Ringskommissie van die Ring van Caledon.
 26. Scriba van die Ring van Graaff-Reinet.
 27. Ds. J. R. Roux.
 28. Scriba van die Ring van Dutoitspan.
 29. Scriba van die Kerkraad van Worcester.
 30. Scriba van die Kerkraad van Kimberley.
 31. Algemene Sendingsekretaris.
 32. Ds. A. F. Louw.
 33. Actuarius (Dr. J. P. van Heerden).
34. Kerkraad van „Die Strand”.
 35. Di. W. J. Snyman en W. de Vos.
 36. Scriba van die Ring van Griekwastad.
 37. Ds. L. Rex.
 38. Kerkraad van „Die Strand”.
 39. Teol. student, C. Murray, namens die theologiese studente.
 40. Ds. P. A. C. Weideman.
 41. Scriba van die Ring van Albanie.
 42. Ds. J. H. M. Stofberg.
 43. Ds. J. H. M. Stofberg.
 44. Ds. C. Scheepers.
 45. Ds. G. J. Barnardt.
 46. Ds. P. J. du Toit.

Hoogagtend U dw. dienaar,

H. PIENAAR,
(Scriba van Perm. Regskommissie.)

RAPPORT Van die Sinodale Opvoedingskommissie.

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer aan die H.E. Sinode:—

I. CHRISTELIK-MAATSKAPLIKE WERK.

Volgens besluit van die jongste Sinode is aan die Opvoedingskommissie en die Algemene Armesorgkommissie opdrag gegee, om in medewerking met die Vroue-Sendingbond toe te sien dat:—

- (a) Studiekursusse georganiseer word om godvrugtige leke in Christelik-Maatskaplike werk op te lei.
- (b) Indien moontlik 'n skool vir die vorming van beroepswerksters te stig.

In samewerking met die A.A. Kommissie is die saak met die Bestuur van die Vroue-Sendingbond bespreek, en is dit besluit om die leerplan van Friedenheim so in te rig dat daar voorsiening gemaak word vir die opleiding van Christelik-Maatskaplike werksters. Vir hierdie doel is Mej. Annie Hofmeyr van Stellenbosch aangestel, en word daar jaarliks £150 deur u Kommissie vir hierdie werk bygedra. Daar is ook 'n Sub-kommissie aangestel om die leerplan van Friedenheim noukeurig met die Susters van die V.S.B. te bespreek, ten einde seker te maak dat behoorlik voorsiening gemaak word vir die wetenskaplike opleiding in Christelik-Maatskaplike werk.

II. GODSDIENS-ONDERRIG AAN TOEKOMSTIGE ONDERWYSERS.

Daar word nog elke week godsdienstonderrig aan die kwekelinge van die Normaalkolleges van Paarl en Wellington gegee. Die plaaslike leraars hou hulle

verantwoordelik vir hierdie werk, en doen elke jaar verslag aan u Kommissie van hulle werksaamhede. Dit is verblydend om te kan meld dat die belangstelling in hierdie kursus steeds toeneem. 'n Noukeurige skema van Bybelonderrig en Geloofsleer is opgetrek en word in al die inrigtinge gevolg. Aan die studente wat vir twee jaar die Bybelkursus getrou bygewoon en met goeie gevolg eksamen afgelê het, word 'n sertifikaat gegee. U Kommissie wil dit graag onder die aandag van b.b. Predikante bring, dat daar so'n kursus bestaan, en dat hulle by die aanstelling van onderwysers rekening sal hou met hierdie sertifikaat wat deur u Kommissie uitgereik word.

III. ONDERWYS IN DIE ALGEMEEN.

Daar word ieder jaar toelaes aan die volgende Opleidingskole geskenk:—

Stellenbosch	£75
Paarl	£125
Wellington	£75
Graaff-Reinet	£75
Oudtshoorn	£75
Kaapstad	£75

Al die bovenoemde inrigtings het vir die vier afgelope jare gemelde bedrag ontvang behalwe Kaapstad, aan wie daar net vir één jaar die toelaes gegee is. Altesaam is daar dus vir hierdie doeleinde £1,750 uitbetaal. Hierdie toelaes is alleenlik bedoel vir behoeftige leerlinge en moet deur die plaaslike Kerkrade as leninge aan sulke leerlinge gegee word. U Kommissie het probeer om altyd in voeling te bly met die nuutste ontwikkelings op Onderwysgebied. Onder andere kan gerapporteer word dat die belangrike

kongresse wat in 1934 gehou is, nl. „The New Education Fellowship“ en die Volkskongres van Kimberley deur lede van u Kommissie bygewoon was.

IV. ONDERWYS AAN UITGEWEKENES.

U Kommissie het dit goed gedink om vir hierdie jaar 'n bydrae van £200 te gee aan die Moffat-Instituut, Kuruman, om die skoolgelde te help betaal van behoeftige leerlinge in die Sekondêre Departement. Deur die inkorting van toelaes deur die Provinciale Departement, het die inrigting groot verliese gely. Daar moet elke jaar £600 deur die Inrigting gevind word vir die skoolgelde van verdienstelike leerlinge in die Sekondêre Departement, en op aandrang van die A.A. Kommissie is besluit om bogenoemde bydrae vir één jaar toe te ken.

Verder het die Opvoedingskommissie in samewerking met die A.A. Kommissie onderneem om 'n Leraar van ons Kerk na die Betsjoeanaland-Protektoraat te stuur om ons uitgeweke volksgenote daar te besoek. Insake onderwysaangeleenthede is daar gevys op groot behoeftes wat daar bestaan, dus het ons £90 gegee vir onderwysdoeleindes in die Protektoraat. Dan is daar ook £100 gestem vir werk onder die uitgewekenes in Argentinië.

V. KERKLIKE KOSHUISE VIR BEHOEFTIGE LEERLINGE.

Na aanleiding van sekere Ringsbesluite rakende ons Armkoshuisse, is dit duidelik dat daar verskeie koshuisse is wat dit moeilik vind omdat die Armkos-huistoele nie ten volle herstel is nie. Daar is ook ontevredenheid oor die huurtariewe wat Kerkrade genoodsaak is om aan te neem, en ook oor die gebrek aan vertroue in die Koshuiskommissies wat geopenbaar word deur die Administrasie. Daar is van tyd tot tyd representasies by die Administrateur gemaak om hierdie sake prominent voor die aandag te bring. Of daar veel deur hierdie samesprekings bereik is, is moeilik om te sê. Dit sal die tyd moet leer.

VI. AANBEVELING.

Indien die Sinode mag besluit om die Opvoedingskommissie by die Algemene Armesorgkommissie in te lyf, wil u Kommissie aanbeveel dat die restant van die Opvoedingsfonds, in die toekoms, as 'n Trustfonds vir onderwysdoeleindes deur die A.A. Kommissie sal gebruik word.

E. DOMMISSE, Voorsitter.
J. G. MULLER.
A. J. VAN DER MERWE.
L. J. HEYNNS, Scriba.

VERSLAG

Van die Kommissie vir die Arbeid onder die Kollege- en Universiteit-studente.

U Kommissie het die eer om te rapporteer dat hy, sedert die vorige Sinode, na die beste van sy vermoë, hierdie belangrike werk van die Kerk voortgesit het. Wat ons by daardie geleentheid gerapporteer het wil ons met nadruk herhaal, nl. dat indien die werk nie met meer doeltreffendheid aangepak word nie, die gevole moontlik baie skadelik vir die Kerk kan wees.

U Kommissie is nog van oordeel, soos in sy vorige Verslag meegedeel, dat indien die werk enigszins bevredigende resultate sal afwerp, daar ten minste twee Arbeiders-predikante van ons Kerk vir die studente aangestel moet word.

Hoewel die vorige Sinode in beginsel die aanstel van 'n tweede Arbeider goedgekeur het, het hy egter op daardie tydstip sy weg nie oopgesien om voorstiening te maak vir die salaris van sodanige Arbeider

nie. U Kommissie het probeer om die posisie te red deur 'n beroep om geldelike ondersteuning te doen op die ouers wat kinders in die Universiteite het, ten einde die salaris van 'n tweede Arbeider te vind. Die oproep was egter vrugtelos en u Kommissie was genoodsaak om sy plan, nl. die aanstel van 'n addisionele Arbeider, vir die teenwoordige te laat vaar.

Met innige dankbaarheid wil u Kommissie melding maak van die kennelike seën wat die arbeid van Ds. T. J. Kotzé gekenmerk het. Laasgenoemde het bewys gelewer van die feit dat hy 'n oop oog gehad het vir middels om kontak met die studente te kry. Uit rapporte wat ons van tyd tot tyd bereik het blyk dat die studente sy werk baie hoog op prys gestel het. Dit was dan ook met diepe leedwese dat u Kommissie van hom afskeid moes neem na 'n ses-

jarige arbeid onder die studente, daar hy hom 'n beroep na die gemeente Robertson laat welgeval het.

Voorts wens u Kommissie sy hoë waardering te boekstaaf van die vriendelike hulp deur die betrokke Kerkrade aan Ds. T. J. Kotzé verleen in die uit-oefening van sy pligte.

Met die oog op meer doeltreffende geestelike be-arbeiding van studente, het u Kommissie 'n belang-rike onderhoud gehad met verteenwoordigers uit Kerkrade van Kaapstad, Stellenbosch en Rondebosch. As gevolg daarvan wil u Kommissie met beskeidenheid maar ook met beslisheid die volgende aanbevelinge doen:—

1. Dat twee studenteleraars aangestel word.
2. Dat die salaris van die tweede Arbeider gevind word deur 'n Sinodale kollekte.

Wat die wyse betref waarop studenteleraars in die toekoms aangestel sal word, is by genoemde onder-houd twee gedagtes uitgespreek:—

1. Dat die metode waarop Arbeiders onder die studente in die verlede aangestel is, sal bly voort-duur, met dié verstande dat die woorde „in oorleg met” in Artt. 89 (q) en 391 (VII) op die volgende wyse geïnterpreteer sal word: „Die Kommissie vir

Bearbeiding van Studente sal, na konsultasie met afgevaardigdes uit die betrokke Kerkrade, drie name nomineer. Hierdie name word dan aan genoemde Kerkrade voorgelê vir goedkeuring. Na verkreë goed-keuring word die name as 'n nominasielys aangestuur na die Sinodale Kommissie.

2. Dat die Sinode dit aan die Kerkrade van Kaap-stad (of Rondebosch) en Stellenbosch sal opdra om elk 'n predikant te beroep met spesiale Arbeidskring onder die studente, waartoe die Sinode dan 'n toe-reikende bedrag aan elk van genoemde gemeentes beskikbaar sal stel.

U Kommissie het besluit om hieromtrent geen aanbeveling te doen nie, maar die saak ter beslissing aan die Sinode voor te lê.

Met verskuldigde hoogagting,

U dw. dienare in Christus,

M. J. V. D. WESTHUIZEN (Voorsitter).
J. W. SNYMAN.
A. M. MEIRING.
L. J. HEYNES.
J. J. MULLER.
F. S. MALAN (Scriba).

VERSLAG

Van die Algemene Sendingkommissie aan die HoogEerw. Sinode.

I.—ALGEMEEN.

1. *Twee uitstaande figure heengegaan.*—Twee uit-staande figure op gebied van die Sending van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, Prof. Johannes du Plessis en Ds. Andrew Charles Murray, het sedert die laaste vergadering van die HoogEerw. Sinode hul ewige rus ingegaan. Albei het die Kerk as Algemene Sen-dingsekretaris gedien en albei het op gebied van die Sending onuitwisbare spore in en buite ons Kerk agtergelaat. Die name van die twee oorlede Gods-manne sal deur die Sending nie vergeet word nie. Die een: Sendingstaatsman, Sendingreisiger, Sendingskry-wer; die ander eweëns Sendingstaatsman, maar ook baanbreker en geloofsheld. Ons dank die Heer vir wat Hy deur hulle vir die uitbreiding van die Godsryk gedoen het en bring hulde aan hul nagedagtenis.

2. *Twee lede van die A.S.K. deur die dood ont-neem.*—Twee lede van die Algemene Sendingkommissie soos deur die HoogEerw. Sinode in 1932 saamgestel, moes ook die tyd met die ewigheid verwissel. Ons

bedoel Ds. D. J. Viljoen, die Sendingyweraar van Bredasdorp, en broeder G. J. Euvrard, Sendingsake-man van Riebeek-Kasteel. Beide broeders was vir die Sendingssaak van groot betekenis.

3. *Sterfgevalle onder Sendingarbeiders.*—Drie moeders is die Sending in verskillende dele van sy ar-beidsveld deur die dood in die afgelope vier jaar ontval. In Mashonaland moes die baanbreker, Ds. A. A. Louw, sy beminde eggenote wat lief en leed jare aaneen met hom gedeel het, afgree. In Nyasa-land moes Mev. Ds. J. A. Retief nog onlangs as gevolg van 'n motorongeluk haar lewe inskiet.

In die Soedan was dit die jeugdige eggenote van Dr. G. C. A. van der Westhuyzen wat na 'n ernstige krankbed haar lewe vir die werk van die Heer moes afgree.

Ook die Binneland het sy verliese gely. 'n Lys van diegene wat heengegaan is, vind u aan die einde van die Binnelandse deel van ons rapport. Verder melding oor almal hier genoem sal u later vind. Hier kon-

stateer ons enkel die feit van hul heengaan met die verwagting dat die HoogEerw. Vergadering die gebruiklike besluite van waardering van hul dienste en meegevoel met hul nabestaande ter bestemder tyd sal neem. (Aanbeveling 1.)

4. Personeel van die Algemene Sendingkommissie.—'n Derde lid van die Algemene Sendingkommissie word gemis. Ons het die oog op Ds. J. F. Botha, van Molteno, wat nie lank gelede as diensdoende leraar van ons Kerk afgetree het nie. Ds. Botha word gemis. Sy rype ondervinding, sy helder verstand, sy versigtige wyse van optree, en sy talent om in die juiste bewoording die gedagtes van die Kommissie terug te gee, was steeds 'n groot bate in elke vergadering. Die oopgevalle plekke van Ds. Viljoen en broeder Euvrard is deur Prof. D. G. Malan en broeder P. K. Hoffman opgevul. Die plek van Ds. Botha is nog leeg.

5. Organiserende Sendingsekretaris.—Tydens die sitting van die Sinode in 1932 moes die toenmalige Organiserende Sendingsekretaris, Ds. J. W. L. Hofmeyr, weens swak gesondheid aftree. Sy plek is deur u Kommissie dadelik opgevul deur die aanstelling van Ds. J. G. Olivier, van Cradock, wat met baie ywer en vrug gedurende die afgelope vier jaar sy werk voortgesit het.

6. Optree van Algemene Sendingkommissie insake Oorlog.—Met die oog op die oorlog wat gedreig het tussen Italië en Abessinië, het u Kommissie dit sy plig geag om ons Regering te nader, en te vra om sy invloed te gebruik ten gunste van 'n vredevolle oplossing van die uitstaande geskille. Ook is briewe gerig aan die Hoofkantoor van die Volkebond in Europa en die plaaslike tak van hierdie liggaam. Van al die genoemde partye is vriendelike antwoorde ontvang en waardering uitgespreek van die handelwyse en ondersteuning van u Kommissie.

7. Samewerking met ander Kerke en Genootskappe op gebied van die Sending.—By geleenheid van die vergadering van die HoogEerw. Sinode in 1932, is deur u aan ons die opdrag gegee om nouer samewerking op gebied van die Sending te soek met ander Kerke en Sendinggenootskappe (Handelinge van Sinode, bls. 157). Tydens die besoek van Dr. Mott aan Suid-Afrika, is 'n Kommissie aangestel om 'n konstitusie op te trek vir 'n Christenraad vir die bevordering van sodanige samewerking. Drie van die lede van u Kommissie is onoffisieel gevra om daarop te dien en het ook saamgewerk om so 'n Konstitusie in lewe te roep.

Ons het nou die vrymoedigheid om voor te stel dat u ons opdrag sal gee om in u naam by die passiegte Christenraad aan te sluit, nadat ons die gelegenheid gehad het om die voorgestelde konstitusie in sy finale vorm grondig na te gaan, en dit ons goedkeuring wegdra. (Aanbeveling 2.)

8. Kenmerke van die afgelope vier jaar op gebied van die Sending.—Kenmerkend van die afgelope vier jaar op Sendinggebied was aan die een kant die buitengewone geleenhede wat die Ned. Geref. Kerk en die Algemene Sendingkommissie in die weg gestel is om die uitbreiding van Gods Koninkryk te bevorder; gepaard aan die ander kant met 'n finansiële posisie wat somtyds sorgwekkend was. Uit alle dele van ons Sending, binne sowel as buite die grense van Suid-Afrika, het daar berigte gekom van geopende deure en moontlikhede om voorwaartse bewegings te ondernem, gepaard met ernstige versoek om handelend op te tree; terwyl van die sy van die Kerk waarskuwende stemme verneem was om tog nie uit te brei nie, maar met versigtigheid te handel.

U Kommissie het sy bes gedoen onder bestaande omstandighede. Gehoorgewende aan die drang van die Kerk, en ooreenkomsdig die besluit van die Sinode „dat die Algemene Sendingkommissie sy besondere aandag sal wy aan die bevordering van die *Binnekantiese Sending*”, is uitbreiding in Kaapland en Transkei in die hand gewerk en het dit ook plaasgevind; en wat die Buiteland aangaan was in geen geval 'n terugwaartse stap nodig nie. Inteendeel kon hier noodsaklike ontwikkeling nog steeds plaasvind, en dit soos u uit ons rapporte sal opmerk, ondanks minder inkomste van die sy van die gemeentes.

Die beleid deur u Kommissie gevolg was tweërlei: in die veld is aangedring tot versigtigheid, besnoeiing van koste waar moontlik, sonder verlies aan die werk en opwekking tot selfondersteuning van die sy van die inboorling; in die Kerk weer is aangedring om in die nodige behoefté voorsiening te maak by wyse van spesiale bydraes maar veral deur sistematiese ondersteuning.

Die weerklank van albei kante was lofwaardig. Ons personeel in die veld, by name die Sendingrade het getoon wat met samewerking kan gedoen word; die kerklike publiek het eweëns gehoor gegee aan beroepe deur die Kommissie op hulle gedoen, en alhoewel aan die einde van vier jaar nie aangetoon kan word dat daar geen oortrokke rekening is nie, tog kon die saak van die Heer voortgang hê en is daar groot seën gewees. Ons sal dankbaar wees as die HoogEerw. Vergadering beide die werkers in die veld, sowel as die ondersteuners tuis, van harte sal gelukwens met die uitslag van hul pogings, en hulle sal dank vir al hul ywer vir die uitbreiding van die Godsryk. (Aanbeveling 3.)

II.—FINANSIEEL.

1. *Statistiek.*—Vir finansiële statistiek moet ons u in die eerste instansie na die verslag van die Saakgelastigde verwys.

(a) Daaruit sal u sien dat gedurende die afgelope vier jaar in die Kas van die Saakgelastigde gestort is:

i. Vir die Binnelandse Sending 'n som groot £25,536 6 9

ii. Vir die Buitelandse Sending 'n som groot 122,713 19 0

(b) Wat die *Binneland* aangaan, is uit die inkomste voorsiening gemaak veral:

i. Vir toelaes van verskillende Sendingsgemeentes en werkkringe .. £9,881 8 3

ii. Vir die Mohammedaanse Sending 2,981 18 6

iii. Vir die Transkei 6,495 8 6

iv. Vir Pensioene van Sendelinge 2,617 19 4

v. Vir Administrasie 1,652 14 5

vi. Vir Rente 908 4 6

Wat die *Buiteland* aangaan, is 'n verder bedrag groot £10,728 3s. 0d. in die veld ontvang en uit die gesamentlike som is voorsiening gemaak vir die koste aan ons Personeel (75 broeders en 61 susters) verbind, en wel vir salaris, kindertoelae en losies teen £26,074 per jaar of £104,296 vir 'n periode van vier jaar; voorts reiskoste na, van, en in die veld, geboue en reparasies, opvoeding, hospitale, ens.; ook administrasiekoste, synde salaris van sekretaris en kantoorpersoneel, huur, kommissievergaderinge, ens., vir vier jaar £7,085 14 8 Predikante-Pensioenfonds (Premies, ens.) 903 6 8 Pensioene vir Sendelinge, Sendlingsweduwes, ens. 925 5 0 Rente op nadelige balanse, ens. .. 1,835 13 2 en soveel meer ander sake.

(c) Ons het aangeteken dat die Administrasiekoste gedurende die vier jaar vir die Binneland £1,652 14s. 5d. en vir die Buiteland £7,085 14s. 8d. was. Dit beteken tesame £8,738 9s. 1d. of 5 persent op die bedrag wat deur ons hande gegaan is.

(d) Uit die state van die Saakgelastigde blyk verder dat die tydperk waарoor ons verslag loop begin het:

i. *Wat die Binneland aangaan*, met 'n nadelige balans, groot £261 15 6 en geëindig het met 'n nadelige balans, groot 1,096 4 0 'n Vermeerdering van 834 8 6

ii. *Wat die Buiteland aangaan*, het die tydperk begin met 'n nadelige balans, groot £1,651 12 8 en geëindig met 'n nadelige balans, groot 5,877 17 7 'n Vermeerdering van 4,226 4 11

Dit spyt ons dat die syfers nie so gunstig is as ons wel sou verlang nie; maar ons is die Heer innig dankbaar dat Sy saak kon voortgang hê en dat ons staan waar ons staan.

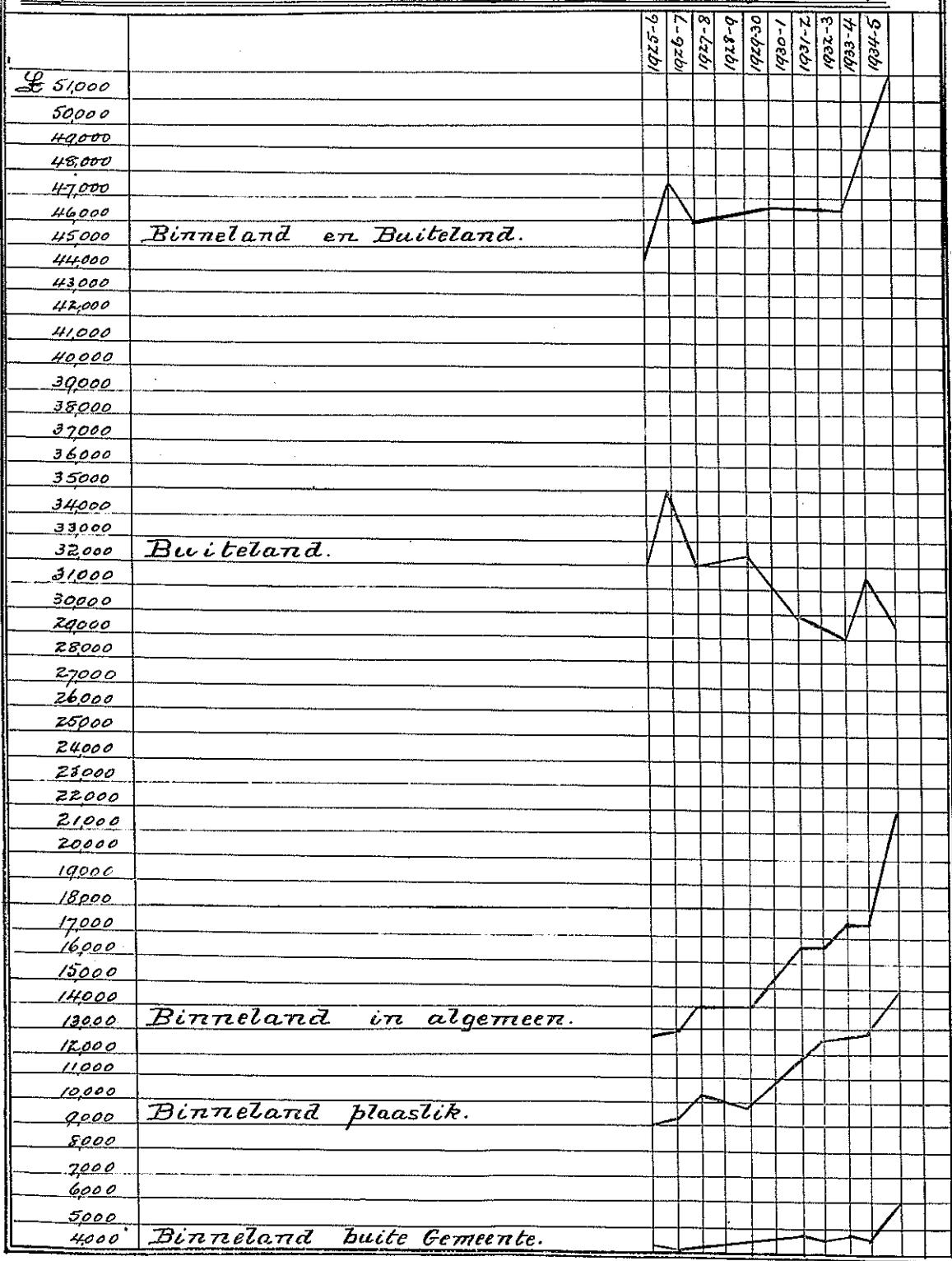
U Kommissie, en veral die Finansiële Subkommissie, het soms moeilike dae deurgemaak: die depressie het in die begin baie gedruk en is nog nie oral verby nie; daar was meer beroepe op die vrygewigheid van ons Kerk as wat vroeer die geval was, en ons het soms as voor 'n muur gestaan, maar die laaste jare openbaar gewis tekens van verbetering; en die feit dat daar aansienlike vordering gemaak word op die pad van die sistemativering van die gawes, is besonder verblydend. (Aanbeveling 4.)

(e) Word die state van die Saakgelastigde vir die afgelope vier jaar vergelyk met die van die vorige vier met die oog op die bydraes van die verskillende gemeentes, dan word dit duidelik

i. dat wat die *Binneland* aangaan die inkomste vir 1928-1932 £12,597 12 1 beloop het; en vir 1932-1936 21,321 7 11 'n Vermeerdering van 8,723 15 10 of (per jaar) 2,180 19 0
ii. En wat die *Buiteland* aangaan,
Vir 1928-1932 136,409 18 3
Vir 1932-1936 122,713 19 0
'n Vermindering van 13,695 19 3
of (per jaar) 3,423 19 10

2. *Gemeentelike Opgawes.*—Dis moeilik om die bydraes uit gemeentelike bronne enkel uit die state van die Saakgelastigde te beoordeel. Ons het hier ook die gemeentelike opgawes volgens Vorm D nodig, en bied u vir oorweging die volgende opsomming vir die tydperk 1925-1935 aan.

Bydraes vir die Sending 1925 - 1935 (Vorm D.)



Binneland.

Kerkjaar.	Ledetal.	Binne eie		Buite eie		Totaal Binneland.
		Gemeente.	Gemeente.	Gemeente.	Totaal	
1924-5	156,376	£8,936 9 9		£3,711 7 11		£12,647 17 8
1925-6	168,176	9,086 18 5		3,644 3 0		12,731 1 5
1926-7	169,436	10,128 14 7		4,016 4 11		14,144 15 6
1928-9	173,706	9,834 12 1		4,341 4 11		14,175 17 0
1930-1	181,241	12,037 15 7		4,772 18 3		16,810 13 10
1931-2	175,927	12,494 11 10		4,358 8 3		16,853 0 1
1932-3	192,942	12,676 8 11		4,801 17 2		17,478 6 1
1933-4	192,684	13,014 15 1		4,636 13 4		17,651 8 5
1934-6	198,649	14,847 5 0		7,137 5 2		21,984 10 2
Totaal vir Send.						
Buiteland.	inclusyng Insti- tute en ander sake.	Bin. per lid.	Buit. per lid.	Ander per lid.	Alge- meen per lid.	
£32,065 8 0	£51,798 15 3	1/7½	4/1½	10½d.	6/7½	
35,327 11 11	55,612 13 11	1/6½	4/2½	10½d.	6/7½	
31,978 6 9	54,272 9 8	1/8½	3/9½	11d.	6/4½	
35,801 8 1	58,122 6 2	1/7½	4/1½	10½d.	6/7½	
30,027 4 10	54,846 13 6½	1/10½	3/3½	10½d.	6/0½	
29,653 6 3	53,815 1 9	1/11	3/4½	9½d.	6/1½	
28,980 5 7	54,087 7 3	1/9½	3/-	9½d.	5/7½	
32,212 18 1	61,023 15 0	1/10	3/4	1/2	6/4	
29,653 8 10	61,833 13 5	2/2½	2/11½	1/0½	6/2½	

'n Studie van hierdie opsomming maak ons 'n paar sake dadelik duidelik:

(a) *Die gemeentelike bydraes* het van £51,798 15s. 3d. in 1924-25 na £61,833 13s. 5d. in 1935-36 gestyg.

(b) *Die gemiddelde bydrae* per lid het driekeer 'n hoogtepunt van 6s. 7½d. bereik en net eenkeer (in 1932-33) onder 6s. gedaal.

Die gemiddelde bydrae per lid gedurende die 11 jaar was 6s. 3d. Dankbaar is ons dat met die vermeerdering van ledetal ons gemeentes nog altyd meer of min dieselfde bedrag per lidmaat bly gee en die groot totaal dus styg.

(c) *Daar het 'n verskuiwing plaasgevind wat die samestelling van die bydraes per lid aangaan.* Die bydraes vir die Binneland het gedurende die 11 jaar van 1s. 7½d. na 2s. 2½d. gestyg, terwyl die bydrae vir die Buiteland van 4s. 1½d. na 2s. 11½d. gedaal het.

Dis duidelik uit hierdie syfers dat die vermeerderde bydraes vir die Binneland gedeeltelik ten koste van die Buiteland en nie altyd *nuwe geld* beteken nie. U kan verstaan dat hierdie

feit u Kommissie in 'n finansiële moeilikheid bring, want nie alleen ontvang ons aldus minder geld as vroeër om die bestaande werk in die Buiteland te behartig nie, maar ons word bowendien ook gevra om meer hulp te gee vir die Binneland, en dikwels huis vir daardie gemeentes van waar daar minder geld vir die Buiteland inkom. Ons pleit as Kommissie vir vermeerderde bydraes vir die Binneland, dog ons wil met erns nadruk daarop lê dat dit nie moet geskied ten koste van ander bestaande werk nie.

(d) In verband met hierdie syfers wil ons ten slotte net aantoon dat volgens die opgawes in Vorm D vir die jaar 1934-35 die gemeentes gesamentlik £21,984 10s. 2d. versamel het vir die Binneland en £29,653 8s. 10d. vir die Buiteland. Dis egter opmerklik dat van hierdie aansienlike som vir die Binneland byeengebring, slegs £6,563 3s. 8d. by die Saakgelastigde gestort is; die balans is deur die gemeentes self bestee.

3. *Bydraes uit die Veld.*—Die vraag word dikwels gehoor: „Kan daar dan nie in die velde self iets gedoen word nie?“ Die volgende tabel is die antwoord. Dit gee die inkomste uit hierdie bron vir die tydperk waaroer ons verslag gaan.

	<i>Regerings-</i> <i>Toelaes vir</i> <i>Opvoeding.</i>	<i>Regerings</i> <i>Mediese</i> <i>Toelaes.</i>	<i>Mediese</i> <i>Fooie.</i>	<i>Boerdery</i> <i>Werkswinkel</i> <i>en ander</i> <i>Departemente.</i>
Nyasaland	£5,500 5 8	£50 0 0	£348 9 9	£2,646 13 9
Mashonaland	25,128 13 10	1,689 14 4		1,639 0 10
Soedan	540 0 0		2,261 15 2	707 3 4
Mochudi		400 0 0		
Groot Totaal	£31,168 19 6	£2,139 14 4	£2,010 4 11	£4,992 17 11

	<i>Skoolfooie.</i>	<i>Ander.</i>	<i>Totaal.</i>
Nyasaland	£561 2 10	£159 6 0	£9,265 18 0
Mashonaland	320 12 4	896 0 8	29,674 2 0
Soedan	63 13 6		3,572 12 0
Mochudi			400 0 0
Groot Totaal	£945 8 8	£1,055 6 8	£42,912 12 0

Bogemelde syfers is nog nie heeltemal volledig nie, maar is nogtans 'n betreklik juiste opsomming. Die totale som staan op £42,912 12s. 0d. vir die vier jaar of gemiddeld £10,728 3s. 0d. per jaar.

4. Somme deur die Sendingkerk en die Gemeentes uit die Heidedom Byeengebring.—In hierdie rigting is en word nog veel gedoen. Ons bring die volgende opsomming voor u. Dit gee die gemiddelde bydraes per jaar van die verskillende velde:

(a) Buiteland:

Nyasaland	£950
Mashonaland	550
Soedan (kollekte alleen)	100
Salisbury	625
Mochudi	150
Tesame (per jaar)	£2,375

Bogemelde geld word bestee vir kerklike geboue, gemeentelike koste, salarisse van naturelleeraars en suiver geestelike arbeiders.

(b) Binneland.—Die jaarlikse inkomste van die Sendingkerk in die Kaapprovincie beloop plus minus £20,000 per jaar. (Aanbeveling 5.)

5. Totale Jaarlikse Koste uit alle Bronne van die Sendingonderneming van die Ned. Ger. Kerk in Suid-Afrika.—Die volgende syfers is gebaseer op 'n studie van die Inkomste en Uitgawes van die afgelope vier jaar:

(a) Koste van die Buitelandse Sending:

Gemeentelike bydraes volgens

Vorm D	£30,283 4 2
Ander bydraes by Saakgelastigde	
gestort	3,377 16 9
Inkomste in velde	10,628 3 0
Bydraes van naturelle	2,375 0 0
Tesame: £46,664 3 11	

(b) Koste van Binnelandse Sending:

Gemeentelike bydraes, Vorm D . . .	£19,038 1 6
Ander bydraes by Saakgelastigde	1,405 0 0
Inkomste in gemeente self plus	
minus	20,000 0 0
Tesame: £40,443 1 6	

(c) Ongespesifieer in Vorm D

Groot Totaal: £96,180 9 1

6. Organiserende Sekretaris.—In die afgelope tyd het Ds. J. G. Olivier die geleentheid gehad om 'n groot aantal gemeentes te besoek. Dit sal egter talle van jare neem om deur almal te kom en die Sendingsaak orals grondig te verduidelik. 'n Tydlank het Ds. G. de C. Murray ook gemeentes besoek in belang van die Sending. Vir sy dienste is u Kommissie innig dankbaar. Ds. W. A. Malherbe, vroeër van die Soedan, het in hierdie rigting ook waardevolle werk gedoen. Uit die Oostelike Provinsie kom nou die versoek dat 'n broeder spesiaal vir daardie deel van ons land sal aangestel word. Dit, meen ons, kan nie geskied nie, maar ons gevoel die noodsaaklikheid daarvan dat 'n addisionele broeder vir die hele gebied van ons Kerk sal aangestel word. Dit sou beteken dat elke gemeente van ons Kerk minstens eenmaal per vier jaar 'n besoek sal ontvang. Ons vertrou sodanige stap sal u goedkeuring wegdra. (Aanby. 6.)

III. „DIE KONINGSBODE.”

1. Die Koningsbode moet die dood betreur van sy stigter en jarelange redakteur. Die vrug van sy pen en sy administrasie-talent sal gemis word, hoewel sy invloed sal voortduur. Die Koningsbode is een van die monumente wat hy agterlaat. Gedurende die organgperiode word die blad deur die twee Sendingsekretaries geredigeer.

2. Ooreenkomsdig 'n besluit deur u geneem, is daar tenders gevra vir die druk en uitgee van *Die Koningsbode*, en is as gevolg 'n kontrak andermaal aangaan met die vorige drukkers.

3. U Kommissie meen dat hy daarin geslaag het om die gehalte van die blad 'n hoë peil te gee met 'n inhoud geskik beide vir die eenvoudige leser sowel as vir die persoon wat grondige informasies verlang.

4. Die getal intekenaars is weens verstaanbare redes soos depressie, vermindering van ondersteuners uit die susterkerke, vermenigvuldiging van tydskrifte in Afrikaans, enigsins verminder, maar die vooruitsigte is dat met 'n weinig kraginspanning en ondersteuning van Kerklike en Sendingliggame, die intekenaarslys groteliks vermeerder sal word.

5. Op finansiële gebied word *Die Koningsbode* meer en meer 'n sukses. Die oorlede redakteur het voor sy dood die Kommissie onthef van alle finansiële verpligtings teenoor hom, en 'n volledige stel gebonde uitgawes van die blad is vriendelik deur sy weduwee in ons besit gestel.

6. Die Algemene Sendingkommissie beskou *Die Koningsbode* as sy mondstuk en die geleentheid om die Kerk op gebied van die Sending te bereik. Die vooruitsigte om hier meer as in die verlede te kan doen, is groot. Die stem van die Algemene Sendingkommissie sowel as dié van Rade van die Buiteland, die Sendingkerk en V.S. Bond, word daarin gehoor.

7. Deur 'n kommissie aangestel vanweë die Raad der Kerke is ons genader insake 'n Verenigde Sendingblad vir die Gefedereerde Kerke. Ons verwag dat u langs die weg van die Raadsbesluite ook met die saak in aanraking sal kom, dog ag dit ons plig om hier te meld dat trots besonder baie wat daarvoor pleit, u Kommissie by geleentheid van sy jongste vergadering dit as sy oordeel uitgespreek het „dat die stigting van 'n Verenigde Sendingblad tans nie prakties is nie, en dat hy dus nie die vrymoedigheid het om sodanige stigting by die Hoogeerw. Sinode aan te beveel nie. Die Algemene Sendingkommissie is ten gunste van die behoud van *Die Koningsbode* en gee aan die hand dat 'n kwartaalse Wetenskaplike Sendingblad deur die Raad der Kerke uitgegee sal word."

IV. DIE BINNELANDSE SENDING.

1. *Na Vyftig jaar.*—In Oktober 1932 het die Ned. Geref. Sendingkerk in Suid-Afrika fees gevier en 'n Jubileum-Gedenkboek uitgegee. Dit was in 1931 juis 50 jaar gewees dat 'n vergadering van verteenwoordigers van die toe reeds georganiseerde sendinggemeentes te Wellington byeengeroep was, met die oog op die stigting van die Ned. Geref. Sendingkerk in Suid-Afrika. Slegs 'n vyftal kon toe van die uitnodiging gebruik maar, maar in 1932 was hierdie klein getal sodanig vermeerder dat die verslae van 79 georganiseerde gemeentes met 95,446 siele en 26,336 lede melding maak. Alle dank kom die getroue diensknegte en diensmaagde van die Heer toe, wat hul tyd en kragte gewy het aan hierdie groot saak.

2. *Die Sendingkerk in wording.*—Die syfers in bostaande paragraaf openbaar egter nie die volle sterkte van die Binnelandse Sendingwerksaamhede van die

Ned. Geref. Kerk nie. In noue verband met die Binnelandse Sendingkerk staan die groot getal werkkringe oor die lengte en die breedte van Kaapland, waar die toekomstige gemeentes van die georganiseerde Kerk nog in wording is, en vir die teenswoordige onderdirekte toesig van die Binnelandse Sending-subkommissie, of anders onder beheer van die plaaslike Kerkraad of hul verteenwoordigers staan. Onder hierdie getal vind ons kringe wat al goed op pad is om as gemeentes te kan aansluit by die georganiseerde Kerk, maar ook kleiner werkkringe in hul beginstadium.

3. *Rynse Gemeentes.*—By geleentheid van u laaste sitting is deur ons mededeling verskaf insake onderhandelinge met ander liggemeente, en veral met die Rynse Sendinggenootskap. 'n Duidelike ooreenkoms is met laasgenoemde getref in ooreenstemming waarvan sedert 1932 deur ons oorgeneem is die Rynse gemeentes van De Doorns, Concordia, Steinkopf en Komaggas. U Kommissie kan met blydschap getuig van die aangename en broederlike wyse waarop onderhandelinge plaasvind.

4. *Het Zuid Afrikaanse Gesticht.*—Samespreking vind ook plaas met die Direksie van het Z.A. Gesticht met die oog op 'n moontlike aansluiting by die Sendingkerk. In verband daarmee stuif u Kommissie op die wetspunte wat oor beroepe handel. Die Direksie van Het Z.A. Gesticht wil die reg van die uitbring van beroepe, soos in die verlede, behou. Ons het die vrymoedigheid om by u aan te bevel dat, om dit moontlik te maak, dispensasie verleen word insake Artikel 250 (1), en in hierdie besondere geval die Direksie vergun om die plek van die Moedergemeente in te neem. (Aanbv. 12.)

5. *Arbeid onder Mohammedane.*—Met ywer is nog steeds deur Eerw. J. A. Liebenberg en sy eggenote gedurende die laaste vier jaar onder die Mohammedane gearbei, trou bygestaan deur twee verteenwoordigters van die V.S.B., die susters Vermeulen en Robinson. Die behoeft aan 'n geskikte lokaal is groot, en die Subkommissie het reeds meer as £1,100 vir hierdie doel in hande. Bogemelde som is deur die poginge van Eerw. Liebenberg en 'n plaaslike kommissie by-eengebring.

6. *Opmetingswerk.*—Ooreenkomsdig 'n opdrag van die Sinode van 1932 is u Kommissie vir geruime tyd met opmetingswerk besig en het reeds belangrike informasie tot sy beskikking. In verband daarmee is in die laaste tyd 'n broeder-sendeling spesiaal afgesonder om statistiek in te win op 'n terrein naby Kaapstad, strekkende van Goodwood tot Bellville. In hierdie streek is sowat 20,000 kleurlinge woonagtig. Ons arbeider vorder mooi. Sy salaris word gevind uit bydraes van broeders-predikante en sendelinge van die Kaapse Skiereiland sowel as van die gemeentes van Parow en Goodwood.

7. *Vermeerderde Belangstelling in die Binnelandse Sending.*—Iedereen wat in noue aanraking met die Kerk in sy sendingwerksaamhede kom, is in die laaste tyd getref deur die vermeerderde belangstelling in die Binnelandse Sending. Dit word openbaar in alle

Koninkryk plaat.

dele van die Kaapprovinsie waar kleurlinge woon, en in die laaste tyd veral in die Oostelike Provinsie waar die naturelle-element sterk is. Bewys daarvan is die Sendingkonferensie in 1934 te Molteno gehou, waar verteenwoordigers van 40 Ned. Geref. gemeentes van die Oostelike Provinsie byeengekom het—predikante, sendelinge, kerkraadslede, lede van die V.S. Bond en ander Sendingvriende, almal met die doel om die Koninkryk van God te bevorder. Verder bewys is die steeds uitbreidende werksaamhede van die Binne-landse Sending-Subkommissie, die notule waarvan vir die afgelope vier jaar twee boeke van meer as 200 bladsye elk beslaan—net tweemaal soveel as wat die geval was gedurende al die vorige jare van sy bestaan.

U Kommissie is die Heer baie dankbaar vir die ontwaakte ywer, en die feit word deur hom nie verbygesien dat dit in 'n kritieke tyd vir beide kleurling en naturel plasvind. Daar is in die laaste jare roering onder hierdie deel van die bevolking van die Unie. By die kleurling word 'n volksgevoel gebore; die naturel weer breek veelal met sy tradisionele stamlewe. By albei seksies is daar 'n sug na geleerdheid en verbeterde maatskaplike toestande. Dit word deur u Kommissie in ag geneem, veral daar hy bewus is van die jammerlike toestand van talle van kleurlinge op maatskaplike gebied en die skriklike verwoesting teweeg gebring deur die misbruik van sterke drank en ander euwels. Te midde van alles is daar gevaaarlike elemente wat dreig: die Kommuniste weet om hierdie mense met hul verleidelike pleidoie te lok; die sektes wend poginge aan om hulle in hul geledere op te neem en die Roomse Kerk maak geduriglik propaganda onder hulle. Mag die Kerk genade en wysheid ontvang om van sy geleenthede gebruik te maak en kragtiger as ooit tevore op te tree.

8. *Opleiding van die Toekomstige Leidsliede van ons Sendingkerk.*—(a) Wat die opleiding van blanke sendelinge aangaan, sal die Hoogeerv. Sinodale Kommissie, na ons verneem, sekere stukke voor u aandag bring, en wil ons enkel vriendelik versoek dat u by geleenthed van een van u eerste sittings 'n kommissie sal aanstel wat sy aandag sal wy aan die opleiding van sendelinge om staande die vergadering te rapporteer. (Aanby. 13.)

(b) *Wat die Opleiding van Naturelle-leraars betref,* daarin maak die Stofberg-Gedenkskool voorsiening. Gedurende die laaste tyd veral is hierdie inrigting vir die Kaapse Kerk tot veel nut deurdat dit naturelle-arbeiders vir die Oostelike Provinsie vorm. Ons gevoel dat weens die behoeftes van die inrigting aan finansiële middels meer op hierdie gebied deur ons Kerk gedoen kan word, vandaar dat ons u wil versoek om 'n jaarlikse Sinodale kollekte vir Stofberg vas te stel. (Aanby. 14.)

(c) *Wat die Opleiding van Kleurling-leraars en Evangeliste aangaan,* is ons oortuig dat die Kerk hier meer aktief moet optree. Die tyd kom, en miskien spoediger as wat ons vermoed, wanneer die kleurling-gemeentes leidsliede uit hul eie mense verlang, en as daardie tyd aanbreek moet ons gereed wees om in die behoeftte te voorsien. Sedert die laaste Sinodale sitting het twee kandidate hul name laat inskryf vir die finale kleurling-leraarseksamen. Een van

hulle, Andries D. Andries, het dit met goed gevolg afgelê en is op 15 Augustus 1935 as die eerste kleurling-leraar van ons Kerk toegelaat; die ander kandidaat het nie die nodige getal merke behaal nie, dog het verlof om hom later weer daarvoor aan te meld. In verband hiermee verwys ons u na 'n voorstel aan die einde van hierdie verslag, wat in die Wette en Bepalinge voorsiening wil maak vir 'n sertifikaat van goed gedrag in verband met die eind-eksamen. (Aanby. 15.)

Dit lei ons om die een en ander te rapporteer oor *evangeliste*. Daar is vandag gebrek aan hierdie klas arbeiders in ons Binnelandse Sending. 'n Lys onlangs opgetrek toon dat daar tans 26 in diens is, 14 waarvan te Stofberg, 4 te Wellington en 7 elders opgelei is. Daar is meer openings vir evangeliste as wat kandidate verkrygbaar is. 'n Kommissie uit die Sending-Sinode, waarvan die lede van die Binnelandse Sending-Subkommissie ex-officio lede is, tref maatreëls vir 'n nuwe klas.

9. *Verband tussen die Sending- en die Moederkerk.*—Etilke jare is nou verby sedert deur die Moeder-Sinode aan die Sendingkerk 'n grondwet aangebied is—genoeg tyd om na te gaan in hoever dit in sy werking die gewenste vrug afgewerp het. Van die seën wat op die Sendingkerk as sodanig rus, het ons met dankbaarheid reeds gewag gemaak; op grond van die ervaring van die afgelope tydperk, en met die oog op veranderde omstandighede is dit vir ons egter duidelik dat daar op sommige punte meer helderheid nodig is, vandaar dat ons 'n viertal voorstelle met die oog hierop onder ons aanbevelinge en beskrywingspunte voor u aandag bring. (Aanbevelinge Nos. 16—19.)

10. *Toelating tot Bediening.*—Ten slotte wil ons aanteken dat sedert u laaste vergadering die Binnelandse Sending versterk is deurdat die volgende broeders-sendelinge toegelaat is tot die bediening van die Heilige Evangelie en ook georden as herders en leraars:

1. Willem Francois Loots, Concordia.
2. Hendrik Vrede van Huysteen, Kenhardt.
3. Adolf J. H. F. Vogel, Kokstad.
4. Thomas Gideon de Villiers, Oudtshoorn.
5. Francis Alexander Finlay, Sanveld.
6. Christiaan Jacobus Bothma, Durbanville.
7. James Higgo, Garies.
8. Casper A. J. Venter, Hopefield.
9. Daniel Theron Coetzee, Barrydale.
10. Ruben Fourie, Calitzdorp.
11. Ismail Slabbert, Aberdeen.

En as kleurlingleraar:

12. Andries D. Andries, Retreat.

11. *Sterfgevalle.*—En eindelik wil ons die heengaan van die volgende diensknegte van die Heer, leraars van die Sendingkerk boekstaaf, nadat hulle vir kortere of langere tyd in belang van die uitbreiding van Gods Koninkryk gearbei het:

Gideon Jacobus Philippus van Eck, 4 September 1933.

Mattheus Jacobus Bosman, 15 Februarie 1934.

Johannes Paulus Koekemoer, 29 Junie 1934.
 Johan Pieter Kromberg, 24 Oktober 1934.
 Jan Antonie van Niekerk, 31 Mei 1935.
 Jakob Stephanus Louw, 27 Junie 1935.
 Rudolph Daniel Kretzen.

V. TRANSKEI.

1. *Voortgang van Werk.*—In sy laaste rapport aan u Hoogeerw. Vergadering het u Kommissie die eer gehad om te rapporteer dat 'n begin gemaak was met 'n Sendingwerksaamheid direk onder beheer van die Algemene Sendingkommissie in die Transkei. Tans kan ons met vreugde rapporteer dat die werk aldaar aansienlike vordering gemaak het: die werkkringe waarvan toe melding gemaak is, is tot vier gegroei en dit blyk dat die arbeid deur ons broeders en susters aldaar op prys gestel word.

2. *Rietvlei.*—Eerw. M. S. F. Grobler is tans gevestig te Rietvlei as middelpunt. Aldaar is nou 'n woning as pastorie aangekoop. Van Rietvlei bearbehy en die dames van die Vrousesendingbond die omliggende naturelle en kleurlinge. Met die begin van aanstaande jaar sal Dr. Mary McGregor (D.V.) na Rietvlei gestuur word om in die mediese behoeftes van die mensie voorsiening te maak.

3. *Isilimela* (in Pondoland).—Alhier is Ds. J. C. Oosthuysen gestasioneer en word bygestaan deur twee dames van die V.S.B. Die pastorie en ander noodsaaklike geboue is voltooi en die Dames Tehuis is in wording. Die werk te Isilimela oefen weldadige invloed uit in die omgewing.

4. *Kokstad.*—Te Kokstad is op 4 April bevestig Eerw. A. J. Vogel en wel as derde werker in die Transkei. Sy arbeidsveld is die Griekwa-volk en by name die Independeente Griekwa-gemeente. Ds. D. A. Malan was deur hierdie mense gevra om na hul Konsulent te dien. Onder sy bestiering is hulle tydelik deur Eerw. F. J. Enslin van Prins Albert en Eerw. H. P. van der Merwe van Middelberg bedien, waarna u Kommissie gevra is om hulle 'n permanente leraar van die Ned. Ger. Kerk te gee. Hierdie volk openbaar tekens van lewe, dra 'n aansienlike deel van die koste en is die Kerk dankbaar vir sy hulp.

5. *Elliot, Cala en omgewing.*—Die Ring van Dordrecht het lank reeds die nood van die onbearbeide naturelle en kleurlinge binne hul grense op hul hart gedra. 'n Sendeling wie se koste deur die gemeente gevind was, het in hul naam met Dordrecht as middelpunt gestaan. In die laaste tyd is dit gevoel dat hierdie werk van dieselfde gehalte as die ander werksaamhede in die Transkei was en op dieselfde wyse moes behartig word. Gevolglik is na onderhandeling besluit om dit onder die Transkei-Subkommissie en Raad te plaas, en is Eerw. J. Pretorius daar aangestel.

6. *Umtata, Mataatile, Cedarville, Ugie, Maclear.*—Alhier en in ander kringe in die Transkei is vertakkinge van die werk.

7. *Algemeen.*—Die ondervinding van die laaste paar jaar het u Kommissie getoon dat die besluit om werksaamhede in die Transkei met erns te begin, geregtigverdig is. Ons is daarvan oortuig dat dit nie enkel deur die kleurling- en naturelle-bevolking ge-

waardeer word nie, maar dat die „prestige” van ons Kerk in hierdie geweste gestyg het.

U Kommissie is veral dankbaar dat van alle werkkringe berigte van geestelike seën kom en dat die Woord van God ingang vind.

VI. BUITELANDSE SENDING.

(Suid van die Sambesi.)

A. MOCHUDI.

1. *Vertrek Ds. J. Reyneke.*—Teen die einde van 1933 is van Ds. J. Reyneke, die hoof van die Mochudi-Sending, berig ontvang dat hy as Algemene Sendingsekretaris van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van die Transvaal gekies was. Hy het hom die beroep dan ook laat welgeval en arbei tans met sy bekende ywer in genoemde Susterkerk.

2. *Ds. W. A. Krige.*—Na 'n aantal vrugtelose beroepe is Ds. W. A. Krige, vroeër van Madzimoyo, na Mochudi gegaan. Intussen het Prop. W. D. Gerrits vir geruime tyd sake te Mochudi vir die Kommissie met groot erns behartig, en is daarna as Sendeling na die Soedan uitgestuur.

3. *Kaptein Molefi Pilani.*—Ds. Krige het sy werk in 'n kritieke tyd aanvaar. Die jonge Kaptein Molefi Pilani, van wie ons in ons vroeër verslag gerapporteer het dat hy 'n vrienekaplike houding teenoor die Sending inneem, het hierdie verwagting van u Kommissie nie geheel en al vervul nie. Meernmale het hy te kenne gegee dat hy nie heeltemal tevrede was met die optree van die Ned. Ger. Kerk nie. Met die bevestiging van Ds. Krige egter het hy meegedeel dat hy van harte wil saamwerk met die Kerk van sy vaders. Die broeder was maar pas in die tuig toe daar verwydering ontstaan het en 'n dringende versoek deur die Kaptein aan u Kommissie gerig is om Ds. Krige te verplaas en 'n ander aan te stel. Dit het ons veel leed veroorsaak. Dit was onmoontlik om meer as een rede om aan sy versoek te voldoen, en aan die Kaptein is toe gemeld dat soiets nie kon gebeur nie. Volgens laaste berigte is die verhouding tussen hom en Ds. Krige nie meer so stremmend nie, en in 'n sekere mate vrienekaplik.

4. *Roomse Invloede.*—Die Roomse het herhaalde poginge aangewend om ingang te vind binne die grense van ons Sendingarbeid in Betsjoeanaland, dog het nooit daarin geslaag weens die houding van die kaptein en volk, 'n houding wat deur die verteenwoordigers van die Britse Regering altyd ondersteun was. Nou egter dreig daar gevaar; herhaalde berigte wil dat die kaptein verlof geskenk het dat deur hierdie Kerk geboue teen aansienlike koste opgerig sal word op of in die omgewing van Sekwani, een van ons vernaamste werkkringe, waar ook Eerw. Thomas Phiri tans gevestig is. U Kommissie verkeer lank reeds onder die indruk dat deur ons Kerk meer gedoen moet word in hierdie omgewing, en dit veral op mediese gebied, en het die moontlikheid oorweeg om 'n Sendingstasie hier te stig. Tans egter verkeer alles in onsekerheid. Wat moontlik is word gedoen om die dreigende Roomse gevaar te keer. Verblydend is die feit dat die volk as sodanig geheg is aan die

Ned. Ger. Kerk en dat die gevestigde gemeente tekens openbaar dat hulle nie graag sou sien dat iets gedoen sal word om sy gesag te ondermyn nie.

5. *Mediese Werk.*—Dr. J. G. Burger, seun van die pastorie van Keimoes, is met begin van 1935 na Mochudi gegaan om die mediese werk aldaar onder sy toesig te neem. Die broeder het met groot erns sy taak aanvaar en mag hom reeds daarin verblly dat sy arbeid geseënd is. Hy word trou ondersteun deur sy eggenote, wie se hart met hom in sy werk is. Ongelukkig moes die broeder 'n swaar beproeing onderraan toe, as gevolg van 'n ongeluk, een van sy oë moes verwijder word. Naas Dr. Burger staan, sedert begin Junie 1936, verpleegster M. Steyn. Verder geniet die dokter veral met hospitaal-werk die hulp van naturelle-assistentes, wat deur hom opgeleid word om hul eie mense te dien op mediese gebied.

6. *Werk van die Susters.*—Maj. A. Krynauw doen 'n stil en geseënde werk onder die vroue en neem aldus die plek in van wyle Maj. Retief, terwyl Maj. A. J. Pretorius, onderwyseres, haar invloed laat geld in haar vak. Stappe in die rigting van 'n Tehuis vir Meidjies word nou corweeg. Ons verwag dat so 'n inrigting binnekort tot stand sal kom.

B. MASHONALAND.

1. *Wyle Mev. Ds. A. A. Louw.*—U Kommissie moes tydens sy vergadering van Augustus 1935 die heengaan betreur van die Moeder van die Mashonaland-sending, wyle Mev. Ds. A. A. Louw. Uit 'n „In Memoriam“ opgeneem in die notule van gemelde vergadering ontleen ons die volgende:

„Mev. Louw was een van die bekwaamste en toegewydste lede van die personeel in ons sendingveld. Sy was toegewyd aan die Heer en Sy werk, en het die besonder gawes en talente, wat sy van die Heer ontvang het, gedurende 'n lang tydperk van jare aan die groot werk van die Sending ten dienste gestel, en die baat wat die Sending daarby gehad het, is moeilik te bereken. Met besondere dankbaarheid wil ons melding maak van die belangrike aandeel wat sy gehad het in die vertaling van die Bybel in die taal van die volk.“

2. *Ds. A. A. Louw.*—Die hart van die ganse Kerk het uitgegaan na Ds. A. A. Louw, die waardige baanbreker van die werk onder die Vakaranga, wat aldus sy getroue metgesel moes afgee. Ondanks die sware slag bly sy lewe toegewy aan die groot werk in Mashonaland.

U Kommissie het Ds. H. W. Murray aangewys om in die loop van tyd sy opvolger te word en is die pad vir die bejaarde vader dus geopen om geleidelik van die verantwoordelikheid op die skouers van sy aangewese opvolger te werp.

3. *Die Bybel in Chikaranya.*—Die oorsetting van die Bybel nader sy voltooiing in die teenswoordige vorm wat die taal aangeneem het. Die hele Bybel word andermaal deurgewerk, oorgesit in die nuwe skryfwyse en perskaar gemaak deur Ds. A. A. Louw, Jr., vir wie die Kommissie nou losgemaak het van alle andere werksaamhede.

4. *Opleiding van Naturelle-leraars.*—Ds. A. A. Louw, Jr., het by die werk in verband met die Bybelvertaling

ook nog die voorbereiding van Evangeliste op sy skouers gehad. Die tyd het egter aangebreek dat ook in Mashonaland enkele bekware Evangeliste verder opgelei sal word en wel as leraars. Die oorweging van dit alles het aanleiding gegee aan die A.S.K. om in Februarie 1936 Ds. H. W. Murray af te sonder vir hierdie verantwoordelike werk. Die Kerk sal beseif dat ons broeder hier besonder voorbidding van node het.

5. *Die Normaalskool.*—Alhoewel Ds. Murray sy taak neerlaai by die Normaalskool, sal hy nogtans hoof bly van hierdie inrigting en onderrig in die Bybel gee. Die Normaalskool produseer nog steeds die nodige onderwysers vir ons Buiteposte.

6. *Mediese Werk.*—U Kommissie kon hom onlangs verbly in die aankoms te Gutu van Dr. G. J. Viviers, seun van die Sendingpastorie van Sutherland.

Op die hoofstasie, Morgenster, bly Dr. M. H. Steyn sy groot werk voortsit en word ondersteun deur Verpleegster Wells. Verpleegster Enslin is lank reeds krank en vervoef in die Suide. Verpleegster Wahl was so goed om hier ook in die bresse te spring. Ook op mediese gebied word ruim ondersteuning van die Regering geniet.

7. *Skool vir Blindes, Meidjies-tehuise, Arbeid onder Vroue.*—Dit sou te lank neem om oor al die vertakkings van die Sending in Mashonaland breedvoerig te rapporteer. Ons wil enkel aanteken dat die werk onder die blindes van groot betekenis geword het, en ons harte met dankbaarheid vervul. Ons kan ook nie anders dan die gewaardeerde arbeid van die dames prys in verband met die Meidjies-tehuise.

Die arbeid onder die vroue en veral onder die bejaarde vroue neem meer en meer 'n plek in onder die werksaamheid van die arbeidsters van die V.S.-Bond, en daar is oorvloedige bewys dat hierdie arbeid lonend is.

8. *Statistiek.*—Ons wens die volgende statistiek in verband met die Sending in Mashonaland voor u te plaas, sodat u presies kan weet hoe sake tans staan en hoedat die teenswoordige posisie vergelyk met dié van 1932.

	1932	1936
Blanke personeel	72	74
Evangeliste en onderwysers- evangeliste	438	351
Buiteposte	280	283
Kinders op skool	21,297	21,494
Katkisante	3,944	2,150
Soekers	1,347	1,012
Kinders gedoop	182	226
Lidmate aangeneem	381	295
Lidmate	4,141	4,707
Gemeente elke Sondag onder prediking	32,880	28,325
Siele bereik deur Evangelie .	112,455	119,953
Heidene onbereik	47,600	30,000
Intekenaars op <i>Munyai wasHE</i> (Kerkblad)	870	2,700
Bydraes deur inboorlinge vir Kerksake	£448-11-10	£648-2-3
Bydraes per lid	2/4d.	2/11d.

9. *Sendingwerk deur die Kerk uit die Heidendom.*—In Mei van hierdie jaar is daar Gemeenteraad in

Mashonaland gehou. Hierdie Raad neem die plek in van ons Ringe. 'n Aantal belangrike besluite is by daardie geleenthed geneem.

Een wat veral ons aandag trek, geld die saak van die uitbreiding van Gods Koninkryk. Die Gemeenteraad het naamlik besluit om sendingwerk te begin onder hul eie landgenote wat nog in duisternis verkeer. 'n Permanente Sendingkommissie is toe benoem, 'n Evangelis aangestel om met die werk 'n begin te maak en sy uiteindelike doel sal wees om Gods Woord te verkondig. Elke Kerkraad word verwag om 'n jaarlike bydrae te beloof.

10. *Die Geestelike Toestand.*—Hierdie opsomming van die werk van die Mashonaland-sending kan nie beter eindig dan met 'n uittreksel uit die laaste Jaarverslag van Ds. A. A. Louw, die Voorsitter van die Raad, in verband die Staat van Godsdien:

„Wat die swaarste weeg, word nog deur ons as swaarste beskou en beoefen. Evangelisasie staan op die voorgrond. Alles in verband met openbare eredienste, die bediening van die Sakramente, katkisasiekasse, aanneming en voorstelling, bidure en konferensies, word waargeneem. Baie gesende werk word gedoen by wyse van naweek- en vakansiebesoeke by sentra, waar vir enige dae uitgekamp word. Hierin doen die werksters van die V.S.B. 'n kostelike werk wat kennelik vrug dra, veral tot bekering en opwekking van belangstelling onder die vroue. 'n Verblydende teken is dat volwassenes hoe langer hoe meer die Evangeliewaarhede verstaan, en na belydenis van sonde en bywoning van die Katkisasiekasse in die gemeente opgeneem word. Neteenstaande die diep betreурde terugval van 'n aantal van die ouere manslidmate . . . vind ons tog dat daar diegene is wat die sondebande breek en met waar berou terugkeer. 'n Vrouebond is op sommige stasies gestig . . . Onder die jongmense word daar op eie initiatief 'Stryders'-groepe gevorm wat nuttige werk verrig tot verdieping van hul eie geestelike lewe en versterking van mede-Christene.”

11. *Kerkregtelike Posisie van Sendelinge in Suid-Rhodesië.*—Nadat die HoogEerw. Sinode by sy laaste sitting sekere besluite geneem het in verband met boegenoemde saak (Act. 1932, bls. 153), het daar te Bloemfontein op 24 Mei 1934 'n samesprekking plaasgevind tussen verteenwoordigers van die HoogEerw Sinodale Kommissie en afgevaardigdes van die Kerk van die Oranje-Vrystaat, met die doel om die weg tot 'n bevredigende skikking aan te wys. Aldaar is toe besluit om die volgende by die betrokke Kerke aan te beveel:

(a) „Dat aan die geordende en ongeordende werkers(sters) van die Kaapse Kerk in die Rhodesiese Sending volkome vryheid sal gelaat word om hul lidmaatsertifikaat in te dien en lidmaat te word by die blanke Kerkraad binne wie se ressort hul dominium val.

(b) „Dat 'n arbeider van die Kaapse Kerk alleen dan as Kerkraadslid aldaar sal mag dien wanneer die toestemming van die A.S.K. van die Kaapse Kerk in oorleg met die Hoof van die Sending in Rhodesië verkry is.”

Hierdie aanbevelinge is deur die HoogEerw. Sinodale Kommissie na die A.S.K. verwys „met die opdrag

om dit in sy rapport aan die HoogEerw. Sinode met 'n beredeneerde voorstel op te bring.”

Lank en ernstig is deur u Kommissie hieroor beraadslaag, dog dit het vir hulle onmoontlik geblyk om daarmee saam te gaan. Vandaar dat hulle gedwing was om die volgende as hul weloorwoë mening mee te deel:

(a) „Dat solank as die Sinodale wette bly soos hulle tans is, daar aan die uitvoering van die besluit van die gesamentlike Kommissie van die Kaapse en Vrystaatlike verteenwoordigers nie te dink is nie.”

(b) „Dat die A.S.K. wetsveranderinge om dit moontlik te maak nie kan aanbevele nie, omdat die dubbele kontrole soos voorgestel, aanleiding kan gee tot allerlei verwikkelinge.”

U Kommissie gevoel dat u die standpunt wat hulle in verband hiermee ingeneem het, sal verstaan en vertrou dat u daarmee sal saamgaan.

VII. DIE NYASA-SENDING.

A. NYASALAND.

1. *Dr. W. H. Murray.*—Die seergeagte hoof van die Nyasa-sending, Dr. W. H. Murray, het sy voorneme te kenne gegee om met begin van die volgende jaar sy bediening neer te lê. Dit beteken vir die werkzaamhede van die Sending in Nyasaland 'n gevoelige verlies. Graag sou ons hierdie beproefde leier en sendingstaatsman nog lank aan die roer van sake gesien het. Op ons versoek het hy sy uitdienstree reeds 'n jaar uitgestel. Noudat hy finaal na die Suide terugkeer, wil ons vriendelik versoek dat die waardering van die HoogEerw. Sinode op bevoegde wyse uitgespreek sal word vir sy jarelange dienste. Die Raad, en voorts almal wat met Dr. Murray in Nyasaland in aanraking gekom het, sal die „Baas,” en met hom sy alomgeëerde eggenote mis. Dr. Murray het sy loopbaan in Nyasaland in Julie 1894 aanvaar. Gedurende die laaste jare het hy besonder aandag gewy aan die Chinyanje Bybel, aan Vertaalwerk, kantekens, en alle andere voorkomende sake in verband daarmee. Die eerste besending van 'n nuwe Edisie uit Skotland word spoedig verwag. Tans word deur hom nog afgerond die geskiedenis van ons Nyasa-Sending en wel in Chinyanja. (Aanbv. 24.)

2. *Ds. J. J. Stegmann.*—U Kommissie het Ds. J. J. Stegmann aangestel om as Voorsitter van die Raad op te tree, sodra Dr. Murray sy emeritaat aanvaar. Ds. Stegmann is sedert 1924 in diens van die Nyasa-Sending, en is reeds geruime tyd hoof van die Evangeliste- en Leraarskool.

3. *Personnel.*—Groot veranderinge het daar nie plaasgevind in die personeel sedert die laaste sitting van die Sinode nie. De getal blanke arbeiders bly meer of min dieselfde, en oopgevalle plekke word enkel opgevul. Wat geordende arbeiders aangaan, begin die groei van die getal naturelle-leraars hier invloed uit te oefen. Met die oog op die gesondheid van die personeel, skryf Dr. Murray in een van sy jongste verslae:

„Die groot meerderheid kan getuig van goeie gesondheid. Van Malaria hoor 'n mens maar min — 'n groot seën as ons dit vergelyk met die ondervinding van die vroeë jare. Die Trope as sodanig speel 'n

steeds kleinere rol in ons gesondheidstoestand. Die uitstaande ongesteldhede wat ons mee te doen het, is wat ons ook in die Suide aantref."

4. *Sendingstasies*.—In verband met ons stasies in Nyasaland staan u Kommissie tans voor twee probleme. Die een geld die voormalige hoofstasie Mvera, en die tweede Malembo aan die Meer. Wat Mvera aangaan word ons geplaas voor 'n Volksverhuisings op klein skaal. Die lande van die inboorlinge in die omgewing is uitgeput en 'n broodwinning word nou in die laer Meervlakte gesoek. Die Raad het met sy jongste sitting besluit om veral by wyse van proefneming mediese werk te onderneem daar waar die mense nou gevëstig is.

Wat Malembo betref staan ons voor die besondere verskynsel dat die Nyasa-meer gedurende die laaste jare aanhoudend rys, en verblyf in die woninge te Malembo wat op die oewer gebou is onmoontlik maak. Gevolglik woon geen blanke arbeider meer aldaar nie; gevolglik verder, dring die Roomse en andere in en oorweeg die Raad andermaal die permanente verblyf van 'n broeder-sendeling naby die Meer.

5. *Die Kerk uit die Heidendom*.—Uit die laaste jaarlikse opgawes ontleen ons die volgende statistiek:

Lidmate	16,941
Volwassenes gedoopt en aangeneem ..	1,184
Kinders gedoopt	1,335
Doopklaslede	8,483
Kinders in Sondagskool	15,055
Gemeentelike bydrae £959 12s. 9d.	

Hierdie syfers getuig van vooruitgang. Dit openbaar 'n gestadige groei. Die ledetal vermeerder en die ledetal van die Kerk word versterk nie enkel deur toevoeing uit die boesem van die bestaande gemeente nie, maar ook deur die toevloei van geredde siele uit die Heidendom.

Die aldus gevëstigde Kerk ontwikkel in die drie gewenste rigtinge—selfregering, selfonderhoud en selfuitbreiding. Die beraadsdaginge en kerklike vergaderinge is van sodanige gehalte dat dit hoop gee vir die toekoms; die getal geordendes, gevorderde Evangeliste en onderwysers neem toe en openbaar karaktertrekke wat vertroue skenk; die salarisje van Naturelleleraars en enkel geestelike arbeiders word deur die Naturelle self gevind, sowel as die fondse vir die oprigting en instandhouding van kerklike geboue.

6. *Die Voortdurende Werk van Evangelisasie*.—Ondanks die groei van die gemeentes is die getal wat buite die Koninkryk van God staan, nog ontsaglik groot en moet daar nog aanhoudend gesaai word aan alle watere. Hier is dit waar die buitepos-sisteem voorsiening maak. Hul getal staan nou op 815. Hullebly die middeelpunte in die omgewing vir skool, Sondagskool, katkissasie en evangelisasie en is nog altyd die vangnet van die Sending, die kanaal waarlangs siele gelei word tot aanname van Christus.

7. *Die Vooruitgang van die Werk onder die Mohammedane*.—Die Kerk begin die vertroue van die Mohammedaanse hoofmanne te win. Om andermaal in verband hiermee uit rapporte van die Raadsvoorsitter aan te haal:

„Die meer gunstige gesindheid van Mohammedaanse hoofmanne is baie bemoedigend, en te meer waar dit tot die aanname van die Christendom lei. Die Citundu-buiteposte onder die Mohammedaanse Yaos groei stadig maar seker aan Die stigting van 'n gemeente in verband met Citundu kom eersdaags ter sprake Toegesien sal moet word dat dit in die eerste plaas sal wees 'n gemeente met lede uit die Yaos met die ander ras as bykomende, sodat die bekeerde Yao-Mohammedaan sal bly voel dis ons leraar en ons Kerk hierdie."

8. *Die Indring van die Roomse*.—In Nyasaland sowel as in ander dele waar ons Sending arbei, dring die Roomse gedurende die laaste jare op ongekende skaal binne. Byna geen rapport oor die staat van godsdiens word ontvang wat nie nadruk hierop lê nie. Dit het in Nyasaland aanleiding gegee tot onderhoude met geestelike leiers uit die volk, wat dan op die hoogte van sake gehou word sowel as tot voorligting van die Christene in *Mthenga*, die *Kerkbode* van Nyasaland.

9. *Opvoedingsake*.—Br. George Steytler, die hoof van die Normaalskool, is tans in Amerika en doen verder vakkennis op. Hy dra veel by om onderwys in die hele Nyasaland-gebied in die regte rigting te stuur. As lid van die Regeringsonderwysraad oefen hy gesonde invloed uit.

Nadruk word deur ons Raad in die Veld gelê op elementêre onderwys, sodat die ganse volk daardeur baat vind en nie die enkele bevoorregtes nie. Die Regering verskaf finansiële hulp, dog die Sendinggenootskappe dring aan op meer ondersteuning. Ons sending bou hier op 'n suwer godsdienstige bodem en laat die godsdiens alles deurdring. Die grondige opleiding van die evangelis-onderwysers gedurende die laaste jare laat hom meer en meer voel in die gehalte van die werk wat verrig word. Die gevoel van roeping, lewenstaak, neem 'n steeds groter plek by hom in.

10.—*Ander Werksaamhede: Medies, Drukpers, Boerdery, Industriële Werk, Vervoer*.—Die mediese werk te Mvera het ons terloops onder die hoof „*Sendingstasies*“ aangeraak. Aldaar is Dr. J. Murray gestasioneer; te Mkhoma en Mlanda staan Drs. R. Retief en Pauline Murray onderskeidelik. Te Mkhoma word grondige aandag aan kinderwelvaart gegee, en te Mlanda is die vernaamste werk onder vroue en kinders. Die ander stasies word nie verwaarloos nie, maar orals lyding versag en die pad na die Hemelse Genesheer aängewys.

Die drukpers bly nog steeds een van die bedrywigste dele van die Sending en versprei die noodsaklike boeke vir die werk. Hierdie departement werp gewis winste af.

Die boerderydepartement beantwoord aan sy doel. Dit geld ook die industriële werk en die vervoerdepartement.

Gedurende die afgelope jaar het die verskillende departemente £920 19s. 2d. aan winste afgewerp.

11. *Werk van die Dames*.—Die aandeel wat die dames in die Nyasa-sendingwerk neem, bly groot:

Die Meidjies-tehuise onder toesig van die matrones bly kweekskole vir die latere lewe; die onderwyseresse doen hul werk met ywer en die susters wat mediese werk doen, oes seën.

B. SALISBURY.

1. *Algemeen*.—Die werk onder die Nyasa-volk wat in Suid-Rhodesië, in die meeste gevalle tydelik, woonagtig is, is andermaal gedurende die afgelope vier jaar onafgebroke voortgesit deur die onvermoeide broeder Eerw. T. C. B. Vlok. Dis by ons dikwels 'n ernstige vraag gewees hoedat dit moontlik is vir één persoon om werksaamhede oor so 'n uitgestrekte arbeidsveld so te behartig soos Eerw. Vlok dit gedaan het. Nogtans toon die vrugte op sy werk wat één toegegewe arbeider kan verrig. Die broeder sukkel in die laaste tyd met sy gesondheid.

2. *Statistiek*.—Die werk te Salisbury en Suid-Rhodesië in algemeen het 23 jaar gelede 'n aanvang geneem, maar nog nooit was daar so 'n toename in die ledetal as gedurende die afgelope jaar nie. Nie minder as 849 sertifikate van lidmaatskap is ingedien en 356 nuwe lidmate aangeneem — 'n groot-totaal van 1,205! Bowendien is nog 46 kinders deur die doop ingelyf. Min gemeentes kan op so 'n vermeerdering aanspraak maak. Natuurlik trek daar altyd 'n stroom weer terug na Nyasaland. Vanjaar het 321 met daar-die doel hul sertifikate van lidmaatskap opgeëis. Die gemeente self het gedurende die laaste jaar £686 15s. 8d. of 11s. 5d. per lid byeengebring. Hierdie bedrag is die hoogste wat nog ooit deur hulle bereik is.

3. *Nuwe Kerkgebou*.—Die naturelle-gemeente van Salisbury streef reeds lank om 'n nuwe kerk te bou. Hul strewe is nou werklikheid geword en op 27 Oktober 1935 is die nuwe Godshuis ingewy. Met dié plegtigheid was daar ruim 600 Nyasalanders binne die gebou, en daar was groot belangstelling van die kant van die blankes. Die naturelle het self £347 gevind, en is tans met erns besig om geld wat opgeneem is af te betaal.

4. *Noodsaaklikheid van Werk*.—Die trek van die Nyasalanders suidwaarts is verbasdend. Volgens 'n sekure beraming word die getal lede van hierdie volk in Suid-Rhodesië gestel op nie minder as 106,000 nie. Wat 'n arbeidsveld! U Kommissie het lank reeds die behoefte gevoel aan 'n tweede arbeider, maar het in die laaste jare moes uitstel weens hangende onderhandelinge met die Sendingkommissie van die O.V.S. en die gevolglike onsekerheid van die werk.

5. *Oorgawe aan Oranje-Vrystaat*.—Op 19 April 1936 is 'n aansienlike deel van die werksaamhede onder die Nyasa-volk in Suid-Rhodesië met Bulawayo as middelpunt formeel, in die teenwoordigheid van ons Voorsitter, Ds. A. J. van Wyk, oorhandig aan die Sendingkommissie van die Kerk van die Oranje-Vrystaat. Die Vrystaatse Kommissie het lank hier toe aangedring en sien vooruit na die tyd wanneer al die werksaamhede aan hul oorgegee sal word. Eerw. M. D. O. Groenewald staan nou aan die hoof van sake betreffende die Vrystaatse deel. Dit was vir Eerw. Vlok geen gemaklike taak om 'n deel van sy geliefkoosde werk vaarwel te sê nie. Wat nou nog onder sy beheer val sal nog al sy tyd in beslag neem.

VIII. DIE SOEDAN-SENDING.

1. *Veranderde Toestande*.—Met dankbaarheid kan gewag gemaak word van veranderinge ten goede in

die Soedan. Met die skynbaar harde aarde wat jare lange arbeid weerstaan het, is dit nou anders gesteld, en harte is ontvankelik vir die Woord van God. Die enkelde eerstelinge, wat so lank geneem het om in te samel, word nou opgevolg deur groter getalle totdat uit een van die jongste berigte wat ingekom het blyk dat tydens 'n geestelike konferensie wat onlangs te Mkar, die hoofstadie, gehou is, 114 siele vir die eerste maal die Heer in die openbaar bely het. Hierdie konferensie was bygewoon deur sowat 470 mense, waaronder 300 besoekers van elders.

2. *Bywoning van Godsdienstige Byeenkomste*.—Interessant is dit om 'n opsomming te maak van die opgawes deur die verskillende stasies in verband met die bywoning deur die naturelle van godsdiensoefeninge deur die broeders-sendelinge gehou. Onderstaande syfers sal u 'n begrip daarvan verskaf. Dit toon aan die gemiddelde opkomste by die dienste Sondagoggende sowel as in die week, want op die merendeel van ons stasies word elke oggend diens gehou:

	<i>Weeksdae.</i>	<i>Sondae.</i>
Mkar	113 239
Kunav	175 330
Turan	150 230
Zaki Biam	72 110
Sevav	70 114
Makurdi	— 44
Shangev	96 93
 Totaal	676 1,160
		—

Dit beteken dat alleen op hierdie hoofstasies daar elke more gemiddeld 676 siele na die Evangelie luister en elke Sondagmore 1,160.

3. *Buiteposse en Bybelskooltjies*.—Dit spreek vanself dat die seën wat op die Sending in die Soedan rus, in die eerste plek naas God, te wyte is aan ons getroue Sendelinge en Sendingsusters; in die laaste tyd egter word hierdie Gideons-bende versterk deur naturelle-werkers, wat op buiteposse en Bybelskooltjies arbei. In die Soedan is die reël neergelê dat die Christene uit die volk die koste moet dra van die Buitepos en van die Bybelskool, en dis verbasdend om te sien hoe ywerig hier te werk gegaan word. Die Buitepos ken ons uit ons ouer Sendingvelde. Ook die Bybelskool is meer of min die skooltjie vir godsdienstige onderrig van ander velde, maar die vorm wat dit aangeneem het in hierdie Sendingveld is eie aan die Soedan. Gewoonlik word dit begin deur 'n Christen wat in een of ander stasieskool goed leer lees en skryf het en begerig is om sy medestamgenote te help en hulle Gods Woord te bring. Die leier kap in die oggend sy lande en in die namiddag tree hy op as onderwyser. Sowat twee jaar gelede is die eerste Bybelskooltjie in die Soedan gestig; verlede jaar was dit 50 met 'n bywoning van gemiddeld 1,000 kinders.

4. *Wat die Arbeiders in die Veld van die teenswoordige toestand dink*.—Die broeders en susters is so oortuig van die seën van die Heer wat op hierdie werk rus en die noodsaaklikheid dat dit met onvermoeide krag sal voortgesit word, dat hulle 'n paar

jaar gelede verlof gevra het om 'n nuwe stasie— „Shangev”—te stig met die belofte dat hulle vir die eerste jare die koste sou dek. Met die stasie is dan ook 'n begin gemaak, en soos hierbo aangeteken luisster daar daagliks 96 na die Evangelieboodskap. By 'n Raadskommissievergadering verlede jaar is die volgende genoutleer:—

„Die Raadskommissie is oortuig dat die tyd ryp is vir 'n snelle uitbreiding van ons werk in Tiewieland. Die volk is aan ontwaak; by vele is daar vandag 'n verlange na die Evangelieboodskap en 'n begeerde om te kan lees. Vele het alreeds die geloof en sedes van hul voorouers verloor en daarby neem bandelooseheid toe. Dronkenskap is aan die orde van die dag; daar word selfs marke gestig feitlik net vir die verkoop van bier. Ook dring die Roomse orals in. Die Kommissie voel die absolute behoefté om in die volgende vyf jaar Tiewieland volkome te beset. Hiervoor is nodig minstens 10 reisende Evangeliste, 100 Buiteposte en nog oneindig meer Bybelskooltjies.”

5. *Besluit van die Algemene Sendingkommissie insake die Toekoms van die Werk.*—Twee jaar gelede het die Algemene Sendingkommissie sy Sendingsekretaris na die Soedan afgevaardig om van naby kennis te maak met die werk, en verder om ook ondersoek in te stel in hoeverre dit moontlik was om die arbeidsveld of ook 'n gedeelte daarvan aan 'n bevriende genootskap oor te maak. Aanleiding tot hierdie opdrag was die gevoelens deur menigeen of persoonlik of in vergaderinge geuit daarop aandringende dat die werk in die Soedan aan andere moes aangegee word. In sy ondersoek het die Sekretaris lede van die personeel afsonderlik genader en ook die saak onder bespreking gebring in die Raad. Verder het hy stasies van bevriende genootskappe besoek en met verteenwoordigers onderhoude gehad. Die Raad het na bespreking te kenne gegee dat hulle ongaarne die werk in ander hande sou sien oorgaan; hulle het aan die hand gegee dat die Soedan-Sending as 'n geloofsending sou behartig word, en voorts die name van twee genootskappe genoem aan wie die werk sou kan aangebied word as dit vir die Kommissie onmoontlik sou word om langer daarmee voort te gaan. Weens finansiële moeilikhede is die een genootskap wat deur sy leier genader is nie in staat om die onderneming te aanvaar nie, en om meer as een rede is dit nie wenslik geag om die ander te nader. U Kommissie het by geleentheid van sy vergadering van November 1934, dan ook besluit om van die saak af te sien en is toe die volgende besluit met eenparige stemme geneem:

„Die A.S.K. erken gelowig Gods kennelike leiding in die keuse van die Soedan as 'n arbeidsveld vir die N.G. Kerk; neem dankbaar kennis van die seën wat daar veral in die laaste tyd op die werk rus, en van die bemoedigende tekens van vooruitgang en groei wat daar tans te bespeur is; en besluit om die werk aldaar blynoedig in Gods Naam voort te sit.”

6. *Mediese Werk.*—Naas die direkte verkondiging van die Evangelie neem mediese werk 'n besonder plek in in die Soedan, en word siele langs hierdie weg na die Here gelei. Die Hospitaal te Mkar, met geld gebou wat deur die Regering geskenk is, is doeltref-

fend en voorsien in 'n groot behoefté. Verder is Kunav die vernaamste deel van die „Isabella Hofmeyr-Hospitaal” gebou tot nagedagtenis van wyle Mev. Ds. J. H. Hofmeyr van Somerset-Oos, wat deur haar toedoen bywyse van „Pennies” 'n aansienlike bedrag vergader het om 'n Hospitaal te bou. 'n Muurplaat met die naam van die Hospitaal daarop, word nou by die ingang van die gebou vasgeheg en op die plaat is ook 'n „Pennie” ingegraveer. Op Mkar en Kunav veral, maar ook by al ons stasies, word mediese werk gedoen. Die volgende statistiek geld alleen vir Mkar en Kunav en wel vir die afgelope jaar:

Nuwe pasiënte	7,632
Getal behandel	64,419
Gemiddelde getal behandelinge elke dag	176
Insputtinge	24,711
Operasies	572
Fooie	£350 4s. 7d.

7. *Bybelvertaling.*—Die hele Nuwe Testament is nou in die taal van die volk oorgesit en word binne die bereik van die mense gebring. Ds. Malherbe was die hoofvertaler. Hy het troue hulp o.a. ontvang van Eerw. J. G. Botha, Eerw. J. F. Orffer en Akiga, die eerste Evangelis. Ds. Malherbe, wat die land vergoed verlaat het, is deur u Kommissie gevra om tydelik terug te keer met die oog op verder vertaalwerk, en hou hom o.a. besig met vertalings van dele van die Ou Testament.

8. *Koste.*—Verblydend is dit om te sê dat die koste in verband met hierdie Sending in die laaste tyd verminder het deur direkte stoomboot-verbinding. Die reis kos nou sowat 'n derde van die prys van vroeër. Verder moet ons aanteken dat deur die Raad gestreef word om soveel moontlik koste plaaslik te vind. Dank kom die Regering toe vir ruime bydrae vir mediese werk. Die inboorling word geleer om die werk te ondersteun.

9. *Aftree Eerw. J. G. Botha.*—Hierdie verslag was reeds opgetrek toe Eerw. J. G. Botha, een van die baanbrekers van die Soedan-sending, weens swak gesondheid besluit het om op pensioen af te tree. Met innige leid moes u Kommissie sy bedanking aanvaar, en neem tans die geleentheid waar om te getuig van die groot werk deur die broeder en sy eggenote in hierdie aangeleë sendingveld gedoen. Met hulle is ons egter verblyd dat die saakkorrels van Gods Woord deur hulle en andere nie tevergeefs gesaai is nie, maar dat die lande tekens van 'n geseënde oes openbaar.

IX. AANBEVELINGE EN BESKRYWINGSPUNTE.

1. Die HoogEerw. Vergadering spreek sy waardering uit oor die dienste van broeders en sisters wat hul tyd en kragte aan die Sending gewy het en sedert die laaste Sinodale Sitting oorlede is. (Algemeen, parr. 1, 2, 3.)

2. Die Sinode dra dit aan die Algemene Sendingkommissie op om in naam van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika by die pasgestigte Christenraad aan te sluit, mits die voorgestelde konstitusie sy goedkeuring wegdra. (Algemeen, par. 7.)

3. Die dank van die HoogEerw. Vergadering word uitgespreek teenoor alle arbeiders en arbiedsters in binne- en buiteland, en aan alle bidders, gewers en medearbeiders(sters) tuis, wat dit vir die Kerk moontlik gemaak het om die Sendingsaak gedurende die afgelope vier jaar te behartig. (Algemeen, par. 8.)

4. Die HoogEerw. Vergadering spreek sy dankbaarheid uit oor die vermeerdering in die sistematiese bydraes van die Kerk en spoor voorts alle gemeentes en hul lede aan om deur die ondersteuning van eie sendelinge, buiteposte, aandele en andersins die inkomste van die Sending te bestendig. (Finansieel, par. 1 (d).)

5. Die Sinode neem kennis van die toenemende selfondersteuning van Sendinggemeentes in die binne-, sowel as in die buiteland en moedig hulle aan om op hierdie pad voort te gaan. (Finansieel I.4.)

6. Die HoogEerw. Vergadering heg sy goedkeuring aan die voorgenome besluit van die A.S.-Kommissie om 'n addisionele Organiserende Sendingsekretaris aan te stel. (Finansieel I.6.)

7. Die HoogEerw. Vergadering bepaal of, en onder watter voorwaardes verhoogde pensioene aan afdredende sendelinge toegestaan kan word. (Art. 289.)

8. Aan die einde van Art. 288 word die volgende gevoeg: „Na dertigjarige Evangeliebediening word dit aan aandeelhouers in die fonds, wat in diens van die Buitelandse Sending is, toegestaan om na verkregen verlof van die Algemene Sendingkommissie uit diens te tree; en pensioen sal daarna aan hulle toegeken word vanaf hul vyf-en-sestigste jaar, mits hul jaarlikse premies opbetaal word totdat hulle daardie ouerdom bereik het, en mits intussen niemand anders die voordeel van die betrokke aandele trek nie.”

9. Die gebruik van die Sendingkantore in die Sinodale Geboue word aan die Algemene Sendingkommissie gratis toegeken.

10. Die HoogEerw. Vergadering keur die voorneme van die Alg. Sendingkommissie goed om bydraes in te samel vir een of ander werksaamheid of saak ter nagedagtenis van wyle Ds. A. C. Murray, en heg sy steun daaraan.

11. Artikel 219 word vervang deur:

„Die koste van lede van Ringsendingkommissies word as volg gereël:

(1) Wanneer hulle gemeentes besoek volgens opdrag in Art. 218 word dit gevind uit die kollekties by daardie geleentheid ingesamel, tensy die Kerkraad self dit dek.

(2) Wanneer hulle werk verrig in verband met spesiale sendingwerksaamhede van sodanige Ring, uit die fondse van daardie werksaamhede.

(3) Wanneer hulle in opdrag van die Ring ander werk verrig, in terms van Artikels 77 en 105 (e).”

12. Teneinde die weg te open vir „Het Zuid-Afrikaanse Gesticht“ om by die Sendingkerk aan te sluit, word aan die Direksie daarvan vergunning geskenk om in Art. 250 (1) van die Wette en Bepalings die plek van 'n „Moedergemeente“ in te neem. (Binneland, par. 4.)

13. Die Sinode word gevra om in een van sy eerste sittings 'n Kommissie aan te stel, wat sy aandag sal wy aan die opleiding van Sendelinge om staande die vergadering te rapporteer. (Binneland, par 8 (a).)

14. Die HoogEerw. Sinode stel vas 'n jaarlike Sinodale Kollekte vir die Stofberg-Gedenkskool (Binneland, par. 8 (b).)

15. Aan die einde van Art. 239 (10 (g)) word die volgende gevoeg: „En voorts nadat hy tot voldoening van die Kommissie skriftelike bewys deur bevoegde persone gelewer het van goeie gedrag en karakter en getrouheid aan die Wette en Belange van die Kerk.“ (Binneland, par. 8 (c).)

16. Die besluit deur die HoogEerw. Sinode op 5 November 1915 geneem insake die Grondwet van die Sendingkerk en wel in soverre dit die slotparagraaf van die Rapport van die Regskommissie geld en wat die oog het op „Werksaamhede en Zendinggemeentes die óf in geen óf in onbepaalde verband met die Zendingkerk staan“ (Acta Synodi XXXIII, pag. 50 en 51) word herroep; en so nie, word die Sinode vriendelik gevra om Artt. 240 en 241 in die lig van daardie besluit te verklaar. (Binneland, par. 9.)

17. Die volgende nuwe artikel word deur die vergaring op die geleë plek in die „Wette en Bepalings“ gevoeg:

„In gevalle van die stigting van nuwe gemeentes deur die georganiseerde Sendingkerk buite die gebied van sy bestaande werksaamhede, sal die vasstelling van grensskeidings geskied in oorelog met die Algemene Sendingkommissie.“ (Binneland par. 9.)

18. Die Sinode word gevra om voorsiening te maak in die grondwet van die Sendingkerk vir die opheffing van een of ander sendinggemeente waar die omstandighede dit vereis. (Binneland par. 9.)

19. Die volgende woorde word by wyse van verduideliking aan die einde van Art. 251 gevoeg: „Sodanige onroerende eiendom sal egter nie sonder die toestemming van die Binnelandse Sendingkommissie of ander persone deur die Moederkerk as trustees goedgekeur, beswaar, verhuur, verkoop of vervreemd word nie.“ (Binneland par. 9.)

20. Die HoogEerw. Vergadering verduidelik Art. 234.

21. Art. 237 word uit die Wette en Bepalinge wegelaat.

22. In plaas van die woorde „Die Sendingkerk“ aan die hoof van die vierde hoofstuk (sewende afdeeling) van die Wette en Bepalings (bls. 95), word gestel: „Grondwet van die Sendingkerk.“

23. Art. 232 word gewysig met die oog op ooreinstemming met Art. 165.

24. Die Sinode spreek sy dank uit teenoor Dr. W. H. Murray, die Hoof van die Sending in Nyasaland, wat met begin 1937 aftree, vir sy jarelange dienste aan die Kerk op gebied van die Sending. (Nyasa, par. 1.)

25. Na aanleiding van die Rapport van die M.S. Bond dring die Sinode aan tot die betere organisasie van alle manslidmate met die oog op die Sending.

26. Die HoogEerw. Vergadering word vriendelik versoeke om 'n hele dag van sy sitting as 'n spesiale Sendingdag af te sonder, afgesien van die gewone besprekinge na aanleiding van Rapporte en Beskrywingspunte.

Met verskuldigde hoogagting,

A. J. van WYK (Voorsitter).
C. H. STULTING.
D. G. MALAN.
D. C. DE VILLIERS.

P. W. A. DE KLERK.
P. A. M. BRINK.
J. S. MURRAY.
A. F. LOUW.
J. S. THERON.
M. M. DU TOIT.
J. M. HOFMEYR.
G. W. A. DE VILLIERS.
P. K. HOFFMAN.
G. L. VAN HEERDE.

(Lede van die Algemene Sendingkommissie.)

RAPPORT

Van die Vrouesendingbond aan die HoogEerw. Sinode van die Ned. Ger. Kerk in die Kaapprovincie, Suid-Afrika.

HoogEerw. Heer,

Andermaal is dit die voorreg van die Hoofbestuur van die V.S.B. in die Kaapprovincie om die volgende verslag van hulle werksaamhede gedurende die afgelope vier jaar van Julie 1932 tot Julie 1936 voor u HoogEerw. vergadering te lê:—

I. STATISTIEK.

Met dankbaarheid kan die Hoofbestuur melding maak van bemoedigende samewerking en geseënde vooruitgang.

Die volgende opgaaf getuig daarvan:—

Takke.	Ledetal.	Inkomste (insluitende M.S.A. en K.K.).
1932-'33	201	£18,608 8 6
1933-'34	199	19,107 11 5
1934-'35	206	19,951 18 1
1935-'36	207	21,100 16 7

In elke gemeente van die verskillende Ringe bestaan daar 'n tak, met uitsondering van die Ring van Upington, waar uit 8 gemeentes slegs 2 takke bestaan.

II. ORGANISASIE.

Na die laaste Sinode 1932 het op ons Hoofbestuur Ds. A. J. van Wyk die plek ingeneem van Ds. A. F. Louw, sodat Di. G. L. van Heerde en A. J. van Wyk die Kerk nou op ons Hoofbestuur verteenwoordig.

Ook moes ons op ons jongste Algemene Vergadering gehou by Noorder-Paarl, November 1934, afskeid neem van ons geliefde en takvolle Presidente, Mev. Ds. Bosman en ons bekwame en toegewyde Sekretaresse, Mev. Dr. Haarhoff, na vele jare van ywerige en toegewyde diens.

Die vergadering het gevoel waar hulle belangstelling in die V.S.B. nog so vurig is, moet hulle as ereledie op die Hoofbestuur aanbly. Tot vreugde van die vergadering het hulle daarmee ingestem.

Met grote teleurstelling moes die vergadering ook verneem van die bedanking van ons ywerige en bekwame honoré Organiserende Sekretaresse, Mev. Ds. Lou Hofmeyr, wat op so takvolle en uiters bekwame wyse die werk 15 jaar lank gedoen het. Weens die swakke gesondheid van haar eggenoot was dit haar onmoontlik om met die werk voort te gaan. Haar plek is nog nie opgevul nie. Die takke mis haar vriendelike raad en hulp. Waar daar soveel vroue organisasies in die veld is eis die tyd dat daar weer 'n aanstelling van 'n Organiserende Sekretaresse moet gemaak word. Die Hoofbestuur, volgens sy konstitusie, sal dan ook eersdaags handel sodra die regte persoon gevind word.

Gelukkig het die V.S.B. Hoofbestuur haar nie verloor nie, en is sy tot vreugde van die afgevaardigdes tot Presidente van die vereniging in Mev. Ds. Bosman haar plek gekies en dien sy die Hoofbestuur en V.S.B. in 'n nog ruimer mate met haar vele talente aan haar deur haar geliefde Meester toevertrou. In tederheid gaan ons harte uit tot haar en haar eggenoot. Mag die Heer op Sy tyd en wyse die vele gebede wat gedurig vir hulle opgaan verhoor.

Mev. Ds. D. S. B. Joubert is gekies as opvolgster van Mev. Ds. Haarhoff om die groot en belangrik werk van Sekretaresse op haar te neem.

Met die grootste noukeurigheid en bekwaamheid word die fondse van die vereniging, wat so getrou deur al die takke opgestuur word, deur ons tesouriere, Mej. H. van Heerde, bestier. Sy is 'n gawe van God aan die vereniging. Sy gee gereeld verslag van die inkomste en uitgawes aan die Hoofbestuur en erken die ontvangste maandeliks in *Die Kerkbode*. Ook word haar boeke jaarliks behoorlik geouditeer.

Mev. Ds. Retief van De Doorns moes ook weens die swakke gesondheid van haar dogter haar bedanking as Hoofbestuurslid indien. Die Vergadering het dit met leedwese verneem. Die paar jaar wat sy op die Bestuur gedien het, het sy vurig belanggestel in die werkzaamhede. Ons weet ons kan op haar voorbidding reken.

By die Algemene Vergadering in November 1934 is ook twee nuwe lede, t.w. Mev. Ds. C. J. Pauw en Mev. Ds. J. G. Olivier, gekies in die plek van die twee lede wat afgetree het. Met groot belangstelling en getrouwheid is hulle nou besig in die werk.

Die vergaderinge van ons Bestuur is gereeld elke drie maande gehou en gewoonlik getrou deur die lede bygewoon. Verkorte notule van elke kwartaal se vergadering het in *Die Koningsbode* verskyn. Wanneer dit nodig was, is buitengewone kommissievergaderinge gehou.

Die Finansiële Kommissie uit die Bestuur doen baie deeglike en noodsaklike werk. Ook is weens die uitbreiding van die werkzaamhede by Friedenheim dit noodsaklik geag 'n Subkommissie uit die Bestuur aan te stel om elke kwartaal bymekaar te kom om sake in belang van die inrigting te bespreek.

Die bevindings van hierdie twee Subkommissies bespoedig die werk in die volle Bestuursvergadering, daar die aanbevelings gewoonlik van so 'n aard is dat dit die goedkeuring van die Hoofbestuur wegdra.

Die werkzaamhede van die V.S.B. brei so vinnig uit dat daar in die toekoms heel waarskynlik nog ander Subkommissies in die lewe sal geroep word.

Algemene Vergadering.—In November 1934 is ons 34ste Algemene Vergadering by Noorder-Paarl gehou, waar 168 afgevaardigdes van alle dele van die Kaap-provincie vergader het. Die onderwerp van die Konferensie was „Vrede op Aarde,” die Kersgroet. Dit het die siel van die Kongres geraak en die leuse „Hy is onse Vrede” wat op die muur gepryk het, het bygedra om die hele atmosfeer te deursuur. Daarom sal hierdie Algemene Vergadering nog lank in die herinnering van die afgevaardigdes maar ook van die hele beweging voortleef.

Sirkel-konferensies.—In 1933 is daar weens ekonomiese druk slegs twee Sirkel-konferensies, nl. by Dordrecht en Williston gehou. In 1935 is die volgende 11 Sirkel-konferensies gehou: Rondebosch, Montagu, Uitenhage, De Aar, Queenstown, Kokstad, Vanrhynsdorp, Kuruman, Bredasdorp, Malmesbury en Prins Albert. Die onderwerp „Getuies vir Christus” was besonder prakties behandel en het geseënde vrugte afgewerp. Die Heer het waarlik heerlike dinge gedoen by die konferensies. Die Hoofbestuurslede wat by die verskillende konferensies die Hoofbestuur verteenwoordig het, se gesigte het van vreugde gestraal by die verslaggee van die konferensies aan die einde van die jaar by die laaste kwartaal se vergadering van die Hoofbestuur. Treffend was dit om van die lid wat by die Sirkel-konferensie op Kokstad teenwoordig was te verneem van 'n geskenk van £2 16s. 6d. deur die naturelle-vroue aan haar oorhandig as 'n bewys van waardering vir wat die wit vroue vir die naturelle-vroue doen.

Die Hoofbestuur is slegs verantwoordelik vir die onderwerp en verteenwoordiging by die byeenkomste

van 'n Hoofbestuurslid en werksters, verder reël die toegewyde en bekwareme Sirkel-presidencies die konferensies. Die feit dat 11 gemeentes in een jaar so bereidwillig die Sirkel-konferensies ontvang het, toon aan watter plek die verenigings in die Kerk inneem.

In 1934 het die Hoofbestuur die Sirkel-presidencies gevra om nog 'n jaar te dien. Die meeste was gevra om dit te doen. Dit was hoog op prys gestel deur die Hoofbestuur. In 1936 is nuwe Sirkel-presidencies deur die Hoofbestuur aangestel. Hulle bly nog altyd die onmisbare skakel tussen die Hoofbestuur en die takke en bewys dus baie groot dienste. Daar word tens georganiseer vir 'n Algemene Vergadering wat gehou sal word tydens die Sinode. Die Hoofbestuur verlang om van hierdie groot geleentheid die allerbeste gebruik te maak vir die uitbreiding van die Koninkryk van die Meester.

III. WERKSAAMHEDEN

(a) *Werksters in die Stede.*—Ons is baie dankbaar om te kan meld dat ons werk onder die verwaarloosde deel van ons volk uitgebred en nie verminder het nie. Omdat die Kerk die waarde van die V.S.B.-werksters onder die verarmdes van ons volk besef, het die Hoofbestuur die opleiding volgens die eise van die tyd nou breër en meer doeltreffend gemaak.

In ons laaste rapport is melding gemaak van ons twee ervare werksters in die Kinderhawe, Johannesburg. Deur die aftree op pensioen van Mej. Kloppers bly slegs Mej. Joey Malan oor—die enigste wat nog deur ons in Transvaal ondersteun word.

Soos reeds in ons vorige verslag gemeld is, is met die oorgang van die werk in Suid-Rhodesië na die Vrystaatse Kerk, ook 'n end aan ons werkzaamhede daar gekom, en is die laaste paaiement vir werksters aan die einde van 1934 aan die Vrystaat betaal.

Ons tel nou 23 werksters onder ons verarmde blankes met die volgende werkkringe: Kaapstad (Woodstock en Souterrivier), Kimberley, Sydneys-on-Vaal, Port Elizabeth, Knysna, Queenstown, Olifantsrivier, Upington, Montagu, Johannesburg en Dordrecht.

(b) 1. *Binnelandse Sendingwerk.*—Hierdie deel van die werk gaan met besonder rasse skrede vooruit. Dit is die vrug op die arbeid van die vroue baie jare lank.

Die Bybelse Leesboekie, wat nou reeds in vier tale (Afrikaans, Sesoto, Zoeloe, Kosa) verskyn, vind besonder byval onder die gekleurdes sowel as die natuurlike. Die voorraad leesboekies in Afrikaans is uitverkoop en moet weer herdruk word. 'n Kommissie uit die Hoofbestuur met byvoeging van Eerw. Breedt is aangestel om na te gaan of daar enige veranderinge of verbeteringe kan aangebring word.

In die V.S.B. takverslae word gedurig melding gemaak van die vriendelike bereidwilligheid van die V.S.B.- en M.S.A.-leden in verband met bidure en Sondagskole vir die gekleurdes op die boereplase en ook in die dorpe. Ook hulle maak van die leesboekie gebruik.

Die oprigting van die Christelike Sustersvereniginge deur die V.S.B. in die Sendinggemeentes wat nou 36 takke tel met 'n ledetal van 1,800 en inkomste van £673, is nog steeds die middel om belangstelling op te

wek in die Heer se werk, en die lede van die Vereniging doen lofwaardige oopoffering in verband met die vereniging. Die Presidente van die V.S.B. dien op die Hoofbestuur van die Christelike Sustersvereniging en is die skakel tussen die twee vereniginge.

Die Christelike Sustersvereniging gee ook besonder onderteuning aan die Inrigting vir die Opleiding van Kleurlingwerksters in Harringtonstraat. Op 3 Maart het die Inrigting sy 5de verjaardag gevier. By 'n publieke vergadering gehou 29 April, by welke geleentheid die Gravin van Clarendon die vernaamste spreker was, het sy tot groot lof van Mej. McGregor gepraat en haar waardering teenoor die V.S.B. uitgespreek vir die werk wat in die Inrigting gedoen word. Mej. McGregor meld in haar rapport dat reeds 17 kleurling-meisies deur die Inrigting gegaan het gedurende die vyf jaar en doen 'n geseënde werk in verskillende Sendinggemeentes. Die aanvraag vir werksters is nou groter dan die Inrigting aan kan voorsien.

Binnekort sal 'n begin gemaak word deur die Stadsraad van Kaapstad met die aanbou van 'n nuwe gebou omdat die teenswoordige gebou ondeelmatig is. Die V.S.B. Hoofbestuur sal die gebou dan van die Stadsraad huur teen dieselfde huur as die teenswoordige gebou. Vir die volgende jaar is weer £100 deur die Stadsraad vir die Inrigting toegeken — 'n bewys dat die werk waardeer word. Die Proviniale Raad dra ook jaarliks £75 by. Die Bestuur het gevind dat die werksters ook 'n verdere kursus as vroedvrou moet deurloop, omdat dit so 'n noodsakklike vereiste in hulle werk is. Die Bestuur van die V.S.B. is veel dank verskuldig aan die Bestuur van St. Monica's Hospitaal wat goedgunstig toegestaan het dat die opleiding daar mag plaasvind.

Ongelukkig moet die Bestuur in Augustus afskeid neem van die getroue en ywerige prinsipale, Mej. Lily McGregor, wat met soveel liefde en oopoffering die werk daar begin en voortgeset het. Haar dienste is baie hoog gewaardeer geword deur die Bestuur. Waarsy nou die huweliksbootjie sal binne stap volg ons allerbeste wense haar vir die toekoms. Applikasies word gevra vir 'n nuwe prinsipale.

Een van ons V.S.B.-werksters is besig met werk onder gekleurdes in die gemeente van Eerw. Breedt op Wellington, een by Eerw. Van der Merwe op Wynberg en een onder die Korannas op Kakamas.

2. Ons het nog 'n deel in die werk onder die Mohammedane en ons is dankbaar om te kan meld dat die twee werksters wat onder toesig van Eerw. Liebenberg en die Kommissie vir Arbeid onder die Mohammedane hulle werk met seën voortsit.

3. Transkei.—Met die opening van die nuwe stasie Isimela in die Transkei in die begin van 1932 is twee van ons werksters daar aangestel. Die getal is vermeerder tot ses. By Rietvlei is twee werksters aangestel, insluitende Dr. Mary McGregor, wat aan die begin van aanstaande jaar sal gaan; ook by Elliot en Cedarville is elk een aangestel.

4. By die Stofberg-Gedenkskool het die V.S.B. nog een verteenwoordiger, wat daar 'n geseënde werk verrig. Die V.S.B. is dankbaar om in hierdie inrigting van ons Kerk 'n deel te kan hê. Mej. Burger help Eerw. Vlok by Salisbury.

(c) *Buitelandse Sendingwerk*.—Deur die V.S.B. word ondersteuning gegee aan dokters, verpleegsters, onderwyseresse en matrones in die verskillende Sendingvelde van ons Kerk. Ons werksters doen 'n belangrike en geseënde werk in die Meidjies-Tehuise, ook met die opleiding van evangeliste en onderwyser-vroue. Die werk in die Meidjies-Tehuise het verbasend uitgebrei, sodat die matrones al meer en meer 'n vername plek in die Sendingveld inneem. Een van hulle — Mej. Raats — is as 'n inspekteuse aangestel. Elke jaar word 'n verslag van ons werksters aan die Sendingrade asook aan die Hoofbestuur voorgelê. In Nyasaland tel die werksters 25, Mashonaland 25, Mochudi 3, Soedan 9. Dit maak 'n totaal van Binnewe Buitelandse werksters van 91.

(d) *Friedenheim*.—Oor Friedenheim het die Heer Sy hand ten goede uitgestrek. Waar ons inrigting in die afgelope jare moeilike ondervindinge deurgemaak het, is ons bly om te kan meld dat die inrigting nou in 'n bloeiende toestand verkeer.

Weens die siekte van ons bekware Prinsipale, Mej. Van Deemter, het Mej. Maeder as Prinsipale ageer van begin van 1932 tot April 1933. Haar gewilligheid om die Hoofbestuur te help was baie hoog waardeer. Daar was die vrees dat Mej. Van Deemter nie weer sou kon terugkom nie. Maar haar gesondheid het verbeter en met dankbaarheid kon die Bestuur haar die tweede kwartaal van 1933 weer by Friedenheim verwelkom. Sy het weer die teuels in hande geneem en sover moontlik alles weer as voorheen georganiseer. Enige maande later is die uitbreiding van die mediese afdeling tot stand gekom, en deur die samewerking van die prinsipale en studente sonder skuld ingewy. Mej. Van Deemter haar gesondheid het ongelukkig weer ingegee en moes sy aan die einde van 1934, na 27 jaar van getroue arbeid, die inrigting vergoed waarwel sê. Aan haar is by haar aftree 'n adres met 'n beurs oorhandig. Ook ontvang sy pensioen.

In haar plek is aangestel Mej. E. Ferreira, B.A. Sy kon die werk nie dadelik aanvaar nie, en weer was Mej. Maeder gewillig om ses maande te help. In Julie 1935 is Mej. Ferreira by Friedenheim verwelkom, en ons dank die Heer dat Hy haar aan die inrigting gegee het. Sy doen besonder goeie en geseënde werk.

Die afdeling vir *Huishoudkunde*, wat in Friedenheim gestig is om te voorsien in die behoefté aan gesertifiseerde matrones vir die Sendingveld, het besonder goeie resultate onder leiding van Mej. Harnack gelewer. Ongelukkig is sy aan die einde van 1934 vertrek om 'n ander betrekking te aanvaar. Aangesien daar aan die begin van 1935 geen studente was wat as matrones wou opgelei word nie, is daar geen nuwe aanstelling gedoen nie.

Hierdie jaar is daar weer 'n drietal wat graag as matrones opgelei wil word. Hugenote-Universiteitskollege, wat in die verlede soveel vir die V.S.B. gedoen het deur samewerking en ondersteuning, was weer gewillig ons tegemoet te kom, sover moontlik. Dus loop ons studente wat as matrones opgelei wil word hierdie jaar daar klas.

Die Bestuur besef egter die behoefté aan 'n eie Instruktrise in Huishoudkunde by Friedenheim en hoop binnekort die geskikte persoon vir hierdie vakature te vind. Nou kom ons tot ons nuutste ontwikkel-

ling in Friedenheim, nl. die opleiding van *Kerklik Maatskaplike Werksters*. Sedert 1931 het die twee Kerklike Kommissies—die Armesorg- en Opvoedings-kommissie—die Hoofbestuur genader in verband met hierdie saak. Dit het veel gebed, bespreking en oordening geëis. Wat die saak aanbeveel het is die oortuiging by die Hoofbestuur dat die tyd 'n breër opleiding eis vir ons werksters onder ons eie arme, en ook die begeerte van die kommissies om 'n Christelike fondament te verseker.

Die Bestuur het besluit 'n proefneming van twee jaar te doen en om Mej. A. Hofmeyr aan te stel vir die werk. Die proefneming het geëindig in Desember 1935. Met groot dankbaarheid kan die Bestuur getuig dat dit 'n sukses was. Ook die twee kommissies was uiterst tevrede met die werk gelewer.

Die Bestuur, in oorleg met die twee kommissies, het besluit dat die werk moet voortgaan. Aan die einde van 1935 is vier Kerklik Maatskaplike Werksters klaar gekom en doen 'n geseënde werk by Oos-Londen, Montagu en Dordrecht. By hierdie uitbreiding moet geensins verstaan word dat dit 'n nuwe klas werkster is nie, maar wel 'n beter toegeruste werkster om onder die sinkende deel van ons volk te arbei. Die Bestuur is innig dankbaar vir samewerking en finansiële steun van die twee kommissies. Die Bestuur oorweeg die verlenging van die kursus by Friedenheim van 'n tweearige in 'n driejarige.

Ook is daar by die Bestuur die gedagte om 'n Vereenvoudigde Bybelstudie-kursus by Friedenheim in te voer vir die dames wat as Sondagskool-onderwyseresse of as ander geestelike werksters in die gemeente, graag so 'n kort kursus in Bybelstudie wil deurloop. Sodra die Hoofbestuur sy weg daartoe oop sien sal 'n begin daarvan gemaak word.

Volgens besluit van die Sinode in 1932 dat die theologiese vakke deur een of meer leraars van ons Kerk gedoseer moet word, is 'n ooreenkoms met die Kuratorium van die Sending-Instituut getref, en doseer die dosente nou die theologiese vakke by Friedenheim. Die Bestuur is hartlik dankbaar vir die samewerking van die dosente en die bevredigende uitwerking. Geen finansiële steun is egter van die Sinode gegee vir die uitvoer van hierdie opdrag.

IV. LITERATUUR.

(a) *Boodskappe vir Moeders en Dogters*.—Die getal intekenaars op ons bladje tel nou 6,000 en by die end van verlede jaar was die balans £32.

Mev. Ds. Pauw (Kirkwood), wat na Mev. Schoeman vir enige jare die redaksie van die blaadjie op haar geneem het, en met soveel geseënde vrug voortgeset het, kon weens haar gesondheid nie meer langer dit vol hou nie, en is dit oorgegaan in die bekwame hande van Mev. Ds. van Wyk (Franschhoek), wat dit met groot ywer en seën doen.

Baie lezers getuig van die groot waarde wat die blaadjie vir hulle besit. Ook wil die Bestuur met dankbaarheid erken die belangrike deel van ons agente, Mej. Anna Pauw, Wellington, in die uitgee van hierdie blaadjie.

(b) *Kolom in „Die Koningsbode”*.—Elke kwartaal verskyn die verkorte notule van die Hoofbestuurs-

vergadering en ook jaarliks die opsomming van die Sirkel-verslae hierin. Sirkel-konferensi- en Algemene Vergadering-verslae verskyn ook daaronder. Die Presidente plaas ook nuus van werksters en takke onder „Van my Briewetafel” daarin. Die Hoofbestuur verlang egter na meer plaasruimte in *Die Koningsbode* en vertrou dat dit toegestaan sal word.

(c) Die Hoofbestuur is ook besig met die optrek van 'n Handleidingboekie oor die huislike lewe, reinheid, ens., vir gekleurde moeders, en hoop dit binnekort klaar te hê om uit te gee. Die behoefte aan sulke literatuur vir die gekleurdes is groot en die Bestuur hoop in die toekoms meer in dié rigting te doen.

Mede Sending-Arbeidsters.—Die M.S.A. is waarlik van onskatbare waarde vir die V.S.B. en verseker ook die toekoms van hierdie beweging. Daar is verblydende vooruitgang by die jong dogters. Hulle ywer en geesdrif is te bewonder. Hulle getal gedurende die afgelope vier jaar is ruim vermeerder, asook hulle inkomste, wat die mooi som van £8,445 18s. 6d. vir die vier jaar tel. Voorwaar veel om voor dankbaar te wees.

Hulle ondersteun twee Sending-dokters, Drs. Pauline en Jeanette Murray, in Nyasaland. Ook Verpleegster Bezuindenhou, en het ook besluit om Dr. Mary McGregor in die Transkei vir hulle rekening te neem. Ook dra hulle by vir Friedenheim, die Inrigting vir die Opleiding van Gekleurde Werksters en ander sake. Hulle gewilligheid om te help met bidure, Sondagskole, ens., onder gekleurdes, is prysenswaardig. Mag die Heer die Vereniging nog baie ryklik seën en hulle gebruik om by te dra dat Jong Suid-Afrika sy aandeel sal neem om die Christelike verstandhouding te bewaar tussen blank en nie-blank asook in die Evangeliseer van Afrika.

Die Kinderkrans.—Die Kinderkrans-werk bly nog soos altyd, 'n belangrike afdeling van die Vroue-Sendingbond. Volgens die laaste verslag tel hulle 312 takke, met 'n ledetal van ongeveer 10,000, en inkomste van £7,886 10s. 9d. vir die afgelope vier jaar. Die Bestuur verbly hulle oor die bemoedigende vooruitgang van die vereniging.

In sy verslag maak die Superintendent van die K.K. melding van die vooruitgang wat te bespeur is uit die verslae, dog ook soms van traagheid. Die Bestuur verbly hulle oor die samewerking van die Algemene Sondagskoolkommissie en die verteenwoordiging van twee lede van die Sondagskoolkommissie op die Hoofbestuur van die K.K. Dit is voorwaar 'n stap in die regte rigting. Die waarde van die kind en om hom te red word al meer en meer gevoel deur die Hoofbestuur van die V.S.B., en waar ons so van die vooruitgang verneem is die bede dat die geestelike ontwikkeling gelyke tred mag hou.

Toe Hoër Diens opgeroep.—In 1935 is na baie jare van toegewyde arbeid tot hoër diens opgeroep Mev. Ds. A. A. Louw van Morgenster, Mashonaland. Ons het byna nie woorde om uitdrukking te gee aan ons waardering van haar wonderlike lewe nie. Die Heer het baie talente aan haar toevertrou en Hy het haar genade gegee om die talente aan Hom te oorhandig om in Sy salige diens gebruik te word. Haar lewe was 'n bron van inspirasie vir dié wat haar geken-

en saam met haar gewerk het. Sy is vroeg Huis-toe geroep, maar haar werke volg haar.

Ons betreur ook die heengaan van Mev. Prof. de Vos, wat vroeër sekretaresse van die Hoofbestuur was, en tot aan die einde van haar lewe 'n ywerige belangstelling in die werk getoon het.

Ook moet ons melding maak van die betreурde heengaan van Mev. Ds. J. Retief (Mkoma), wat hoe-wel nie self 'n V.S.B.-werkster tog so oneindig veel vir ons werksters in Nyasaland beteken het; en van Ds. A. C. Murray, wat jare lank as verteenwoordiger van die Kerk en as Sendingsekretaris op die Hoof-bestuur gedien het. Sy toegewyheid, sy belangstelling in die werk van die V.S.B., en sy wyse raad aan die Bestuur sal nog altyd bly voortleef in die harte van die Bestuurslede wat die voorreg gehad het om saam met hom op die Bestuur te dien. Die Ewigheid sal die vrug van hierdie toegewyde lewes openbaar.

Vroue-wêreldbiddag. — Sedert 1932 is die uitnodiging vir die Vroue-wêreldbiddag van die Bestuur uitgegaan. Vele getuig dat die dag van groot betekenis vir hulle is. Dit word nou byna in elke gemeente waargeneem. Selfs in die Sendinggemeentes en uit die Sendingveld kom berigte van seën. Die groot vrug van die Biddag is egter die samewerking

met ander Protestantse Kerkgenootskappe in ons land, wat so noodsaklik is in ons dae.

Die Hoofbestuur is dankbaar vir die verteenwoor-diging van die Kerk op die Bestuur en waardeer die samewerking met die Algemene Sendingkommissie besonder hoog.

U HoogEerw. Vergadering Gods leiding toebiddende, het ons die eer ons te noem,

U dienswillige,

M. HOFMEYR (Pres.).
M. MCGREGOR (Vise-Pres.).
M. JOUBERT (Sek.).
S. RABIE.
R. BOTHA.
M. VAN WYK.
E. PAUW.
J. OLIVIER.
H. VAN HEERDE (Tes.).
G. L. VAN HEERDE.
A. J. VAN WYK.

(Lede deur die Sinode benoem.)

15 Julie 1936.

VERSLAG Van die Manne-Sendingbond.

Aan die H.Eerw. Sinode van die N.G. Kerk, sitting houdende te Kaapstad.

HoogEerwaarde en Eerwaarde Here,

Met dankbaarheid aan die Koning van die Kerk kan ons weer getuig van kennelike seën aan die Beweging geskenk sedert die laaste Sitting van die H.Eerw. Sinode. Vir die geleenthed om gedurende die tyd seën onder andere te kan versprei, dank ons ook die Heer.

In die vroegste jare van sy bestaan het die Bond snel toegeneem, maar daarna is daar ongelukkig nie die groei gewees waarna daar uitgesien was nie. En tog het die bestaande takke met hul toegewyde lede in verskillende rigtings uitstekende werk gedoen.

Op die oomblik tel die Takke 44 en die lede omtrent 3,000. In een gemeente word al die manslidmate as lede van die Manne-Sendingbond beskou, en as sodanig opgeroep om deel te neem aan die groot werk van die Koning.

Die werk van die Bond is om as hulpmiddel te dien vir die bevordering van die uitbreiding van Christus Ryk op aarde. Dit versprei Sendinginformasie, wakker Sendingbelangstelling aan, kweek Sendingvoorbidding aan, moedig Sendingarbeid aan, en versterk Sendingfinansies. In die begin het hy deur sy Hoof-bestuur die ingesamelde gelde self geadministreer maar later het hy besluit om die uitdeling van die fondse oor te laat aan die plaaslike Kerkraad of aan die Algemene Sendingkommissie. Alhoewel die getal lede betreklik gering is in vergelyking met die getal

manslidmate van onse gemeentes, tog het die Manne-Sendingbond gedurende die laaste vier jaar 'n bedrag van oor £10,000 help insamel vir die saak van die Heer.

Verskillende Takke egter voel dat om een of ander bepaalde werker of werkkring te ondersteun, besonder bydra om die belangstelling in daardie Tak lewendig te hou. So het vier Takke elk die verantwoordelikheid van die salaris van 'n Sendeling op hulle geneem. Elf Takke het hulle verantwoordelik gestel vir 'n deel (soms die helfte) van die salaris van 'n Sendeling. Twee Takke onderhou Evangeliste plaaslik. Deur agt Takke word Buiteposte onderhou, en ook staan omtrent 80 Buiteposte op rekening van afsonderlike lede.

Lank reeds egter was dit gevoel dat die Manne-Sendingbond hom vir een of ander spesiale werk behoort verantwoordelik te stel. Daarom is daar by die laaste Kongres besluit om as ideaal voor te hou die algehele onderhouding van die hele mediese afdeling van die Sending. By die Takke word aanbeveel dat as hulle verder vaste geldelike verantwoordelikheid in die Buitelandse Sending wil onderneem, hulle dit liefs in die rigting van die ondersteuning van die mediese afdeling moet doen.

Kongresse is gereeld gehou. In 1933 was te Oudts-hoorn die Kwarteeu-fees van die bestaan van die Manne-Sendingbond gevier. Uiters interessant was die geskiedenis van die stigting van die Bond op 'n kongres te Wellington in 1908. Na kragtige toesprake deur Dr. Andrew Murray, Ds. G. F. Marais, Prof. J. I. Marais, Eerw. J. C. Pauw, Di. D. E. Botha, P.

G. J. Meiring, J. du Plessis en A. F. Louw, het die Kongres besluit om 'n Manne-Sendingbond te stig. Die eerste Hoofbestuur het bestaan uit Di. G. F. Marais (Voorsitter), P. G. J. Meiring, J. du Plessis, en die broeders J. J. de Villiers (Worcester), G. J. Euvrard (Riebeek-Kasteel), J. C. Pauw (Stellenbosch) en P. J. Cillie (Wellington), Sekretaris.

In 1935 het die een-en-twintigste Kongres van die Bond weer te Wellington vergader. Dit was die derde maal dat die Kongres daar gehou was—1908, 1911 en 1935.

Met groeiende belangstelling let die Bond op die huidige ontwikkelinge op Sendinggebied, en sal graag sien dat onse Hollandse Kerke meer dan ooit op hierdie tydstip bymekaar sal staan. Sal dit nie moontlik wees om 'n Sendingkonferensie vir die Gefedereerde Kerke, of moontlik vir al die Afrikaans-sprekende Kerke te belê nie, om gesamentlik die groot saak van die Koning prominent en geesdriftig voor ons volk te bring en hartliker samewerking te bevorder?

En daar hoop ons om in die nie te verre toekoms te beleef 'n Algemene Suid-Afrikaanse Sendingkonferensie vir al die Protestantse Kerke en Sendinge van ons land, wat op uitnodiging of onder leiding van onse Gefedereerde Kerke sal vergader, om die hele Sendingssaak in Suid-Afrika te bespreek, en 'n verenigde front teen die hedendaagse anti-christelike en anti-protestantse invloede te vertoon.

Bewus van die geseënde vrugte wat die teenwoordigheid van 'n Tak van die Manne-Sendingbond in 'n gemeente voortbring, verlang die Hoofbestuur dat dit 'n veel ruimer plek in ons Kerk in die toekoms sal inneem. Ewe as die vrou-lidmate van 'n gemeente onder die Vroue-Sendingbond tot diens opgeroep word, meen ons dat dit wenslik is dat die sluimerende kragte en moontlikhede wat in die manslidmate vergborge lê, vir die groot saak van die Koning ook behoort

georganiseer en ingespan te word. Die organisasie, werkgeleenheid en inspirasie wat die Manne-Sendingbond meebring kan met uitstekende gevole toegepas word, en die samekomste, werksaamhede, gebedsoefening en kongresse vorm 'n kragtige hulp in 'n gemeente.

Sal daar nie 'n stem van aanbeveling van die H.Eerw. Sinode kan uitgaan om hierdie kosbare hulpmiddel vir die Sending in die gemeentes aan te moedig nie?

Die saak is dit werd. Sendingwerk bly die grootste werk van die Kerk.

Die laaste Algemene Verslag oor die Jaarrapporte van die Takte het as volg gesluit:—

„Wat nou van die toekoms?

Die mense is daar wat bearbei moet word—die erfdeel van die Heer.

Die mense is daar wat dit moet en kan doen.

Die mense is daar wat meer en ernstiger kan bid.

Die geld is daar wat gegee kan word.

Die Heer is daar wat gebed verhoor.

Waar lê die swak skakel in die ketting dan?"

Dat onse Geseënde Saligmaker-Verlosser van die mensdom, ons as Kerk mag vervul met nuwe Sendingliefde sodat Sy saak met die toegewydheid, self-opoffering, ywer en entoesiasme wat dit verdien, kan voortgesit word, is die bede van

U mededienaars in Sy groot werk,
Die Hoofbestuur,

D. G. MALAN, Voorsitter.
J. S. THERON.
J. G. OLIVIER.
C. J. V. D. MERWE.
C. P. V. D. MERWE.
J. M. M. BASSON.
J. S. MURRAY, Sekretaris.

VERSLAG Van die Saakgelastigde van die H.E. Sinode, 1932.

Die ondergetekende het die eer die volgende verslag van Inkomste en Uitgawe op die Kerkkantoor gedurende die afgelope vier jare en van die staat van die fondse op 30 Junie 1936 aan die HoogEerw. Sinode voor te lê.

Die totale bedrag van die fondse (met inbegrip van uitstaande skuldbewyse aan die Predikante-Pensioenen en Predikante-Weduwees-fondse) is gestyg van £553,440 tot £597,838 — 'n vermeerdering van £64,398.

KORTE STAAT VAN DIE FONDSE OP 30 JUNIE 1936.

<i>Fonds.</i>	<i>Batige Saldo.</i>		<i>Fonds.</i>	<i>Nadelige Saldo.</i>
1. Hulpbehoewende Gemeentes .. .	£382 14 3		1. Binnelandse Sending .. .	£1,096 4 0
2. Sending-Instituut .. .	462 19 1		2. Buitelandse Sending .. .	5,875 17 7
3. Sinodale Opvoeding .. .	694 3 0		3. Arbeidskolonie .. .	110,718 11 7
4. Sending Onder Israel .. .	905 16 2			
5. Algemene Armsorg .. .	985 9 2			
6. Dorkas-Armehuis .. .	1,044 17 11			
				£117,690 13 2

STAAT VAN DIE FONDSE VIR DIE VIER JARE 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

1. ALGEMENE ARMESORG.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	2,219 5 6	2,437 7 5	1,609 5 2	809 12 3
Kollektes en Bydrae	988 19 3	1,532 11 5	1,932 5 4	1,568 19 7
Bydrae vir Noodlydendes	1,882 12 9	3,181 13 0	62 15 5	115 15 0
" vir Argentinië	105 5 9	—	—	—
" vir Delwerye, ens.	31 12 6	—	2 1 1	55 0 0
Rente	357 0 0	326 0 0	284 10 0	285 12 0
Restitusies	600 12 1	339 8 8	95 14 10	442 12 8
Diverse	38 6 0	10 4 10	62 2 9	7 10 10
Bydrae vir A. Evangeliefonds	—	—	—	1,935 12 4
	£6,223 13 10	7,827 5 4	4,048 14 7	5,220 14 8

UITGawe.

Administrasie	1,105 14 5	1,170 8 9	1,193 13 1	1,180 1 10
Toelae, Noodlydendes	839 10 9	2,733 10 8	142 17 10	183 19 0
" Argentinië	250 2 6	303 3 3	252 5 0	376 2 11
" Delwerye	302 19 9	79 5 0	—	90 13 6
" Weeshuise, Skole	216 16 0	101 0 0	100 18 1	—
" Gemeentes	1,058 13 0	1,149 11 9	1,411 8 4	1,366 6 1
Kongresse	—	50 0 0	109 10 0	163 19 9
Diverse	—	13 10 9	16 0 0	12 0 5
Predikante-Pensioenfonds	12 10 0	12 10 0	12 10 0	12 10 0
Na Trustfonds	—	605 0 0	—	—
Toel. uit Evang. Fonds	—	—	—	849 12 0
Batige Saldo, 30 Junie	2,437 7 5	1,609 5 2	809 12 3	985 9 2
	£6,223 13 10	7,827 5 4	4,048 14 7	5,220 14 8

2. ARBEIDSKOLONIE.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Kollektes en Bydrae	5 2 8	3.17 11	1 1 4	3 5 9
Per Superintendent	10,000 0 0	12,000 0 0	13,000 0 0	17,500 0 0
Per Winkelbestuurder	292 16 7	3 15 0	—	—
Nadelige Saldo, 30 Junie	130,789 6 6	128,302 8 11	122,099 0 1	110,718 11 7
	£141,087 5 9	140,310 1 10	135,100 1 5	128,221 17 4

UITGawe.

Nadelige Saldo, 1 Julie	129,654 19 7	130,789 6 6	128,302 8 11	122,099 0 1
Administrasie en Kom. Verg.	110 4 9	138 1 6	125 17 6	125 18 3
Op Lening Terugbetaal	2,808 8 10	2,808 8 10	—	—
Rente	7,874 10 8	6,574 5 0	6,402 14 0	5,982 14 0
Winkelgoedere	289 1 11	—	3 15 0	3 15 0
Superintendent	350 0 0	—	—	—
Motor en Adres	—	—	265 6 0	10 10 0
	£141,087 5 9	140,310 1 10	135,100 1 5	128,221 17 4

3. BINNELANDSE SENDING.

INKOMSTE.

	1932-33.	1933-34.	1934-35.	1935-36.
	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Kollektes	1,407 14 8	1,271 8 6	1,331 11 11	1,349 18 9
Bydraes	1,749 8 4	3,992 8 11	2,475 14 6	3,105 3 10
Bydrae vir Moham. Send.	63 6 10	126 0 3	399 16 6	691 15 11
Bydrae vir Transkei-Sending	421 14 6	999 16 5	769 19 11	749 15 2
Bydrae vir Pensioenfonds	25 0 0	21 0 0	25 0 0	17 0 0
Legate en Rente	580 14 10	848 12 10	872 8 11	1,067 17 9
Diverse	—	3 17 6	17 10 0	—
Huurgelde	63 0 0	63 10 0	—	25 0 0
Nadelige Saldo, 30 Junie	2,582 7 7	1,475 1 11	1,439 17 6	1,096 4 0
	£6,893 6 9	8,801 16 4	7,331 19 3	8,102 15 5

UITGawe.

Nadelige Saldo 1 Julie	261 15 6	2,582 7 7	1,475 1 11	1,439 17 6
Administrasie	361 19 2	416 4 1	402 16 11	463 18 8
Spes. bydrae uitbetaal	30 15 0	106 2 0	29 17 6	17 1 6
Geboue	97 10 0	97 0 0	67 10 0	101 8 2
Pensioene en Premies	710 4 2	756 10 8	759 5 9	834 2 6
Mohammedaanse Sending	488 15 6	497 3 0	513 0 0	483 0 0
Transkei-Sending	2,317 3 4	1,118 5 4	1,143 7 6	1,916 11 11
Toelae aan Sendelinge	2,399 3 4	2,867 17 7	2,600 15 4	2,585 9 4
Rente	172 7 6	257 5 10	259 15 4	218 15 10
Diverse	52 13 3	103 3 0	80 9 0	42 10 0
	£6,893 6 9	8,801 16 4	7,331 19 3	8,102 5 5

4. BUITELANDSE SENDING.

INKOMSTE.

	1932-33.	1933-34.	1934-35.	1935-36.
	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Bydrae Algemene Kas	9,339 11 8	12,363 7 8	5,160 9 7	5,880 17 7
Buiteposte	6,820 1 11	7,506 11 6	7,461 10 9	9,184 12 1
" Salarisse	7,245 12 8	8,870 10 9	7,464 0 2	7,545 5 8
Vroue-Sendingbond	6,209 19 8	6,803 9 5	6,224 19 6	7,295 5 2
Legate en Rente	1,206 10 10	1,525 5 2	3,599 11 7	3,791 0 7
Restitusies	141 17 7	116 17 6	66 8 3	25 0 0
Geboue, Hospitale en Med.	238 17 2	186 14 8	716 2 1	734 6 5
Boeke verkoop	49 16 8	38 10 0	97 13 5	75 3 11
Die Koningsbode	225 5 0	400 5 0	225 0 0	495 0 0
Bydrae vir Kwatu	65 8 0	36 0 6	44 19 3	25 13 9
Toelae vir Rhodesië	—	531 14 10	—	105 0 0
Nadelige Saldo 30 Junie	3,231 7 1	113 3 9	2,363 17 0	5,875 17 7
	£34,774 8 3	38,492 10 9	33,424 11 7	41,033 2 9

UITGAWE.

	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Nadelige Saldo 1 Julie	1,651 12 8	3,231 7 1	113 3 9	2,363 17 0
Administrasie	1,410 19 2	1,816 13 6	1,783 7 5	2,074 14 7
Salaris, Sendelinge en Evang.	12,397 19 4	8,919 17 5	8,164 16 3	9,164 7 2
" V.S.B.	4,144 1 11	3,339 17 0	2,620 17 6	3,127 1 1
Stasie-uitgawe, Mashonaland	4,403 9 2	7,178 13 3	3,576 5 11	6,806 15 8
" Nyasaland	6,362 18 9	9,893 12 7	13,188 14 1	11,974 1 9
" Soedan	744 4 6	1,479 16 3	1,380 0 8	1,142 17 7
Reiskoste	1,194 0 6	911 15 8	795 13 5	1,145 17 9
Pensioene en premies	471 8 6	351 19 0	393 14 4	283 1 7
Hospitale, Weeshuise	338 11 4	137 4 4	178 14 2	232 2 8
Boek en Drukwerk	270 18 8	22 11 8	101 19 10	208 9 6
Predikante-Pensioenfonds	225 16 8	225 16 8	225 16 8	225 16 8
Rente	424 0 0	383 3 4	345 9 4	738 0 6
Die Koningsbode	250 2 6	213 5 0	212 0 0	153 6 8
Kwatu	237 11 3	205 0 7	183 5 9	166 5 9
Stofberg-Gedenkskool	150 0 0	150 0 0	125 0 0	150 0 0
Diverse	96 13 4	31 17 5	35 12 6	76 6 10
Na Trustfonds	—	—	—	1,000 0 0
	£34,774 8 3	38,492 10 9	33,424 11 7	41,033 2 9

5. DOOFSTOMME- EN BLINDE-INSTITUUT.

INKOMSTE.

	1932-33.	1933-34.	1934-35.	1935-36.
	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Kollektes en Bydrae	£944 3 5	1,061 12 9	1,316 16 0	1,248 13 2

UITGAWE.

Administrasie	10 10 0	12 10 0	10 0 0	10 0 0
Aan Doofstomme- en Blinde-Instituut	933 13 5	1,049 2 9	1,306 16 0	1,238 13 2
	£944 3 5	1,061 12 9	1,316 16 0	1,248 13 2

6. DORKAS-ARMEHUIS.

INKOMSTE.

	1932-33.	1933-34.	1934-35.	1935-36.
	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	809 8 0	787 1 7	536 15 10	697 14 6
Kollektes en Bydrae	46 5 9	17 4 5	19 3 4	23 19 6
Rente	317 8 0	257 6 0	251 0 0	253 0 0
Huurgelde	347 13 4	498 0 0	525 10 0	510 0 0
Legate	874 12 8	25 0 0	265 0 0	40 0 0
Ontvangste, Dorkas I	228 16 6	230 8 0	218 16 3	208 17 6
" Dorkas II	273 14 1	287 19 0	288 4 3	264 10 7
" Diakones	3,154 4 4	3,454 18 9	3,768 3 7	4,509 17 6
	£6,052 2 8	5,557 17 9	5,872 13 3	6,507 19 7

UITGAWE.

	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.
Admin. Assur. Belasting	207	1	7	214	2	1	221	5	8	171	13	10
Pensioene, Bonusse, ens.	128	15	0	133	15	0	134	0	0	116	16	0
Huishouding, Dorkas I	432	11	1	451	0	0	524	11	10	437	9	5
" Dorkas II	488	1	3	503	11	4	545	14	6	509	4	10
" Diakones	3,767	12	9	3,602	19	6	3,698	9	5	3,965	5	7
Reparasies	240	19	5	115	14	0	50	17	4	262	12	0
Batige Saldo, 30 Junie	787	1	7	536	15	10	697	14	6	1,044	17	11
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		
	£6,052	2	8	5,557	17	9	5,872	13	3	6,507	19	7
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		

7. HOSPITAALBEARBEIDING.

INKOMSTE.

	1932-33.	1933-34.	1934-35.	1935-36.								
	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.
Batige Saldo, 1 Julie	2,709	1	11	2,594	11	9	2,521	1	9	2,441	0	2
Kollektes en Bydrae	56	14	3	31	5	1	51	8	5	69	10	3
Rente	78	19	11	76	0	0	49	0	0	95	12	0
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		
	£2,844	16	1	2,701	16	10	2,621	10	2	2,606	2	5
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		

UITGAWE.

Salaris en Administrasie	237	14	4	168	5	1	168	0	0	168	0	0
Pred. Pensioenfonds	12	10	0	12	10	0	12	10	0	12	10	0
Batige Saldo, 30 Junie	2,594	11	9	2,521	1	9	2,441	0	2	2,425	12	5
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		
	£2,844	16	1	2,701	16	10	2,621	10	2	2,606	2	5
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		

8. HUGENOTE-GEDENKTEKEN.

INKOMSTE.

	1932-33.	1933-34.	1934-35.									
	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.			
Heffinge	2,260	12	3	2,338	16	11	2,440	19	8			
Uit Sinodale Fonds	480	0	0	480	0	0	—					
Kantoorhuur	314	10	0	288	0	0	219	0	0			
Nadelige Saldo, 30 Junie	3,640	9	1	835	10	10	—					
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		
	£6,695	11	4	3,942	7	9	2,659	19	8			
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		

UITGAWE.

Nadelige Saldo, 1 Julie	6,169	2	0	3,640	9	1	835	10	10			
Assuransie, Belasting, ens.	185	8	7	188	3	2	154	5	5			
Reparasies	57	0	9	7	15	6	6	11	6			
Rente	284	0	0	106	0	0	—					
Na Sinodale Kas	—			—			1,663	11	11			
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		
	£6,695	11	4	3,942	7	9	2,659	19	8			
	<hr/>			<hr/>			<hr/>			<hr/>		

9. HULPBEOEWENDE GEMEENTES.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	690 12 1	687 5 2	654 1 0	487 10 2
Kollektes en Bydrae	786 2 7	1,240 0 10	887 10 8	922 9 3
Spesiale Bydrae	55 0 0	4 10 0	178 9 11	120 19 8
Heffinge	6 11 0	13 0 0	14 0 0	—
Rente	591 15 0	475 0 0	470 0 0	504 16 4
	<hr/> £2,130 0 8	<hr/> 2,419 16 0	<hr/> 2,204 1 7	<hr/> 2,035 15 5

UITGAWE.

Toelae aan Gemeentes	1,347 15 6	1,721 5 0	1,497 10 0	1,491 10 0
Spesiale bydrae	55 0 0	4 10 0	178 9 11	120 19 8
Administrasie	40 0 0	40 0 0	40 11 6	40 11 6
Batige Saldo, 30 Junie	687 5 2	654 1 0	487 10 2	382 14 3
	<hr/> £2,130 0 8	<hr/> 2,419 16 0	<hr/> 2,204 1 7	<hr/> 2,035 15 5

10. HULPBEOEWENDE JONGELINGE.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	2,122 3 9	2,179 3 3	2,142 18 3	2,185 18 3
Restitusies	57 11 6	13 10 0	15 0 0	—
Rente	64 8 0	65 5 0	43 0 0	87 0 0
	<hr/> £2,344 3 3	<hr/> 2,257 18 3	<hr/> 2,200 18 3	<hr/> 2,272 18 3

UITGAWE.

Administrasie	15 0 0	15 0 0	15 0 0	15 0 0
Toelae aan Studente	50 0 0	100 0 0	—	43 0 0
Batige Saldo, 30 Junie	2,179 3 3	2,142 18 3	2,185 18 3	2,214 18 3
	<hr/> £2,344 3 3	<hr/> 2,257 18 3	<hr/> 2,200 18 3	<hr/> 2,272 18 3

11. ISRAEL-SENDING.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	924 17 3	705 5 1	550 17 5	410 1 10
Kollektes en Bydrae	440 15 10	514 8 4	513 3 5	588 17 8
Legaat	—	—	—	450 5 8
Rente	22 18 0	17 10 0	8 0 0	11 0 0
	<hr/> £1,388 11 1	<hr/> 1,237 3 5	<hr/> 1,072 0 10	<hr/> 1,460 5 2

UITGawe.

	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Administrasie	63 6 0	66 6 0	41 19 0	24 9 0
Salarisse	620 0 0	620 0 0	620 0 0	530 0 0
Batige Saldo, 30 Junie	705 5 1	550 17 5	410 1 10	905 16 2
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£1,388 11 1	1,237 3 5	1,072 0 10	1,460 5 2
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

12. KAPITAALREKENING.

Op Verbande belê deur Kerkkantoor	£276,875
Op Verbande belê deur S.A. Assosiasie	150,000
Geleen aan oortrokke fondse	117,690
Lopende rekening in die Bank	25,932
Uitstaande P.P.F. & P.W.F. Skuldbewyse .. .	27,341
	<hr/>
	£597,838
	<hr/>

13. PREDIKANTE-PENSIOEN.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	234,436 10 3	244,376 6 5	253,741 15 8	261,329 16 6
Inlegpenninge	1,109 14 5	2,219 5 10	1,457 8 3	1,601 6 11
Kontribusies	4,660 6 8	4,762 18 0	4,810 17 8	4,874 16 8
Rente	14,286 10 10	13,443 6 2	13,401 4 8	11,915 8 0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£254,493 2 2	264,801 16 5	273,411 6 3	279,721 8 1
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

UITGawe.

Administrasie	278 5 0	210 0 0	210 11 6	225 4 0
Pensioene	9,838 10 9	10,850 0 9	11,870 18 3	12,536 7 5
Batige Saldo, 30 Junie	244,376 6 5	253,741 15 8	261,329 16 6	266,959 16 8
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£254,493 2 2	264,801 16 5	273,411 6 3	279,721 8 1
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

14. PREDIKANTE-WEDUWEES.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	149,330 13 2	154,856 13 4	159,607 7 10	164,099 2 4
Inlegpenninge	505 8 0	829 2 0	618 1 1	153 1 2
Kontribusies	1,482 11 7	1,487 11 11	1,530 13 4	1,543 14 5
Rente	8,708 0 5	8,137 8 3	8,096 0 5	7,261 5 7
Heffinge K.P.	753 12 0	693 3 0	861 3 0	1,052 16 0
" O.V.S.	295 18 6	307 15 0	—	735 9 6
" Transvaal	819 10 6	347 4 3	438 18 10	544 18 4
" Natal	—	34 11 0	—	—
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£161,895 14 2	166,693 8 9	171,152 4 6	175,390 7 4
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

UITGawe.

	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Administrasie	223 0 0	161 2 6	160 0 0	161 14 0
Pensioene	6,816 0 10	6,924 18 5	6,893 2 2	7,104 17 10
Batige Saldo, 30 Junie	154,856 13 4	159,607 7 10	164,099 2 4	168,123 15 6
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£161,895 14 2	166,693 8 9	171,152 4 6	175,390 7 4
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

15. RENTEREKENING.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Per S.A. Assosiasie	7,810 10 0	7,277 19 7	7,354 2 1	6,240 4 7
Per Kerkkantoor	19,633 1 9	18,089 11 10	17,571 15 9	16,353 1 5
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£27,443 11 9	25,367 11 5	24,925 17 10	22,593 6 0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

UITGawe.

Belasting op vaste eiendom	7 7 7	6 17 1	6 17 7	6 5 8
Aan die verskillende fondse	27,436 4 2	25,360 14 4	24,919 0 3	22,587 0 4
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£27,443 11 9	25,367 11 5	24,925 17 10	22,593 6 0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

16. SENDING-INSTITUUT.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	1,108 3 10	1,012 19 5	1,007 17 1	645 14 6
Kollektes en Bydrae K.P.	611 19 5	845 6 5	712 3 2	755 10 1
" " O.V.S.	172 3 11	147 12 5	152 6 1	152 4 5
" " Transvaal	173 16 8	150 3 11	183 17 11	181 18 5
" " Natal	—	41 13 0	—	1 11 2
Rente	28 13 0	28 10 0	15 0 0	8 0 0
Rente, Bamfonds	805 7 5	722 0 2	767 12 4	704 1 11
Legaat en Spesiale Bydrae	—	50 0 0	36 1 4	175 0 0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£2,900 4 3	2,998 5 4	2,874 17 11	2,624 0 6
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

UITGawe.

Administrasie en Kurat. Verg.	86 14 0	96 14 8	62 18 8	64 11 9
Predikante-Pensioenfonds	30 0 0	30 0 0	30 0 0	30 0 0
Belastings	77 18 0	80 8 10	120 8 10	92 0 10
Eksamenskommissie	38 11 10	52 11 1	56 0 5	49 16 9
Salarisse	1,516 1 0	1,579 0 0	1,935 0 0	1,855 0 0
Vervoerkoste, Dosent	120 0 0	60 0 0	—	—
Reparasies	18 0 0	91 13 8	24 15 6	69 12 1
Batige Saldo, 30 Junie	1,012 19 5	1,007 17 1	645 14 6	462 19 1
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	£2,900 4 3	2,998 5 4	2,874 17 11	2,624 0 6
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

17. SINODAAL.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	2,581 0 4	—	1,458 18 3	5,459 5 1
Administrasie bydrae	1,156 16 10	1,198 7 10	1,192 18 10	1,172 9 10
Eksamelenleges	128 18 11	99 0 1	189 19 5	138 17 0
Heffinge	5,631 15 7	4,573 7 5	3,454 11 11	3,695 18 2
Die Kerkbode	934 6 8	933 6 8	933 6 8	933 6 8
Rente	40 4 2	33 14 0	170 0 3	270 0 0
Diverse	7 5 3	7 19 3	2 2 8	1 4 11
Kantoorhuur	—	—	79 10 0	308 0 0
Kerkwette verkoop	—	—	—	113 18 0
Uit Hugenote-Gedenkfonds	—	—	1,663 11 11	—
Nadelige Saldo, 30 Junie	1,234 16 8	—	—	—
	<hr/> £11,715 4 5	<hr/> 6,845 15 3	<hr/> 9,144 19 11	<hr/> 12,092 9 8

UITGAVE.

Nadelige Saldo, 1 Julie	—	1,234 16 8	—	—
Sinodale Vergadering	7,795 15 2	—	—	—
Sinodale Kommissie	—	405 6 2	355 4 6	—
Ringe en Ringskommissies	82 6 7	136 1 7	183 16 8	143 5 3
Ander Kommissies	190 18 3	131 19 8	203 12 8	141 14 4
Salarisse, Kerkkantoor	1,346 0 0	1,346 0 0	1,336 0 0	1,390 0 0
" Univ. Arbeider	750 0 0	750 0 0	750 0 0	427 10 0
" Argivaris	526 19 11	527 8 6	521 18 6	538 4 0
" Actuaris en Scriba	79 6 6	98 8 3	84 19 11	84 15 3
Predikante-Pensioenfonds	35 0 0	45 0 0	45 0 0	45 0 0
Ouditeurs	70 0 0	70 0 0	70 0 0	70 0 0
Hugenote-Gedenkteken	480 0 0	480 0 0	—	185 0 5
Posseëls, Tjeks, ens.	142 15 0	97 8 2	52 0 7	73 1 9
Diverse	46 0 3	21 8 0	33 2 0	64 16 1
Kerkwette	170 0 0	—	—	—
Afgevaardigde na Sinodes	—	43 0 0	—	—
Batige Saldo, 30 Junie	—	1,458 18 3	5,459 5 1	8,919 2 7
	<hr/> £11,715 4 5	<hr/> 6,845 15 3	<hr/> 9,144 19 11	<hr/> 12,092 9 8

18. SINODALE OPVOEDING.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	914 16 2	1,068 4 3	1,023 10 3	1,046 5 6
Heffinge	641 12 0	608 17 6	647 17 0	659 7 9
Rente	34 5 0	37 5 0	24 0 0	22 0 0
	<hr/> £1,590 13 2	<hr/> 1,714 6 9	<hr/> 1,695 7 3	<hr/> 1,727 13 3

UITGAVE.

Administrasie en Kom. Verg.	61 18 11	44 4 0	74 1 9	68 10 3
Godsdiensonderwys Dosente	60 0 0	65 0 0	50 0 0	60 0 0
Toelae aan leerlinge	400 10 0	581 12 6	525 0 0	605 0 0
V.S.B. Opleiding van Sosiale werksters	—	—	—	300 0 0
Batige Saldo, 30 Junie	1,068 4 3	1,023 10 3	1,046 5 6	694 3 0
	<hr/> £1,590 13 2	<hr/> 1,714 6 9	<hr/> 1,695 7 3	<hr/> 1,727 13 3

19. SPESIALE EVANGELIEPREDIKING.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	1,293 19 11	1,683 14 9	2,113 13 10	2,152 12 11
Kollektes en Bydrae	977 7 10	1,043 1 10	1,705 8 8	1,371 5 6
Rente	42 17 0	55 15 0	38 0 0	40 0 0
	<hr/> £2,314 4 9	<hr/> 2,782 11 7	<hr/> 3,857 2 6	<hr/> 3,563 18 5

UITGAWE.

Administrasie en Kom. Vergadering ..	20 10 0	46 18 0	50 6 3	112 1 7
Predikante-Pensioenfonds	10 0 0	12 10 0	620 10 0	25 0 0
Salarisse	600 0 0	600 0 0	979 3 4	928 4 6
Diverse	—	9 9 9	54 10 0	8 0 0
Batige Saldo, 30 Junie	1,683 14 9	2,113 13 10	2,152 12 11	2,490 12 4
	<hr/> £2,314 4 9	<hr/> 2,782 11 7	<hr/> 3,857 2 6	<hr/> 3,563 18 5

20. SPOORWEGSENDING.

INKOMSTE

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	1,539 16 4	1,204 10 9	1,165 8 9	1,123 15 6
Kollektes en Bydrae	403 5 8	460 14 4	452 2 5	473 19 5
Rente	40 8 0	35 10 0	22 0 0	22 0 0
	<hr/> £1,983 10 0	<hr/> 1,700 15 1	<hr/> 1,639 11 2	<hr/> 1,619 14 11

UITGAWE

Administrasie en Kom. Verg.	30 0 0	47 12 4	37 15 8	41 18 5
Salaris en Bonus	411 10 0	445 4 0	400 0 0	465 0 0
Toelae aan Gemeentes	235 0 0	—	38 0 0	10 0 0
Predikante-Pensioenfonds	10 0 0	10 0 0	10 0 0	10 0 0
Almanakke en Kolportasie	92 9 3	32 10 0	30 0 0	31 8 0
Batige Saldo, 30 Junie	1,204 10 9	1,165 8 9	1,123 15 6	1,061 8 6
	<hr/> £1,983 10 0	<hr/> 1,700 15 1	<hr/> 1,639 11 2	<hr/> 1,619 14 11

21. TEOLOGIESE SEMINARIE.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Batige Saldo, 1 Julie	50,679 14 3	50,663 3 7	51,345 13 2	51,604 16 2
Kollektes K.P.	647 11 3	612 16 0	672 18 8	672 19 7
“ O.V.S.	215 7 3	167 13 1	3 6 7	359 15 4
“ Transvaal	194 9 3	183 17 6	195 9 3	197 5 5
“ Natal	—	37 4 6	—	—
Legate en rente daarop	356 7 10	35 15 6	500 0 0	31 5 6
Klasgeldde	1,004 0 0	1,353 0 0	1,035 0 6	861 15 0
Huurgelde	—	103 10 0	234 7 6	42 0 0
Thomas-Louw-fonds	570 0 0	569 15 0	569 15 0	570 0 0
Rente op batige saldo's	2,773 0 0	2,483 15 0	2,274 0 0	2,006 0 0
	<hr/> £56,440 9 10	<hr/> 56,210 10 2	<hr/> 56,830 10 8	<hr/> 56,345 17 0

UITGAWE.

	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.	£	s.	d.
Administrasie en Kuratore-vergadering	152	6	5	187	1	0	260	7	3	157	6	9
Assuransie, Belasting, ens.	150	4	0	81	7	3	160	3	6	170	10	0
Biblioek	123	9	6	126	1	3	133	12	0	194	3	7
Predikante-Pensioenfonds	882	0	0	75	0	0	75	0	0	75	0	0
Toelae uit Thos.-Louw-fonds	285	0	0	284	0	0	586	0	0	570	0	0
Salarisse, Professore	3,610	0	0	3,610	0	0	3,595	0	0	2,840	0	0
Salaris, Opsigter	100	0	0	100	0	0	100	0	0	102	5	0
Pensioene	232	18	4	250	0	0	240	2	9	200	0	0
Reparasies	226	11	5	95	1	9	7	18	2	74	16	9
Diverse	14	16	7	56	5	9	67	10	10	52	6	7
Batige Saldo, 30 Junie	50,663	3	7	51,345	13	2	51,604	16	2	51,909	8	4
	£56,440	9	10	56,210	10	2	56,830	10	8	56,345	17	0

22. TRUSTFONDSE.

1. ALGEMENE ARMESORG.

Inkomste.	Uitgawe.
Batige Saldo, 1 Julie 1932	£6,210 0 0
Legate en Restitusies	605 0 0
Rente	1,152 2 0
	£7,967 2 0
	Na lopende rekening
	£1,152 0 0
	Batige Saldo, 30 Junie 1936
	6,815 0 0
	£7,967 2 0

2. BINNELANDSE SENDING.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£1,861 18 11	Na lopende rekening	£418 6 0
Annuiteitsdeposito's	881 13 0	Rente op Annuiteit	50 0 0
Rente	468 14 1	Batige Saldo, 30 Junie 1936	2,744 0 0
	£3,212 6 0					£3,212 6 0

3. BUITELANDSE SENDING.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£7,653 13 0	Na lopende rekening	£1,439 11 0
Legate	370 0 0					
Annuiteitsdeposito's	1,741 0 0					
Rente	1,439 18 0					
Petrus Joubert-Fonds	1,000 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	10,765 0 0
	£12,204 11 0					£12,204 11 0

4. G. D. CONRADIE (HULP. JONG.).

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£2,000 0 0	Toelae aan Studente	£260 0 0
Rente	340 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	2,080 0 0
	£2,340 0 0					£2,340 0 0

5. DE KORTE.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£1,050 0 0	Toelae aan Leerlinge	£194 10 0
Rente	170 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	1,025 10 0
	£1,220 0 0					£1,220 0 0

6. DE WET.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£2,819 0 0	Toelae aan Studente	£280 0 0
Rente	485 10 0	Administrasie	44 0 0
		Batige Saldo, 30 Junie 1936	2,980 10 0
	£3,304 10 0		£3,304 10 0

7. DE WET-OPVOEDING.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£2,385 0 0	Administrasie	£44 0 0
Rente	427 16 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	2,768 16 0
	£2,812 16 0		£2,812 16 0

8. DORKASHUIS.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£6,000 0 0	Na lopende rekening	£1,020 0 0
Rente	1,020 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	6,000 0 0
	£7,020 0 0		£7,020 0 0

9. HULPBEOEWENDE GEMEENTES.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£11,600 0 0	Na lopende rekening	£2,009 12 0
Heffinge	1,260 18 10		
Rente	2,009 12 0		
Legaat	705 7 6	Batige Saldo, 30 Junie 1936	13,566 6 4
	£15,575 18 4		£15,575 18 4

10. KRIGE-STUDIE.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£2,271 7 0	Toelae aan Studente	£344 10 0
Rente	396 4 0		
Restitusies	160 8 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	2,483 9 0
	£2,827 19 0		£2,827 19 0

11. I. A. MALHERBE.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£1,000 0 0	Na Buitelandse Sendingfonds	£170 0 0
Rente	170 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	1,000 0 0
	£1,170 0 0		£1,170 0 0

12. SENDING-INSTITUUT.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£2,100 0 0	Toelae aan Studente	£357 0 0
Rente	357 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	2,100 0 0
	£2,457 0 0		£2,457 0 0

13. VAN DER POEL.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£3,400 0 0	Toelae aan Studente	£442 0 0
Rente	580 0 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	3,538 0 0
	<hr/>		<hr/>
	£3,980 0 0		£3,980 0 0
	<hr/>		<hr/>

14. VROUW-SENDINGBOND.

Batige Saldo, 1 Julie 1932	£3,450 0 0	Aan V.S.B.	£708 15 0
Belegging	600 0 0		
Rente	708 15 0	Batige Saldo, 30 Junie 1936	4,050 0 0
	<hr/>		<hr/>
	£4,758 15 0		£4,758 15 0
	<hr/>		<hr/>

23. SAAKGELASTIGDE-REKENING.

Uitbetaal gedurende die vier jaar, aan:

Afrikaanse Bybelvertaling	£729 11 6
B. en B. Bybelgenootskap	4,535 17 4
Christelike Studente-Vereniging	217 18 9
Hospitale	119 18 1
Melaatse	400 15 2
Magdalena-Huis	208 5 0
Stofberg-Gedenkskool	88 0 10
Weeshuise, K.P.	1,071 17 11
„ O.V.S.	1,345 10 3
„ Transvaal	748 13 6
Diverse	1,172 18 9
	<hr/>
	£10,639 7 1
	<hr/>

ARBEIDSKOLONIE (2).

Die skuld van hierdie fonds by die Kerkkantoor het in 1932-33 vermeerder met £1,134, dog in die laaste drie jaar is dit weer verminder met £20,070.

BINNELANDSE SENDING (3).

Die vermeerdering in die nadelige saldo van hierdie fonds van £261 in 1932 tot £1,096 in Junie 1936 is seker toe te skrywe aan die verbasende uitbreiding van die werkzaamhede van die Binnelandse Sending-kommissie, veral in die Transkei, die uitgawe in verband waarmee in die laaste vier jaar die som van £6,495 beloop.

BUITELANDSE SENDING (4).

Dat die nadelige saldo van hierdie fonds met £4,224 vermeerder is, is gewis grotendeels te wyte aan die heersende depressie. Tot dankbaarheid egter stem die feit dat die inkomste vir die vier jaar die enorme som van £137,138 bedra.

DORKASHUIS (6).

Dit skyn asof daar tog nou 'n wending gekom het in die finansiële toestand van die Diakones-Hospitaal. Die jaar 1933 het gesluit met 'n tekort van £734, 1934 met 'n tekort van £210, 1935 met 'n tekort van slegs £3 10s. Verblydend is dit te mag rapporteer dat 1936 sluit met 'n batige saldo van £433.

HUGENOTE-GEDENKTEKEN (8).

Die skuld op hierdie gebou is nou uitgewis en die fonds in 1935 afgesluit. Alle inkomste (kantoorhuur) en uitgawe vir instandhouding van die gebou, belastings, ens., kom nou op rekening van die Sinodale-fonds.

HULPBHEHOEWENDE GEMEENTES (9).

Hierdie saak verdien gewis betere ondersteuning daar die getal van hulpbehoewende gemeentes steeds toeneem. In 1932 het 19 gemeentes ondersteuning uit die fonds geniet. Vandaag staan daar 28 op die lys.

HULPBEHOEWENDE JONGELINGE (10).

Nadat die Sinode in 1932 (Acta xxvi; 183) verskeie bedrae afgeskrywe het was daar nog £422 deur oud-studente aan die fonds verskuldig. Hiervan is sedert dien £86 terugbetaal sodat daar nou nog £336 uitstaande is.

Op herhaalde versoek en aanmanings word eenvoudig geen ag gegee nie. Daar staan nog £171 10s. teen die name van 8 diensdoende predikante (geordien in 1910, '13, '14, '15, '17, '20 en 1921 respektiewelik); £17 10s. op naam van een wat later uit die diens getree het en £147 teen 3 wat nooit in diens getree het nie.

Daar dit 'n hopeloze taak skyn te wees die broeders tot 'n besef van hul skuld en verantwoordelikheid te bring, wil ek die H.E. Sinode beleef versoek my verdere hoofbrekens te bespaar deur nou die hele skuld af te skrywe, sodat ons die fonds onder die Trust-fondse, waarvan alleen die rente mag gebruik word, kan plaas.

KAPITAAL (12).

Die groot bedrag onbelegde geld (£25,932) in hande op 30 Junie 1936 is deels te danke aan die feit dat die Superintendent van die Arbeidskolonie ons teen die einde van Junie £12,500 opgestuur het, maar is ook te wyte aan die nalatigheid van menige kerkraads-kassier wat, ten spyte van herhaalde Sinodale besluite en in weerwil van Art. 19 (14), alleen in Junie en Desember die Sinodale-kollektes by die kerkkantoor verantwoord.

Of dit nou eerlik is kollektes wat vir 'n spesiale doel ingesamel is, van 6 tot 12 maande in die gemeentelike kas te hou, is 'n vraag wat ek aan hul gewete oorlaat.

PREDIKANTE-PENSIOEN (13).

Op 30 Junie was die fonds £266,959 sterk, of met inbegrip van uitstaande skuldbewyse £287,111, dus 'n vermeerdering van £30,398 vir die vier jaar.

STATISTIEK.

	Aandele.	Fonds.	Inkomste.	Uitgawe.
1936	427	£287,111	£18,391	£11,291
1932	405	256,713	10,341	10,040
Vermeerdering	22	£30,398	£950	£1,251

	Gemeentes.	Sonder Aandeel.	Deel- hebbers.	Aan- dele.
Kaapprovinsie	200	4	196	214
Transvaal	106	26	80	84
Natal	11	2	9	9
Sendingkerk	80	28	52	52
Andere	—	—	21	68
1936	397	60	358	427
1932	377	52	344	405
	Aandele.	Klas 1.	Kl. 2.	Kl. 3.
Kaapprovinsie	129	29	54	2
Transvaal	40	17	27	—
Natal	—	—	8	1
Sendingkerk	—	—	—	52
Teologiese Seminarie	5	—	—	5
Sinodaal	3	—	—	3
Die Kerkbode	1	—	—	1
Br. en Buit. Bybel Gen.	1	—	—	1
S.A. Bybel-Vereniging	1	—	—	1
Sending-Instituut	—	3	—	1
Sending-Sektt., K.P.	—	2	—	2
Send.-Sektt., Transvaal	—	1	—	1
Armesorg Sekt., K.P.	—	1	—	1
Armesorg Sekt., Tvl.	—	1	—	1
Robbeneiland	—	1	—	1
Spes. Evang. Pred.	—	2	—	2
Spoor. Pred., Tvl.	—	1	—	1
Sondagskool Sekt.	—	1	—	1
Stofberg-Gedenkskool	—	1	—	1
Alg. Sending-Kommissie	—	13	22	35
Tvl. Sendelinge	—	2	1	3
Spoorweg-Send., K.P.	—	—	1	1
Chr. Strewersunie	—	—	1	1
Langlaagte-Weeshuis	—	—	1	1
Natal Sendeling	—	—	1	1
Totaal	180	60	107	80
				427

Op 30 Junie 1932 was daar 40 pensionarisse op die lys. Sedertdien is daar 25 predikante en 5 sendelinge op pensioen afgetree. Sewentien Pensionarisse (15 predikante en 2 sendelinge) is oorlede, sodat daar vandag 53 is wat pensioen trek. Van hierdie getal trek 45 elk £250, 1 kry £160 en 7 elk £100 per jaar.

AKTUARIËLE VERSLAG

oor die vierjarige waardering van die Predikante-Pensioenfonds van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, deur Geo. C. McLaren, F.F.A.

Ek sal hierdie rapport, soos gewoonlik, begin met 'n uiteensetting in die eerste plaas van die Gekonsolideerde Inkomste-Rekening wat sal aantoon hoe die fonds aangegroei het en hoe nuttig dit gewees het, en ten tweede die Waarderingstaat wat in beknopte vorm baie informasie omtrent die fonds verskaf met insluiting van die feit dat daar 'n tekort van £19,476, volgens my berekening, is.

INKOMSTE-REKENING.

Batige Saldo, 1/7/1932	£234,436	Administrasie	£924
Kontribusies	19,109	Pensioene	45,096
Inlegpenninge	6,388	Balans, 30/6/1936	266,960
Rente	53,047		
	<hr/>		<hr/>
	£312,980		£312,980
	<hr/>		<hr/>

By die balans op 30 Junie 1936 moet nog £20,151 aan uitstaande skuldbewyse gevoeg word daar dit inderdaad 'n Bate is.

WAARDERINGSTAAT.

LASTE.

(1) Waarde van pensioene van £250 elk, of tesaam £11,500, aan 46 pensionarisse	£74,635
(2) Waarde van pensioene van £100 elk, of tesaam £700, aan 7 pensionarisse ..	5,780
(3) Waarde van toekomstige pensioene van £250 elk:	
Klas I 168 predikante (£42,000)	£145,941
Klas II 57 predikante (£14,250)	39,735
Klas III 105 predikante (£26,250)	61,627
	<hr/>
	£247,303
Waarde van toekomstige pensioene van £100 elk:	
Klas IV 76 sendelinge (£7,600)	£27,176
	<hr/>
(4) Reserwe vir toekomstige administrasiekoste	274,479
	<hr/>
	2,543
	<hr/>
Totale Laste	£357,437
	<hr/>

BATE.

(5) Fonds soos per Saakgelastigde Rekening	266,960
(6) Uitstaande skuldbewyse	20,151
(7) Kontribusies:	
Klas I teen £15	180
Klas II teen £12 10/-	60
Klas III teen £10	107
Klas IV teen £5	80
	<hr/>
	427
	<hr/>
	£2,700
	<hr/>
	750
	<hr/>
	1,070
	<hr/>
	400
	<hr/>
	£25,909
	<hr/>
	8,449
	<hr/>
	12,748
	<hr/>
	3,744
	<hr/>
	£4,920
	<hr/>
	£50,850
	<hr/>
	50,850
	<hr/>
Totale Bate	£337,961
Tekort	19,476
	<hr/>
	£357,437
	<hr/>

WAARDERINGSBASIS.

Die rente gedurende die laaste vier jaar deur die fonds verdien werk uit op £5 12s.-persent, £5 2s.-persent, £4 19s.-persent en £4 5s.-persent. Met die oog op die dalende rentekoers het ek die waarderingsklaal afgebring van 5 persent tot 4½ persent, en tensy daar verbetering hierin kom mag dit by die volgende valuasie noodsaaklik wees nog 'n stay verder te gaan.

Met die vorige waardering het ek 'n tekort van £10,196 aangewys en had ek hierdie jaar weer die waardering teen 5 persent vasgestel sou ek 'n surplus

van £2,324 in plaas van 'n tekort aangetoon het, daar die betrokke bedrag by die oorgang van 5 persent na 4½ persent waardering £22,800 is.

As nou die pensioene met 5 persent sou verminder word sou die tekort afgebring word tot die onbeduidende bedrag van £2,000 en ek wil aanbevele dat dit sal geskied as vanaf 1 Julie 1936. Per slot van rekening is daar geen ander bronne waaruit pensioen kan betaal word nie as die kontribusies, inlegpenninge en rente op kapitaal, en as laasgenoemde bron aamerklik verminder word moet dit noodwendig die bedrag beskikbaar vir pensioene affekteer.

STERFTESYFER, ONKOSTE, VERONDERSTELDE
AFTREDINGSOUDERDOM.

Geen verandering is in hierdie veronderstellings gemaak nie, en ek wil net sê dat die sterftesyfer wat aangeneem het dié van die „British Offices Life Annuitants, 1893,” die onkosteskaal 5 persent van die toekomstige kontribusies en die veronderstelde aftredingsouderdom 65 is.

SLOT.

Ek betreur dit dat ek by hierdie, my laaste, waardering dit as my plig moet beskou 'n klein vermindering in die pensioene aan te beveel, maar, soos ek vier jaar gelede gesê het, die tye is eienaardig en dit mag goed wees die teenswoordige en toekomstige pensionaris te laat verstaan dat die pensioene aan wisseling onderhewig is, na omstandighede wat waarskynlik buite beheer van die mens is.

PREDIKANTE-WEDUWEES (14).

Statistiek.

	Aandele.	Fonds.	Inkomste.	Uitgawe.	Weduwees.
1936	308	£175,315	£11,291	£7,266	75
1932	296	155,315	11,429	6,909	69
Vermeerdering	12	£20,000	&138	£357	6

Aandele.—Sedert 30 Junie 1932 is daar 44 nuwe aandele uitgeneem. 21 Aandeelhouers is oorlede, vyf het hul aandele vrywillig laat verval en ses aandele is kragtens Art. 266 verbeurd verklaar. Die getal deelhebbers is dus met twaalf vermeerder in die vier jaar.

Pensionaris.—In Junie 1932 was daar 69 pensionaris op die lys. Sedertdien het daar 18 nuwe bygekom, tien is oorlede en die toelaag aan twee kinders is gestaak weens verjaring. Daar is dus nou ses pensionaris meer as in 1932.

AKTUARIELE RAPPORT

oor die vierjarige waardering van die Predikante-Weduwees- en Wese-Fonds van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, soos op 30 Junie 1936, deur Geo. C. McLaren, F.F.A.

Die vooruitgang van hierdie fonds gedurende die laaste vier jaar en sy aktuariële posisie vandag word duidelik uiteengesit in die volgende state:

GEKONSOLIDEERDE ONTVANGSTE-REKENING.

Batige Saldo op 1 Julie 1932	£149,331	Administrasie	£706
Inlegpenninge	2,106	Pensioene	27,739
Kontribusies	6,044		
Rente	32,203		
Heffinge	6,885	Batige Saldo, 30 Junie 1936	168,124
	£196,569		£196,569

By die balans op 30 Junie 1936 moet nog £7,190 aan uitstaande skuldbewyse gevoeg word daar dit feitlik 'n Bate is.

WAARDERINGSTAAT.

Laste.

- (1) Waarde van lyfrentes van £7,300 per jaar nou betaalbaar aan 73 weduwees, met inbegrip van die waarde van tydelike lyfrentes wat mag betaalbaar word aan die wese van weduwees .. £62,253

Bate.

- (5) Fonds soos per Saakgelastigde-Rekening £168,124
 (6) Uitstaande Skuldbewyse 7,189
 (7) Waarde van Jaarlikse Kontribusies van 308 Deelhebbers 15,310

(2) Waarde van tydelike lyfrentes van £200 per jaar aan twee wese .. .	£150	(8) Waarde van Aanneming- en Huweliksfooie	£12,248
(3) Waarde van lyfrentes van £100 per jaar wat mag betaalbaar word aan die weduwees en wese van 308 deelhebbers—die moontlike hertrouwing van beide wewenaars en weduwees in aanmerking geneem	123,441		
(4) Reserwe vir toekomstige administrasiekoste	1,837		
 Totale Laste:	 £187,681		
			£202,871
			 Surplus £15,191

WAARDERINGSBASIS.

Rente.—Met die oog op die dalende rentekoers het ek die waarderingsbasis versterk deur dit teen 4½ persent, in plaas van teen 5 persent, soos vroeër, te bereken. Was dit nie hiervoor nie dan sou die surplus £12,300 meer gewees het. Die rente gedurende die vier jaar verdien was £5 13s.-persent, £5 2s.-persent, £4 18s.-persent en £4 5s.-persent respektiewelik.

Ek sou nie die vermeerdering van die toelae aan weduwees aanbeveel nie daar die surplus van £15,191 aansienlik mag verminder word as 'n verdere vermindering in die waarderings-rentekoers mag nodig gevind word.

Sterftesyfer en Onkoste.—Ek het veronderstel dat die sterftesyfer dieselfde sou wees soos dié van die British Life Annuitants, 1893, en dat 12 persent van die toekomstige kontribusies genoegsaam sal wees vir die toekomstige uitgawes.

Aannemings- en Huweliksfooie.—Dit word veronderstel, soos voorheen, gelyk te staan met 'n 4 persent kontribusie.

Slot.—Ek wil geen aanbeveling doen nie behalwe dat die pensioene, intussen, teen die teenswoordige skaal sal uitbetaal word. Enige toekomstige afwyking, na die een of die ander kant, sal veral afhang van die toekomstige rentekoers op beleggings—wat niemand in ons dae met enige sekerheid kan voorspel nie.

RENTE-REKENING (15).

Waar ons vroeër van 5 tot 7 persent op beleggings ontvang het, moet ons nou tevrede wees met van 4 tot 5 persent en ons nog gelukkig ag as ons die kans kry om geld op goeie sekuriteit te belê, met die gevolg dat, alhoewel die kapitaal sedert 1932 met £64,000 aangegroei het, ons in 1936 £4,850 minder aan rente ontvang het as in 1932.

TEOLOGIESE SEMINARIE (21).

Die enigste pos wat hier aandag verdien is die som van £17 5s. deur die Kuratorium in Junie 1936 uitbetaal aan klasfooie van theologiese studente vir bywoning van die elokusieklaas aan die Universiteit van Stellenbosch.

DE WET-OPVOEDINGSFONDS (22, 7).

Dis vreemd dat uit hierdie fonds, deur die testatrise bestem om „door middel van beurzen, of anderzins, ondersteuning te verleen aan jonge meisjes voor hunne opvoeding tot deugdelyke leden van de maatschappy, echtgenooten en moeders,” daar in die laaste vier jaar geen pennie vir hierdie doel uitbetaal is nie.

Met verskuldigde hoogagtig,

U dienswillige dienaar,

JOHAN G. DE BRUYN,

Saakgelastigde.

Kaapstad,

30 Julie 1936.

RAPPORT van die Spoorwegsendingskommissie.

AANHEF.

I. VERGADERINGS.

Dit is met groot dankbaarheid tot God, dat u Kommissie andermaal kan rapporteer dat die werk van die Kerk langs die spoor in die Kaapprovincie, Suid-wes-Afrika en Betsjoeanaland sedert die sitting van die laaste Sinodale Vergadering nog onafgebroken verrig geword is. Benewens dit het die Kommissie die eer as volg te rapporteer:

In die verloop van tyd sedert die laaste Sinode het die Kommissie drie vergaderings gehou. By die vergaderings is daar steeds tot in die fynste besonderhede, deur Eerw. B. J. Pienaar, verslag van die werk, aan hom opgedra, gedoen. Uit die verskillende rapporte, van tyd to tyd, deur ons arbeider ingelewer, is die Kommissie andermaal gesterk geword, in die

oortuiging van hoe belangrik, noodsaklik en veel omvattend die werk langs die spoor is; dat dit gesênde vrugte afwerp wat die Kerk tot dankbaarheid moet stem, ons arbeider tot eer strek en die voorbidding van belangstellendes allesins werd is.

II. AFSTERWE WYLE MEVR. PIENAAR.

Met diepe leedwese moet u Kommissie hier melding maak van die afsterwe van Mevr. Pienaar. Sonder om hier in besonderhede te gaan word dit u Kommissie egter vergun om te sê dat wat van Maria gesê was, ook van dié ontslape diensmaagd van die Heer in 'n sekere mate kan gesê word: „sy het gedoen wat sy kon“! Vir sewe-en-twintig jaar het sy haar eggenoot, in sy moeilike, opofferende werk, getrou bygestaan. In die dae toe hy nog per rywiël van De Aar na Port Elizabeth en van Bethulie na Oos-Londen van „cottage“ na „cottage“ huisbesoek gedoen het, het sy, terwyl hy op pad was, haar steeds bewer om die huisgesinne op die verskeie sentra 'n handdruk te gee, en deur bemoedigende woorde en dade haar deeltjie te doen. In 'n brief na haar heengaan skryf die Algemene Bestuurder van Spoorweë waarderend as volg:—

„Ek voel ek mag die geleentheid nie laat verbygaan sonder om uitting te gee aan my innige waardering vir die besonder goeie werk, deur wyle Mevr. Pienaar al die jare in die belang van die spoorwegpersoneel, hulle vrouens en kinders gedaan.“

Ook die vorige lede van die Spoorweg-Sendingkommissie, wat tydens Kommissievergaderings op Naauwpoort met Mevr. Pienaar kennis gemaak het, het met die volgende bewoordinge kransies op haar graf gelê:

Ds. van Schalkwyk: „In my geheue leef die soetste herinneringe aan my verblyf by julle, aan haar knapheid en deeglikheid, haar erns en godsvrug, haar hulpvaardigheid en vriendelikheid, aan haar sonnige geaardheid en ongekunstelde glimlag.“

Ds. Meiring: „Ek was diep geskok oor die heengaan van 'n liewe en so onmisbare gade. Sy het met u gedurende afwesigheid van huis die pligte beide van vader en moeder vervul.“

Ds. Domisse: „Voortreflike vrou, liefste moeder, onmisbare eggenote verhuis, simpatie.“

Haar heengaan is also nie alleen 'n onherstelbaar verlies vir haar eggenoot en kinders nie, maar oor vir u Kommissie en die Kerk in die algemeeen. Sy rus nou van haar arbeid en haar werke volg haar!

III. AFSTERWE WYLE MINISTER C. W. MALAN.

Met nie minder leedwese moet u Kommissie ook melding maak van die afsterwe van Minister Malan. Ook met sy heengaan het ons arbeider en die werk 'n belangstellende vriend en ondersteuner verloor. Minister Malan se plek word, soos alom bekend is, ingeneem deur Minister Pirow. Ofskoon ons minder bekend is, het dit u Kommissie genot verskaf om te verneem dat ook hy ons werk goedgesind is. Trouens met ingenomenheid het die Kommissie kennis geneem van die feit, dat onder die voorwaardes van die som geld deur die Minister aan die Voortsettingskommissie gegee, die heel eerste

melding maak, van die kerklike aspek, en die aanspraak op hulp vir die geestelike en sedelike ontwikkeling en opheffing van die armeblankedom!

IV. JAARKALENDER.

Die kalender deur Eerw. Pienaar, in oorelog met u Kommissie van tyd tot tyd uitgegee, is seker een van die faktore wat help om die verhouding van ons mense tot die Kerk reg te hou. Met graagte word dan ook steeds na die verskyning van die kalender uitgesien en daarvoor bydraes gegee, sodat die uitgaaf wat die Kerk betref byna kosteloos is.

V. KOLLEKTES.

Ofskoon die Kommissie nog steeds voldoende middels gehad het om haar werk voort te set, is dit tog te vrees dat belangstelling wat die gemeentelike kollekties vir hierdie werk betrek, aan die afneem is, weshalwe u Kommissie met beskeidenheid die aandag van Kerkrade daarop vestig.

VI. SPOORWEGSENDING-KONFERENSIES.

Met belangstelling het u Kommissie kennis geneem van die jaarlike Spoorwegsending-Konferensie en haar goedkeuring daarvan gegee. Alte gaarne maak die Kommissie die lede van die Sinode attent op wat Eerw. Pienaar in sy verslag re die saak sê, veral die besluit re die stigting van 'n opvoedingsfonds om verdienstelike kinders met hoër onderwys te help.

VII. VERLANGDE VERANDERING VAN NAAM EN BELEID.

Andermaal moet die Kommissie melding maak van die wenslikheid van verandering in die benaming „Spoorwegsending“, en gee sy beskeidenlik aan die hand, dat dit vervang word deur b.v. Spoorweg-Evangelisatie, of iets van dié aard.

Verder beveel die Kommissie aan dat die bewoording wat betrekking het op die werk langs die spoor, t.w. „meer doeltreffende bearbeiding“ sal vervang word deur „addisionele bearbeiding“!

Eindelik beveel u Kommissie aan dat die ledetal van die Spoorwegsending-Kommissie sal beperk word tot vyf lede, en dat die lede sal benoem word uit predikante verteenwoordigende die vyf afdelings van die Spoorweë, t.w. Oostelike, Middellandse, Westelike, Suidwestelike en dan Noordelike afdelings.

VIII. PETISIE VERHOOGDE STATUS EERW. PIENAAR.

It is nie sonder die besef van die daarmee gepaarde „pros“ en „cons“ dat u Kommissie die saak na aanleiding van 'n versoekskrif uit die spoorwegpersoneel aanroer nie. As argumente daarvan sou kan geopper word:—

- (a) Dat dit nie 'n gesonde beleid is om verhoogde statusse deur die stem van die Sinode uit te reik nie.
- (b) Tydens besprekinge re so 'n saak word daar soms argumente aangevoer en aanmerkings ge-

maak wat 'n kwetsende neiging kan neem, die betrokke persoon seermaak en die werk kan benadeel.

- (c) Dit skep aerdens 'n president wat verreikenae gevoue kan he.

Om voormalige redes sou u Kommissie nie vrymoedigheid genad het om die saak te steun nie. Daar is egter ook 'n ander kant van die saak, en argumente wat u Kommissie in ernstige bedenking geneem het en laat besluit het om dit vir gunstige oorweging ua die Hooglerw. Sinodale Vergadering te verwys.

1. *Verdiensteukheid.*—As verdienstelikheid die deurslag gegee het in vorige gevalle waar verhoogde statusse uitgereik was, dan meen u Kommissie met reg aanspraak te kan maak op dieselfde faktor wat haar arbeider betref en konstateer sy as volg:—

- (a) Vir nou byna 32 jaar beklee Eerw. Pienaar die betrekking van geestelike versorger van ons mense langs die spoor, en in hierdie verband mag nie vergeet word dat daar 'n tyd was toe predikante en kerkrade die werk beskou het as vallende enkel en alleen onder die toesig van Eerw. Pienaar, sodat hy feitlik alleen die werk gedoen, en dit getrou gedoen het.
- (b) Dit ly geen twyfel dat ons arbeider se gedurige aanraking met ons mense, sy takt en die hom eigeen aanleg en behendigheid met alle rasse en klasse, geweldig bygedra het om die verband tussen die Kerk en ons mense eg en suiwer te hou.
- (c) In sy dienstyd van byna 32 jaar het hy die sakramant van die Heilige Doop aan ongeveer 3,000 kinders bedien, en dit was vir u Kommissie 'n ontnugtering om uit die maandblad van 'n anker Kerk, jare gelede uitgegee, te sien hoe baie van ons kinders deur daardie Kerk gedoof geword is. Die doop was dan ook in baie gevalle die dun kant van die wig tot latere lidmaatskap en andere verbintenis met die Kerk. Dit is 'n verskynsel wat vandag seldsaam is, en sekér toe te skrywe is aan die bedrywigheid van ons arbeider, asook aan die toenemende belangstelling van kerkrade in verband met ons mense langs die spoor.
- (d) Dit spreek verder boekdele dat daar nog nooit klagte soos verontagsaming van die gesag van kerkrade, die verbrokkeling van kragte en om alles in 'n neutre dop te sit 'n *imperium-in-imperio* teen ons arbeider ingebring is nie. Dit, na 'n dienstyd van byna 32 jaar, waar hy te doen het, met uiteenlopende beskouwings en elemente, stem sekér tot nadenking, waardering en dankbaarheid.
- (e) Die werk van 'n geestelike langs die spoor bevat heelwat meer as wat die gewone opvatting van die werk is. In hierdie verband vrees die Spoorweg-Sendingkommissie dat dit ook hier by sommige altans 'n saak van onbekend onbemind is. Trouens as elkeen die geleentheid het om 'n kykie agter die gordyne te kry, en soos u Kommissie, soms kennis te neem van die briewe-wisseling tussen die oueriteite, die spoorweg personeel en ons arbeider in verband met die

allerbelangrikste dinge rakende behuisingsstoescande, Skoolongteruimte, voeding in die diens en vermeende onreg, ens., sou neelwat antipatie en misverstand uit die weg geruim wees, die voortbestaan van die werk erken wou, die motiewe vir 'n verhoogde status soos in die versoekskrif uittegesit, volkome geblyk wees, en gesien word dat Eerw. Pienaar nie alleen die geestelike verteenwoordiger van die Kerk is nie, maar seer steing ook die welvaartsoamppte.

- (i) in veroanda met die toekenning as deeneerper in die Predikante-Pensioenfonds, is in 1919 die argument gebruik: „De wet maakt geen voorstiening voor zendeling-arbeiders onder blanken, doch daar de Spoorweg-zendeling door een Commissie, door de Synode benoemd, aangesteld is voor het werk, kan bij de Synode worden aanbevolen deelname aan het Fonds toe te staan.” (Kyk die Alg. Sin. Kom. Rapport Akte Sin. 1919, bladsy 12.) Sou dieselfde argument nie eensdeels kan geld in verband met die toekenning van 'n verhoogde status nie?

2. *Prestige-Petisie.*—Veronderstel die persoonlike aspek soos verdienstelikheid en ander elemente van 'n persoonlike aard word uitgeskakel, dan het die Kerk sekér nog rekening te hou met die gevoelens van die byna 4,000 petisionarisse, en onder hulle is daar manne van ons volk wat belangrike poste beklee, soos lede van die Spoorwegkommissie, afdelings-bestuurders, ingenieurs, welvaartsbeamptes, stasie-meesters, inspekteurs en ander, manne wat die Kerk al die jare getrou gebly het, ons arbeider met die grootste welwillendheid en agting bejou het, en also stellig konsiderasie verdien het.

Ook dien vermeld te word dat die versoekskrif vir baie van die petisionarisse 'n ontnugtering was, en wel omdat hulle Eerw. Pienaar nooit anders as 'n volle status persoon beskou het nie, en dit nou nie die geval is nie. Met belangstelling word dan ook nou van al die kante verneem wat van die petisie geword het.

3. *Vorige Sinodale Besluite.*—In 1919 is onder die hoof „Aannemen en Doopen door Zendelingen” as volg besluit: „Nietegenstaande eenig iets in die Kerkewet bepalende het uitsluitelik recht van predikanten om sacramenten aan blanken te bedien, besluit de Vergadering dat in speciale gevallen waarin de Kerk verplicht is gebruik te maken van die diensten van geordende zendelingen zoals langs den spoorweg en elders, zoodanige bediening der sacramenten geschieden mag.”

In 1932 is voormalde besluit egter herroep en moes daar kondonasié verleen word omdat Eerw. Pienaar sekere kerklike funksies waargeneem het. Benewens dit word daar 'n waarskuwende stem verhef dat sulke onreëlmataighede nie weer moes plaasvind nie. (Kyk Akte Sinode 1919, bladsy 96, en Akte Sinode 1932, bladsy 223.) Laasgenoemde besluit natuurlik nie vanweë ons arbeider se status nie, dog tog anders as wat in 1919 besluit was.

Dit sal erken word dat Eerw. Pienaar se posisie, waar hy voor die twee teenoormekaarstaande besluite staan, nie benydenswaardig is nie. Om voormalde

argumente het die Spoorweg-Sendingkommissie vrymoedigheid om die versoekskrif geteken deur 'n aantal lidmate heelhartig te steun, en die hoop uit te spreek dat dit die gunstige oorweging van die HoogEerw. Sinode sal geniet, iets wat die broeder met die belangrike werk belas, seker 'n riem om die hart sal wees, op die duisende lede van die Kerk langs die spoorweg 'n heilsame invloed sal hê en die Kerk tot eer sal strek.

IX. DANKBETUIGINGS.

Beskeidenlik wil u Kommissie andermaal aan die hand gee dat 'n brief van dankbetuiging deur die Sinode sal gerig word aan Sy Ed. die Minister aan die Hoofbestuurder van Spoorweë en sy ondergeskiktes vir hulp en belangstelling aan ons arbeider en ons werk in die verlede betoon; ook ons arbeider Eerw. B. J. Pienaar, wat nou byna 32 jaar met die werk van die Kerk langs die spoor besig is, verdien die dank en erkentlikheid van die HoogEerw. Sinodale Vergadering.

X. SLOTR.

Ten besluite wil u Kommissie vertrou dat die belangrike werk onder duisende van ons geloofsgenote gedoen, die nodige aandag van die HoogEerw. Vergadering sal hê; tewens bid sy die Vergadering Gods rykste seën en leiding in haar beraadslagings toe.

Geteken:

C. F. LEYGONIE.
J. F. VAN WIJK.
P. H. DE VOS.
P. A. C. WEIDEMAN.
A. C. STEGMAN.
L. FOURIE (Scriba).

Naauwpoort,
30ste Augustus 1936.

Aan die Wel. Eerw. Here Lede van die Spoorweg-Sendingkommissie, Kaapprovincie.

Wel. Eerw. Here,

Met innige dankbaarheid tot die Heer word dit u arbeider vergun weer een en ander van die werk ons toevertrou mee te deel.

By 'n terugblik op die jare wat verloop het, sedert die sitting van die laaste Sinodale Vergadering, is daar maar weer soos in die verlede drie gedagtes wat ons te binne kom, tw. dankbaarheid, verootmoediging en vertroue.

Dankbaarheid: Dat ons na verloop van byna 32 jaar nog bevoorde is om langs al die waters te saai, asook vir die bewarende Hand wat algaande oor ons uitgestrek was.

Verootmoediging: Dat ofskoon ons ons bes gedoen het, daar nog so „veel lands oorgebly het“ wat ons nie na wens ons aandag gegee het nie.

Vertroue: Dat die Heer wat ons in die verlede met soveel gunsbewyse bejegun en gehelp het, dit ook in die toekoms sal doen.

Algemene Oorsig.—In die tydperk 1932-1936 het die werk van die Kerk langs die spoor nog sy gewone gang gegaan.

Afsterwe van Minister C. W. Malan.—Die afsterwe van Minister Malan, 'n man wat ons so wegwilling gesind was, en aan wie ons dikwels ons jaareen sinodale verslae ter insage gegee het, wat hy met belangstelling gelees het en soms bemoedigende kommentaar daarop gemaak het, is vir ons 'n tragiese gebeurtenis.

Afsterwe van Mevr. Pienaar.—Wat die heengaan van Mevr. Pienaar betref, dien enkel opgemerk te word dat alleen die persone wat dieselfde pad van beroeping gegaan het daaroor kan praat. Min mense weet wat sy in haar dae van eensaamheid, terwyl haar eggenoot langs die weg en in die hegge besig was, deurgemaak het en hoeveel sy bygedra het tot die volharding en sukses van die werk. Dit egter enkel terloops.

Afsterwe Dr. Lamprecht en Nel.—Dit sou u arbeider hinder as hy nie ook melding maak van die heengaan van Dr. Lamprecht en Ds. C. V. Nel nie. Eersgenoemde het vir vyf jaar en laasgenoemde vir 18 jaar op die S.S.S.-Kommissie gedien en ons waardevolle dienste bewys.

Ons Arbeidsveld.—Ons arbeidsveld strek sig nog uit oor die vyf afdelings van die spoorweë, t.w. die Oostelike, Middellandse, Westelike, Suidwestelike en Noordelike.

1. Die Oostelike Afdeling met sy taklyne gaan oor 'n gebied van sirk 1,090 myl en het nie huisverandering onderraan nie. Die getalle het nie toegenem nie. Inteendeel het dit afgeneem, veral op die taklyne, waar 'n aanmerklike vermindering te bespeur is, daar haas al die taklyne nou vliegspanne het, wat meen dat die personeel minder is. Verblydend was dit weer met ons besoeke onlangs op die Oostelike Afdeling om te sien dat daar op plekke soos Cyphergat, Stormberg, Onspringen-halt, Knapdaar en elders nog deur aangrensende predikante en ouderlinge dienste gehou word.

2. Die Middellandse Afdeling: Ook hier is toestande onveranderd en het daar met etlike uitsonderinge niets besonders gebeur nie. Ook hierdie bestek wat uit 1,388 myl bestaan, het gereeld ons aandag gehad. Op die groot sentra soos Aicedale, Cookhouse, Rosmead en Naauwpoort word nog gereeld deur die aangrensende predikante en u arbeider dienste gehou en die avondmaal bedien. Op Rosmead het dit u arbeider geluk om die ou skoolgebou van die S.A.S. vir die Kerkraad van Middelburg te kry. Die geboutjie is deur die Kerkraad netjies in die orde gebring, sodat ons daar ongestoord ons godsdiens-oefeninge kan hou.

3. Die Westelike Afdeling: Ook met hierdie afdeling, wat 'n myllengte van 1,445 het, het u arbeider nog altyd in aanraking gekry. Behalwe opstootjies hier en daar onder ons mense, waar soms plaaslike leraars en ook u arbeider moes ingryp om hulle te laat besef „hoe lieflik dit is dat broers saamwoon“, is daar niets besonder te rapporteer nie.

4. Die Suidwestelike Afdeling: Ook hierdie uitgestrekte gebied het ons nie verbygegaan nie, en dit weer een en andermaal van De Aar tot na Grootfon-

tein en Tsumeb, „die uiterste landpale van die Edomiete”, besoek. Ook hier word deur predikante van ons Kerk en ander dienste op die groot sentra gehou.

Wat in 'n baie lang-gevoelde behoefté sal voorsien is ongetwyfeld die saal wat op Usakos in aanbou was tydens ons besoek, en eersdaags sal ingewy word. Trouens as by toeval het u arbeider die eer gehad om die hoeksteenlegging by te woon en daar saam met Di. Koch en Lubbe 'n woordjie te spreek.

Beide Windhoek en Keetmanshoop het nou hulp-predikers in die persoon van die jong broeders Di van der Spuy en Terblanche. Dit is ongetwyfeld 'n aanwinst wat die hande van die plaaslike leraars sal sterk, en baie sal help om dinge en mense in daardie uitgestrekte wêrelddeel aanmekaar te hou.

Swakopmund het met die vloed in 1934 baie gely en is feitlik in 'n nuwe plek—ons kan nie sê beter plek nie—omskep geword. Valvisbaai het skynbaar 'n groter bevolking gekry, dog die bedrywigheid by die vleis- en slagters-kôperasie word daar nog gemis. Hier het ons verloor die liewe Barnes-familie, wat altyd 'n profete kamertjie vir alle geestelikes klaar hou en waar dan ook baie broeders ingeduik en 'n aangename verblyf gehad het.

Luderitz het bepaald meer lewe as toe ons laas daar was. Die kreef-nywerheid het weer 'n aanvang met sy werksaamhede gemaak en aan baie mense 'n lewensinkomste besorg. Hier is die *semper idem* van die skoolwese, Mnr. Walters, nog. Hy het sedert ons laaste besoek ook geleer dat daar twee soorte mense in die wêreld is, en sig 'n dametjie uit Luderitz tot vrou geneem.

By al die goede dinge wat ons in Suidwes verneem het, is daar, ook Jeremiades waaraan u arbeider in die bresse moet tree en vertoë maak. Immers dit lyk soms na „eenmaal daar altyd daar.” So het ons daar mense ontmoet wat al sestien jaar daar werk-saam is en wat nou kortom daar nie langer wil bly nie. Nou ook hier is dit 'n kwessie van „die geloven haasten niet.” Ons probeer om hulle te help met die welwillendheid van die Spoorwegadministrasie, wat ons na al die jare nog behou het. Dit is darem maar 'n uitgestrekte wêrelddeel die Suidwes-Afrika, wat ons altyd 'n sug van verligting gee as ons daar deur is!

5. Die Noordelike Afdeling het ons onlangs besoek en van Kimberley na Bulawayo 118 huisgesinne gesien. Ten einde misverstand te voorkom net dit. Die grens van die Kaapse Kerk gaan tot by Francistown. Aangesien die S.A.S. egter die Rhodesië-spoorweë tussen Vryburg en Bulawayo behartig, is ons trolle-rit dan ook so gereël dat ons ook in Bulawayo te lande gekom het. Dr. de Villiers het dit ons nog nie eintlik kwalik geneem dat ons sy skape besoek nie, intendeel was hy nog altyd dankbaar en bly.

Hiermee meen ons het ons 'n vlugtige oorsig oor die verskillende afdelings gegee.

ALLERLEI

(a) *Jaarkalender*.—Die Jaarkalender word nog ge-reeld uitgegee, deur ons mense op prys gestel, en

daarvoor bydraes gegee sodat die uitgawe wat die Kerk betref byna kosteloos is. Ook aan die predikante deur wie se gemeentes die spoorlyn gaan het ons die kalender gestuur, en baie van hulle stel dit op prys en verlang dat ons dit jaarliks sal stuur.

(b) *Onderwys*.—Op skoolgebied is daar, soos in die verlede, baie wat ons tot dankbaarheid stem, maar ook baie wat ontmoedigend is. Immers waar sommige ouers alles sou wil gee om hulle kinders geleerd te kry, is daar helaas ook ander wat onverskuiing is. Ploegbaas A. b.v. het nie 'n motor nie, terwyl van sy arbeiders motors het. Op die vraag hoe die arbeiders hom dan in dié opsig voor is, is sy antwoord: „Nee, meneer, my motor is my kinders; ek het een op die Universiteit in Potchefstroom, een op skool in Burghersdorp en het my hande met hulle vol!” Iemand anders weer sien nie die „nodigheid van die ver geleerdheid” in nie. Hy het sonder standerds begin en het darem deurgekom; sy kind moet ook deurgekom. Die onderwys is dan ook een van die dinge wat u arbeider hoofbrekens gee. Trouens ek sou uittreksels uit dosyne briewe kan siteer wat vra om hulp en verplasings, ens., terwile van skool-aangeleenthede.

(c) *Werkverskaffing*.—Iemand het een dag die aanmerking gemaak dat ons studeerkamer meer lyk op 'n arbeidsbureau as 'n studielokaal. Dit is omrent so. Immers ons kan honderde briewe toon afkomstig van enige plek tussen Lopende Waters in die Uniondale-distrik en Umtali in Rhodesië, briewe van seuns en dogters wat hulp en werk vra. Dit sou seker boekdele uitmaak as ons al die aansoeke kon kompileer. Gelukkig dat u arbeider in baie gevalle deur bemideling van Welvaartsbeamptes en ander somtys kon help.

(d) *Spoorweg-Hostels*.—Oor dié saak is daar verskil van opinie en word daar in die Parlement en in die pers voor en teen gepraat en geskryf. Daar is natuurlik orals ruimte vir verbetering en moontlik ook hier. Hoe dit ook sy dit is stellig 'n groot "hulp vir ons seuns wat maar ongeveer £2 5s. betaal vir losies en in sover ons weet goed behandel word. Die Afrikaner is egter 'n vryheidsliewende wese en sou liewers graag by private mense wil bly as om onder bepalinge en dissipline te staan. Die klagte dat die meublement eenvoudig en die beddens so hard is, is in die plekke deur ons altans besoek nie billik nie. Wat die beddens betref dien opgemerk te word dat hulle seker nie harder is as die treinbeddens waarop Parlementsleden ander, ook u arbeider, die grootste deel van die jaar moet slaap nie. Natuurlik is dit 'n nuwe onderneming en iets wat tyd sal neem tot alles in volle swang is. Hostels van dié aard is daar op Pretoria vir 145 seuns, Pietermaritzburg vir 106 seuns, Ladysmith vir 68 seuns, Port Elizabeth vir 89 seuns, Germiston vir 82 seuns, Durban vir 160 seuns. Ook mag ons hier sê dat die Spoorweg-Administrasie van plan is om die hostel-skema uit te brei en voor baie lank die volgende in aanbou sal neem: Een in Kaapstad vir 175 seuns, een in Oos-Londen vir 80 seuns, een in Bloemfontein vir 85 seuns, en een in Johannesburg vir 100 seuns.

(e) *Spoorweg-Weeshuise*.—Ook oor dié saak is daar verskil van opinie. Wyle Sir William Hoy self het gemeen dat dit meer doeltreffend sou gewees het om enkel 'n fonds te stig en dan reeds bestaande weeshuise met toelaes uit die fonds te subsideer. Die spoorwegpersoneel het egter daaroor anders gedink en besluit. So bestaan daar vandag ses sulke weeshuise: een in Pretoria, een in Pietermaritzburg, een in Oos-Londen, een in Grahamstad, een in Kaapstad, en een in Bloemfontein. Die personeel dra maandeliks by tot die instandhouding van die weeshuise en dit beloop duisende ponde in die jaar. Die reserwe-fonds van die onderneming staan dan ook—as ons informasie korrek is—op £18,000. Nou is daar verskil van opinie en ook ontevredenheid oor die weeshuise. Beweer word dat die atmosfeer en die beleid van die inrigtings eensydig en nie gesond is nie. As dit so is, dan sal daar 'n radikale verandering moet kom anders loop dinge verkeerd. Vir die res spreek u arbeider geen opinie uit oor die saak nie daar dit *sub judice* is.

(f) *Spoorweg-Dorpies*.—Waar die S.A. Spoorweë spoorweg-hostels vir die ongetroude mense het, daar is daar ook nou wat genoem word modeldorpies vir getroudes: een op Ingogo en een op Mount Prospect, wat respektiewelik die name dra van „Arbeitslus” en „Werkgenot”.

Die model dorpies laat ons baie dink aan die tentelwe in die dae van Israel, as ook aan die koraal-eiland wat ons in ons skooldae van gelees het, d.w.s. die huisies is van 'n tydelike aard („portable”) en kan opgebreek word en verplaas word na ander sentra, sodra die stuk werk waarmee die Administrasie besig is klaar kom. Die bestuur van die dorpies is in goeie hande met 'n Superintendent, 'n dokter en 'n verpleegster.

Ook is daar dag- en Sondagskole met 'n goed toegeruste onderwyspersoneel, en na ons verneem een van die grootste Afrikaans-medium skole in Natal wat nogal iets beteken in daardie wêrelddeel. Die statistieke van die dorpies is as volg:—

	<i>Mount</i>	<i>Ingogo</i>	<i>Prospect</i>	<i>Totaal</i>
Mans persone	197	248	445	
Vrouens	194	248	442	
Kinders	466	634	1,100	
Kinders op skool	170	266	436	
Kinders op Sondagskool	115	280	395	

Hieruit blyk dat die twee dorpies 'n totale bevolking het van nie minder as 1,987. In sover ons kan bespeur is ons mense daar gelukkig en tevrede en sou hulle onderling baie kan doen om die goeie gees te bevorder en te behou. Die beleid van die Suid-Afrikaanse Spoorweë in verband met die skema is enigsins verskillend van ander werk. Die mense is almal op stukwerk en daar is sommige van hulle wat van 5s. tot 14s. op 'n dag verdien, met 'n vry huis en water, terwyl hulle 3s. 6d. per maand betaal vir mediese behandeling vir hulself en families. Kerklik val die dorpies natuurlik onder Natal, en dus

buite ons beheer of jurisdiksie. Ons hoop die onderneming is 'n aanwins vir ons mense en die Kerk in Natal.

(g) *Spoorwegraad*.—Hierdie liggaam wat 'n belangrike funksie het, bestaan uit die Minister, mnr. Pirow, en die here Kuit en Hugo, almal manne uit ons eie geledere asook mnr. F. Bates, wat ofskoon hy Engels-sprekend is Afrikaans goed ken en onder ons vriende getel word. Laasgenoemde het 'n geskiedenis wat ons hier nie kan siteer nie, maar 'n geskiedenis wat hom tot eer strek.

(h) *Spoorwegdiens-Kommissie*.—Hierdie liggaam bestaan nou uit die here Graham Cross, Carney en Rocher—„nature's gentlemen”. Hulle drie vorm 'n belangrike driemanskap en is m.a.w. die toetskanaal vir bevordering in die spoorweg-wêreld al dan nie. Die persoon wat by hulle deur is, is goed op pad vorentoe.

(i) *Spoorbond*.—Dit is 'n vakvereniging wat alreeds sestien-duisend lede tel en 'n vereniging wat baie nut sou kan stig, en 'n goeie skakel tussen die Spoorweg-Administrasie en die personeel sou kan wees mits dit op 'n gesonde basis staan, en manne aan bewind het wat nie net 'n hart het nie maar ook 'n hoof. Immers so dikwels loop die hart met die hoof weg, weshalwe dan ook wyle Vader Pauw dikwels aan sy leerlinge gesê het: „Jongelui, gebruik tog julle 'common sense'!” Word dit nie gedoen nie, dan is die beweging 'n mislukking wat baie verreikende gevolge kan hê.

(j) *Ons Vorder*.—Al is bevordering in die diens in sommige opsigte soos die waters van Siloa wat saggies gaan, dan is daar tog 'n verbasende onderskeid tussen jare gelede en nou. Trouens as ons dink aan die belangrike poste van sommige van ons mense soos, om hulle weer te noem, die here Pirow, Kuit en Hugo, asook die here Troskie, Heckroodt, Van der Spuy, Viljoen, Rocher, Du Toit, Retief en haas al die Welvaartbeamptes, dan het ons baie stof tot dankbaarheid, en dan het ons nog straks eendag as Hoofbestuurder een van voormalde amptenare.

(k) *Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging*.—Dit is 'n sterk en invloedryke beweging op die Spoorweë en 'n beweging wat soos die naam te kenne gee 'n kulturele, maar ook 'n sedelike godsdienstige strekking het. Onder die ere-lede van die vereniging sien onder andere die naam van die Moderator van die Transvaal, Ds. Nicol. Een van ons predikante is onlangs gevra gevord om as hoofamprentaar vir die vereniging op te tree. Hy het die aanbod egter van die hand gewys. Ons wens die Hoofbestuur en lede van die belangrike liggaam alle sukses toe.

(l) *Spoorweg-Sendingkonferensie*.—Ook ons jaarlikse Spoorweg-Sendingkonferensies het min of meer gereeld 'n beurt gehad. Dat die Spoorweg-Sendingkonferensie belangrik is en geseënde vrugte afwerp, die broederband tussen die geestelike arbeiders en ons mense langs die spoorweg innig en sterk maak, ly geen twyfel nie.

Die laaste konferensie was op Pretoria en bygewoon deur sestien afgevaardigdes. Eerw. Koeleman wat vir twee-en-twintig jaar die werk van die Kerk in die Vrystaat behartig het, het nou die tuig neergelê en is nie meer sekretaris van ons konferensie en spoorwegleraar van die Vrystaat nie. Sy plek word ingeneem deur die Eerw. Proponent Grové van wie ons goeie verwagtings het.

Op die laaste konferensie is twee belangrike besluite geneem: een dat 'n skrywe aan die Moderatuur van die Transval sal gerig word insake die wenslikheid van weer 'n spoorwegleraar vir daardie provinsie aan te stel. Tweedens is bespreek geword die dringende noodsaaklikheid van 'n fonds langs die spoor in die lewe te roep, ten einde verdienstelike kinders met hoër onderwys te help.

(m) *Kolportasie*.—Wat kolportasie betref dien opgemerk te word dat ofskoon ons taamlik veel daaraan doen, ons heelwat meer sou moet doen as ons tred wil hou met die sektewese wat hulle boeke en trakteate by die honderdtalle versprei.

(n) *Geestelike Lewe*.—Wat die geestelike lewe betref is daar weer baie wat tot dankbaarheid stem, en ons die versekering gee dat daar nog 'n oorblyfsel is, ja, dat daar nog baie is wat die knie nie vir Baäl buig nie. Daar is ook baie wat teleurstel en ons laat uitroep „vir wie arbei ons tog?”

(o) *Sedelike Lewe*.—Wat die saak betref sou ons heelwat kan meedeel, dog om verstaanbare redes gaan ons nie in besonderhede nie, daar die duivel nie net langs die spoor maar helaas oral rondgaan soos 'n brullende leeu!

SLOTOPMERKINGS.

Die Kerk en ons.—Baie dankbaar is u arbeider om te sê dat die verhouding tussen hom en sy Kerk nog reg is en dat hy ook nog nie plan gekry het om 'n „imperium-in-imperio” langs die spoor in die lewe te roep nie.

Die Werk en ons.—Ons vrees dat daar nog heelwat misverstand omtrent die werk van die Kerk langs die spoor is. Hoofsaaklik is dit natuurlik geestelike werk. Daar is egter ook ander dinge wat van tyd tot tyd onder ons aandag kom, waar ons handelend moet optree, en dinge wat, ofskoon ons kommissie daarvan bewus is, die buitewêreld niks van weet nie.

Die Personeel en ons.—Ons mense is ons nog goedgesind en stel ons besoek en ons werk op prys. Trouens 'n handdruk, 'n woordjie uit die Skrif, en van ons visitekaartjie met 'n gebed daarby gaan verby die man wat eensaam en alleen in die veld sit.

Die Administrasie en ons.—Die Spoorwegadministrasie is ons nog soos altyd baie goedgesind. Trouens as dit nie was vir die hulp ons verleen nie, het ons m.a.w. maar min uitgerig langs die spoor. Met die oog daarop sal u arbeider dankbaar wees as daar weer 'n dankbetuiging uit die Sinode gaan na sy Edele die Minister en die Hoofbestuurder vir welwillendheid en hulp ons verleen.

Nog iets.—Met beskeidenheid dien eindelik vermeld te word dat u arbeider van voorneme is om 'n brosjure, getitel „Twee-en-dertig jaar langs die spoor,” D.V. in druk uit te gee, as hy die nodige hulp en bemoediging daarvoor kry.

Slot.—Met dankbaarheid teenoor die Koning van die Kerk wat ons bevoorreg het soveel jare in die bediening langs die spoor te bly, en erkentlikheid teen u weleerw. here en broeders vir bemoediging, raad en teregwysings, en die bede dat die seën van die Allerhoogste op die HoogEerw. Sinode mag rus,

Het ons die eer ons te noem,

Weleerw. Here en Broeders,

U hoogagtende dienaar in Christus,

B. J. PIENAAR.

STATISTIEK.

A. OOSTELIKE AFDELING: Mylafstand 1,090 myle.

Oos-Londen — Blaney — Cookhouse.

Blaney — Amabele — Umtata.

Amabele — Queenstown — Bowker's Park — Tarkastad.

Bowker's Park — Sterkstroom — Maclear.

Sterkstroom — Dreunberg — Bethulie.

Dreunberg — Aliwal Noord — New England.

Stormberg — Schoombie — Hofmeyr — Rosmead.

Non-Lede 5, Lede 400, Kinders 570; Totaal 975.

B. MIDDELLANDSE AFDELING: Mylafstand 1,318 myle.

De Aar — Naaauwpoort — Norval's Pont.

Naaauwpoort — Rosmead — Port Elizabeth.

Rosmead — Klipplaat — Port Elizabeth.

Klipplaat — Oudtshoorn — Calitzdorp.

Oudtshoorn — George — Knysna — Mosselbaai,

Cookhouse — Somerset-Oos.

Alicedale — Port Alfred.

Addo — Kirkwood.

Barkly Bridge — Alexandria.

Port Elizabeth — Humansdorp — Avontuur.

Gamtoos — Patentie.

Non-Lede 40, Lede 1,076, Kinders 1,145; Totaal 2,261.

C. WESTELIKE AFDELING: Mylafstand 1,445 myle.

Van De Aar na Hutchinson, Carnarvon en Calvinia.

Hutchinson — Touwsrivier — Ladismith.

Touwsrivier — Wolseley — Ceres en Prins Alfred Hamlet.

Wolseley — Hermon — Porterville.

Hermon — Kaapstad — Kraaifontein — Bitterfontein.

Kaapstad — Saldanhabaai.

Kaapstad — Caledon — Protea en Bredasdorp.

Non-Lede 12, Lede 650, Kinders 800; Totaal 1,460.

D. SUIDWESTELIKE AFDELING: Mylafstand 1,880 myle.

(1) Van De Aar na Upington en Kakamas.

Van Upington na Kalkfontein en Keetmanshoop.

Van Keetmanshoop na Aus en Luderitz.

Non-Lede 10, Lede 290, Kinders 406; Totaal 706.

(2) Van Keetmanshoop na Windhoek en Gobabis.

Van Windhoek na Usakos, Outje, Tsumeb en Grootfontein.

Van Usakos na Swakopmund en Walvisbaai.

Non-Lede 12, Lede 360, Kinders 450; Totaal 822.

E. NOORDELIKE AFDELING: Mylafstand 1,043 myl.

Van De Aar na Belmont en Douglas.

Van Belmont na Kimberley en Postmasburg.

Van Kimberley na Mafeking en Bulawayo.

Non-Lede 9; Lede 480; Kinders 605; Totaal 1,074.

GROOT TOTAAL.

Non-lede	133
Lede	3,236
Kinders	3,976
Siele	7,298

FINANSIES.

Sedert 1 Julie 1932 tot einde Junie 1936 is deur ons by geleentheid van dienste as andersins ontvang en verreken die som van £424 3s. 10d. wat 'n vermeerdering van £76 10s. 9d. op die vorige jare is.

RAPPORT

Toelatingsekseen tot die Sending-Instituut

U kommissie het die eer om as volg aan die H.E. Vergadering te rapporteer:

Wat die kommissie self betref het al die Primariilede gereeld hul werk kon doen.

Die toelating van kandidate was die volgende:

1933	8
1934	9
1935	5
1936	8
	—	
	30	
	—	

(c) 'n B.A. II-sertifikaat wat die scriba nie later as 15 Desember moet bereik nie.

(d) 'n Mediese sertifikaat van goeie gesondheid, liggaaamlik en geestelik.

2. Dat by Art. 225 gevoeg word: Sielkunde.

3. Dat Art. 226 sal lui: „Die kandidaat word vrygestel van hierdie vakke, behalwe Gewyde Geskiedenis, as hy hulle met goeie gevolg gedurende minstens een jaar aan 'n universiteit gevolg het.”

Met die meeste hoogagting,

U dienswillige broeders in Christus,

W. VAN DER MERWE,

C. C. NEPGEN,

C. F. LEYGONIE,

G. KIKILLUS (Scriba).

AANBEVELINGS.

1. Dat by die vereistes van Art. 223 ook gevoeg word:

RAPPORT

Van die Kommissie van Revisie.

EERSTE RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE VAN REVISIE.

Oor die hieronder genoemde Beskrywingspunte wat deur die Kommissie van Orde na ons verwys is, wens ons, die ondergetekendes, lede van die Kommissie van Revisie, as volg te rapporteer:—

No. 1 met No. 73.—Ons beveel aan dat Art. 5 (9) as volg sal lees: „Die beslissing met advies van die Ouderlinge, en by verskil van gevole, met advies en toestemming van die Kerkraad, oor wie al of nie tot die Kansel sal toegelaat word.”

No. 2 met No. 99.—Wat hier gevra word dra die goedkeuring van ons Kommissie weg.

No. 3 met No. 90.—Ons beveel aan dat Art. 28 onveranderd bly.

No. 5.—Wat hier gevra word kan ons nie aanbeveel nie.

No. 6.—Die Kommissie het geen vrymoedigheid om die gevraagde skema aan te beveel nie.

No. 7.—Ons wens aan te beveel dat Art. 20 (b) sal lees: „n Kort oorsig oor die onderwys in die gemeente in die algemeen.”

No. 18.—Ons beveel aan dat Art. 70 (15) so gelaat word, omdat ons geen noodsaaklikheid vir die verandering sien nie.

No. 30.—Wat hier gevra word, word goedgekeur.

No. 42.—Ons meen dat Art. 48 onveranderd gelaat sal word.

No. 47.—Wat genoem word in verband met Artt. 16: 13 (a), 34, 52, 96, 98, 139, 142 al. 2, 198 en 209 word almal goedgekeur.

Wat gevra word by Art. 239 is nie duidelik nie.

Ons beveel aan dat Art. 63 sal lees: „By die opening van die vergadering.”

In Art. 72 moet staan „oprigting” instede van „oprig”.

Die veranderings by Art. 138 (8) en Art. 391 (ii.2) word goedgekeur.

Wat Artt. 70 en 71 aangaan beveel ons aan dat die slot van Art. 71 gerojejer word.

Art. 159 sal lees: „Deur die Actuaris namens die Kommissie gelegitimeer,” terwyl al. 2 in die plek van 3 kom, en 3 in die plek van 2

Art. 218 (b).—Die woord „Die belang van” val weg.

Art. 323.—In al. 1 moet na die woord „verskyn” al. 2 volg: „As iemand by die eerste oproeping,” ens.

As al. 2 moet dan staan wat nou die tweede helfte van al. 1 is: „en as hy nie verskyn,” ens.

Pagina 138 (IV) punt (c) moet verander word.

Art. 156.—Wat hierby gesê word dra ons goedkeuring weg.

No. 50.—Dit val nie onder ons Kommissie nie.

No. 51.—Ook hieroor moet die Sinode hom eers uitspreek.

No. 53.—Dit behoort by die deelhebbers van die Fonds.

No. 57.—Wat hier voorgestel word is, volgens ons beskouing, onprakties.

No. 60.—Sonder opdrag van die Sinode het ons geen vrymoedigheid om wat hier voorgestel word, aan te beveel nie.

No. 61.—Die voorgestelde verandering kan ons nie aanbeveel nie.

No. 64.—Hierdie Beskrywingspunt is nie duidelik nie.

No. 65.—Die gevraagde verandering kan ons nie aanbeveel nie.

No. 71.—Die gevraagde weglatting en wysiging kan ons nie aanbeveel nie.

No. 73.—Sien No. 1.

No. 75.—Ons beveel aan dat na die woorde „werkzaam is” in hierdie beskrywingspunt, sal ingevoeg word „moet beskou word te staan onder die Ring waar hy hom tydelik ter woon bevind.”

No. 79.—Wat hier voorgestel word kan ons nie aanbeveel nie.

Art. 83.—Die verandering word goedgekeur.

No. 85.—Hierdie verandering word ook goedgekeur.

No. 90.—Sien No. 3.

No. 91.—Ons beskou hierdie verandering onnodig.

No. 92.—Wat hier gevra word is onprakties.

No. 94.—Die verandering in Art. 74: 2 (a) kan ons nie aanbeveel nie.

No. 95.—Sien No. 7.

No. 97.—Die toevoeging hier genoem word goedgekeur.

No. 108.—Die voorgestelde verandering kan ons nie aanbeveel nie.

No. 112.—Die voorgestelde formulier kan ons nie aanbeveel nie.

No. 114.—Die voorgestelde skikking is onprakties.

No. 117.—Dit val nie onder ons Kommissie nie.

No. 176.—Wat voorgestel word onder Artt. 36, 37, 38, 39, 40 en 41 word goedgekeur.

Wat deur die Sinodale Sondagskoolkommissie hier verder aanbeveel word, word in die algemeen goed-gekeur, terwyl ons aanbeveel dat, ingeval hierdie reglement deur die Sinode aangeneem word, dit as 'n afsonderlike afdeling in die Wetboek sal verskyn. (Sien die Acta van die Sinode van 1932, pag. 230.)

Die verandering van Art. 74: 22 word goedgekeur.

Ook wil ons die volgende toevoeging onder punt 3 van die Reglement aanbeveel: „Die werksaamhede en

besluite van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie sal vir goed- of afkeuring aan die verskillende Sinodes voorgelê word.”

A. MOORREES, Voorsitter.

J. P. VAN HEERDEN.

E. E. VAN ROOYEN.

J. F. NAUDÉ.

A. J. VAN WIJK, Scriba.

Kaapstad,

12 Augustus 1936.

RAPPORT

Van die Kommissie vir die Afneem van die Sendelings(end)eksamen en die Oefenaarseksamen, 1932—1935.

U kommissie het die eer om aan die H.E. Sinode, sitting houdende te Kaapstad op 22 Oktober 1936 e.v.d., te rapporteer as volg:

I.—Tot *Sendelinge* van die Ned. Ger. Kerk van Suid-Afrika is toegelaat, na afgelegde eksamen: in 1932, 13 kandidate; in 1933, 6 kandidate; in 1934, 7 kandidate en in 1935, 7 kandidate; tesame, 33 kandidate.

II.—Tot *Sendeling* is toegelaat, na *Colloquium Doctum*, in 1932, Eerw. Stephanus J. J. Schoeman.

III.—Tot *Oefenaar en Katkiseermeester* is toegelaat vier kandidate, t.w. een elk in die jare 1932, 1933, 1934 en 1935.

IV.—U kommissie wil, na ryp beraad, die volgende *Aanbevelinge* doen, en vertrou dat die H.E. Sinode dit in ons Kerkwetboek sal opneem:

A. 'n Nuwe Artikel word ingevoeg onmiddellik na Art. 236, luidende as volg: „Tot die Eksamen vir *Oefenaars* en *Katkiseermeesters* sal toegelaat word diegene wat:

- (a) in besit is van minstens Standerd VIII;
- (b) bewys kan lewer dat hulle ten minste *twee*

jaar die nodige kursus aan die *Sending-Instituut te Wellington* met vrug bygewoon het;

(c) 'n sertifikaat van lidmaatskap van die Ned. Ger. Kerk en van goeie sedelike gedrag kan voorlê, sowel as getuenis van die betrokke kerkraad wat betref die besondere gawes soos genoem in die aanhef van Art. 236.”

B. „Art. 237 word geroyeer, omdat, soos reeds by die laaste Sinode gerapporteer, geen kandidaat hom nog ooit by u kommissie aangemeld het vir die *Godsdiensonderwyserseksamen* nie, sedert hierdie artikel op die wetboek geplaas is.”

Die H.E. Sinodale Vergadering Gods seën toewen-sende en met hoogagting.

U dienswillige broeders in Christus,

J. A. R. VOLSTEEDT (Voorsitter),
D. J. MALAN,
G. KIKILLUS,
S. H. ROSSOUW,
E. G. MALHERBE (Scriba).

Villiersdorp, K. P.,

17 Julie 1936.

RAPPORT

Van die Kommissie vir Arbeid onder die Jeug.

Die H.E. Scriba van die Sinodale Vergadering,
Kaapstad.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Die ondergetekendes, lede van die Sinodale Kommissie vir Arbeid onder die Jeug, het die eer om die volgende besonderhede onder die aandag van die H.E. Vergadering te bring:

1. In Januarie 1933 het u kommissie vergader in die Kaapstad en o.m. sy werksaamhede en arbeidsveld bespreek.

2. As vrug van die samekoms is besluit om hartlik saam te werk om die Jeugkonferensie van 1934 'n sukses te maak. Met die oog hierop is 'n vergadering van verteenwoordigers van Jeugarbeid-kommissies van die vier Gefedereerde Kerke op Bloemfontein in September 1933 belê en gehou, waarop die Jeugkonfrensic finaal gereël is.

3. Die kommissie kan nie anders as tot die gevolgtrekking kom dat hy feitlik geen arbeidsveld het nie, omdat al die werk onder die jeug deur die verskillende verenigings in ons Kerk behartig word.

4. Tog meen die kommissie dat daar ruimte is vir werk, mits die samestelling van die kommissie 'n weinig verander word. Hy wil beleefdelik aan die hand gee dat so 'n kommissie saamgestel word uit die offisiële verteenwoordigers van die Christelike Strewersvereniging, die Christelike Studente-vereniging, die Christelike Jongeliede-vereniging, die Algemene Sondagskoolkommissie, die Mede-Sendingarbeiders en die Kinderkranse, sowel as enige ander vereniging wat die Sinode mag goeddink.

5. Vind die Sinode dit egter onprakties of ondoenlik om 'n Jeugarbeid-kommissie op hierdie wyse saam te stel, dan wens ons beskeidelik aan die hand te gee,

dat die Kommissie vir Arbeid onder die Jeug afgeskaf word, omdat werk onder die jeug reeds deur die genoemde verenigings behartig word. Al wat nog tot enige nut kan wees is 'n kommissie saamgestel soos in paragraaf 4 aanbeveel om die werksaamhede van die verskillende kommissies te koördineer.

Met die meeste hoogagting,

U dienswillige dienaars in die Heer,

G. DE C. MURRAY (Konvenor),
F. J. BERNING MALAN (Scriba),
D. J. LOUW,
A. H. NAUDÉ,
J. A. PIENAAR.

RAPPORT

Van die Kommissie vir die Algemene Armesorg, voorgelê aan die Sinode, 1936.

Die Kommissie vir die Algemene Armesorg het die eer die volgende verslag van sy werksaamhede aan die HoogEerw. Sinode voor te lê:—

A. HULPBEOEWENDE GEMEENTES.

1. Uit die fondse van die hulpbehoewende gemeentes is ondersteuning aan die volgende gemeentes verleen:—

1932-1933.

1. Alice.
2. Deben.
3. Du Plessis.
4. Gibeon.
5. Grahamstad.
6. Grootrivier.
7. Kalkbaai.
8. Kingwilliamstown.
9. Kokstad.
10. Kuruman.
11. Mafeking.
12. McGregor.
13. McLachlan.
14. Merweville.
15. Moria.
16. Nu-Bethesda.
17. Oos-Londen.
18. Pienaar.
19. Port Elizabeth-Suid.
20. Redelinghuis.
21. Ugie.
22. Umtata.
23. Van Wyksvlei.
24. Van Wyksvlei.
25. Waterford.
26. Windhoek.

1933-1934.

1. Alice.
2. Barkly-Wes.
3. Deben.
4. Dutoitspan.
5. Du Plessis.
6. Gibeon.
7. Grahamstad.
8. Grootrivier.
9. Kalkbaai.
10. Keetmanshoop.
11. Kingwilliamstown.
12. Kuruman.
13. Mafeking.
14. McGregor.
15. McLachlan.
16. Marydale.

1934-1935.

17. Merweville.
18. Moria.
19. Nu-Bethesda.
20. Oos-Londen.
21. Pienaar.
22. Port Elizabeth-Suid.
23. Redelinghuis.
24. Stella.
25. St. Stephens.
26. Ugie.
27. Van Wyksvlei.
28. Vosburg.
29. Warmbad.
30. Waterford.
31. Windhoek.

1935-1936.

1. Alice.
2. Barkly-Wes.
3. Deben.
4. Du Plessis.
5. Dutoitspan.
6. Gibeon.
7. Grahamstad.
8. Keetmanshoop.
9. Kingwilliamstown.
10. Mafeking.
11. McGregor.
12. McLachlan.
13. Marydale.
14. Moria.
15. Nu-Bethesda.
16. Olifantshoek.
17. Oos-Londen.
18. Pienaar.
19. Port Elizabeth-Noord.
20. Port Elizabeth-Suid.
21. Redelinghuis.
22. Stella.
23. St. Stephens.
24. Ugie.
25. Van Wyksvlei.
26. Warmbad.
27. Waterford.
28. Windhoek.

1935-1936.

1. Alice.
2. Barkly-Wes.
3. Deben.
4. Du Plessis.
5. Dutoitspan.
6. Grahamsstad.
7. Groot Brakrivier.
8. Kalkbaai.
9. Keetmanshoop.
10. Kingwilliamstown.
11. Kuruman.
12. Mafeking.
13. McGregor.
14. McLachlan.

- | | |
|---------------------------|-------------------|
| 15. Moria. | 22. Postmasburg. |
| 16. Nu-Bethesda. | 23. Redelinghuis. |
| 17. Olifantshoek. | 24. Stella. |
| 18. Oos-Londen. | 25. St. Stephens. |
| 19. Peddie. | 26. Van Wyksvlei. |
| 20. Port Elizabeth-Noord. | 27. Waterford. |
| 21. Port Elizabeth-Suid. | 28. Windhoek. |

2. Die hoogste jaarlikse toelaag beskikbaar gestel was £100 en die laagste £25. Die gemiddelde toelaag aan hulpbehoewende gemeentes was £57.

In byna elke geval wou die Kommissie graag 'n ruimer toelaag beskikbaar stel, maar die staat van die fonds het dit nie toegelaat nie. 'n Tekort in die fonds is uit die gewone fondse van die Kommissie gedeel vir 'n bedrag van £164 3s. 5d.

3. Die Trustfonds het verlede jaar £1,259 1s. 6d. uit die Sinodale heffing gekry en staan vandag op £13,566. Met die hulp van die heffing sal die Trustfonds binne vyf jaar die £20,000-merk bereik.

Die gemiddelde jaarlikse opbrengs van die Sinodale kollektes en bydraes vir die fonds is £991, wat seker as karig moet beskou word vir so 'n belangrike doel. As elke gemeente minstens twee pennies per lidmaat jaarliks sou bydra, sal die Kommissie sy verpligtinge beter kan nakom. Die gemiddelde rente uit die Trustfonds was jaarliks £510.

4. Die toeneming in die getal gemeentes wat in die hulpbehoewende klas val, baar sorg. Gedurende die vorige vier jaar, 1928 tot 1932, was die gemiddelde getal (die Rhodesië-gemeentes nie bygereken nie) 14; vandag is dit net dubbel!

Dit is aangenaam om te kan rapporteer dat enige gemeentes wat vroeër op die lys gestaan het, nou selfstandig is, t.w. Umtata, Kokstad, Pienaar, Vanwyksdorp, Gibeon en Grootrivier.

5. Met waardering moet gewag gemaak word van welwillende gemeentes wat predikante van enige swakkere gemeentes ontvang het en toegelaat het om te kollekteer.

B. DIE TRANSKEI.

1. Met die oog op die betere geestelike bearbeiding van die verstrooiende lede van ons Kerk in die Transkei, het die Kommissie, soos laas aan die Sinode gerapporteer, besluit om die koste te dra van 'n spesiale arbeider, wat as hulpprediker van die gemeentes Umtata en Kokstad die werk sou behartig.

Onder die bekwame dienste van Ds. O. A. Cloete was die proefneming so suksesvol dat die betrokke kerkrade die Kommissie ernstig versoek het om die werk voort te sit. Na Ds. Cloete is Eerw. Prop. van der Merwe vir korte tyd aangestel, en na hom Ds. O. S. A. Robertson. In die begin van hierdie jaar is Eerw. Prop. C. J. Odendaal op Kokstad georden, en die skikking is dat hy twee maande agtereenvolgens die beurt, in die twee gemeentes behulpsaam is. Die Kommissie is verantwoordelik vir die salaris, £300 p.a., en die kerkrade vir die reiskoste.

Hoewel die sieletal van die twee gemeentes nie veel meer tel as 2,000 nie, het die Kerk nogtans hier te doen met buitengewone toestande wat buitengewone maatreëls regverdig.

Hier dien ook opgemerk te word dat beide gemeentes vroeër op die lys van hulpbehoewende gemeentes gestaan het, en dat, ten aansien van die tegemoetkoming insake die hulpprediker, hulle van die lys geskrap is.

2. Dit is aangenaam om te kan rapporteer dat 'n doelmatige kerkgebou opgerig is op Butterworth, Transkei, in die gemeente Komgha.

Die lede van die Kerk het plaaslik op voorbeeldige wyse hulle krugte vir die saak ingepan en die Kommissie het 'n toelaag beskikbaar gestel.

C. WERKSAAMHEDE AAN DIE VAAL- EN GROOTRIVIER.

Gedurende die laaste jare is die Kommissie besig met belangrike werksaamhede, in samewerking met die betrokke kerkrade, aan die Vaal- en Grootrivier. 'n Merkwaardige toeneming in die bevolking is hier aan die gang, en dit geld byna uitsluitlik die armes. Die grote vlug van die platteland, vanweë die ekonomiese druk, kan goed vergelyk word met twee groot horings wat na skerp punte loop: die een punt koncentreer op die stede en industriële sentrusse vir 'n lewensbestaan, en die ander op die besproeiingsnedersettinge. Hierdie twee horings beteken vir die Kerk nuwe probleme en nuwe verantwoordelikhede.

1. DIE VAAL-HARTZ-SKEMA.

Dis bekend dat die Regering besig is met 'n groot besproeiingskema aan die Vaalrivier. Die skema val vir die grootste gedeelte in die Kaapprovinsie en deels ook in Transvaal, en die twee gemeentes betrokke is Warrenton en Christiana. Op die konstruksiewerke en in die verskillende kampe is daar al vir enige jare reeds werksaam ongeveer 1,500 jong mans, waarvan die meerderheid aan ons Kerk behoort.

Ondersteun deur die Algemene Armesorgkommissies van die Kaap en Transvaal, het die Kerkrade van Warrenton en Christiana Ds. S. P. Malan en P. A. de Wet vir die geestelike bearbeiding van die jong mans aangestel. Nadat Ds. Malan na Kuruman vertrek het, is Ds. de Wet alleen vir die werk verantwoordelik.

Die konstruksiewerke sal vermoedelik eers na vier jaar klaar wees, maar moontlik sal aanstaande jaar 'n begin gemaak word met die koloniesasie van die besproeibare gronde in die Hartzrivier-vallei. Die nedersetting sal die grootste wees in die Suidelike Halfrond en sal 'n bevolk dra van etlike duisende arm families.

Aangesien byna die hele skema in die Kaaprovincie lê, sal ons Kerk hom bytyds moet voorberei vir die geestelike bearbeiding van die mense.

2. DELWERYE.

Kort onderkant die samevloeiing van die Vaal- en Oranjerivier, in die distrik Hopetown, is twee alluviale delwers, Brakfontein en Kransfontein, met ongeveer 250 huisgesinne van delwers. Hier word groot armoede en nood aangetref.

In samewerking met die Kerkraad van Hopetown maak die Kommissie voorsiening vir die geestelike bearbeiding van die twee delwersgemeenskappe. Voor sy betreурde afsterwe het Eerw. G. J. P. van Eck met groot seën op Brakfontein gearbei. Enige maande gelede is Eerw. Prop. A. M. Botha na die delwerye gegaan as hulpprediker van die gemeente Hopetown. Die Kommissie is verantwoordelik vir die grootste deel van sy salaris. In die laaste tyd is daar groot bedrywigheid op die nuwe delwerye Kransfontein,

Studente van die Kweekskool help ook gereeld met die lang vakansies op die delwerye, en Mn. P. M. Schoeman, die leke-arbeider, het ook enige maande daar gearbei.

3. BOEGOEBERG.

Sedert die laaste Sinode is die Boegoeburg besproeiingskema van die Regering in die distrikte Prieska en Kenhardt voltooi, en het die drywende bevolking, wat aan die konstruksiewerke deelgeneem het, plek gemaak vir 'n aantal gevestigde neder-setters, vir wie die Regering woonbuisse opgerig het.

Die nedersetting strek ongeveer 50 myle langs die linkeroewer van die rivier, en die getal huisgesinne wat langs die permanente bevolking uitmaak is 650. Nege publieke skole, voorsien met die nodige aakkmodasie, is tot stand gebring, met personeel van 33 onderwysers(es) en omtrent 1,000 kinders op die boeke. Byna al die mense behoort aan ons Kerk.

Die kerklike ontwikkeling is merkwaardig gewees. Onder die bekware leiding van Ds. W. B. Loubser, wat die Kommissie in die begin daarheen gestuur het, is nou 'n selfstandige gemeente gestig en met tydelike sentrum, Saalskop. Die gemeente tel 2,076 siele en 976 lede. Die samewerking is voorbeeldig en die gemeente is nou besig om fondse in te samel vir die bou van twee kerksale en 'n pastorie. Die Kommissie sal egter vir nog enige jare 'n helpende hand moet bied, aangesien die huisgesinne almal tot die arm klas behoort.

4. GROOTRIVIER.

Die seën van die Here het kennelik gerus op die bearbeiding van die nedersettinge, Karos, Matjiesrivier, Vaalkoppies en Louisvale, onder Ds. D. F. du Toit, wat die Kommissie vyf jaar gelede daarheen gestuur het. Aan die einde van 1932 is die gemeente Grootrivier afgestig, met sieletal 2,700, en ledetal 980.

Waar die Kommissie in die begin die volle salaris van die leraar betaal het, is die gemeente vandaaf selfstandig, wat tot eer strek van sy leraar en lede.

Nuwe besproeiingskemas van die Regering is vandag druk aan die gang binne die grense van die gemeente, in die nabijheid van Louisvale, en as gevolg is daar 'n aansienlike vermeerdering in die bevolking van arms. Die werk word nou te veel vir die kragte van een leraar en die Kommissie het die Kerkraad aangemoedig om 'n hulpleraar aan te stel. 'n Deel van sy salaris word deur die Kommissie betaal.

5. UPINGTON.

Ook in die gemeente Upington geskied vandag belangrike uitbreidingskemas van die Regering in ver-

band met besproeiing, wat as gevolg gehad het die toestroming van enige honderde huisgesinne van armes.

Die sentrum van die bedrywigheid is Kalksluit, sewe myl benede Upington, aan die noordekant van die rivier. Die Kerkraad van Upington het oorgegaan tot aanstelling van 'n hulpprediker, met die oog veral op die nedersettinge, en tot sy (Ds. C. S. Hattingh) salaris gee die Kommissie 'n toelaag.

6. KEIMOES.

In die gemeente Keimoes is daar ook 'n aanmerklike toeneming in die bevolking te bespeur — meestal armes wat 'n heenkome soek langs die oewers en op die eilande van die Grootrivier.

Die Regering is besig om ook die boonste deel van Kanoneiland onder besproeiing te bring en dit sal uitkoms gee vir nog vyftig arm families. In Kanoneiland en op die Sindikaat-erwe aan die suidekant is daar ongeveer 400 lede van die Kerk.

Gedurende die laaste jare het die Kommissie die Kerkraad van Keimoes in staat gestel om 'n hulpprediker tydelik op Kanoneiland te plaas, en enige maande gelede is Ds. M. C. Hattingh daar aangestel. Die ontwikkeling op elke gebied neem vinnig toe, en onlangs is die status van die skool tot 'n sekondêre verhoog.

7. VIOOLSDRIF, NAMAKWALAND.

Gedurende die bou van die nuwe besproeiingskema by Vioolsdrif, Namakwaland, 70 myl ten noorde van Springbok, was daar 'n groot aantal arm families daar woonagtig. Met die hulp van die Kommissie kon die Kerkraad van Namakwaland 'n hulpprediker tydelik daar plaas en hy het ook die wyk Port Nolloth bearbei. Wanneer die erwe op Vioolsdrif aan armes uitgegee word deur die Regering, sal 'n permanente arbeider deur die Kerk daar moet aangestel word.

D. ANDER NEDERSETTINGE.

1. OLIFANTS RIVIER.

Langs die Olifantsrivier, distrik Vanrhynsdorp, neem die bevolking ook vinnig toe, en die voorsiening wat die Regering onlangs gemaak het by Clanwilliam deur die aanbou van 'n groot stoordam, beteken meer ontwikkeling, meer grond onder besproeiing en ook meer arm huisgesinne. Naby Koekenaap, kort duskant die mond van die rivier, word vandag 'n honderdtal nuwe erwe in orde gebring, wat aan nedersetters uitgegee sal word.

Vir enige jare het die Kommissie die Kerkraad van Vanrhynsdorp in staat gestel om 'n hulpprediker aan die Olifantsrivier te plaas, en met soveel vrug het Ds. D. de Beer daar gearbei dat 'n nuwe gemeente in 1933 gestig is, met 2,500 siele en 1,100 lede. Dit is aangenaam om te kan rapporteer dat die gemeente 'n nette pastorie en 'n sierlike kerksaal op Vredendal gebou het. Die gemeente is ook selfstandig.

2. CLANWILLIAM.

Vir enige jare was daar buitengewone toestande in die nabijheid van Clanwilliam, met die aanbou van

die nuwe stoordam en die verlegging van die paaie deur die Regering. Enige honderde armes uit omliggende dele het tydelik daarheen getrek.

Die Kommissie het die Kerkraad van Clanwilliam in staat gestel om die dienste, eers van Eerw. Prop. L. Nel, en later van Eerw. Prop. S. B. Buys, vir die bearbeiding van hierdie mense te kry.

3. UITENHAGE.

In die gemeente Uitenhage is drie bosnedersettings van die Regering, Longmore, Otterford en Lurie, en vir die betere bearbeiding van die huisgesinne daar het die Kerkraad, aangemoedig en ondersteun deur die Kommissie, 'n hulprediker onlangs aangestel, Ds. C. J. van Lill.

Op genoemde nedersettinge en in die omtrek is daar 269 huisgesinne, met 548 lede en 1,361 siele. Ook is daar nege dagskole met 350 leerlinge en agt Sondagskole met 187 kinders.

Die toeneming in die bevolking in hierdie deel van die gemeente sal later seker tot stigting van 'n nuwe gemeente lei.

4. FRANSCHHOEK.

Op die bosnedersettinge van die Regering, La Motte en Robertsvlei, in die gemeente Franschhoek, is ook ongeveer 150 huisgesinne van armes. Die Kerkraad van Franschhoek sorg vir die geestelike bearbeiding van die huisgesinne en die Kommissie dra by tot die salaris van Eerw. P. L. le Roux, die arbeider.

E. UITGEWEKENES.

1. AFRIKANERS IN ARGENTINIË.

In opdrag van die laaste Sinode het die Kommissie alles in sy vermoë gedoen vir die geestelike bearbeiding van die lede van ons Kerk in Argentinië.

Teen die einde van 1932 is Ds. P. J. van Vuuren, van Edenville, O.V.S., as besoek-predikant vir ses maande na die gemeente Chubut gegaan. Die A.A. Kommissie van die Vrystaat het £50 vir reiskoste bygedra, en die Kerkraad van Edenville was nie alleen gewillig om sy leraar vir die werk af te staan nie, maar het ook sy salaris betaal; die salaris van sy plaasvervanger is deur die Kommissie bekostig.

Teen die einde van 1933 is Ds. H. J. Piek na die gemeente gegaan om vir twee jaar, as sy bevestigde leraar, die gemeente te bearbei, en in November 1935 het die Kommissie weer vir Ds. J. S. Klopper as besoek-predikant vir ses maande gestuur.

Die gemeente was nie in staat om tot dekking van die koste by te dra nie, maar het gesorg vir die onderhoud van die leraar tydens sy verblyf, vir sy reiskoste in die gemeente, en ook die terugreis na Buenos Aires.

Die berigte wat die drie predikante van die gemeente bring is baie teleurstellend en ontmoedigend, en dit blyk dat die toekoms, wat die tydelike sowel as wat die godsdiens en die onderwys betref, baie donker is. Onder die diepe indruk van wat Ds. Piek te vertel het van die toestande onder ons landgenote in Argentinië, voel die Kommissie dat, onder die ver-

anderde omstandighede, dit wenslik is dat die Afrikaners geleidelik na Suid-Afrika sal teruggebring word.

Die Kommissie hou egter rekening met die besluit van die Sinode oor die repatriasie-kwessie, en sal derhalwe in die saak verder niks doen voordat die Sinode die kwessie weer oorweeg het nie. In 'n bylaag word die rapport van Ds. Piek oor toestande onder die Afrikaners in Argentinië aangegee.

2. GHANZI, BETSJOEANALAND-PROTEKTORAAT.

Met die hulp van die Opvoedingskommissie het die Kommissie Ds. Murray, leraar van die gemeente Mafeking, verlede jaar in staat gestel om die verstrooiende lede van ons Kerk in die Betsjoeanaland-Protektoraat te besoek.

Voorts kon die Kommissie ook 'n wakende oog hou op die onderwyswerk in Ghanzi, waar Mnr. D. F. du Toit, met groot opoffering, al enige jare arbei.

Wat die geestelike bearbeiding van die lede van ons Kerk in Ghanzi betref, word die aandag gegee aan 'n voorstel dat die werk nie vanuit Mafeking maar van Windhoek en Gobabis, Suidwes-Afrika, in die toekoms sal geskied en deur die Kerkraad van Windhoek.

F. NOODLENIGING.

1. Tydens die sware droogte van 1933 het die Kommissie sy bes gedoen in die werk van noodleniging. Die antwoord, deur gemeentes en belangstellendes gegee op die oproep van die Kommissie, was baie bemoedigend, en het die Kommissie in staat gestel om heelwat kosware, klere, komberse en ander benodigende na die geteisterde dele te stuur.

Altesame het die Kommissie voorrade kosware en klere vir noodlydendes, ter waarde van £25,000, weggestuur. Die gemeentes Namakwaland, Garies, Nuwe Rus, Vanrhynsdorp, Nieuwoudtville, Calvinia, Brandvlei, Pofadder, Fraserburg, Williston, Carnarvon, Vanwyksvlei, Kenhardt, Loxton, Vosburg, Britstown, Prieska, Marydale, Warmbad en Keetmanshoop was die swaarste deur die droogte getref.

Die Regering het vry vervoer oor die spoorweë gegee vir goed vir noodlydendes bestem. In sommige van die distrikte het die Regering dit ook nodig geag om kos uit te deel; daar was gelukkig 'n goeie samenwerking tussen die kerklike en regeringskommissies op die verskillende dorpe.

Die hulp wat verleen is was baie op prys gestel en het seker veel bygedra om die lyding en nood in die geteisterde gemeentes te versag.

Die Kommissie is dank verskuldig aan die gemeentes van die Kerk en die belangstellende vriende wat sy hande in die werk van noodleniging gesterk het.

2. Na die groot vloed van Januarie 1934 was daar baie huisgesinne langs die Grootrivier woonagtig wat in armoede en ellende gedompel was. Die Kommissie was in staat om 'n heelwat hulp in die vorm van kosware en klere aan hulle te stuur.

3. Op die delwerye in die Hopetown-gemeente is daar maar altyd nood en gebrek, en die Kommissie het van tyd tot tyd besendinge meel, komberse en klere gestuur, wat onder toesig van kerklike komitees uitgedeel word.

Onder die huisgesinne wat na die konstruksiewerke aan die Grootrivier vir 'n heenrome vlug, is daar ook heelwat armoede en nood, en die Kommissie sterk, soveel hy kan, die hande van die plaaslike kerk-kommisies in die werk van noodleniging.

4. Enige maande gelede het die Kommissie 'n ondersoek ingestel in die toestande van armoede en agteruitgang wat in die laaste tyd heers op Velddrif, in die distrik van Piketberg. 'n Rapport is aan die Minister van Arbeid gestuur met aanbevelinge.

Met die ondersteuning van die Departement van Arbeid en die Kommissie, is op Velddrif 'n sopkombuis enige maande gelede geopen, onder toesig van 'n plaaslike komitee.

G. ONDERWYS EN OPVOEDING.

1. KOSHUISE VIR BEHOEFTIGE KINDERS.

(a) Na die onderhoud van die deputasie van die Kerk met Sy Ed. die Administrateur op 15 November 1932, kort na die Sinode, is die volgende besluit deur die Uitvoerende Komitee geneem en aan die Kommissie meegegee:—

„Die Armesorgkommisie behoef nie onrustig te wees dat die Uitvoerende Komitee onwillekeurig die armkoshuisse sal laat skade ly deur die toekenning van £12-beurse op die platteland nie, wat alleen toegeken sal word ten einde plattelandse skole in stand te hou. Verder, dat die Superintendent van Onderwys sy inspekteurs van skole sal versoek om sover moontlik ondersoek in te stel en verslag te doen aan die Uitvoerende Komitee omtrent die toestande waaronder die kinders wat £12 losiestoelae ontvang gehuisves word.”

(b) Met betrekking tot die inkorting van die toelae, wat soveel moeilikheid en ontevredenheid by koshuis-besture veroorsaak het, het die Kommissie herhaalde male by die Administrasie aangedring op die volle herstel van die toelae. Deels is die geskied deur Ordonnansie No. 30 van 1935, en ten volle deur Ordonnansie No. 12 van 1936.

Daar is egter 'n bepaling in die Ordonnansie dat die Administrasie die reg sal hé om die toelaag met £1 per kind te verminder as die inspekteur die superintendent of matrone as onbevoegd beskou.

(c) Die Wysigingsordonnansie No. 30 van 1935 het 'n subartikel bevat, 271 (2) (c), in verband met die huur op koshuisgeboue, wat heelwat ontevredenheid by koshuisbesture verwek is.

In Ordonnansie No. 12 van 1936 is 'n belangrike verandering aangebring wat, soos gehoop word, algemene bevrediging sal gee.

(d) Wat die opname van kinders by koshuisse betref sal koshuisbesture in die toekoms gebruik kan maak van 'n addisionele vorm, waarin meer informasie insake die besitting en inkomste van die ouers kan aangegee word, en wat die Administrasie sal help om beter te bepaal hoeveel die ouer van 'n koshuis-kind van sy kant moet bydra.

Ordonnansie No. 30 van 1935 het belangrike wysigings aangebring insake die netelige kwessie van die beskikking oor surplusse en word verwelkom, hoewel die Kerk nog altyd die kontensie volhou dat hy

oor surplusse mag desponeer soos hy verkiets, solank dit geskied ten behoeve van die onderwys.

(e) Dit is aangenaam om te kan rapporteer dat 'n verstandhouding met die Uitvoerende Komitee getref is met die oog op nouer samewerking tussen die Administrasie en die Kerk; 'n interkomitee is in die lewe geroep waarop verteenwoordig is twee lede van die Uitvoerende Komitee met die koshuis-inspakteur en drie lede van die Kommissie vir die Algemene Armesorg. Die Kommissie voel oortuig dat die Uitvoerende Komitee alles in sy vermoë wil doen om die werk van die Kerk ten opsigte van die koshuisse te bevorder, en om 'n goeie gesindheid onderling in die hand te werk.

2. DIE MOFFAT-INSTITUUT, KURUMAN.

(a) Dit is aangenaam om te kan gewag maak van die uitstekende werk wat deur die Moffat-Instituut en die Kalahari-Hoërskool, Kuruman, gedoen word, en van die hoë prestasie deur hulle behaal. Hierdie inrigtinge het die publieke aandag in die laaste tyd besonderlik getrek. Die Universiteit van Stellenbosch het die Hoof, Mn. S. J. Botha, 'n eregraad toegeken; geëerde onderwysleiers uit verskillende dele van die land het besoek daarheen gebring om met die werk beter bekend te raak. Die Administrateur en Uitvoerende Komitee van Transvaal, met die Directeur van Onderwys, het ook besoek gedoen, en as gevolg word in Transvaal 'n aantal gelyksoortige inrigtings tot stand gebring. Die inrigting het ook 'n besoek gehad van lede van die Uitvoerende Komitee van die Kaapprovincie. Dit is duidelik dat die leiding wat die inrigting insake plattelandse onderwys gee, al meer en meer byval vind, en as 'n belangrike en praktiese oplossing van die armlanke-vraagstuk moet beskou word.

(b) In Augustus 1933 het die Sinodale kommissies vir die Algemene Armesorg en Opvoeding, wat vir enige jare reeds die beheer voer oor die Moffat-Instituut, besluit dat dit wenslik is dat die Sinode van die Kerk die inrigting van die Kerkraad van Kuruman moet oorneem. Die Kommissie het hulle toe gewend, na 'n verstandhouding met die Kerkraad getref is, na die Sinodale Kommissie, wat in 1934 vergader het. Die Sinodale Kommissie het toe besluit om aan die Kerkkantoorkommisie opdrag te gee om 'n ondersoek uit 'n besigheidsoogpunt te laat instel, en dat die rapport voor die aanstaande Sinode gelé sal word.

(c) Die sukses wat die inrigting op Kuruman behaal het, bring die kerkkommisies van bestuur in verleenheid, en die oortuiging word al sterker dat, met die oog op die toekoms dit wenslik is dat die inrigting deur 'n invloedryker en sterker liggaam behoort oorgeneem te word.

As onder indruk van die rapport en aanbeveling van die Kerkkantoorkommisie van ondersoek die Sinode beswaar het om die inrigting van die Kerkraad van Kuruman oor te neem, dan wil die Kommissie in bedenklik gee dat die Uitvoerende Komitee, Provinciale Administrasie, genader moet word oor die saak.

Die twee sinodale kommissies sou seker bereid wees om die werk van toesig en beheer van die inrigting voort te sit, en om die Proviniale Administrasie op alle moontlike wyse by te staan, in geval dit besluit word om die inrigting aan die Administrasie oor te maak. Met die kerkraad van Kuruman sal natuurlik eers moet onderhandel word.

3. DIE LUCKHOFF-INSTITUUT, DURBANVILLE.

Tien jaar gelede het die Kommissie, op 'n besluit van die Sinode, 1924, in verband met die stigting van 'n inrigting vir swaksinniges, die inisiatief geneem vir die stigting van 'n inrigting vir die redding van moeilike meisies. Die Luckhoff-Instituut, Durbanville, is toe gestig onder 'n kerklike kommissie, met Mev. Ds. A. McGregor as presidente. Die inrigting het toelae van die Regering ontvang en het in 'n groot landsbehoefte voorsiening gemaak.

Enige maande gelede het die Unie-Departement van Onderwys voorgestel om die inrigting oor te neem, en dit is toe geskied.

Die inrigting is die enigste van sy soort in die land en dit is verblywend om te kan rapporteer dat belangrike uitbreidings nou aangegaan word en dat 'n kerklike kommissie behou is in verband met die werk.

4. A.C.V.V.-TEHUIS, SOUTRIVIER.

Die Kommissie het 'n toelaag van £120 beskikbaar gestel ten behoeve van die A.C.V.V.-Tehuis, Soutrивier, wat huisvesting verskaf vir fabriekmeisies in Kaapstad, en wat 'n baie nuttige en geseënde werk doen.

5. DIE DE KORTE-FONDS.

Elke jaar beskik die Kommissie oor die rente uit die De Korte-Fonds, ten behoeve van leerlinge uit Namakwaland. Die rente is nie veel nie — £50 — maar nietemin word dit nuttig bestee en dien dit om menige behoeftige seun en dogter met hul studies te help.

6. AANBEVELINGS VAN DIE OPVOEDINGSKOMMISSIE.

Die Kommissie het samesprekings gehad met die Opvoedingskommissie insake voorstelle wat beoog die oornname van die werksaamhede van genoemde kommissie deur die Kommissie vir die Algemene Armesorg.

Waar die Kommissie dit in die algemeen eens is met die Opvoedingskommissie insake die voorstelle, voel hy tog beslis teen die voorstel van 'n lywiger kommissie, en sterk vir die behoud van die heffing wat vandag die enige bron van inkomste vir die Opvoedingskommissie is.

H. KERK EN STAAT, SKEMA VAN SAMEWERKING.

1. As gevolg van die besluit van die laaste Sinode, het die Kommissie, in samewerking met die Algemene Armesorgkommissies van Vrystaat en Transvaal, die onderhandelinge met die Regering vir 'n skema van samewerking vir die opheffing van die armes, voortgesit.

Met die Minister van Arbeid is toe in 1933 ooreengekom om die volgende jaar 'n proefneming te maak in dertien areas in die drie Provinsies, by wyse van kerklike armesorgkommissies, elk met 'n kantoor op 'n sentrale plek en 'n voltydse sekretaris. Die funksies en pligte van die kommissies en die sekretarisse is noukeurig opgestel. Die koste sou gesamentlik deur die Kerk en Staat gedra word, en op 'n basis van een teenoor vier, d.w.s. £1 deur die Kerk en £4 deur die Staat.

Die proefneming het vir byna twee jaar geduur, 1934—1935, en die areas vir die Kaapprovincie uitgekies, was: George, Oudtshoorn, Kimberley, Namaqualand en Calvinia.

2. Na die resultate grondig ondersoek is, het die betrokke Armesorgkommissies, deur middel van die Armesorgraad, weer met die Minister van Arbeid onderhandel, en dit is toe besluit dat die resultate van die proefneming die bestendiging van die samewerking regverdig. Op aandrang egter van die Kerk, het die Minister hom bereid verklaar om verantwoordelik te wees vir 'n groter deel van die uitgawes. 'n Nuwe basis is toe opgestel en wedersyds aanvaar.

3. Vir die lopende jaar is ooreengekom om weer 13 kerklike Welsynkomitees in die lewe te roep — vyf in die Kaapprovincie en vier elk in die ander twee provinsies. Die vyf areas vir die Kaapprovincie is as volg:

- (1) George en Knysna, Humansdorp en Uniondale, met sentrum George.
- (2) Oudtshoorn, Calitzdorp en Prins-Albert, met sentrum Oudtshoorn.
- (3) Namaqualand en Vanrhynsdorp, met sentrum Springbok.
- (4) Kimberley, Barkly-Wes en Herbert, met sentrum Warrenton.
- (5) Gordonia en Kenhardt, met sentrum Upington.

4. Voorsiening word gemaak vir die samewerking met die vroueverenigings, en geleentheid sal gegee word vir die benoeming van twee verteenwoordigers op die kerkskomitees.

5. Die oorgang van die ou basis na die nuwe is nou aan die gang en word eersdaags verwesenlik. Dit word verwag dat nuwe areas met nuwe welsynkomitees aanstaande jaar in die lewe sal geroep word.

I. VOLSKONGRES EN KERKKONFERENSIE.

1. In ons rapport by die laaste Sinode is melding gemaak van die navorsingswerk insake armblanke deur die Carnegie-kommissie onderneem, en die publikasie van die vyf onderdele van die rapport.

Hierdie rapport is van groot betekenis en moet bekhou word as 'n mylpaal wat bereik is in die groot saak van die opheffing van die armes. Die geldelike ondersteuning wat van kerkweë vir die navorsing verleen is, was inderdaad 'n goeie belegging.

2. *Die Volkskongres, 1934.*—Een van die direkte vrugte van die Carnegie-rapport was die groot Volkskongres te Kimberley, 1934, oor die armblanke vraagstuk. Die byeenroep van die kongres het uitgegaan van die Armesorgkommissies van die Gefedereerde Kerke, en vir byna 'n jaar is deeglike voorbereidende werk deur bevoegde kommissies gedoen. Die koste van hierdie werk is gedek deur toelae van die kommissie (£100), die Opvoedingskommissie (£50) en die Regering (£450).

'n Honderdtal besluite is deur die kongres geneem, en 'n Voortsettingskomitee is benoem om die werk van die kongres op te volg. Uitvoerige poginge is gemaak om kennis aangaande die kongresbesluite onder die volk te versprei, en deur die verspreiding van die kongresverslag. Ook is al die besluite onder aandag gebring van die betrokke regeringsdepartemente en ander organisasies, en die uitvoering van sekere voorstelle bepleit.

Die Voortsettingskomitee het ook sy medewerking aangebied by proefnemings tot bestryding van verarming; die uitstaande gebruik hiervan is deur die Minister van Spoorweë in verband met 'n spoorweg-welsynsdiens.

Uitgawes in verband met die werk van die Voortsettingskomitee word gedek deur bydraes van die publiek: gemeentes en vroueverenigings, sowel as die Regering, het hierin gehelp.

3. *Kerkkonferensie.*—Onmiddellik na die Volkskongres is 'n Kerkkonferensie op Kimberley gehou, wat 'n besielende uitwerking gehad het ten opsigte van die roeping van die kerk in verband met die probleem. Die verslag van die konferensie is ook by duisende in die gemeentes versprei.

4. *Ringskonferensies.*—Nog 'n vrug van die kongres en konferensie op Kimberley, was die hou in verskillende dele van die land van Ringskonferensies oor die vraagstuk van die armes. Op hierdie wyse is belangstelling opgewek en plaaslike inisiatief aangewakker.

5. *Voorwaartse Beweging.*—Die kommissie is ook opnuut besiel om in geloof en vertroue grote dinge vir die Here te waag. In ons voorwaartse beweging was die eerste om 'n nuwe fonds te stig — Armesorg-Evangeliefonds — wat ten doel stel die betere en doeltreffender geestelike bearbeiding van die klasse onder ons volk- en geloofsgenote, oor wie ons vandag so bekommend voel.

„Aan die armes moet die Evangelie verkondig word,” want die vernamste redmiddel vir die opheffing van 'n mensekind op aarde is die krag van die kruis van Christus.

Die ondersteuning wat hierdie fonds geniet is baie bemoedigend.

6. *Gemeentelike Armesorgkommissies.*—Die stigting in elke gemeente van 'n Armesorgkommissie, is 'n sterke aanbeveling van die Kimberley-kerkkonferensie, en die kommissie het hierdie saak No. 2 op sy voorwaartse beweging-program geplaas.

Met die Sinodale Armesorgkommissies van Transvaal en Vrystaat is ooreengekom oor 'n beleid ten opsigte van die stigting van sulke gemeentelike arme-sorgkommissies, en dit is aan al die gemeentes gestuur. Die gedagte is dat sulke kommissies uitsluitelik die aandag moet gee aan die opheffing van die armes in die gemeente.

Ook staan die voorstel van sulke kommissies in 'n lyn met die beleid van die Sinode wat voorsiening gemaak het vir 'n Sinodale Armesorgkommissie en vir Ringsarmesorgkommissies.

J. OPLEIDING VAN KERKLIKE WERKSTERS.

Aangemoedig deur die besluit van die laaste Sinode het die kommissie, in oorelog met die Opvoedingskommissie, sy aandag gegee aan die saak van die opleiding van kerklike maatskaplike werksters, en die twee kommissies het hierin die samewerking gesoek van die Hoofbestuur van die Vroue-Sendingbond.

'n Ooreenkoms is getref met die Hoofbestuur in verband met die Freidenheim inrigting, Wellington, en 'n ondersteuning van £300 gewaarborg met die oog op voorsiening in die kursus vir teoretiese en praktiese sosiologie, en vir die aanstelling van 'n lektrise vir hierdie vakke.

Die resultate van die samewerking tussen die drie liggeme is baie bemoedigend, en ons verwagting is dat die aanstelling van die Freidenheim-werksters — in werkelikhed diakonesse — almeer en meer byval in die grotere gemeentes van die Kerk sal vind.

Ons verwys in hierdie verband na die rapport van die Vroue-Sendingbond waarin meer informasie verskaf word.

K. GEORGE-ARBEIDSKOLONIES.

1. In verband met die besluit van die Sinode insake die oornname van die George-arbeidskolonies, het die kommissies vir die arbeidskolonies en die Algemene Armesorg, voor 'n groot moeilikheid kom te staan, vanwee die houding van die Kerkkantoor-kommissie.

Genoemde kommissie is genader in verband met die transport van die eiendomme van die Kerkraad van George op naam van die Sinode. Die sienswyse van die Kerkkantoor-kommissie was as volg:—

Die vermelde besluit van die Sinode het die Algemene Armesorgkommissie en die Arbeidskoloniekommissie verantwoordelik gestel vir die finansiële las verbind aan die oornname van die George kolonies, en in die besluit is nie bepaal dat die Sinode die oornname aanvaar met bate en laste nie, en ook nie dat die Kerkkantoor-kommissie die kapitale skuld van £7,000 van die Kerkraad van George moet afskryf

nie. Die Kerkkantoor-kommissie sal die twee Sinodale kommissies nie verhinder om die Georgekolonies oor te neem nie, maar die transport van die eiendomme op naam van die Sinode, sal nie kan geskied nie alvorens die Kerkraad die verband van £7,000 afbetaal het. Die twee kommissies kan soek om die geld wat nodig is érens in hande te kry, maar die Kerkkantoor-kommissie is nie bereid om aan genoemde kommissies en vir genoemde doel die £7,000 beskikbaar te stel nie.

2. Die betrokke Sinodale kommissies het die saak toe verwys na die Sinodale Kommissie. Op 27 April 1934 het die Sinodale Kommissie besluit om die betrokke kommissies te adviseer om hulle rekening by die kerkkantoor elk te oortrek ten bedrae van die som benodig om die eiendom oor te neem, ten einde die terme van die besluit van die Sinode (Acta 1932, pagg. 238-239) na te kom.

Die twee kommissies het egter nie hul weg ope gesien om die advies te volg nie en het besluit om die saak weer na die Sinode te verwys.

Die kommissie voel nie aangenaam oor die loop van sake nie, en dat die Kerkraad van George daardeer in verleenheid geraak het, kan nie ontken word nie.

L. FONDSE.

1. Die inkomste van die kommissie vir die afgelope vier kerkjare is as volg:—

1932-33	£6,223	13	10
1933-34	4,389	17	9
1934-35	2,439	9	5
1935-36	4,411	2	5

Op 30 Junie 1936 was die batige saldo in die kas £985 9s. 2d.

2. Die Trustfonds van die Kommissie staan vandag op £6,815, 'n vermeerdering van slegs £605 vir die vier jaar. Dit is baie wenslik om 'n sterk trustfonds op te bou en liefhebbers van die Kerk behoort aangemoedig te word om in die opstel van hul testament die werk van die Armesorg nie te vergeet nie.

3. Die Kommissie voel bekommerd oor die kwessie van fondse om sy werksaamhede voort te sit. Dit blyk dat 'n groot aantal gemeentes in gebreke bly om geldelike ondersteuning in die kas te stort: aan die ander kant is dit bemoeidigend dat by baie gemeentes dit reël geword het om 'n jaarlikse insameling vir die goede saak te hou.

4. In die laaste tyd het die Kommissie sy ernstige aandag gegee aan die vraag of die tyd nie aangebreek het vir die aanstelling van 'n organiserende sekretaris nie? In die loop van 1935 het die kerkraad van De Aar goedgunstig sy leraar, Ds. P. J. du Plessis, aan die Kommissie beskikbaar gestel om gemeentes te besoek en propagandawerk te doen. Hy het met goed gevolg vir enige maande die werk as deputaat van die Kommissie by 'n aantal gemeentes gedoen, en die medewerking word baie op prys gestel.

Die sekretaris het sy hande vol met kantoorwerk, en die besoek wat hy aan gemeentes doen, staan gewoonlik in verband met die werksaamhede, en wat in die reël in hulpbehoewende gemeentes val.

Na ernstige oorweging het die Kommissie, hoewel hy onder die reglement reg het tot aanstelling van 'n organiserende sekretaris, besluit om die Sinode te vra om daaroor te besluit.

M. AANBEVELINGS.

Voorts wil die Kommissie beskeidenlik die volgende aanbevelings doen:

1. Die 1½d. sinodale heffing ten behoeve van die fonds vir hulpbehoewende gemeentes bly onveranderd.
2. Gemeentes word dringend versoek om 'n ruimer kollekte vir die hulpbehoewende gemeentes-fonds op te stuur, en om daarna te streef om minstens 2d. per lidmaat byeen te bring.
3. Kerkrade word aangemoedig om 'n Armesorgdag elke jaar in die gemeente te bepaal, en om by die geleentheid die kragte van al die kerklike liggeme in te span om fondse vir die Armesorg byeen te bring.
4. Die Sinode keur goed die voorstel van die Kommissie om 'n organiserende sekretaris aan te stel.
5. Ringsarmesorgkommissies word aangespoor om ringskonferensies te hou in verband met die Armesorg.
6. Die Armesorg-Evangeliefonds verdien die hartlike steun van al die gemeentes.
7. Kerkrade van grotere gemeentes word aangemoedig om Friedenheimwerksters aan te stel.
8. Samewerking met ander liggeme wat liefdadigheidswerk doen, en by name die A.C.V.V., en 'n beoorlike koördinasie van alle armesorgwerksaamhede, behoort die strewe van alle kerklike optrede te wees.
9. Die stigting in elke gemeente, waar dit enigsins moontlik is, van 'n armesorgkommissie, wat uitsluitlik die aandag sal gee aan die opheffing van die armes.
10. Die Sinode neem sy besluit van 1932, ré die Repatriasie-beweging (Afrikaners in Argentinië) in hersiening.
11. Dat in die Herderlike Brief gewys sal word op die noodsaaklikheid van die aankweek van spaarsin by ons jeug.

Die HoogEerwaarde Vergadering Gods seën toegewens en met hoogagtung,

D. P. VAN HUYSSTEEN (Voorsitter),
 J. A. VAN BLERK,
 C. W. ALHEIT,
 P. J. DU PLESSIS,
 F. S. MALAN,
 C. MULLER,
 F. H. BADENHORST,
 D. F. VAN DER MERWE,
 P. J. DE JONGH,
 ATTIE DE WAAL,
 A. D. LUCKHOFF, (Sekretaris).

NASKRIF.—Met diepe droefenis en leedwese maak die Kommissie melding van die plotselinge afsterwe van Ds. J. A. Hurter, een van sy lede. Weens krankheid kon hy die laaste vergadering van die Kommissie nie bywoon nie. Hy het in die tuig gesterf. Hy was besiel met ywer vir die opheffing van die armes, en met oofferende liefde en trou het hy in daardie werk volhard tot die end toe. Sy heengaan is nie net 'n verlies vir die gemeente van George en sy armes nie, dit is 'n verlies ook vir die Kerk en vir die land.

BYLAAG.

RAPPORT VAN Ds. H. J. PIEK

aan die Kommissie vir die Algemene Armesorg, oor toestande onder die Afrikaners in Argentinië, voorgelê in Augustus 1935.

Toekomstige toestande van die Afrikaners in Argentinië. Toe ek 'n paar weke in die gemeente (Chubut) was en Senator F. S. Malan vergesel het na sekere dele van die Boerekolonie, het ek met hom saamgestem dat die toestande van die boere nie so kritiek is nie, en dat hulle goedskiks Argentinië hul *home* kon maak, maar nou, na my agtien maande verblyf onder hulle, kan ek nie anders nie dan heelhartig saam met 70 persent van die boere te stem in hul verlang om terug te kom na die vaderland.

Hierdie heimwee van die Afrikaners is iets werkliks in Argentinië en spruit, afgesien van die verlange om in die vaderland te wees, en om die vaderland self, uit die gevare wat hulle, op ekonomiese, godsdiens-tige en nasionale gebied, in die nabye toekoms bedreig.

Ekonomiese gevare.—Weens die druk van die groot kompanyes, die onproduktiwiteit van die grond, die onmoontlikheid om vir die nageslag 'n heenkomte op die grond te vind, die voorwaardes waarop hulle die grond moet besit, is die toestand van die boer, hoewel hy nog genoeg het om te eet, haglik, en die gevare is dat die jong geslag sal moet uittrek om werk te vind,

wat sal beteken verlies van nasionaliteit en godsdiens.

Verlies van Nasionaliteit.—Daar die boere almeer en meer versprei tussen die Argentyners en dus nie in staat is om as Afrikaanse eenheid bymekaar te staan nie, en daar die jeug, wat daar gebore is, die oorhand begin kry oor die ouere geslag, wat nog steeds hard veg vir hul nasionaliteit, is die gevaar pertinent dat, in die nabye toekoms, die Afrikaners hul nasionaliteit, deur ondertrou met die Argentyners en sosiale vermenging, sal verloor, en gepaard daarmee, ook hul godsdiens.

Gebrek aan Onderwys.—Hoewel verskeie pogings gedoen is vir onderwys-fasilitete, en in die laaste jare veral geagteer is vir 'n kosskool, loop 200 kinders van skoolgaande ouderdom sonder skool. In hierdie gebrek lê die dreigende gevare dat die Afrikaners in Argentinië nie net swak verteenwoordigers word van die Afrikanerdom nie, maar ook die *Ikabot* is van alles wat hulle dierbaar is — hul taal, nasionaliteit, godsdiens, Afrikanertrots, en Afrikaner-selfrespek.

Die meerderheid voel baie diep oor hierdie geestelike skatte, so sterk dat hulle enige oofferings sal maak om terug te keer na hul vaderland. Vandaar ook die heimwee.

Verlies van Godsdiens.—Hoewel die teenswoordige beleid van 'n geestelike arbeider tussen die boere baie help om hul godsdiens lewend te hou, is dit, weens die groot ongodsdiestige stroom van Patagonia, nie doelmatig om hulle van die smet van ongeloof te vrywaar nie. Stadig maar seker werk die ongodsdiestige openbare mening van die land op onse mense in, en as hulle nie gelig word uit daardie omgewing nie, is hulle gewis gedoem tot uiteindelike heidendom. Die ouer geslag besef dit, en sien spore daarvan, en om hierdie rede verlang hulle om onder die vlerke van die moederkerk en hul land te kom. Weer 'n rede vir heimwee!

As gevolg van die druk van hierdie gevare is ek daarvan oortuig dat dit die plig is van ons Kerk en volk om 'n laaste poging aan te wend om onse mense na Suid-Afrika terug te bring.

RAPPORT

Van die Kommissie vir die Dorkas-Armehuis, voorgelê aan die H.E. Sinode, 1936.

Die kommissie het die eer as volg oor die Inrigtinge te rapporteer:—

1. In die afgelope vier jaar het die werk aan beide tenuise van Dorkas, sowel as die Diakones-Hospitaal, sy gereeld gang gehad, en onder die goeie hand van die Here is dit met seën voortgesit.

2. Op versoek van die kommissie het die Sinodale Kommissie 'n vierde lid bygevoeg in die persoon van mnr. A. J. du Toit van Kaapstad.

3. Die eiendomme behorende aan Dorkas is as volg:—

(a) Dorkas 1, 'n dubbelverdieping-gebou, geleë in Breestraat, Kaapstad, insluitende op die vleuels die Diakones-Hospitaal en Ebenhaezer, die woning van die Pastor, Ds. A. A. Weich.

(b) In die blok geboue vlak voor Dorkas 1, is daar vier woonhuise wat aan Dorkas behoort. Twee

- dien as woninge vir die Diakones-verpleegsters, en twee word verhuur.
- (c) Dorkas 2, in dieselfde straat geleë maar 'n weinig hoër-op, 'n dubbelverdieping-gebou.
 - (d) Agter Dorkas 2 en in dieselfde blok, Kerkstraat, is daar vier klein woonhuise, naas mekaar, wat ook aan Dorkas behoort.

Die municipale waardering van die Dorkas eindomme is ongeveer £30,000.

Die instandhouding van die geboue en die reparasies van tyd tot tyd nodig geag, is 'n groot verantwoordelikheid en die uitgawes daarvan verbind betekene ook aansienlike koste.

4. Die getal ou dames in die twee tehuise woonagtig is ag-en-sestig: 32 in Dorkas 1, en 36 in Dorkas 2. Mev. Botha is matrone van die eerste, en mev. Schaap, matrone van die tweede tehuise.

Mev. Wiese is matrone van Diakones-Hospitaal en sy word bygestaan deur 'n staf van elf, waarvan sewe gekwalifiseerde verpleegsters is. Die hospitaal het 18 bedde vir pasiënte.

5. Finansies.—Die inrigting het 'n Trustfonds van £6,000. Vir die geldelike state vir die laaste vier finansiële jare, word verwys na die verslag van die Saakgelastigde.

Aan die end van die eerste jaar was daar 'n tekort by die Diakones-Hospitaal van £734. Die besuiningsmaatreëls wat die kommissie na die laaste Sinode getref het, was toe egter nog nie in volle werking nie. Die tweede jaar het 'n aanmerklike verbetering aangetoon, hoewel die tekort op £210 gestaan het. Die verbetering het voortgeduur, en by die end van die derde jaar het die uitgawes met inkomste geklop. In die afgelope finansiële jaar het Diakones 'n wins van £433 aangetoon.

6. (a) Die laaste Sinode het besluit om die kwessie van die voortbestaan van die Diakones-Hospitaal in hande te laat van die kommissie. Om die bestaansreg van die Hospitaal te regverdig het die kommissie, in oorleg met die Dameskomitee, besluit om enige belangrike besuiningsmaatreëls aan te gaan.

Eerstens is die hospitaal verklein en die getal bedde van 30 na 18 gebring: hierdeur kon ook die getal

verpleegsters verminder word. Tweedens is besluit om twee van die woonhuise, wat vir die huisvesting van die verpleegsters gebruik was, te verhuur. Voorts is ook alle moontlike huishoudelike besuiniging toegepas.

(b) Ten gevolge hierdie maatreëls, en weens die gunstige kering wat hospitaal-werksaamhede in die algemeen betref, is die posisie van Diakones vandaag bepaald as bevredigend aan te merk. Blykbaar is dit die geval ook met andere hospitale in die stad: daar is vandag 'n tekort aan akkommodasie sowel as aan verpleegsters.

(c) Wat die toekoms betref wil die kommissie met sy teenswoordige beleid volhou, in die hoop dat die hospitaal, soos in die verlede, vir die Dorkas tehuise tot 'n bron nie alleen van seen maar ook van voordeel sal wees.

Die feit dat Diakones gedurende die laaste vier jare meer as 1,500 pasiënte ontvang en verpleeg het, is 'n duidelike bewys dat dit voorsiening maak in 'n landsbehoefte en dat dit vir die goeie saak van siekeversorging in die algemeen nog groot dienste bewys.

7. Op die Dameskomitee dien die volgende lede:—Mev. Ds. J. P. van Heerden, Mev. Ds. P. T. Retief, Mev. Ds. A. A. Weich, Mev. Chas. Hofmeyr en Mev. J. J. de Villiers.

Met waardering wil u kommissie gewag maak van die hartelike samewerking en steun van hierdie komitee.

Voorts wil die kommissie sy dank uitspreek jeens Ds. en Mev. A. A. Weich, en aan die drie matrones en hul staf, vir hul getroue dienste in die werk.

Met hoogagting en heilbede,

opreg en dienswillig die uwe,

A. D. LÜCKHOFF, Voorsitter.
CHAS. MURRAY.
P. B. ACKERMANN.
A. J. DU TOIT.

P.S.—'n Verslag van die Dameskomitee word as bylaag aangeheg.

VERSLAG

Van die Dameskomitee van Dorkas-Tehuise en Diakones-Hospitaal.

Sedert die laaste Sinode het Dorkas haar 50-jarige bestaan beleef, nl. in April 1933.

Die werk aldaar gaan op dieselfde wyse voort as voorheen en daar rus kennelike seen op. Die getalle in Dorkas bly min of meer dieselfde, want die kamers bly nooit lank leeg nie. In Dorkas 1 is daar 32 inwoonsters en in Dorkas 2 ses-en-dertig (36). Die meeste van hulle is hoog bejaard; twee is oor die 90 jaar oud, 17 tussen 80 en 90, en 37 tussen 70 en 80. Die twee oudstes is in Dorkas 1 onlangs heengegaan. Mev. Lees—wat 39 jare in Dorkas woonagtig was—

in die ouderdom van 92, en Mev. Fouché, 97 jaar oud.

In die personeel van Dorkas is daar ook veranderinge gekom. Uit Dorkas 1 is die geliefde assistente —Mev. Cloete—weg, om deur haar huwelik haar eie huis te stig. Sy was 15 jaar op die staf en was baie getrou. In Dorkas 2 het Mev. Eybers, die Matrone, in 1933 haar werk opgegee. Mev. Schaap is toe aangestel as Matrone van Dorkas 2.

Ook in die Damesbestuur is daar veranderinge gekom. Mev. Ettie Bam het ons verlaat om in die huwelik te tree, en woon nou in die Vrystaat. Mev.

G. van Heerde is in haar plek gekies, maar moes weens slechte gesondheid bedank, en nou sal Mej. H. van Heerde van aanstaande maand op die Bestuur dien. Drie maande gelede het die Heer luid tot ons Bestuur gespreek deur, baie plotseling, Mev. A. G. du Toit weg te neem tot Hom Wie sy so trou gedien het. Die ledige plek is nog nie opgevul nie.

Die gesondheid van die inwoonsters was in hierdie tyd waaroor die verslag gaan—Januarie 1933 tot Mei 1936—goed, as die hoë ouderdom van die inwoonsters in die oog gehou word. Daar was 19 sterfgevalle, almal van dames hoog bejaar, en 12 het die Tehuis verlaat, waarvan vier in Valkenburg opgeneem is. Veertien is in Diakones vir kortere of langere tyd gratis verpleeg.

Dat Dorkas 'n groot plek in die harte van die publiek inneem getuig die gifte van produkte en vrugte wat dikwels van die platteland na die inrigting gestuur word vir die inwoonsters. Van die „City and Suburban Clothing Guild“ kom daar al vir 36 jaar al jare 'n nuwe kledingstuk vir elkeen van die inwoonsters. Die jongere geslag is ook in Dorkas geïnteresseer, en die Stewers van Parow, Drieankerbaai, Trinity Kerk Sondagskool, Metropolitan Kerk Sondagskool, Observatory Baptist Kerk, Rotariërs en Male Voice Choir gee feitlik al jare óf 'n onthaal met verversinge óf 'n konsert vir die ou dames.

Jammer maar dat daar nou so min kollekte van N.G. Kerk-gemeentes inkom by vergelyking met vroeër

jare, en dat daar nie meer by erflating aan die inrigting gedink word nie.

DIAKONES-HOSPITAAL.

Volgens opdrag van die Sinode het die Bestuur pogings gemaak om te besuinig deur:

(1) Die inrigting te verklein deur die kamers onder te ontruim en vir lede van die staf beskikbaar te stel.

(2) Twee van die huise deur die staf bewoon op te gee aan die Bestuur om verhuur te word.

(3) Die staf te verminder en salarisste te besnoei.

(4) In die huishouding op alle moontlike wyse te besuinig.

Van Junie 1933 tot einde Mei 1936 was 1,530 pasiënte opgeneem, en was daar 58 sterfgevalle. Die getal operasies in dié tyd was 1,203, die meeste van ernstige aard. Veertien inwoonsters van Dorkas was vry opgeneem teen 'n koste van £160 7s. 5d., en drie sendelinge teen verminderde fooie, ten koste van £78 11s. 7d.

Die Matrone, Mej. Wiese, is baie knap, nougeset en getrou, en—bygestaan deur haar staf—trag sy om gedurig die ou tradisies van Diakones te handhaaf en na te kom. Dat sy hierin slaag getuig brieue van dank wat gedurig van pasiënte ontvang word.

Die Heer het Dorkas en Diakones geseën en ons dank Hom daarvoor.

M. I. DE VILLIERS, Sek.

VERSLAG

Van die Doofstomme- en Blinde-Instituut, Worcester, aan die H.E. Sinode aangebied by geleentheid van sy Sitting te Kaapstad, Oktober 1936.

WelEerw. Heer en Eerw. Here,

Met innige dank aan die Heer kan u Kommissie getuig van die onmiskenbare seën wat gerus het en bly rus op hierdie grootse onderneming van onse Kerk, nl. die opvoeding en opleiding van die dowe en blinde kinders van ons land.

Groei.—Die groei van die Inrigting in die laaste jare is allermerkwaardigs gewees. Ons gee u hier statistiek wat duidelik sal aantoon die onderskeid tussen wat daar tien jaar gelede bestaan het, en wat daar vandag gevind word.

	SKOOL VIR DOWES.	
	1926	1936
Leerlinge, seuns	70	99
„ dogters	44	82
	114	181
Onderwysers	2	2
Onderwyseresse	5	12
	7	14

Instrukteurs	2	3
Instruktrises	1	2
	—	—
	3	5
	—	—
Hostels, seuns	2	3
„ dogters	1	3
	—	—
	3	6
	—	—

Leerlinge wat sedert 1926 die skool verlaat het: 221.

	SKOOL VIR BLINDES.	
	1926	1936
Leerlinge, seuns	40	85
„ dogters	33	67
	73	152
Onderwysers	1	2
Onderwyseresse	6	7
	7	9

Instrukteurs	2	4
Instruktrises	1	2
	—	—
	3	6
	—	—
Hostels, seuns	1	2
" dogters	1	2
	—	—
	2	4
	—	—

Leerlinge wat die skool sedert 1926 verlaat het: 170.

Om alles saam te vat was daar in die Instituut

in 1926	en in 1936
182 Leerlinge;	333 Leerlinge;
14 Onderwysers(-esse);	23 Onderwysers(-esse);
6 Instrukteurs(-trises);	11 Instrukteurs(-trises);
5 Hostels.	10 Hostels.

D.w.s. die werk is gedurende die afgelope tien jaar omtrent verdubbel.

Die lopende uitgawes vir die jaar 1926 het 'n totaal van £10,956 bedra, terwyl dit in 1936 nie minder as £26,594 was, waarby nog moet kom £10,994 vir nuwe geboue, d.w.s. £37,598. Geweldige groei voorwaar!

In die tydperk het daar nie minder dan 391 leerlinge die Inrigting verlaat, en die lewenstryd moet aanvaar, gelukkig in die meeste gevalle toegerus vir hul lewenstaak. Sonder die Instituut was hulle hope-loos verlore, en sou waarskynlik hulpeloos en doelloos die lewe moes deurgaan.

Verblydend is dit om te kan opmerk dat ouers hul kinders nou deurgaans jonger stuur dan tevore. Vir hul ontwikkeling is dit absoluut noodsaaklik om hulle so jonk moontlik te stuur, want hoe later hulle kom hoe swaarder leer hulle.

SKOOL VIR DOWES.

Sedert 1927 is die lippe- en spreekmetode van onderwys in ons skool vir dowes uitsluitend gebruik om die kinders met die sprekende wêreld in aanraking te bring. Hulle word geleer om van die spreker se lippe af te lees wat hy sê, al kan hulle niks hoor van wat hy spreek nie. Dan word hulle ook geleer praat, want die spraakorgane is in die meeste gevalle net onontwikkel, en nie gebreklik nie.

Die sukses van hierdie metode is in sommige gevalle uiters bemoedigend gewees, en 'n nuwe wêreld het vir hulle oopgegaan. Die kinders is besonder gretig om te leer.

So belangrik is hierdie werk dat een van die onderwyseresse na Amerika vir 'n jaar gegaan het om verder daarin te studeer, en die kennis en ondervinding wat sy opgedoen het is van groot betekenis vir die hele skool.

In die Vakafdelings word deur twee Instruktrises die dogters in Huishoudkunde en in Naaldwerk opge-

lei. Vir die laaste paar jaar het hierdie departemente op die Tentoontelling te Rosebank oor 60 pryse en 3 inter-skool silwerbekers jaarliks behaal.

Vir die seuns is daar Houtwerk, Skoenmakery, en Landbou, met die moontlikheid om later Kleremakery en Loodgietary by te kry. Ons Kabinetmakersafdeling kry meer bestellings dan hulle ooit kan uitvoer, wat 'n bewys is van die gehalte van die werk wat daar gedoen word.

Die Nuwe Skool vir Dowes waarvan Dr. S. F. N. Gie in 1930 die hoeksteen van die eerste gebou gelê het, nader al voltooiing. Reeds staan daar die volgende geboue wat onse Kerk tot eer strek, en as monument dien van sy medelye met die minder-bevoordegelinge, en sy ondernemingsgees tot verbetering van hul lot. 'n Sentrale eetsaal vir omtrent 240 persone, ses hostels vir 30 kinders en 3 onderwyseresse elk, 'n groot skoolgebou met 25 klaskamers, huishoud-kunde en naaldwerk geboue, ambagswerkwinkels vir seuns, pakhuis vir hout, landbou geboue, hospitaaltjie, bakkery en wassery vir die hele Instituut, is reeds voltooi, en daar moet nog gebou word 'n skooldaal, en nog 'n hostel vir seuns. Al hierdie geboue is net, stewig, doelmatig, en sierlik.

Die groot met grás beplante speelgronde maak ruim en genoegsame voorsiening vir liggaamsoefening.

SKOOL VIR BLINDES.

Die onderwys van onse blinde seuns en dogters verskil geheel van dié van die dowes. Alles geskied deur hul gehoor en tassin. Daar blindes weens hul gehoor reeds taal besit, maak hulle sneller vordering op verstandelik gebied dan dowes. Dan het hulle ook die seën en inspirasie van musiek. Vir enige jare reeds behaal die meeste Std. VIII, en die begaafdestes verkry hul Diplomas vir Musiek en Sang.

Met hulle Vakwerk gaan dit moeiliker. Veel van die werk wat die meisies kan leer is minder winsgewend, en tog skyn daar 'n opening te wees vir breiwerk met masjiene. Die seuns se rottingwerk en matrasmakery bied beter kansse aan. Drie jare gelede het die Handwerk-instrukteur oorsee gegaan om nuwe metodes en soorte handwerk na te gaan en aan te leer. Tans is daar in Europa 'n Instruktrise vir Meisieshandwerk omveral die gebruik van plat breimasjiene aan te leer, en ander arbeidsmoontlikhede te ondersoek. Dog die probleem bly maar hoe om blindes met 'n lewensbestaan te voorsien.

Daar die liggaamsbewegings van die blindes uit die aard van die saak besonder beperk is, het ons verlede jaar vir hulle 'n Gimnasium aangebou. Die onderskeid in die bewegings en gesondheid van die leerlinge sedert die aanstelling van 'n Gymnastiek-instruktrise en die aanbou van 'n Gimnasium is alleropmerkliks.

Die Braille-Drukkery doen kostlike werk, en brei gedurig uit. Gedurende die laaste paar jaar het ons vier oudleerlinge daarin opgeneem, twee as lettersetters, een as boekbinder en een as proeweleser. In ons drukpers word gedruk al die Afrikaanse boeke vir die skool, en vele van die Engelse boeke vir die beginners-klasse. 'n Maandblad in Braille word gedruk en uitgegee, wat deur 200 intekenaars gretig gelees word,

Maar wat ons beskou die heerlikste onderneming van ons drukkery is die uitgee van die Bybel in Afrikaanse Braille. Dit word alhiér gedruk en gebind. Die hele Bybel sal uit 38 boekdele bestaan, en sal byna 9 jaar neem om klaar te druk. Reeds is daar in gereedheid Johannes (1 boekdeel), Markus (1), Psalms (2), Romeine en I en II Korinthiers (1), Galate tot Filemon (1), alles tesame 6 boekdele uit die 38. Hierdeur kom die seën van Gods dierbaar Woord direk tot die harte van dié wat dit anders nie vir hulself sou kon lees nie.

Die getalle in ons Skool vir Blindes het in die laaste jare geweldig aangegroei, wat dadelike uitbreiding van die geboue noodsaaklik gemaak het. So is daar nodig 'n sentrale eetsaal vir al die leerlinge en staf, wat nou al omtrent 180 tel. Dan moet die skoolgebou verdubbel word, eweso die werkinkels, die ou Doweskool moet omgeskep word in 'n hostel vir meisies, en daar moet gebou word 'n Drukkery, 'n musiekafdeling, stemkamers, 'n administrasiekantoor vir die Instituut, en later 'n nuwe orrelsaal. Al hierdie geboue is dringend nodig, en sal binne die volgende paar jaar opgetrek moet word.

NASORG.

In Mei 1933 is 'n nuwe afdeling van ons werk geopen, en dit is die versorging van leerlinge wat nadat hulle die Instituut op twintigjarige ouderdom verlaat het, geen heenkomte het nie. Ons het met tien jong vroue op klein en eenvoudige skaal begin. Hiervoor is die fondse gevind uit gifte van die Nasionale Raad vir Blindes, private gewers, en 'n donasie van die Provinciale Administrasie. Onder die Blindepersonelwet hoop ons ook ondersteuning te kry, en also hierdie allernooldsaaklikste nuwe afdeling van ons werk te kan voortsit en ontwikkel. Op die oomblik is daar 12 jong vroue op ons Nasorg-Werkinrigting, van wie 3 in die Drukkery werk. Die ander is besig veral met die brei van kouse met masjiene, en ander artikels met die hand. Alles word verkoop waar 'n mark gevind kan word.

Maar daar is ander volwasse blindes vir wie daar nog geen voorsiening gemaak is nie, nl. die nie-emploeierbare en die bejaarde blindes. Ons hoop ook eerlang hulle te kan opneem om hul lot aan die aand van 'n donker lewe te kan help versag.

GESONDHEID.

Met die gesondheid van ons seuns en dogters het dit gedurende die laaste jare redelik gegaan. Epidemies van die gewone kindersiektes het ons besoek, maar daar is ook gevalle van ernstige krankheid gewees, soos griep, maagkoors en longontsteking. Operasies het ook nie ontbreek nie, oogoperasies, operasies op mangels, „mastoid”-verswering, blinderemontsteking en ander, en ons het drie leerlinge moet afgee deur die dood. Vir die groot getalle kinders wat gedurende behandel moet word, was ons genoodsaak 'n hospitaaltjie te bou en 'n permanente verpleegster aan te stel. Ons tel tans 338 kinders en baie van hulle is liggaamlik swak,

KOSTE.

Die Inrigting in al sy uitgebreidheid (maar sonder die nasorgwerk) het vanjaar £26,594 gekos om aan die gang te hou. Hiervan dra die Regering by, deur die betaling van die salaris van al ons onderwysende personeel, die toelae vir behoeftige kinders en helfte van die goedkeurde skoolmateriaal, 'n som van £17,106, wat ons met 'n bedrag van £9,488 laat wat ons vir die jaar moes vind.

Die uitbreidingskema vereis veel geld. Die nuwe skool vir dowes kos, as dit klaar is, iets oor die £60,000, en die skool vir blindes sal moontlik op £20,000 te staan kom. Met die finansiering van die skema het die Regering ons gehelp deur aan ons vir die skool vir dowes 'n lening van £40,000 toe te staan, en verder £7,500 op die pond-vir-pond-stelsel te gee. Vir die uitbreiding van die skool vir blindes hoop ons ook op dieselfde stelsel gehelp te raak.

Op tydelik gebied is ons groot behoeftie 'n finansiële. Enige bemakings het ons besonder veel gehelp, maar die gereelde bydraes van gemeentes en persone is ons vername bron gewees, en het ons in staat gestel om hierdie groot werk te kan voortsit.

NASIONALE RADE VIR BLINDES EN DOWES.

Met die Nasionale Raad vir Blindes werk u Kommissie hartlik saam, en die behoeftie aan nasorgwerk vir blindes waarvoor hierdie Raad veral staan word al groter, daar die meeste blindes nie sonder hulp 'n bestaan kan vind nie, maar afhanglik bly van die bystand van ander. Ons is bale dankbaar vir wat hierdie Raad doen om die werksaamhede van onse Skool vir Blindes, waar dit hul werk raak, ruim te ondersteun.

Die geval van die Nasionale Raad vir Dowes is egter iets anders. Na ons mening is daar minder noodsaklikheid hiervoor en kan dit minder vir die volwasse dowes uitrig. Ook het ons verbinding met hierdie Raad taamlik misverstand en verwarring onder ons mense veroorsaak, waardeur hulle onder die indruk verkeer het dat gelde vir die Nasionale Raad vir Dowes op straat en elders gekolleerde eintlik vir ons Instituut ingesamel was, wat geensins die geval is nie. U Kommissie het na ryp beraad besluit om hom van die Nasionale Raad vir Dowes te onttrek, terwyl hy nog aan die Nasionale Raad vir Blindes geaffilieer bly.

DANK.

Die Bestuur wil aan die hand gee dat die H.E. Sinode 'n woord van waardering en dank sal uit spreek en toesend:—

1. Aan die Prinsipale met hulle Onderwysers (-esse), Instrukteurs (-trises), Matrones en Werksters, vir hulle selfopofferende en toegewyde werk aan die versorging, onderrig, opleiding, en vorming van die dowe en blinde kinders in ons land.

2. Aan die Unieregering vir hulle simpatieke verhouding teenoor die Instituut, en die ruime ondersteuning wat hulle vir die voortsetting van die werk gee.

3. Aan die Provinciale Administrasie vir hulle toe-kennings van £100 per jaar.

4. Aan die Nasionale Raad vir Blindes, wat deur hul hulp dit vir ons moontlik gemaak het om ons Nasorgwerk te onderneem en voort te sit, ons Gimnasium met apparaat te voorsien, ons Braille-maandblad uit te gee, twee Handwerkonderwysers oorsee te stuur; en deur wie se bemoeiing die Blindepersonelewet 'n werklikheid geword het.

5. Aan die Stadsraad van Worcester vir die grond wat hulle ons as gift gegee het, en die ander wat hulle ons so billik laat aankoop het, asook vir hulle gedurige gewilligheid om ons te help waar hulle kan.

6. Aan die Geneeskundiges wat ons so geredelik en veelal gratis help, Dokters, Tandartse, en die Worcesterse Hospitaal.

7. Aan Dr. Wood, Oogspesialis in Kaapstad, vir sy vriendelike hulp en kosteloze behandeling van sovele van onse blinde seuns en dogters.

8. Aan al onse ondersteuners oral, op Worcester en die land deur, wat deur hul gifte, belangstelling, aanmoediging, en gebede, 'n bron van hulp en inspirasie vir ons is.

SEKRETARIS.

Daar die Inrigting so geweldig aangegroei en uitgebrei het, begin die Bestuur voel dat die tyd eerlang sal aanbreek, as dit nog nie daar is nie, vir die aanstelling van 'n vaste Sekretaris wat al sy tyd en kragte aan die bevordering van die belangte van die Instituut sal wy. Hy sal al die werk van die teenwoordige Sekretaris en die Tesourier moet doen, en

sal ook tyd moet gee om die belangte van die dowses en blindes in verskillende dele van ons land te bepleit, om langs daardie weg die finansies van hierdie onderneming van die Kerk te versterk.

Die Bestuur nader die H.E. Sinode om verlof te vra dat sodra die Bestuur dit nodig en moontlik ag om so 'n man aan te stel, hulle daartoe mag oorgaan. Hulle vra dat hy lid van die Bestuur van die Instituut sal wees, dat sy aanstelling volgens Art. 89 (q) sal geskied, en dat as hy 'n predikant is hy deel mag hé aan die Predikante-Pensioenfonds. Hulle vertrou dat die H.E. Sinode hul versoek sal toestaan in die belangte van onse dowe en blinde seuns en dogters.

Ons het ons verslag met dank aan die Heer begin, en wil weer herhaal dat alles wat gedoen en uitgerig is, aan Sy oorvloedige genade te danke is. Sy liefde het oor die Inrigting gewaak en dit van die nodige voorsien, en in vaste vertroue op Hom kan en moet die werk met onontmoedigbare ywer voortgesit word.

Hom sy al die eer!

Met verskuldigde hoogagtting,

Het ons die eer ons te noem,

Die Lede van die Sinodale Bestuur van
die Doofstomme- en Blinde-Instituut,

R. D. McDONALD, Voorsitter.

J. W. SNYMAN.

P. J. RETIEF.

P. J. DE VOS.

J. S. MURRAY, Sekretaris.

RAPPORT

Van die Kommissie van die Arbeidskolonie, Kakamas.

Die Arbeidskoloniekommisie het die eer om oor die toestande en werksaamhede op die Kakamas-Arbeidskolonie vir die tydperk 1 Julie 1932 tot 30 Junie 1936 as volg te rapporteer:

ADMINISTRASIE.

In die personeel van die Arbeidskoloniekommisie het daar verandering gekom deur die bedanking van Ds. Geldenhuys weens gesondheidsredes, en sy plek is gevul deur Ds. P. de Waal Eksteen van Pofadder. Die heer P. J. Cillie is nog Voorsitter van die Kommissie en Ds. M. Smuts, Skriba.

Ons geagte Superintendent, Mnr. J. W. Louw wat aan die hoof van die Nedersetting gestaan het vanaf 1921, het op 30 Junie 1935 bedank. Die Kommissie spreek sy hoogste waardering uit vir sy uitmuntende dienste aan die Arbeidskolonie en aan die Kerk bewys. Sy onvermoeide ywer, moed en takt was altyd vir die Arbeidskolonie, veral in moeilike tye, 'n groot bate. Sy Godsvrug en goeie voorbeeld sowel as die

van sy geéerde eggenote met wie se hulp hy dikwels storms trotseer het, was 'n geestelike aanwins vir die Nedersetting. Hy het monumente op Kakamas nage-jaat wat tot sy nagedagtenis sal staan.

Die Kommissie is dankbaar dat hy daarin geslaag het om as sy opvolger die diens te verkry van Mnr. P. E. Beyers, wat vroeër 24 jaar lank in diens van die Kommissie was en vanaf 1926 tot 1935 lid van die Regeringsbesproeingskommisie.

In Mnr. Beyers met sy warme liefde vir Kerk en volk, met sy kennis van persone en sake, van organisasie- en besproeingswerke, van winkelsake en kantoorwerk, het dit u Kommissie geluk om 'n Superintendent te vind volkome toegerus vir sy taak. Sy eerste jaar as Superintendent van ons Nedersetting het uitstekende resultate gelewer. Daar heers 'n gees van tevredenheid, vertroue en werklustigheid onder die koloniste wat baie opvallend is.

Die Superintendent word bygestaan deur 'n plaaslike kommissie bestaande uit negentien koloniste, gekies deur die erfhouers om die verskillende wyke te ver-

teenwoordig. Hul pligte is vernaamlik om die waterbeurt te reël, opsig te hou oor die reparasies aan die watervore, die paaie en heinings. Die skikking van kleiner kwessies tussen erfhouers word ook aan hulle toevertrou.

Mnr. W. F. van der Riet is nog Bestuurder van die Kommissiewinkels en sy bekwame dienste word deur die Kommissie hoog waardeer.

Die Kommissie het die Nedersetting elke jaar besoek en sy ernstige aandag noukeurig aan al die sake gewy. Hy het met elke besoek die koloniste ontmoet asook die amptenare en onderwysers(esse) en sake van belang wat die Nedersetting betref met hulle bespreek. Die Voorsitter het verskeie besoeke alleen na die Nedersetting afgelé om voorligting te gee in die metodes van boerdery en die maak van sultanas.

TEENSWOORDIGE WAARDASIE VAN DIE ARBEIDSKOLONIE.

Die Afdelingsrade van Kenhardt en Gordonia het die volgende waardasie op die Arbeidskoloniegronde geplaas:

Kenhardt-Afdelingsraad	£183,585
Gordonia-Afdelingsraad	62,985
Belasbare Waardasie	—	£246,570

TOTALE BLANKE BEVOLKING.

Die blanke bevolking op die Nedersetting tel 3,022 siele as volg opgemaak:

457 erfhouers met 'n sieletal van ..	2,575
55 bywoners, weduwees en plakker-families met 'n sieletal van ..	256
Kommissie en ander amptenare ..	191
—	—
Totaal	3,022
—	—

ERWE EN HUUR.

Die erfhuur deur koloniste betaal bly meer of min dieselfde. In 'n paar gevalle het die Kommissie vermindering van huur toegestaan weens sand wat gedurende die vloed in 1934 op sekere erwe gespoel het. Die grond deur die Suidvoor besproei, beslaan omtrent 1,296 morge en deur die Noordvoor 1,397 morge. Aan die Suidvoor is aan 216 koloniste erwe toegeken en aan die Noordvoor 241, 'n totaal van 457.

WATERWERKE.

Gedurende die laaste paar jaar is besonder baie gedoen om die waterwerke te verbeter. Verskillende van die groot staalpype wat die water na die eilande vervoer is deur nuwe gewapende konkreet-pype vervang. Die watervore word goed in stand gehou en swak plekke word gedurig nagesien en versterk. Die

vore word gereeld minstens twee keer per jaar, onder algemene oproeping skoon gemaak om dit in staat te stel die volle kapasiteit te dra, en die Nedersetters daardeer met voldoende water te voorsien. Die sugsłote word behoorlik skoon gehou om die erwe teen brak te vrywaar. Groot stukke grond wat deur versouting waardeloos was is nou herwin en lewer pragtige oeste op.

BOERDERY.

Die boerdery op die Nedersetting neem al hoe meer 'n intensieve vorm aan. Die Nedersetters besef almeer dat met die ou metodes van boerdery en met niebetaalende produkte soos koring en mielies hulle nie kan konkurreer met distrikte waar hierdie soort van produkte op 'n groot en goedkoper skaal gekweek kan word. Die aanplanting van sultanas het gedurende die laaste vier jaar baie toegeneem en bewys gelewer dat dit een van die mees winsgewende oeste is wat op die Nedersetting verbou kan word. Met verdere groot aanplantings is hierdie jaar 'n aanvang gemaak, en die Kommissie hou sy oog op hierdie ontwikkeling en bedien die koloniste met raad en hulp waar nodig. Katoen word as na-oes nog deur baie van die Nedersetters met sukses gekweek.

Die volgende toon aan die hoofproduktes wat op die Nedersetting gekweek word met 'n vergelyking tussen die oeste in 1932 en 1936 gewen:—

Sultanas:

1932, 158 ton; 1936, 524 ton; vermeerdering, 366 ton.

Ander Rosyntjies:

1932, 17 ton; 1936, 31 ton; vermeerdering, 14 ton.

Koring:

1932, 28,029 sakke; 1936, 34,111 sakke; vermeerdering, 6,002 sakke.

Mielies:

1932, 12,055 sakke; 1936, 3,600 sakke; verminderung, 8,455 sakke.

Bone:

1932, 5,443 sakke; 1936, 5,948 sakke; vermeerdering, 505 sakke.

Lusernhooi:

1932, 2,839 ton; 1936, 1,631 ton; verminderung, 1,208 ton.

Aan die S.A.D. Maatskappy is hierdie jaar deur die koloniste 501 ton Sultanas gelewer wat die volgende gradering behaal het:— Super, 70.8 persent; 1ste Graad, 16.9 persent; 2de Graad, 8.5 persent; 3de Graad, 3.8 persent. Dié resultate word as goed en baie bemoedigend beskou. Bereken teen 3d. per lb. vir Supers, 2½d. vir 1ste graad, 2d. vir 2de graad, en 1½d. vir 3de graad is aan die koloniste wat die produk gelewer het omtrent £11,800 uitbetaal.

Die opbrengs van produktes van die koloniste vir die 4 jaar 1928-'29 tot 1931-'32 was volgens beraming £222,010, 'n gemiddelde jaarlikse opbrengs van £55,502. Die beraming vir die 4 jaar 1932-'33 tot 1935-'36 is £209,000, of gemiddeld £52,250 per jaar. Hierdie verminderung is grotendeels toe te skryf aan die droogte in 1933 en die vloed in 1934 waar die skade aan oeste

op minstens £30,000 bereken is. Die daling in prys van katoen het ook baie bygedra om die jaarlikse opbrengs op die Nedersetting te verminder.

REGERINGS-PROEFERF OP SCHRÖDER.

Die doel van die proeferv is om die boere met raad en advies te bedien. Met hierdie doel in gedagte word daar gedurig proewe neergelê, wat die probleme van die Nedersetters reflekter. Proewe is in die afgelope jare gedoen met koring, katoen, mielies, boontjies, lusern en wingerd. Die deskundige aan die hoof doen waardevolle werk, en sy demonstrasies en voorligtings is van groot nut vir die Nedersetters en word deur hulle hoog op prys gestel.

LEWENDE Hawe.

Die volgende toon aan 'n vergelyking wat die koloniste aan lewende hawe in 1932 besit het en in 1936 besit:—

Beeste:

1932, 1,918; 1936, 2,245; vermeerdering, 327.

Perde en Muile:

1932, 641; 1936, 695; vermeerdering, 54.

Donkies:

1932, 3,079; 1936, 2,812; vermindering, 267.

Kleinvee:

1932, 4,960; 1936, 4,645; vermindering, 315.

Varke:

1932, 1,116; 1936, 1,021; vermindering, 95.

DROOGTE 1933 EN VLOED 1934.

Teen die middel van 1933 het die rivier gaan staan en as gevolg daarvan was byna al die staande oeste 'n mislukking. Toe daar in November 1933 weer water beskikbaar was het die koloniste dadelik met die aanplanting van somergewasse aangegaan. As 'n gevolg van die byna totale mislukking van die winteroeste moes die koloniste deur die Kommissie gehelp word deur die verskaffing van krediet in die Kommissiewinkels. Die someroeste was net mooi aan groei toe in Januarie 1934 die rivier in vloed afgekom het en groot verwoesting nagelaat het. Baie van die staande oeste is vernietig, en die besproeide lande is erg deur verspoeling en die ophoping van slik en sand beskadig. Die waterwerke is totaal buite werking gestel en die dreinerings was net slik opgeblok. Andermaal was die inkomste van die koloniste vernietig en verder krediet moes deur die Kommissie gereël word. Spesiale vloed-noodleniging is deur die Staat aan almal wat skade langs die rivier gely het uitgereik, en aan die Kommissie is £7,015 vir die gelykmaking van die besproeide lande en £2,300 tot die koste van herstel van die besproeiingswerke beskikbaar gestel. Die eerste bedrag is aan die koloniste toegeken deur middel van die Kommissie-Administrasie. Op 'n konserwatiewe basis is die skade deur die koloniste gedurende die droogte in 1933 en die vloed van 1934 gely op £30,000 bereken. 'n Groot

gedeelte van die koloniste was dus sonder inkomste van hul landerye afhanglik van die noodlenigings-toelae (£7,015) deur die Staat verskaf, en die ekstra krediet aan hulle deur die Kommissiewinkels verleen. Die Kommissie spreek haar bewondering uit oor die moed en volharding deur die nedersetters aan die dag gelê en alle lof kom hulle toe vir die wyse waarop hulle te werk gegaan het. Die Kommissie is die Regering baie dankbaar vir die hulp wat hy in hierdie kritieke tyd verleen het.

GESONDHEIDSTOECOND.

Die algemene gesondheidstoestand op die Nedersetting is bevredigend. Gevalle van malaria en maagkoers het enkele jare voorgekom maar nie van 'n epidemiese aard nie. Sanitaire maatreëls word so goed moontlik uitgevoer, en 'n deeltydse gesondheidsbeampete word aangehou om sorg te dra dat die sanitäre regulasies uitgevoer word. Dr. G. H. du Toit, distriks-genesheer, is nog hier werksaam en word deur 'n private verpleegster bygestaan. Vanaf Augustus 1935 het Dr. Joubert hom ook op die Nedersetting gevvestig.

Die Voorsitter van die Kommissie, die heer P. J. Cillie en sy eggenote het 'n donasie van £800 gegee vir 'n verplegingsinrigting vir die Nedersetting. Die langgevoelde behoeft vir 'n inrigting van hierdie aard wat ongetwyfeld baie sal bydra om die lyding van vele te versag, hoop u Kommissie teen die end van hierdie jaar verwesenlik te sien.

ONDERWYS.

Daar is agt skole op die Nedersetting met 'n staf van 42 onderwysers en onderwyseresse en 1,022 kinders wat die skole besoek. Die registers van die verskillende skole toon aan die erns wat daar onder die nedersetters bestaan om hul kinders 'n deeglike opleiding te verskaf, om hulle also vir die lewe voor te berei. Sommige stuur hul kinders nadat hulle die Hoërskool op Kakamas verlaat na ander opleidingsentra vir verder studie, en dit gaan dikwels gepaard met finansiële opofferings. Die skole speel 'n groot rol in die behoud en vooruitgang van die opkomende geslag van die Nedersetting. Op Kakamas is daar vanjaar 150 leerlinge in die Sekondêre Afdeling van die skool wat Landbou as vak neem; 64 van hierdie leerlinge neem die Selfboerkursus. Die Selfboerstelsel het nienteenstaande baie moeilikhede vir vyf jaar lank volhard en gevorder. Hierdie stelsel van kinders vir die boerdery voor te brei, sal in die toekoms veel beteken vir die boeregemeenskap op Kakamas, en is seker 'n stap in die regte rigting.

GEESTELIKE.

Die gesamentlike ledetal van die twee gemeentes tel 1,448.

Kakamas	948 lede.
Marchand	500 lede.
Totaal	1,448 lede.

Die twee predikante meld dat die openbare eredienste goed bygewoon word. Dienste word so gereel dat almal op die Nedersetting in staat is een of ander diens elke Sondag by te woon. Op 12 verskillende plekke word Sondagskool gehou en die leerlinge tel 1,043. Daar bestaan 7 Jongeliedeverenigings, 8 Christelike Strewersverenigings, 8 Manne- en Vroue-Sendingbondtakke, 8 A.C.V.-Verenigings. Eerwaarde Kriel het in Februarie hierheen gekom en doen werk onder die kleurlinge. Mej. Burger, as Vroue-Sendingbondwerkster, werk onder die kleurling-vroue en -meisies. Die sieletal van die kleurlinge is 2,145, waarvan ongeveer 300 lidmate van die N.G. Kerk is.

BEHUISINGSKEMA.

Vandat die Plattelandse Rehabilitasie en Behuisingskema wet geword het is alle pogings aangewend om vir die koloniste die toelaag te verkry om nuwe huise te bou vir diegene wat nie behoorlike huise het nie, en boumateriaal waar die huise te klein en bouvallig is. Daar is tot dusver 253 applikasies goedgekeur met die voorwaarde dat die toelae vir 20 nuwe huise en 20 vir verbeterings elke kwartaal sal toegeken word, beginnende van 1 Julie 1936. As hierdie skema uitgevoer is sal die behuisingsstoestande op die Nedersetting baie meer bevredigend wees.

FINANSIEEL.

Op 30 Junie 1932 was die skuld by die Kerkekantoor en Regering as volg:—

Lening by Kerkekantoor ..	£129,654 19 7
Lening by Regering ..	13,742 17 9
Totaal	£143,397 17 4

In 1934 het die Kommissie andermaal die Regering genader vir 'n verder afskrywing van die balans (£9,088 2s 0d.), wat toe nog aan die Staat verskuldig was. 'n Rapport oor die toestande op die Nedersetting is deur die Besproeiingskommissie opgestel en in Januarie 1935 het die Volksraad die bedrag afgeskryf.

Op 30 Junie 1936 was die skuld as volg: Lening by Kerkekantoor, £110,718 11s. 7d.; lening by Regering, nul.

Die vermindering van die Kerkekantoor-skuld is geskied deur stortings wat die winkels uit winste gedoen het. Die skuld is dus in die afgelope vier jaar met £32,679 5s. 9d. verminder.

Die surplus bate oor laste was op	
30 Junie 1936	£62,726 17 11
en op 30 Junie 1932	£22,342 19 8
Vermeerdering	£40,383 18 3

WINKELS.

Die Hoofwinkel op Soetap het een takbesigheid in elk van die volgende wyke:— Cillie, Alheit en Marchand. Dan is daar ook die

Hydro Elektriese Koringmeule, Lusernmeule, Produktestoor, Skoen- en Tuiemakery, Snijerswinkel en Motorhawe. Elkeen van hierdie besighede word op sy eie meriete gedryf, en toon sy eie wins- en verliesrekening aan. By die end van elke finansiële jaar word die netto-wins van al die takke saamgesmel en as een behandel. Mnr. W. F. v. d. Riet is die Algemene Bestuurder, Mnr. J. J. H. Vlok Assistant-Bestuurder, en Mnr. A. J. Brink Hoofrekemester. Die besighede speel 'n vername rol in die samelewing op Kakamas. Alles word gedoen om die koloniste van hul benodigdhede te voorsien teen die laagste pryse, en hul produkte tot die beste marke te bring. Die winkels is die finansiële slagaar van die Nedersetting, en die vernaamste bron waaraan gereken word om die kapitale skuld wat op die Nedersetting rus te help uitwis. Die ruime stortings aan die Administrasie soos in die state uiteengesit staaf die bewering. 'n Korte opsomming van wat deur die besighede in die laaste vier jaar gedoen is word hieronder uiteengesit.

Die totale omset was £397,188, of gemiddeld £99,297 per jaar. Hierop is gedurende die vier jaar 'n netto-wins van £32,148 gemaak, of gemiddeld £8,037 per jaar. Uit hierdie winste is £21,100 aan die Administrasie gestort tot delging van Administrasie-tekorte verbeterings aangebring, en afbetaling van kapitale skuld. Die balans, £11,048, is gebruik om opgelope winste te versterk deur £8,125, en die res vir vermeerdering van reserwfonds en ander bates. Op die kapitaal belê in die besigheid is in die afgelope vier jaar 'n gemiddelde netto-wins gemaak van 13,65 persent.

VERSKULDIG AAN HANDELAARS.

Die winkels het gemiddelde by die end van elke finansiële jaar aan handelaars die som van £5,887 geskuld. Dit was vir rekenings wat nog nie ryp was nie, en betalings is gereeld gemaak op vervaldatum.

VASTE DEPOSITO'S.

Die Kommissie het enige jare gelede besluit om die gees van spaarsin by die koloniste aan te moedig, en het in oorelog met die Winkelbestuurder reëlings getref dat hy spaargeld van koloniste as vaste deposito's by die winkels kan neem. Die bedrag also belê het op 30 Junie 1936 op £6,075 gestaan teen 'n rentekoers van 3½ persent.

VERSKULDIG DEUR KOLONISTE AAN WINKELS.

Weens verminderde oeste, met die droogte in 1933 en die verwoestende vloed in 1934, was die winkels verplig om die koloniste in hul haglike omstandighede te help, deur ekstra krediet aan hulle te verleen. Die bedrag so verleen het op £6,042 te staan gekom. Die uitstaande skuld het daardie tyd opgeloop tot £26,830, en is alweer op 30 Junie 1936 afgebring tot £21,724.

VOORRAAD GOED OP HANDE.

Op 30 Junie 1936 was die totale voorraad goed op hande £36,973. Hiervan was £22,580 koring en ander,

produkte, en die balans, £14,393, algemene handelsware. Soos later gemeld sal word, het die winkels van die £22,580 17,000 sakke koring as sekuriteit gemerk vir die tydelike lening van £11,300 by die Standard-Bank. Die algemene handelsware is in die afgelope jaar met £6,411 verminder, wat die Kommissie as gesond beskou.

ELEKTRIESE LIGTE-SKEMA.

Met die waterkrag beskikbaar, het die Kommissie besluit om die sentrale deel van Kakamas met elektriese ligte te voorsien. Die kapitaal op 30 Junie daarin belê is £429. Die betaling vir ligte is op 'n skaal uitgewerk wat die kapitale koste binne ses jaar sal afbetaal, en daarna sal dit 'n winsgewende bate wees.

SKOEN- EN TUJEMAKERY.

Hierdie klein onderneming is 'n stap in die regte rigting. 'n Begin daarmee is 18 maande gelede gemaak. Dit verskaf werk aan sewe koloniste-seuns. In die afgelope jaar het hul 2,547 paar skoene, 16 paar agtertuie en 174 tooms en voortuie gemaak. Hierdie klein nywerheid mag nog later uitbrei tot iets groter.

TYDELIKE LENING BY BANK.

Met die begin van die koringseisoen in Desember l.l., toe daar sprake was van 'n abnormalle oes en 'n groot surplus, het die Kommissie besluit om 'n voor-skot van 15s. per sak aan die koloniste te betaal, met die verstandhouding dat as die prys later in die jaar mag opgaan 'n naskot aan die nedersetters uit-betaal sal word. Gedurende die seisoen is 30,262 sakke onder dié voorwaardes ingekoop. Die prys het so laag gebly dat die Regering verplig was om reëlings te tref om die surplus koring te laat stoor om dit van 'n alreeds verslapte mark af te hou. Die Landbank was gemagtig om aan koringboere 15s. per sak voorskot te gee op voorwaarde dat stoor en verkoping deur een of ander koöperatiewe vereniging moet geskied, en vir ses maande van die mark gehou word. Die winkels was in onderhandeling met die Louisvale-Koöperasie en die Landbank om 17,000 sakke koring onder hierdie skema te stoor en 'n voorskot van £12,750 daarop te kry teen 5 persent rente. Daar was so bale moeilikhede en serwitute daaraan verbonde dat besluit is om liever 'n tydelike lening by die Standard-Bank te sluit vir £11,300 teen 5 persent rente met die 17,000 sakke as sekuriteit. Die Kommissie is van mening dat die winkels in hierdie opsig reg gehandel het. Die winkels het alreeds 'n aanbod van 15s. 6d. gehad, maar die Kommissie het besluit om die aanbod van die hand te wys met die vooruitsig om meer te kry weens 'n geskatte kleiner koringoes hierdie jaar. Van hierdie tydelike lening is alreeds £300 afbetaal. Die Kommissie hoop om

tydens die sitting van die Sinode te kan rapporteer dat die lening terugbetaal is.

Verder inligtings oor die finansies is vervat in die state hierby aangeheg.

ALGEMEEN.

In sommige opsigte is daar ongetwyfeld groot voor-uitgang op die Nedersetting te bespeur. Die koloniste wat die raad gevolg het om sultanassaan te plant begin meer 'n onafhanklike houding in te neem, en die neiging om sonder skuld te leef neem onder hierdie klas sterk toe. Nette wonings is deur 'n hele tal koloniste in die laaste paar jaar opgetrek. Hulle leef nie in weelde nie, maar, namate dat hulle finansiële posisie verbeter, is daar ook 'n streefe om meer geriewe aan te bring. Hierdie koloniste het die bitter tyd van die eerste stryd agter die rug. Hulle erwe is goed ontwikkel, en 'n groot deel daarvan is nou onder gewasse wat 'n goeie wins afwerp. Dat daar by sommige erfhouers stilstand en min vooruitgang te bespeur is laat geen twyfel nie. Hierdie verskynsel is grotendeels toe te skryf aan die volgende redes: Die vloed van 1925, die droogte van 1933 en die vloed van 1934 het ongetwyfeld baie bygedra om die moed van meer dan een te laat sak. Dan is daar diegene wat nog gebuk gaan onder die skuldas wat hulle aangegaan het gedurende die eerste jare van ontwikkeling en wat nog sukkel om 'n blote bestaan vir hulleself en hul families te maak. Om hierdie swakkere koloniste aan te help het die Kommissie 'n beweging op tou gesit deur 'n weinig ekstra krediet te gee mits 'n aanvang dadelik gemaak word met die aantplanting van sultanassaan. Aan hierdie oproep is pragtig gehoor gegee met die gevolg dat daar vanjaar omstreng 1,000,000 sultanastokke aangeplant is. Alhoewel hierdie fasilitet die uitstaande skulde vir 'n jaar of wat sal laat klim, is dit tog 'n stap in die regte rigting, wat sy vrugte binne 'n kort tyd sal afwerp. Die feit bly staan dat die reddingswerk deur die Kerk op Kakamas gedoen met sukses bekroon is. Nie alleen word dit deur die Kerk waardeer nie, maar ook deur die Staat. Die volgende aanhaling uit die rapport van die Finansiële Besproeiingskommissie sal die Sinode verby waar hul sê: „Hierdie werk is deur die Nederduitse Gereformeerde Kerk op Kakamas begin. Dit het 'n aantal swakte broers by die hand geneem, en het daarin geslaag om nuttige burgers van hulle te maak. Die werk wat die Kerk alreeds gedoen het en nog doen op Kakamas is hoog prysenswaardig. Die kinders van die koloniste word nou opgevoed en in 'n beter omgewing opgelei as wat die geval sou gewees het as Kakamas nie gestig was nie. Bale van hulle is nou nuttige burgers, en in verskeie dele van Suid-Afrika werksaam. As dit nie vir die tussen-

kom van die Kerk was nie, sou hierdie kinders nie die bate vir die Staat wees wat hulle vandag is nie."

Louw wat as Superintendent opgetree het van 1921 tot 1935.

AANBEVELING.

Met verskuldigde hoogagting,

U dienswillige dienaars en broeders,

1. Die Sinode spreek sy waardering uit vir die tegemoetkoming van die kant van die Regering vir die afskrywing van die balans wat nog deur die Kerk op die Nedersetting verskuldig was, asmede vir die besoek van besproeiingskommissies en deskundiges.

2. Die Sinode spreek sy waardering en dank uit vir die bekwame en getroue dienste van Mn. J. W. Louw wat as Superintendent opgetree het van 1921 tot 1935.

P. J. CILLIE (Voorsitter),
J. H. HUGO,
J. R. ALHEIT,
P. DE W. EKSTEEN,
F. W. LIEBENBERG,
P. A. BRINK,
A. D. LUCKHOFF (met adv. stem),
M. SMUTS (Sekretaris).

10 Augustus 1936.

„A.”

ARBEIDSKOLONIE, KAKAMAS.

HANDELSTATE VAN 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

1. KAKAMAS-WINKEL.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Goed op hande, begin van jaar	11,752 3 7	13,876 17 11	12,198 13 1	14,359 13 9
Goed aangekoop	53,331 2 1	43,157 4 8	64,792 9 7	44,923 2 8
Bruto-wins	4,597 16 0	4,542 6 5	3,975 14 1	5,223 13 4
	£69,681 1 8	61,576 9 0	80,966 16 9	64,506 9 9
	_____	_____	_____	_____
Goed verkoop	34,061 18 5	29,757 13 8	40,488 8 1	30,862 5 2
Goed gestuur na ander takke	21,742 5 4	19,620 2 3	26,118 14 11	24,221 13 3
Goed op hande, einde van jaar	13,876 17 11	12,198 13 1	14,359 13 9	9,422 11 4
	£69,681 1 8	61,576 9 0	80,966 16 9	64,506 9 9
	_____	_____	_____	_____

2. MARCHAND-WINKEL.

Goed op hande, begin van jaar	2,206 2 10	1,957 19 6	1,927 14 11	2,152 19 6
Goed aangekoop	20,640 0 9	12,942 7 3	27,028 7 0	18,241 5 3
Bruto-wins	1,770 17 3	2,358 11 11	2,131 0 3	2,189 0 10
	£24,617 0 10	17,258 18 8	31,087 2 2	22,583 5 7
	_____	_____	_____	_____
Goed verkoop	12,008 11 8	11,726 9 11	14,950 18 0	11,753 16 8
Goed gestuur na ander takke	10,650 9 8	3,604 13 10	13,983 4 8	9,119 8 10
Goed op hande, einde van jaar	1,957 19 6	1,927 14 11	2,152 19 6	1,710 0 1
	£24,617 0 10	17,258 18 8	31,087 2 2	22,583 5 7
	_____	_____	_____	_____

3. ALHEIT-WINKEL.

Goed op hande, begin van jaar	1,605 5 8	1,427 15 0	1,189 3 11	1,439 0 7
Goed aangekoop	8,764 7 9	7,396 18 1	13,854 12 10	8,754 15 8
Bruto-wins	1,132 14 11	1,343 9 6	1,728 17 0	1,481 17 10
	£11,502 8 4	10,168 2 7	16,772 13 9	11,675 14 1
	_____	_____	_____	_____

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Goed verkoop	6,624 0 1	6,602 8 8	8,998 15 9	7,389 14 7
Goed gestuur na ander takke .. .	3,450 13 3	2,376 10 0	6,334 17 5	2,970 18 1
Goed op hande, einde van jaar .. .	1,427 15 0	1,189 3 11	1,439 0 7	1,315 1 5
	<hr/> £11,502 8 4	<hr/> 10,168 2 7	<hr/> 16,772 13 9	<hr/> 11,675 14 1

4. CILLIE-WINKEL.

Goed op hande, begin van jaar .. .	2,227 1 0	1,446 13 6	1,383 10 1	1,690 2 8
Goed aangekoop	11,563 5 1	7,751 19 7	13,701 14 4	10,527 6 1
Bruto-wins	454 16 7	1,605 14 1	1,733 0 10	1,428 0 8
	<hr/> £14,245 2 8	<hr/> 10,804 7 2	<hr/> 16,818 5 3	<hr/> 13,645 9 5
Goed verkoop	8,187 12 11	7,307 12 8	8,911 2 5	7,890 16 4
Goed gestuur na ander takke .. .	4,610 16 3	2,113 4 5	6,217 0 2	4,461 3 8
Goed op hande, einde van jaar .. .	1,446 13 6	1,383 10 1	1,690 2 8	1,293 9 5
	<hr/> £14,245 2 8	<hr/> 10,804 7 2	<hr/> 16,818 5 3	<hr/> 13,645 9 5

5. H.E. KORINGMEULE.

Goed op hande, begin van jaar .. .	9,065 5 0	7,652 9 6	2,470 10 6	8,354 9 11
Goed aangekoop en ontvangst van ander takke	24,384 10 6	10,062 7 0	42,430 12 11	24,276 19 10
Bruto-wins	4,367 13 9	4,342 9 8	3,655 18 6	3,487 4 4
	<hr/> £37,817 9 3	<hr/> 22,057 6 2	<hr/> 48,557 1 11	<hr/> 36,118 14 1
Goed verkoop en gestuur na ander takke	30,164 19 9	19,586 15 8	40,202 12 0	17,952 16 11
Goed op hande, einde van jaar	7,652 9 6	2,470 10 6	8,354 9 11	18,165 17 2
	<hr/> £37,817 9 3	<hr/> 22,057 6 2	<hr/> 48,557 1 11	<hr/> 36,118 14 1

6. PRODUKTE-DEPARTEMENT.

Goed op hande, begin van jaar .. .	1,095 16 8	602 10 0	1,421 17 3	2,265 16 10
Goed aangekoop	9,389 11 2	7,705 1 3	5,562 7 2	12,443 19 3
Bruto-wins	1,215 9 6	603 1 10	689 5 0	1,904 9 3
	<hr/> £11,700 17 4	<hr/> 8,910 13 1	<hr/> 7,673 9 5	<hr/> 16,614 5 4
Goed verkoop	10,497 19 2	6,083 11 5	4,374 3 5	13,046 14 9
Goed gestuur na takke	600 8 2	1,405 4 5	1,033 9 2	2,073 1 3
Goed op hande, einde van jaar	602 10 0	1,421 17 3	2,265 16 10	1,494 9 4
	<hr/> £11,700 17 4	<hr/> 8,910 13 1	<hr/> 7,673 9 5	<hr/> 16,614 5 4

7. KLEREMAKERSDEPARTEMENT.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Goed op hande, begin van jaar .. .	412 1 8	551 8 0	639 9 1	762 2 1
Goed aangekoop	837 12 7	707 14 3	938 8 9	338 5 11
Bruto-wins	581 2 2	452 3 6	307 15 5	287 11 7
	£1,830 16 5	1,711 5 9	1,885 13 3	1,387 19 7
Goed verkoop	1,279 8 5	1,071 16 8	1,123 11 2	1,058 10 0
Goed op hande, einde van jaar .. .	551 8 0	639 9 1	762 2 1	329 9 7
	£1,830 16 5	1,711 5 9	1,885 13 3	1,387 19 7

8. MOTORHAWE.

Goed op hande, begin van jaar .. .	844 12 0	647 5 9	525 2 0	817 9 11
Goed aangekoop	3,370 19 6	2,884 11 5	5,194 3 7	5,361 17 1
Bruto-wins	653 9 3	529 7 1	1,066 0 6	937 3 9
	£4,869 0 9	4,061 4 3	6,785 6 1	7,116 10 9

Goed verkoop en gestuur na ander takke	4,221 15 0	3,536 2 3	5,967 16 2	6,252 5 11
Goed op hande, einde van jaar .. .	647 5 9	525 2 0	817 9 11	864 4 10
	£4,869 0 9	4,061 4 3	6,785 6 1	7,116 10 9

9. LUSERNMEULE.

Goed op hande, begin van jaar .. .	—	2,339 9 3	1,066 1 4	982 3 4
Goed aangekoop	1,878 15 6	535 8 8	929 16 10	2,833 15 0
Bruto-wins	1,235 11 5	582 9 9	581 18 4	1,375 4 5
	£3,114 6 11	3,457 7 8	2,577 16 6	5,191 2 9

Goed verkoop	774 17 8	2,391 6 4	1,595 13 2	2,914 7 3
Goed op hande, einde van jaar .. .	2,339 9 3	1,066 1 4	982 3 4	2,276 15 6
	£3,114 6 11	3,457 7 8	2,577 16 6	5,191 2 9

10. SKOEN- EN TUIEMAKERY.

Goed op hande, begin van jaar .. .	—	—	—	100 7 5
Goed aangekoop	—	—	469 18 6	755 2 6
Bruto-wins	—	—	130 3 11	338 15 1
	—	—	600 2 5	1,194 5 0

Goed verkoop en gestuur na ander takke	—	—	499 15 0	1,093 3 7
Goed op hande, einde van jaar .. .	—	—	100 7 5	101 1 5
	—	—	600 2 5	1,194 5 0

„B.”

ARBEIDSKOLONIE, KAKAMAS.

WINS- EN VERLIESREKENINGS VAN 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Kakamas-Winkel: Sals., Lone en Uitg.	1,694 12 11	1,755 6 2	1,609 12 0	1,750 4 5
Marchand-Winkel: Sals., Lone en Uitg.	735 9 3	735 8 11	802 5 9	708 1 4
Alheit-Winkel: Sals., Lone en Uitg. . .	411 18 2	433 7 4	457 16 3	474 4 2
Cillie-Winkel: Sals., Lone en Uitg. . .	375 9 11	417 10 0	462 15 5	439 9 2
H.E. Koringmeule: Sals., Lone en Uitg.	1,066 8 5	1,285 1 2	1,455 3 3	1,173 9 6
Produkte-dept.: Sals., Lone en Uitg. . .	437 6 7	219 15 1	292 18 3	438 9 4
Kleremakersdept.: Sals. en Uitg. . .	573 2 2	348 1 9	371 10 4	323 14 8
Motorhawe: Sals. en Uitg.	432 0 3	407 16 10	473 7 5	467 19 2
Lusernmeule: Sals., Lone en Uitg. . .	443 12 11	497 12 0	347 6 0	674 7 1
Skoen- en Tuiemakery: Sals. en Uitg.	—	—	144 4 8	280 18 0
Hoofkantoor: Salarisse	1,977 10 0	1,900 0 0	1,937 0 0	1,766 10 0
Rente	1,144 10 10	766 6 8	550 17 0	437 10 0
Slytasie: Koring- en Lusernmeule, Ge- boue, Motors, Meubels, ens.	969 14 3	1,183 0 6	1,295 4 1	1,316 10 4
Assuransies	325 3 2	461 19 10	328 13 7	486 16 5
Reiskoste: Hoofkommissie, Bestuurder en andere	132 13 5	130 12 5	180 9 0	312 17 6
Slegte skulde afgeskryf	268 11 3	410 16 1	335 10 6	89 4 6
Skryfbehoeftes, Drukwerk, Seëls, Tele- gramme, Telefoons, ens.	299 19 1	318 5 3	367 10 10	441 9 6
Bankkom., Ouditeursfooie en Reiskoste	109 9 10	98 2 9	195 8 7	189 17 7
Ander Handelsuitgawe (alle takke) . .	295 17 3	49 2 8	98 12 11	117 10 10
Netto-wins	6,991 3 0	8,002 16 10	7,300 17 2	9,853 8 5
	£18,684 12 8	19,421 2 3	19,007 1 0	21,742 11 11
Bruto-wins: Kakamas-Winkel	4,597 16 0	4,542 6 5	3,975 14 1	5,223 13 4
“ Marchand-Winkel	1,770 17 3	2,358 11 11	2,131 0 3	2,189 0 10
“ Alheit-Winkel	1,132 14 11	1,343 9 6	1,728 17 0	1,481 17 10
“ Cillie-Winkel	454 16 7	1,605 14 1	1,733 0 10	1,428 0 8
“ H.E. Koringmeule	4,367 13 9	4,342 9 8	3,655 18 6	3,487 4 4
“ Produkte-departement . .	1,215 9 6	603 1 10	689 5 0	1,904 9 3
“ Kleremakersdepartement .	581 2 2	452 3 6	307 15 5	287 11 7
“ Motorhawe	653 9 3	529 7 1	1,066 0 6	937 3 9
“ Lusernmeule	1,235 11 5	582 9 9	581 18 4	1,375 4 5
“ Skoen- en Tuiemakery . .	—	—	130 3 11	338 15 1
Rente op ou Uitstaande Rekenings . .	1,331 10 5	1,197 14 0	886 6 9	1,023 11 1
Diskonto's op Handelaarsrekenings . .	1,343 11 5	941 5 6	1,348 12 5	952 5 10
Kommissies	—	875 10 1	742 4 5	1,113 13 11
Huurgeboue	—	46 18 11	30 3 7	—
	£18,684 12 8	19,421 2 3	19,007 1 0	21,742 11 11

„C.”

ARBEIDSKOLONIE, KAKAMAS.

STAAT VAN BATE EN LASTE, WINKELS, VANAF 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

LASTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Opgelope Winste	57,351 5 2	60,372 2 0	62,735 9 3	59,469 17 10
Verskuldig aan Administrasie:				
Op H.E. Koringmeule	9,058 10 5	3,874 1 2	1,874 1 2	1,874 1 2
Vir Erwe Verkoop	4,517 8 1	4,795 16 11	3,895 12 6	4,820 2 7
Op ou Erfhuur	2,442 18 4	2,093 18 7	1,744 18 10	1,395 19 1
Verskuldig aan Handelaars	7,797 3 11	4,778 9 4	5,557 17 1	5,416 5 6
Verskuldig aan Koloniste en ander ..	560 12 11	878 13 11	2,088 18 1	935 10 11
Vaste Deposito's	4,727 9 10	6,635 5 4	8,033 14 3	6,075 3 3
Reserwe Fonds vir Gebeurlikhede ..	3,683 12 7	7,500 0 0	7,500 0 0	7,500 0 0
Tydelike Lening by Standard-Bank (waarvoor 17,000 sak koring as sekuriteit gestoor is)	—	—	—	11,300 0 0
Oortrokke Bankrekening (lopende rek.)	3,383 1 9	681 11 9	1,046 17 8	—
	£93,522 3 0	91,609 19 0	94,477 8 10	98,787 0 4

BATE.

Handelsware op hande, einde van jaar	30,502 8 5	22,822 2 2	32,924 6 0	23,798 0 1
Verskuldig deur Koloniste:				
Winkelrekenings	20,788 4 1	26,830 16 1	22,223 10 8	21,724 18 10
Erwe Verkoop	4,517 8 1	4,795 16 11	3,895 12 6	4,820 2 7
Ou Erfhuur	2,442 18 4	2,093 18 7	1,744 18 10	1,395 19 1
Verskuldig deur andere	3,044 16 1	2,086 14 3	1,606 7 9	1,902 8 5
Geboue	11,619 12 4	11,355 10 4	11,117 16 3	11,146 11 3
H.E. Koringmeule: Geb. en Masjinerie	9,619 5 4	9,115 1 9	8,875 11 4	8,325 11 4
Lusernmeule: Geboue en Masjinerie ..	9,346 5 6	10,406 5 2	10,151 1 3	9,819 17 3
Winkelrakke, Skale, Meubelment, ens.	1,116 15 6	1,232 5 6	1,224 7 1	1,377 17 10
Lorries en Motorkar	450 0 0	477 0 0	304 0 0	452 0 11
Elektriese Ligte-skema	—	—	—	429 12 5
17,000 Sak Koring Gestoor as Sekuriteit vir Tydelike Lening by Standard- Bank	—	—	—	13,175 0 0
Kontant op hande, einde van jaar ..	74 9 4	394 8 3	409 17 2	379 9 11
Kredietbalans in Standard-Bank ..	—	—	—	39 10 5
	£93,522 3 0	91,609 19 0	94,477 8 10	98,787 0 4

,,D."

ARBEIDSKOLONIE, KAKAMAS.

STAAT VAN INKOMSTE EN UITGAWE, ADMINISTRASIE, VANAF 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

INKOMSTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Erfhuur	6,406 18 5	6,411 17 4	6,233 10 10	6,710 3 0
Ander Huur	1,035 18 8	949 15 8	950 1 7	1,022 14 4
A.K.K.-Boerdery	167 9 4	26 4 5	235 7 10	317 13 8
Boete, Kleurlingverblyfregte, Diverse ..	90 7 7	588 11 3	33 14 1	110 12 1
Storting deur Winkels	2,600 14 5	1,000 0 0	4,612 9 11	12,886 18 0
	£10,301 8 5	8,976 8 8	12,065 4 3	21,048 1 1

UITGAWE.

Rente op Lenings	7,668 11 11	6,381 0 5	6,078 10 8	5,991 2 0
Salarisse	760 0 0	760 0 0	847 10 0	918 6 8
Belastings en Assuransies	825 19 8	384 16 8	481 0 3	492 0 6
Algemene Instandhouding	192 18 8	283 19 2	375 7 1	381 4 11
Honoraria Plaaslike Kommissielede ..	121 5 0	126 10 0	123 10 0	142 10 0
Reiskoste Hoofkommissie, Superintenden- dent, Ouditeur en Diverse	193 17 3	257 6 4	249 19 3	252 7 11
Honorarium Sinodale Fonds	60 0 0	60 0 0	61 0 0	61 0 0
Noodleniging	24 8 2	19 14 3	20 1 2	33 17 6
Toelae Kerkrade	150 0 0	100 0 0	100 0 0	100 0 0
Toelae Kommissie vir Skoolgeboue ..	6 4 0	11 18 8	13 18 0	8 5 10
Afskrywings: Geboue, Omheinings en Losgoed	298 3 9	354 17 4	271 6 1	273 1 3
Batige Saldo (op lenings afbetaal en vermeerdering Bates)	—	236 5 10	3,443 1 9	12,394 4 6
	£10,301 8 5	8,976 8 8	12,065 4 3	21,048 1 1

,,E."

ARBEIDSKOLONIE, KAKAMAS.

SAMEGESTELDE STAAT VAN BATE EN LASTE VANAF 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

LASTE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Lening by Kerkkantoor	130,789 6 6	128,302 8 11	122,099 0 1	110,718 11 7
Lening by Regering	11,461 11 6	9,088 2 0	—	—
Regeringsverbeteringsfonds	8,633 7 3	9,019 18 6	—	—
Standard-Bank-Boulennings	755 7 1	693 14 1	1,603 3 0	1,489 6 8
Waterwerke en Vloedskade-Herstelfonds	—	—	500 0 0	500 0 0
Sultana-aanplant- en Hulpfondse ..	—	—	58 9 10	16 13 0
Surplus Bate oor Laste	24,751 18 0	30,216 13 0	53,409 19 3	62,726 17 11
	£176,391 10 4	177,320 16 6	177,670 12 2	175,451 9 2

BATE.

	1932-33. £ s. d.	1933-34. £ s. d.	1934-35. £ s. d.	1935-36. £ s. d.
Koopsom Plase, Erwe, Bou van Suid-en Noordvore	86,635 5 6	88,921 12 9	88,882 5 11	88,391 10 1
Balans verskuldig op Erwe aan Kolo-niste verkoop	4,517 8 1	4,795 16 11	3,895 12 6	4,820 2 7
Erwe teruggeneem	1,727 5 11	1,532 7 11	1,800 14 7	2,028 15 8
Brûe: Perdeëiland en Drifeiland ..	3,198 5 1	4,354 12 9	4,354 12 9	4,354 12 9
Geboue:				
Administrasie	7,964 6 0	7,871 10 8	7,778 6 8	8,588 1 9
Standard-Bank	846 15 7	846 15 7	1,834 14 0	1,834 14 0
Boustandsamteneare	764 16 1	779 2 1	738 17 3	745 17 9
Omheinings	1,341 6 10	1,254 8 8	1,423 9 7	1,367 11 3
Verskuldig deur Winkels vir Koring-meule	9,058 10 5	3,874 1 2	1,874 1 2	1,874 1 2
Balans op Erfhuur verskuldig	2,442 18 4	2,093 18 7	1,744 18 10	1,395 19 1
Motor, Berokingstoestel, ens.	543 7 4	480 7 4	600 18 7	580 5 3
Vloedskade-Herstelfonds: Balans ver-skuldig deur Regering		144 0 1	6 11 1	—
Opgelope Winste: Winkels	57,351 5 2	60,372 2 0	62,735 9 3	59,469 17 10
	<hr/> £176,391 10 4	<hr/> 177,320 16 6	<hr/> 177,670 12 2	<hr/> 175,451 9 2

Hiermee sertifiseer ek dat ek die syfers in bogemelde state met die jaarlikse finansiële state van die Nedersetting vergelyk het, en dat dit in orde is.

A. B. GALLOWAY,
Geoktrooieerde Rekenmeester (S.A.).

OUDITEURSRAPPORT.

Die Voorsitter en Lede,
Arbeidskoloniekommisie,
Kakamas.

WelEerw. en WelEd. Here,

Dit gee my genoeë die volgende finansiële state vir die vier jaar, 1 Julie 1932 tot 30 Junie 1936, hierby aan te heg:

1. Skedule „A”: Handelstate vir al die takke van die winkels vir die vier jaar 1933—1936.

2. Skedule „B”: Wins- en Verliesrekenings vir al die takke vir bogenoemde tydperk.

3. Skedule „C”: Staat van Bate en Laste van al die takke soos op 30 Junie 1933, 1934, 1935 en 1936.

4. Skedule „D”: Staat van Inkomste en Uitgawe van die Administrasie vir bogenoemde tydperk.

5. Skedule „E”: Staat van Bate en Laste van die Administrasie soos op 30 Junie 1933, 1934, 1935 en 1936.

Waar die bogenoemde state alles volledig uiteensit en verduidelik en die Kommissie ook volledig oor sake rapporteer is verdere verduidelikings feitlik onnodig. Ek wil egter die geleenthed te baat neem om die volgende aanmerkings te maak, naamlik:

1. *Netto-winstes*.—Die totale netto-winstes vir die vier jaar 1933—1936 is £32,148 in vergelyking met £26,656 vir die voorafgaande vier jaar 1929—1932. Hier is 'n verbetering van £5,492 of 20 persent. Hierdie

verbetering is toe te skryf aan die abnormale klein wins wat in 1931—1932 gemaak is.

2. *Gemiddelde Netto-winstes*.—Die gemiddelde netto-wins vir die afgelope vier jaar (1933—1936) is £8,037 teenoor 'n gemiddelde netto-wins van £6,664 vir die vorige vier jaar 1929—1932, wat 'n vermeerdering aantoon van gemiddeld £1,373 per jaar.

3. *Opgelope Winste*.—Die opgelope winste op 30 Junie 1936 is £59,649 in vergelyking met £54,921 op 30 Junie 1932, wat 'n vermeerdering van £4,548 aantoon. Hierdie vermeerdering sou meer gewees het, was dit nie dat die winkels £21,100 aan die Administrasie gedurende die afgelope vier jaar gestort het nie. Geen storting was aan die Administrasie gedurende die vier voorafgaande jare, 1929—1932, gemaak nie.

4. *Lening by Kerkkantoor*.—Deur hierdie stortings was die Administrasie in staat die lening met £19,936 te verminder gedurende die vier jaar 1933—1936.

5. *Tekort op Administrasie*.—Die tekort van die Administrasie vir die vier jaar 1933—1936 is £5,026 in vergelyking met £9,196 vir die vorige vier jaar 1929—1932, wat 'n vermindering van £4,170 aantoon. Dit is 'n duidelike bewys dat die inkomste van erf-huur en ander bronne nog onvoldoende is om die uitgawe te dek, en dat die tekorte deur die winkels moet aangesuiwer word. Dit is my heel duidelik dat die winkels die finansiële ruggraat van die Nedersetting is.

6. *Surplus-Rekening.*—Die surplus Bate oor Laste op 30 Junie 1936 (sien Skedule „E”) is £62,726 een-oor £22,343 op 30 Junie 1932, wat 'n vermeerdering van £40,383 vir die afgelope vier jaar aantoon. Ek wil graag onder u aandag bring dat die gemiddelde kapitaal vir die afgelope vier jaar 'n netto-wins van naasteby 13,65 persent gelewer het.

Die uwe,

A. B. GALLOWAY,
Geoktrooieerde Rekenmeester (S.A.).

BYVOEGSEL.

GEORGE-ARBEIDSKOLONIES.

Die Sinode van 1932 het, insake die kwessie van die oornname van die Arbeidskolonies van die kerkraad van George, 'n besluit geneem waarin die Sinodale Kommissies vir die Algemene Armesorg en die Arbeidskolonies betrokke is (sien Acta 1932, pag. 238).

Die opdrag in genoemde besluit bevat, het die twee Kommissies voor 'n groot moeilikheid te staan laat kom, vanweë die houding van die Kerkkantoorkommissie, en in verband hiermee word verwys na die Rapport van die Kommissie vir die Algemene Armesorg waarin die posisie uiteengesit word (sien par. K., George-Arbeidskolonies) en wat u Kommissies ook onderskryf.

Handelende op die besluit van die Sinode het die twee betrokke Kommissies 'n Subkommissie van ses lede benoem — drie uit elke Kommissie — om te dien as 'n Subkommissie vir die George-kolonies. Dit was na die eerste vergadering te George van hierdie Kommissies dat die moeilikheid met die Kerkkantoor ontstaan het.

Die Sinode sal seker baie teleurgesteld wees oor die loop van sake maar die Kommissie wil met openhartigheid sy sienswyse in verband met die voorgestelde oornname uitspreek. Soos die Arbeidskoloniekommissie vandag gekonstitueer is, met sy beperkte getal lede, en met die veelvoudigheid van sy bestaande werkzaamhede sal dit hom baie moeilik val om die addisionele werkzaamhede en verantwoordelikhede van 'n ander Arbeidskolonie, geleë soos dit is in 'n geheel ander deel van die land, met gans ander toestande, te behartig. Die finansiële aspek van sodanige nuwe onderneming maak die moeilikheid vir die Kommissie nog groter, sodat die Kommissie oor die saak hom in geen klein mate van verleentheid bevind.

Waar die hele saak nou weer deur die Sinode sal oorweeg word, wil die Kommissie beskeidenlik aan die hand gee dat daar opnuut met die kerkraad van George sal onderhandel word met die oog op 'n beter, doeltreffender en meer bevredigende voorstel in verband met die toekoms van die betrokke kolonies, Olfantshoek en Wildernis.

VERSLAG Van die Sinodale Kommissie vir Kleurlingkandidate.

Twee aansoeke vir toelating tot die eind-eksamen vir Kleurlingleraars is by u Kommissie in die afgelope vier jaar ingedien, en wel van

Andries D. Andries en
P. Solomon.

Beide applikante het toe reeds die voorlopige eksamen afgelê, en op 15 Augustus 1935 is hul met die oog op die verdere deel ondersoek geword.

Die eerste kandidaat Andries D. Andries het die eksamen, beide skriftelik en mondelings, met goed gevolg afgelê, en het ook die nodige verklarings onderteken; die tweede, P. Solomon, was nie so suksesvol nie, maar het verlof van u Kommissie ontvang om later in die jaar weer aansoek te doen.

Geen verdere applikasies is deur u Kommissie ontvang nie.

Met die oog op die wette en bepalinge vir kleurlingleraars, is daar ons insiens 'n leemte in verband waarmee ons by u die volgende voorstel wat ook deur

die Algemene Sendingkommissie ondersteun word, wens in te dien:

Aan die einde van Art. 239 (10, g.) van die Wette en Bepalinge, word die volgende gevoeg: „en voorts nadat hy tot voldoening van die Kommissie skriftelik bewys deur bevoegde persone gelewer het van goeie gedrag en karakter en getrouheid aan die Wette en Bepalinge van die Kerk.”

Vertrouende dat ons hiermee aan u opdrag voldoen het,

P. W. A. DE KLERK,
P. A. M. BRINK,
J. F. MARAIS,
M. M. DU TOIT,
G. L. VAN HEERDE.

(Lede van Kommissie
vir Kleurlingkandidate.)

Kaapstad,
21 Julie 1936.

RAPPORT

Van die Kommissie vir die Indeling van Ringe.

U Kommissie wens oor die Indeling van Ringe die volgende rapport die HoogEerw. Sinode voor te lê, nl.:

1. Dat die getal Ringe met twee vermeerder word, nl. die Ring van Stellenbosch en die Ring van Uitenhage.

2. Dat die Ring van Albanie verander word in die Ring van Cradock.

3. Die volgende Indeling word dan voorgestel, nl.:

I. *Ring van Kaapstad* — 11 Gemeentes: Kaapstad, Wynberg, Simonstad, St. Stephens, Drie-Ankerbaai, De Nieuwe Kerk, Rondebosch, Kalkbaai, Observatory, Woodstock, Chubut.

II. *Ring van Tulbagh* — 9 Gemeentes: Tulbagh, Worcester, Ceres, Sutherland, Goudini, Moorreesburg, Laingsburg, Murray, Porterville.

III. *Ring van Swellendam* — 9 Gemeentes: Swellendam, Riversdale, Robertson, Montagu, Heidelberg, Albertinia, Barrydale, McGregor, Van der Merwe.

IV. *Ring van Graaff-Reinet* — 10 Gemeentes: Graaff-Reinet, Jansenville, Aberdeen, Pearson, Willowmore, Steytlerville, Nu-Bethesda, Rietbron, Waterford, Nuwe-Kerk, Graaff-Reinet.

V. *Ring van Cradock* — 10 Gemeentes: Cradock, Somerset-Oos, Glen-Lynden, Albanie, Stockenström, Alexandria, Grey-Kerk, Adelaide, Paterson, Grahamstad.

VI. *Ring van Beaufort-Wes* — 9 Gemeentes: Beaufort-Wes, Richmond, Victoria-Wes, Fraserburg, Murraysburg, Carnarvon, Amandelboom, Loxton, Merweville.

VII. *Ring van George* — 8 Gemeentes: George, Mosselbaai, Knysna, Uniondale, Herold, Herbertsdale, McLachlan, Groot-Brakrivier.

VIII. *Ring van Burgersdorp* — 9 Gemeentes: Burgersdorp, Aliwal-Noord, Lady-Grey, Barkly-Oos, Molteno, Sterkstroom, Venterstad, Jamestown, Rossville.

IX. *Ring van Paarl* — 8 Gemeentes: Paarl, Swartland, Wellington, Darling, Riebeek-Wes, Philadelphia, Riebeek-Kasteel, Noorder-Paarl.

X. *Ring van Colesberg* — 10 Gemeentes: Colesberg, Middelburg, Hopetown, Hanover, Phillipstown, Steynsburg, Maraisburg, Petrusville, Strydenburg, De Aar.

XI. *Ring van Du Toitspan* — 8 Gemeentes: Du Toitspan, Kimberley, Warrenton, Reivilo, Vryburg, Mafeking, Barkly-Wes, Stella.

XII. *Ring van Clanwilliam* — 10 Gemeentes: Clanwilliam, Piketberg, Hopefield, Vredenburg, Leipoldtville, Aurora, Redelinghuis, Citrusdal, Koringberg, Velddrift.

XIII. *Ring van Queenstown* — 9 Gemeentes: Queenstown, Komgha, Tarkastad, Alice, Umtata, Oos-Londen, Cathcart, Kingwilliamstown, Peddie.

XIV. *Ring van Caledon* — 9 Gemeentes: Caledon, Bredasdorp, Napier, Villiersdorp, Stanford, Greyton, Rivieronderend, Grabouw, Hermanus.

XV. *Ring van Britstown* — 10 Gemeentes: Britstown, Prieska, Kenhardt, Vosburg, Niekerkshoop, Kakamas, Marydale, Vanwyksvlei, Marchand, Boegoeberg.

XVI. *Ring van Griekwastad* — 8 Gemeentes: Griekwastad, Douglas, Deben, Danielskuil, Kuruman, Olfantshoek, Du Plooyburg, Postmasburg.

XVII. *Ring van Dordrecht* — 8 Gemeentes: Dordrecht, Cedarville, Elliot, Ugie, Indwe, Maclear, Du Plessis, Kokstad.

XVIII. *Ring van Calvinia* — 10 Gemeentes: Calvinia, Namakwaland, Vanrhynsdorp, Nieuwoudtville, Brandvlei, Garies, Pofadder, Nieuwe Rust, Olifantsrivier, Loeriesfontein.

XIX. *Ring van Prins Albert* — 8 Gemeentes: Prins Albert, Ladismith, Oudtshoorn, Calitzdorp, De Rust, Vanwyksdorp, De Hoop, Volmoed.

XX. *Ring van Upington* — 8 Gemeentes: Upington, Gibeon, Moria, Keimoes, Keetmanshoop, Warmbad, Windhoek, Grootrivier.

XXI. *Ring van Stellenbosch* — 10 Gemeentes: Stellenbosch, Somerset-Wes, Franschhoek, Durbanville, Kuilsrivier, Strand, Maitland, Parow, Goodwood, Bellville.

XXII. *Ring van Uitenhage* — 9 Gemeentes: Uitenhage, Humansdorp, Joubertina, Karreedouw, Port-Elizabeth, Sondagsrivier, Pienaar, Port-Elizabeth-Suid, Port-Elizabeth-Noord.

Menende dat ons hierdeur aan ons opdrag voldoen het,

G. J. BARNARDT,
J. A. HURTER,
F. S. MALAN.

VERSLAG

Van die Algemene Sondagskoolkommissie.

In die afgelope vier jaar het u Kommissie sy werk gedoen onder die diepe bewussyn van die belangrikheid en heiligeheid van die opdrag van die Heer: „Laat my lammers wei,” en wens as volg te rapporteer:—

Personnel.—(a) Uit die oorspronklike getal lede deur die HoogEerw. Sinode aangestel, is Ds. P. L. Louw oorlede en Dr. E. Greyling vertrek, en in hulle plekke is aangestel Ds. F. H. Badenhorst en Ds. G. J. Barnardt.

(b) Die Gefedereerde Kommissie bestaan tans uit 11 lede, t.w. 5 uit die Kaapse Kerk, 3 uit Transvaal, 2 uit O.V.S. en 1 uit Natal, en feitlik is al die werk in verband met die Sondagskoolwese in hierdie liggaam gekonsentreer, en daarom gaan ook ons rapporteer:—

- A. Oor die werk van die Gefedereerde Kommissie.
- B. Oor die werk van die Kaapse Kommissie.

A.

1. Sekretaris.—Die Kommissie het met die oog op die snelle vooruitgang en die doeltreffender behartiging van die werk, en met die oog op die eventuele aftreding van Ds. Albertyn, 'n mede-sekretaris aangestel in die persoon van Dr. E. Greyling. Dit is ook gedoen in die gees van die besluit van die Sinode (sien Acta 1932, p. 230, „Intussen beveel u Kommissie . . .“). Dr. Greyling het begin 1935 sy werk aanvaar en hy sowel as Ds. Albertyn werk met toegewyheid en vrug.

2. Verdeling van werk.—Die werksaamhede van die twee sekretaries is gedeeltelik verdeel en wel so dat Ds. Albertyn verantwoordelik is vir die uitgee van die *Môrelig*, die opstel van die Roosters en die toesig hou oor die dépôt, terwyl Dr. Greyling veral *Die Kindervriend* redigeer.

Beide sekretaries gaan van tyd tot tyd op uitnodiging van kerkrade na die verskillende gemeentes en is behulpsaam met konferensies en die hou van onderwyserskursusse.

Oor die finansies van die dépôt sowel as oor dié van die Kommissie hou albei 'n wakende oog.

3. Kursusse vir Sondagskoolonderwysers.—Onder bylae 1 vind u 'n rapport wat dien as leidraad vir sulke kursusse. Reeds sowat tien kursusse is gehou, eksamen afgeneem oor „Christelike Opvoedkunde“ en diplomas uitgereik, en oral is daar baie bemoedigende getuienis. Op uitnodiging van die Ring van Prins-Albert is so 'n kursus in daardie Ring gehou en dit was buitengewoon vrugbaar.

4. Publikasies.—U Kommissie het reeds uitgegee die „Môrelig-Kinderpreke,” waarvan 2,500 eksemplare gedruk is en 1,220 al verkoop. Ook *Die Sondagskool* het reeds 'n sirkulasie van oor die 2,000, terwyl van „Marie in Nyasaland“ ('n Kinderboekie) 'n groot aantal van die hand gesit is.

Verder is daar 'n groot hoeveelheid pamphlette, kaarte en prente verkoop en enige boeke is byna gereed vir die pers.

5. Suid-Afrikaanse Bybelvereniging en Jaarboek.—Met die Suid-Afrikaanse Bybelvereniging is ooreengekom dat die Sondagskool erken word as 'n agent en boeke teen 'n billike tarief kan verkoop. In die Jaarboek onder „Kerklike Vereniginge en Genootskappe“ is melding gemaak van die dépôt, en in die Jaarboek van 1937 sal daar D.V. verskyn 'n artikel uit die pen van Dr. Greyling oor: „Die Herkoms van die Sondagskool in die Hollandse Kerke in Suid-Afrika.“

6. Bybelkennis-eksamen.—Die deelname aan hierdie eksamen het baie toegeneem soos blyk uit die syfers dat in 1935, 320 ingeskrywe het en 875 in 1936, terwyl in 1935 slegs 13 gemeentes in die Gefedereerde Kerk hieraan deelgeneem het en in 1936 by die 60.

7. Die „Kindervriend.“—*Die Kindervriend* wat 'n blad is spesiaal vir Sondagskoolonderwysers word deur die meerderheid van die kerkrade gratis verskaf; dit het 'n baie mooier uiterlik as voorheen en die stukke daarin vervat is opvoedkundig en leessaam. In 1934 was die getal intekenaars 9,000 en in April 1936 was dit 10,055.

8. „Môrelig.“—Die *Môrelig*, veral vir kinders, word ook deur duisende ouers gelees en wek leeslus by kinders op vir godsdienstige leesstof. Die sirkulasie is nagenoeg tienduisend en u Kommissie meen dat vir so 'n nuttige blaadjie baie meer propaganda moet gemaak word.

9. Sondagskoolroosters.—Die Rooster word nog deur ons hele Kerk gebruik en wat die formaat betref sowel as die lessereks skyn daar tevredenheid te wees. 'n Totaal van 150,000 is gedruk in die afgelope jaar.

10. Finansieel.—Al die werk van die Kommissie, selfs by die byna verdubbelde onkoste, word gedoen sonder direkte geldelike ondersteuning van die Sinode. Die vrywillige bydraes van 'n groot aantal gemeentes en Sondagskole is egter 'n groot hulp. In Bylae II (a) en (b) vind u die geldelike verslag van die afgelope jaar, en ter insage is ook in die hande van die scriba, die van die vorige jaar.

Uit hierdie verslag blyk dat die dépôt 'n wins afgewerp het van £591 terwyl die uitgawe van u Kom-

missie die inkomste oortref het met £83 6s. 11d. Daar die uitgawe deur die aanstelling van 'n mede-sekretaris byna verdubbel het, het u Kommissie 'n tekort verwag van sowat £400, dog deur die meerderes bydraes van die gemeentes is hierdie tekort soveel verminder en is die posisie gesond, veral ook daar uit die wins van die depôt nou £200 in die kas van die Kommissie gestort word vir salarisdoeleindes van die sekretaris.

11. *Sondagskooldépôt*.—'n Baie geriflike en sentrale deel van die Oranje-geboue naas die Jubileumaal is nou gehuur bestaande uit drie kamers en 'n kamerbrandkas. Hierin word al die boeke van die dépôt gehuisves, word al die kantoorwerk gedoen, en dit dien ook as kantoor vir die sekretaris.

12. *Statistiek*.—Vir informasie word die volgende statistiek voorgelê en al is dit nie nodig nie, word vir algemene informasie en vir vergelyking ook die van die Sendingkerke verstrek.

i. (a) Sondagskoolonderwysers	11,625
(b) Sondagskoolkinders	154,072
(c) Intekenaars <i>Kindervriend</i>	10,055
(d) Intekenaars <i>Môrelig</i>	9,200
(e) Roosters	150,000
ii. Sendingkerk: (a) S.S. Onderwysers	3,189
(b) S.S. Kinders	100,626

13. *Biddag*.—U Kommissie het daartoe oorgegaan om 'n algemene Biddag vir Sondagskole vas te stel, en wel op die derde Sondag in Augustus, en vertrou dat dit algemene aandag sal geniet.

14. *Kinderkrans*.—Die Kinderkranswerk val nie onder die werkzaamhede van u Kommissie nie, en tog is dit verblydend om te meld dat reeds drie verteenwoordigers van u Kommissie dien op die Hoofbestuur van die K.K. in die Kaap en twee op die Bestuur van die O.V.S.

15. *Uniale Kongres*.—Van 2—7 Julie is 'n Uniale Kongres gehou te Bloemfontein.

16. *Sondagskoolwese in Kweekskool*.—Die Kommissie het die noodsaaklikheid besef dat op ons Kweekskool meer kennis in verband met ons Sondagskoolwese moet meegedeel word, en het aan die Scriba van die Curatorium gevra dat een van die sekretaris enige voorlesings daar sal hou soos voorheen.

Dieselde noodsaaklikheid word gevoel wat betref die Normaalkolleges, Sendinginstituut en Friedenheim.

B.

1. *Vergaderinge*.—Die Algemene Sondagskoolkommissie van die Kaapse Kerk het vyfmaal afsonderlik vergader, en was ook altyd goed verteenwoordig op die vergaderings van die Gefedereerde Kommissie. Die koste van die vergaderings is betaal uit die kas van die Gefedereerde Kommissie.

2. *Konferensie*.—In Julie 1934 is 'n baie geseënde Provinciale Konferensie te Wellington gehou, waar ongeveer 200 afgevaardigdes teenwoordig was, insluitende 'n groot aantal predikante.

3. *Wetgewing*.—Op 'n wenk van die Sinode (Acta 1932, p. 230 (c)) doen u Kommissie hiermee aanbevelings wat betref verandering en uitbreiding van die reglement insake ons Sondagskoolwese in ons „Wette en Bepalings,” Bylae 111. Hierdie aanbevelings is na die Kommissie van Revisie gestuur volgens Art. 86.

4. *Aanbevelings*.—(1) Bylae 111.

(2) Aangesien 24 uit 199 gemeentes weinig of nikks bygedra het nie tot die fondse van die Kommissie, beveel u Kommissie aan dat die besluit van die Sinode, 1932, sal herhaal word, wat as volg lui: „Die Sinode doen 'n beroep op die . . . gemeentes wat tot hiertoe nikks bygedra het nie tot die fondse van die A.S.S.K. . . .” 'n Volledige lys van die bydraes van al die gemeentes is voorhanden.

(3) Ring-Sondagskoolkommissies word aangemoedig om Sondagskoolkursusse te organiseer vir Sondagskoolonderwysers met die oog op die afneem van eksamens in oorlog met die sekretaris.

(4) Die Kommissie wens aan te beveel dat 'n mosie van besondere dank en waardering uitgespreek word teenoor die twee sekretaries, en insonderheid aan Ds. Albertyn, met die oog op sy waarskynlike aftrede in 1937, nie alleen wat betref die werk as eerste Algemene Sondagskoolsekretaris gedurende die laaste ses jaar nie, maar ook wat hy gedurende sy hele bediening aan ons Kerk bewys het met betrekking tot die Sondagskoolwese.

(5) 'n Woord van die hoogste waardering en dank aan die meer as 11,000 Sondagskoolonderwysers vir hulle onvermoeide en geseënde arbeid aan die kinders van ons Kerk, en die gewaardeerde hulp van die Kerkrade.

(6) Dat 'n gereeldjaarlikse bydrae tot die kas van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie uit die kollektes van die Sondagskool gegee sal word.

(7) Die stigting van gemeentelike Sondagskool-unies met die oog op die goeie organisasie en instandhoudingveral van die wyk-Sondagskole word aanbeveel. Die leraar is altyd voor sitter van die unie, en 'n verslag van die werkzaamhede daarvan moet minstens jaarliks vir goed- of afkeuring aan die Kerkraad voorgelê word.

(8) Dat Kerkrade vir hul Sondagskoolonderwysers op die dorp(e) sowel as in die wyke sal inteken op *Die Kindervriend*.

(9) Dat kerkrade *Môrelig* sal bekend stel aan die kinders op die dorp(e) en buitewyke en die verspreiding daarvan aanmoedig.

(10) Dat waar kerksale gebou word, Kerkrade dringend versoek word om daarin voorsiening te maak vir die behoorlike huisvesting van die Sondagskool.

(11) Dat die bestier van die Sondagskoolfinansies terwille van die opvoeding van die kinders in hierdie opsig deur die Sondagskool self onder toesig van die Kerkraad sal geskied.

(12) Dat Kerkrade hul Sondagskole en kinders sal aanmoedig om deel te neem aan die Bybelkenniseksamen.

(13) Dat Kerkrade hul Sondagskoolonderwysers sal aanmoedig om deel te neem aan die kursus vir Sondagskoolonderwysers.

(14) Dat Kerkrade sal doen wat hulle kan om die belangstelling van kinders in die gewone eredienste aan te wakker, en dat eenmaal in die kwartaal spesiale

aandag aan die kinders by die openbare eredienste gegee sal word.

Met verskuldigde hoogagtig,

G. J. DU PLESSIS (Voorsitter).
G. J. BARNARDT.
F. H. BADENHORST.
A. C. STEGMAN.
W. L. STEENKAMP (Scriba).

27 Julie 1936.

RAPPORT

Oor 'n Kursus vir Sondagskoolonderwysers.

[BYLAAG II]

OPDRAG.

In die notule van die vergadering van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie gehou op 19 Maart 1930 is die volgende aangeteken: „As kommissie om 'n eksamen van Sondagskoolonderwysers(esse) te reël, silabus op te trek, en verder te handel, word Dr. E. Greyling, Dr. Visser en die Sekretaris (Ds. P. K. Albertyn) aangestel. Die eksamenfooi word op 2s. 6d. vasgestel.”

Oor die rapport wat hierdie aangestelde kommissie uitgebring het word in die notule van 27 en 28 Mei 1931 die volgende vermeld: „In verband hiermee neem die vergadering met dank kennis van die voorstel van hierdie kommissie, nl. dat twee boekies geskryf sal word, een oor sake rakende klas-onderwys b.v. sielkunde en metode van onderwys deur Dr. E. Greyling. Die tweede boekie sal oor die Sondagskool self wees, soos b.v. bestuur-organisasie, ens., deur Ds. P. K. Albertyn.”

Hierby het die saak voorlopig berus. U sekretarisse wens egter die volgende rapport ter oorweging, wysiging of aanname voor te lê:

I. NAAM VAN DIE KURSUS.

Dit sou goed wees as hierdie kursus wat die eerste is in ons Kerk 'n gesikte naam sou dra. Die benaming „Kursus vir Sondagskoolonderwysers” sê nie genoeg nie. Wat van „Die Timotheus-Kursus vir Sondagskoolonderwysers”? of „Die Pionier-Kursus vir Sondagskoolonderwysers”?

II. WAT IS DIE EENHEDE (OF VAKKE) WAT DIE KURSUS UITMAAK?

Die kursus sal die volgende sewe eenhede (of vakke) insluit:

1. Kindersielkunde vir Sondagskoolonderwysers. Die handleiding sal later aangekondig word.

2. Godsdienstige Opvoedkunde (buiten die organisasie van die Sondagskool). Handleiding: Die boek

van Dr. E. Greyling, waaruit sekere hoofstukke oor min of meer die volgende onderwerpe voorgeskryf sal word:

- (a) Die Sondagskoolonderwyser en sy Bybel.
- (b) Die aandag.
- (c) Die onderwyser en die voorbereiding van die les vir sy klas.
- (d) Die skepping van 'n ontvanklike gees by die kind.
- (e) Die gebruik van die verhaal as metode van onderwys in die geskiedenisgedeeltes van die Bybel.
- (f) Die geheue.
- (g) Die gebruik van prente en modelle by die onderwys.
- (h) Die gebruik van vrae.
- (i) Die toepassing van die les.

3. Die Ou Testament. Hieruit word die volgende gedeeltes voorgeskrywe: Genesis, Exodus, Numerie 9-36, Deuteronomium, Josua 1-12, Rigers, Rut 1, 2 Samuël 1, 2 Konings, Esra, Nehemia, Ester, Job 1-3, 38-42, Psalms 1, 15, 19, 23, 27, 51, 90, 91, 103, 121, 133, 137, 150, Jesaja 1, 36-39, 49-55, Daniël 6, Joël, Jona.

4. Die Nuwe Testament: Mattheüs 1-7, 21-28, Markus 14-16, Lukas, Johannes, Handelinge, 1 Korinte, Filippense 1, 2 Timoteüs, Titus, Filemon, 1 Petrus, 1 Johannes, Openbaring 1-3.

N.B.—Hierdie skrifgedeeltes in 3 en 4 word voorgeskryf om die kursus nie so lank te maak nie.

Die gedagte is dat die kandidate die Bybel self moet lees en bestudeer voordat hulle gebruik maak van enige handboek.

5. Geloofsleer en Sedeleer. Handleiding. Katkisasieboek van Murray.

6. Geskiedenis van die Hervorming. Die handleiding sal later aangekondig word.

7. (a) Die organisasie van die Sondagskool. Handleiding van Ds. P. K. Albertyn, „Die Sondagskool,” verkrygbaar by die Sondagskooldepot, Bus 396, Bloemfontein. Die volgende hoofstukke word voorgeskryf:

- (1) 'n Beroep op ons Kerk.
- (2) Die Sondagskool: Historiese Oorsig.

- (3) Die Sondagskool: Sy Doel en Strewe.
- (4) Die Sondagskool: Sy Metode van Werk.
- (10) Program van die Sondagskoolsessie.
- (12) Die Vrywillige Bydraes en Dankoffers van die Kinders.
- (15) Pryse en Eerbewyse.
- (16) Die nog uitnemender Weg.
- (17) Bykomende Werksaamhede.
- (20) Die Waarde van die Sondagskool vir ons Kerk.

of

- (b) Metodes in die Kindertuin en met kleiner kinders.

of

- (c) Metodes in die Onderrig van groter kinders.

of

- (d) Metodes in die Katkisasieklass.

of

- (e) Metodes in die Plaassondagskool.

of

- (f) Die Superintendent en sy Werk.

of

- (g) Die Sondagskoolsekretaris en sy Werk.

N.B.—Die handleiding van (b) tot (g) sal later aangekondig word.

Elkeen van die bogenoemde sewe eenhede sal minstens 'n omvang van nege lesings van 'n uur elk hê en so lank wees as wat voldoende is om die eenheid te studeer. Hierdie bogenoemde eenhede mag in enige volgorde bestudeer en afgeskryf word, d.w.s. 'n kandidaat hoef nie noodwendig by 1 te begin en met 7 te eindig nie.

III. WAAR KAN KANDIDATE OPGELEI WORD VIR DIE EKSAMEN?

1. Op groot sentra in die land soos by voorbeeld Kaapstad, Bloemfontein, Johannesburg, ens., waar byeenkomste gereël sal word deur die plaaslike leraars en kerkrade op geskikte tye gedurende die jaar (nie noodwendig vakansie nie) en die lesings deur die sekretarisse gehou sal word. Dit geld veral eenhede 1, 2 en 7.
2. Op sentrale plekke gedurende die skoolvakansies sal daar kursusse georganiseer word vir die omliggende gemeentes, provinsies of Unie.
3. In normalskole en die Kweekskole sal na onderhandeling met die autoriteite lesings gegee word deur die sekretaris.
4. In elke plaaslike gemeente waar die leraar self sy eie onderwysers sal oplei in die kursus. Hier geld dit veral eenhede 3, 4, 5 en 6.
5. Deur eie privaat-studie kan menigeen hom of haar bekwaam in die kursus en vir die eksamen.
6. Deur 'n korrespondensiekursus wat die hoofkwartier op 'n later datum sal reël.

IV. WANNEER WORD EKSAMEN GESKRYF?

Omdat byna al die Sondagskoolonderwysers persone is wat 'n eie beroep moet volg vir 'n lewensbestaan en dus nie soos die gewone student al sy tyd vir studie het nie, daarom word die volgende bepaal:

1. Dat 'n kandidaat enige tyd van die jaar sodra as hy met 'n eenheid klaar is, eksamen kan doen. (Hy hoef dus nie tegelyk in al die eenhede eksamen te doen nie.)

2. Dat diegene wat plaaslik in die gemeente of deur privaat-studie opgelei kan word 'n maand voor die datum van eksamen aan die hoofkwartier kennis moet gee.

V. WIE NEEM DIE EKSAMEN AF?

Die hoofkwartier stel al die eksamenvrae op en korrigeer die antwoorde, buiten waar daar plaaslike opleiding is deur predikante of bevoegde persone, volgens die oordeel van die hoofkwartier. In sulke gevalle tree die predikante en sodanige bevoegde persone op as eksaminators en die hoofkwartier as moderators. Sodanige vraestelle moet altyd na die opgestel is deur die eksinator vir goedkeuring of verandering voorgelê word aan die moderator. Laastenoemde sal ook saam met eersgenoemde die antwoorde nasien.

VI. HOEDANIG IS DIE SERTIFIKAAT WAT UITGEREIK WORD?

1. Sodra as 'n kandidaat in een van die eenhede slaag, ontvang hy 'n sertifikaat met vermelding op die sertifikaat in watter eenheid hy geslaag het.

2. Vir elke volgende eenheid waarin hy slaag ontvang hy erkenning deur middel van 'n seël op die oorspronklike sertifikaat. Daarby sal vermeld word in watter eenheid hy geslaag het.

3. Die sertifikaat het geen volle waarde totdat die kandidaat in al die eenhede geslaag het nie.

VII. WIE WORD TOT DIE EKSAMEN TOEGELAAT?

1. Sowel dienende Sondagskoolonderwysers as die wat hulle wil bekwaam as toekomstige Sondagskoolonderwysers word toegelaat tot die eksamen.

2. Die beperking tot die wat in 'n sekere skoolstanderd geslaag het word vir toekomstige reëling oorgelaat.

3. Al die kandidate moet reeds aangeneem wees op die datum van eksamen.

4. Dit word verwag dat almal 'n sertifikaat van goeie gedrag sal kan lewer indien vereis.

VIII. WAT IS DIE FOOR VIR DIE EKSAMEN?

1. 'n Eksamensfooi van 2s. 6d. word gevra vir die eerste eenheid en van 1s. 6d. vir elke volgende eenheid.

2. Almal wat 'n kursus deur die sekretaris gehou bywoon of hul skryf al dan nie moet 'n fooi van

2s. 6d. betaal vir die eerste eenheid en 1s. 6d. vir elke volgende eenheid, om die drukkoste van lesings, ens., te dek.

3. Hierdie bepalinge het geen betrekking op die groot Uniale Kongres wat vierjaarliks te Bloemfontein gehou word nie.

4. Van die inkomste van die eksamenfooi moet apart boekgehoud word.

5. Uit bogemelde inkomste moet die onkoste van die lesings, eksamen, sertifikate, ens., bestry word.

IX. PROPAGANDA VIR DIE KURSUS.

Uit bovermelde fonds kan pamphlette, ens., vir propagandadoeleindes gedruk en versprei word.

SLOTAANMERKING.

Dit was die doel by die opstelling van die skema om die kursus vir eers so eenvoudig moontlik te maak. Na verloop van tyd kan dit aangevul en strenger gemaak word.

BYLAE II (A).

ALGEMENE SONDAGSKOOLKOMMISSIE.

FINANSIELE STAAT VAN INKOMSTE EN UITGawe OOR DIE JAAR GEEINDIG 29 FEBRUARIE 1936.

UITGAWE.	INKOMSTE.
Salarisse	£1.399 10 0
Reis en Verblyfkoste .. .	47 17 3
Drukwerk	7 15 1
<i>Diverse:</i>	
Mej. v. Heerden vir Morelig 1931/34 ..	£20 0 0
Kantoorhuur .. .	20 0 0
Telefoon:	
Ds. P. K. Albertyn	5 7 0
Ds. E. Greyling ..	6 7 6
Kleinkas:	
Ds. P. K. Albertyn	6 0 0
Ds. E. Greyling ..	2 10 0
Seëls, Skryfbehoeftes, Ass. Liksens, ens.	13 16 3
<i>Bonusse:</i>	
Meyer, Nel & Ko. ..	2 2 0
Mej. S. Marais ..	2 2 0
S. J. Naudé .. .	5 5 0
	<hr/> 83 9 9
<i>Predikante-Pensioenfonds:</i>	
O.V.S., Dr. E. Greyling, 1934 / 1935, (minus 5/-) .. .	18 15 0
Kaapprovinsie, Ds. P. K. Albertyn, 1935 (plus 5/-) ..	12 10 0
	<hr/> £1,569 17 1
	<hr/> £1,569 17 1

BALANSSTAAT OP 29 FEBRUARIE 1936.

LASTE.	BATE.
<i>Kapitaal:</i> 29/2/1935 .. £1,475 18 6	<i>Unie-Leningsertifikate:</i>
Plus vermeerdering	Bedrag, 29/2/35 .. £440 0 0
Unie-Leningsertifi- cate 125 0 0	Min teruggetrek .. 200 0 0

1,582 18 6	£240 0 0
Min tekort lopende- rekening 83 6 11	<i>S.A. Spaarbank:</i>
	Vaste Deposito .. 625 0 0
	Lopende-rekening .. 35 6 1

	660 6 1
<i>Trustfondse:</i>	<i>Sondagskool-Dépôt:</i>
(a) Bybelkennis Eks. Fonds:	Bedrag, 29/2/35 .. 201 2 9
Bedrag, 29/2/35 .. 11 13 0	Min afbetaal
Bygekom 8 0 0	_____
	101 2 9
	<i>Barclays Bank (D. K. & O.)</i> 453 4 4
Min Drukwerk en pryse 19 13 0	<i>Meubel Rekening</i> 63 16 5
	Plus tafel, ens. .. 7 7 0

	71 3 5
	9 13 10
(b) Ondw. Kursusse:	
Inkomste 50 15 4	
Min Drukwerk en Koste 34 4 2	
	16 11 2
(c) Sendingfondse:	
Ontvang, K.P. 2 19 7	
Ontvang, O.V.S. 12 1	
	3 11 8
Uitbetaal 3 11 8	

	£1,525 16 7

	£1,525 16 7

S. J. NAUDÉ,
Ere-Tesourier, Alg. Sondagskoolkommissie.

Nagesien en korrek bevind,

Bloemfontein,
Maart 1936.

G. L. MEYER, NEL & KO.,
Ouditeure.

BYLAE II (B).

DIE SONDAGSKOOL-DÉPÔT VAN DIE ALGEMENE SONDAGSKOOLKOMMISSIE,
BLOEMFONTEIN.

HANDELSREKENING VIR DIE TWAALF MAANDE TOT 31 MAART 1936.

UITGAWE.	INKOMSTE.
Voorraad op hande, 1/4/35 £455 19 3	Verkopinge: Kontant £327 7 5
Inkopinge 1,313 17 0	Krediet 1,681 18 7

	2,009 6 0
Bruto-wins (51,26 per- sent op omset)	Voorraad op hande 31/3/36 790 18 3

	£2,800 4 3

	£2,800 4 3

WINS- EN VERLIESREKENING VIR DIE TWAALF MAANDE TOT 31 MAART 1936.

UITGawe.	INKOMSTE.
Advertensies £1 16 6	Bruto-wins van Handels-
Assuransie 2 11 6	rekening £1,030 8 0
Bankonkoste 3 6 10	
Drukwerk en Skryfbe-	
hoeftes 30 10 5	
Huur van Kantoor (deel) 54 0 0	
Huur van Posbus 1 5 0	
Lisensie 5 0 0	
Seëls, Posgeld, ens. .. 89 5 1	
Salarisse, Lone en	
Bonusse 111 8 9	
Telefoon-onkoste 7 1 4	
Ouditeursfooie 18 18 0	
Diverse uitgawe 8 10 8	
Kommisjie aan Ds. P.	
K. Albertyn 48 10 0	
	<u>382 4 1</u>
Gereserveer vir slechte	
en twyfelagtige skulde	
Waardevermindering:	
Meubels 6 18 6	
	<u>56 18 6</u>
Netto-wins	
	<u>591 5 5</u>
	<u>£1,030 8 0</u>
	<u>£1,030 8 0</u>

DIE SONDAAGSKOOL-DÉPÔT VAN DIE ALGEMENE SONDAAGSKOOLKOMMISSIE,
BLOEMFONTEIN.

BALANSSTAAT OP 31 MAART 1936.

KAPITAAL EN LASTE.	BATE.
<i>Kapitaalrekening</i> op 1/4/'35 £777 16 11	<i>Meubels</i> £68 18 6
Plus Netto-wins vir 1935/'36 591 5 5	Min waardevermin- dering 6 18 6
	<u>£62 0 0</u>
<i>Algemene Sondagskool-</i> <i>kommissie</i> 197 7 1	<i>Beleggings:</i>
Min terugbetaling gedurende jaar .. . 100 0 0	S.-Afrikaanse Spaar- bank Lopende Reke- ning 180 0 0
	S.-Afrikaanse Spaar- bank, Vaste Depo- sito 20 0 0
	<u>200 0 0</u>
Diverse Skuldeisers .. .	<i>Diverse Skuldenaars</i> 521 15 5
	Min reserwe vir slek- te en twyfelagtige skulde 70 0 0
	<u>451 15 5</u>
	<i>Voorraad</i> 790 18 3
	<i>Kontant:</i>
	Barclays Bank (D. K. & O.) Lopende reke- ning 287 3 8
	Kleinkas 1 18 5
	<u>289 2 1</u>
	<u>£1,793 15 9</u>

Voorgaande balansstaat is deur my vergelyk met die boeke en rekeninge van DIE SONDAGSKOOL-DÉPÔT, Bloemfontein, en ek sertificeer hiermee dat dit na my mening behoorlik opgestel is sodat dit 'n ware en juiste oorsig gee van die stand van sake van die Dépôt, ooreenkomstig informasie en ophelderinge aan my gegee en in ooreenstemming met die boeke, dog onderhewig aan die aanmerkinge vervat in my verslag van 9 Mei 1936, wat saam met en as deel van hierdie sertifikaat moet gelees word.

Bloemfontein,
9 Mei 1936.

(getekken) C. F. M. WILCOCKS, JNR.,
Gesertificeerde Publieke
Rekenmeester, Suid-Afrika.

BYLAE.

1. Hier volg 'n opsomming van Inkomste en Uitgawe vir die volgende jare soos aangetoon:—

	Inkomste.	Uitgawe.	Oorskot.	Tekort.
1930/31	£845 12 5	£803 12 9	£41 19 8	
1931/32	761 10 7	655 14 8	105 15 11	
1932/33	817 6 2	811 0 1	6 6 1	
1933/34	1,058 6 10	872 2 5	186 4 5	
1934/35	1,061 7 7	1,050 17 4	10 10 3	
1935/36	1,486 10 2	1,569 17 1		£83 6 11

2. Die bydrae van Sondagskole is as volg:—

	1930/'31.	1931/'32.	1932/'33.	1933/'34.	1934/'35.	1935/'36.	Kollektes '35.
Kaapprovinsie	£223 0 3	£210 16 0	£192 0 6	£233 1 0	£220 4 6	£351 13 2	£125 7 7
O.V.S. ..	93 8 2	100 7 2	123 2 4	125 14 4	121 17 9	177 6 2	35 10 11
Transvaal ..	73 3 4	71 8 4	83 6 7	82 5 5	105 11 5	147 2 3	23 13 5
Natal ..	3 0 0	3 0 0	—	4 0 0	4 0 0	10 0 0	5 4 0
	£392 11 9	£385 11 6	£398 9 5	£445 0 9	£451 13 8	£686 1 7	£189 15 11

- Die Pro.-Ecclesia Drukery het nog nie die £50, wat hulle vir 1931 te min betaal het, aangesuiwer nie. Ondergetekende het al veel moeite gedoen om die bedrag te bekom, dog het nie eers antwoord van die drukkers ontvang nie.
- Van die firma Townshend, Taylor & Snashall, het ons slegs £5 ontvang op 10 November 1932 (vorige boekjaar).
- Die Dépôt het gedurende die jaar £100 op sy lening afbetaal. Die balans is dus nou nog £101 2s. 9d.
- Ondergetekende het andermaal 'n beskeie tjekkie van £2 2s. aan die Ouditeur oorbetaal.

Bloemfontein,
6 Maart 1936.

S. J. NAUDÉ,
Ere-Tesourier, Algemene
Sondagskoolkommisjie.

[BYLAE III.]

SINODALE SONDAGSKOOLKOMMISSIE.

Voorgestelde Wysigings in die Wette en Bepalings van die N.G. Kerk in Suid-Afrika (K.P.).

Art. 36.—As volg verander te word: „Die Godsdiens-onderwys is steeds een van die vernaamste pligte van Kerkrade.”

Arts. 37, 38, 39.—Onveranderd.

Arts. 40, 41.—Geskrap te word en onder 'n nuwe Art. 40 die volgende bepalinge ingevoeg te word:—

- Die Sondagskool is 'n werksaamheid in die gemeente waarvoor die Kerkraad verantwoordelik is en staan onder direkte beheer van die Kerkraad.
- Die Kerkraad sal Sondagskole oprig en in stand hou sowel op die dorp(e) as in die buitewyke.
- Die plaaslike leraar is hoof van die dorp- sowel as wyk-Sondagskole. Die finale goed- of afkeuring van die aanstelling van 'n onderhoof en Sondagskoolonderwysers berus by die Kerkraad.

4. Die Kerkraad sal minstens jaarliks 'n verslag van die Sondagskool-werksaamhede in sy gemeente opeis en behandel.

5. Die Kerkraad sal die nodige fondse voorsien vir die behoorlike instandhouding van sy Sondagskole.

6. Die Kerkraad sal alle gevraagde inligting omtrent sy Sondagskole aan die Ring-Sondagskoolkommissie verskaf.

Die volgende artikels wat betrekking het op die werksaamhede van die Ring-Sondagskoolkommissie, die Sinodale Sondagskoolkommissie en die Gefedereerde Sondagskoolkommissie moet ingevoeg word of in 'n spesiale hoofstuk soos gedoen is met die werksaamhede van die Sending en Armsorg (bls. 81, 134), of in spesiale artikels na Art. 40:—

1. Die Ring-Sondagskoolkommissie.

1. By elke gewone vergadering van die Ring sal daar 'n Ring-Sondagskoolkommissie benoem word. Indien in die Ring 'n predikant resorteer wat reeds lid is van die Sinodale Sondagskoolkommissie, sal hy *ex officio* lid wees van die kommissie solank as hy in die Ring bly.

2. In verband met die Sondagskool sal die werk van die Kommissie wees: (a) Die aanmoediging van Sondagskoolwerk in die Rings-ressort; (b) die organiseer en hou van konferensies en, in oorleg met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie, studiekursusse vir die onderwysers van die Ring; (c) die inlewering van 'n verslag by elke gewone Ringsvergadering oor die werk van die kommissie en die toestand van die Sondagskole in die Ringgemeentes.

2. Die Sinodale Sondagskoolkommissie.

1. By elke gewone vergadering van die Sinode sal daar 'n Sinodale Sondagskoolkommissie aangestel word.

2. In verband met die Sondagskool sal die werksaamhede van die Sinodale Sondagskoolkommissie wees: (a) Die behartiging en bevordering van Son-

dagskoolsake wat die Kerk as geheel raak; (b) die hou van provinsiale Sondagskoolkonferensies en, in oorleg met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie, studiekursusse vir die onderwysers van die provinsie; (c) die inlewering van 'n verslag by elke gewone Sinodale vergadering oor die werk van die Kommissie, asook oor die werksaamhede van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie; (d) die kiesing uit sy midde van lede om te dien op die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

3. Die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

1. Daar bestaan 'n Gefedereerde Sondagskoolkommissie om die noodsaaklike samewerking tussen die Sondagskoolkommissies te bewerkstellig.

2. Die Gefedereerde Kommissie word saamgestel uit vyf lede van die Kaapse Kerk, drie van Transvaal, twee van die Vrystaat en een van Natal. Die lede moet gekies word uit die lede van die Sinodale Sondagskoolkommissie. Die Algemene Sondagskoolsekretaris sal *ex officio* lid wees van die Kommissie.

3. Die werksaamhede en pligte van die Gefedereerde Kommissie sluit in: (a) Die behartiging van die algemene belang van die Sondagskool in oorleg met die bestaande kerklike besture en Sondagskoolkommissies; (b) die aanstelling en toesig hou oor die werk van die Algemene Sondagskoolsekretaris en amptenare; (c) die bestuur en toesig oor 'n Sondagskool-dépôt; (d) die uitgee van sekere publikasies soos *Die Kindervriend*, *Môrelig*, ens.; (e) die opstel en uitgee van die Sondagskoollesse en -rooster; (f) die hou van konferensies en studiekursusse vir Sondagskoolonderwysers en die afneem van eksamens in verband daarmee; (g) die afneem van die jaarlike Bybelkenniseksamen vir kinders; (h) die insameling van gevawens en bevordering van die werksaamhede van die Sondagskool in die verskillende gemeentes; (i) in naam van die Sinodes te doen wat sy hand vind om te doen om die Sondagskool die plek in ons Kerk te laat inneem wat hy verdien en wat hom sal laat word 'n kweekplek vir die gemeente.

Art. 74: 22.—Moet as volg verander word: „Is daar opgaaf geskied van wat in u gemeente gedaan is vir die Sondagskool?”

RAPPORT

Van die Kommissie van Werksaamheid teen Sosiale Eeuwels.

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer:—

1. *Sake deur hom behartig.*—Die volgende sake het die aandag van u Kommissie geniet: Misbruik van sterke drank en vermeerdering van drankfasiliteite, die toenemende dans- en dobbelgees in ons land, wedrenne en loterye, onbehoorlike kleredrag, skadelike lektuur, die bioskoopgevaar, die ontheiligung

van die Sondag, die gehalte van uitsaaimusiek veraf op Sondagsaande, en die vergemakliking van egsketing deur vermeerdering van die gronde daarvoor.

2. *Drankkwestie.*—U Kommissie het dit nodig gevind om sy stem te verhef teen die voorgestelde drankwet van Minister Pirow in 1933. Toe dit duidelik geword het dat die Minister nie gewillig was om 'n

deputasie daaroor te ontvang nie, is per brief die volgende verklaring deur u Kommissie aan die Minister gestuur:—

„In ons hoedanigheid as Sinodale Waaksaamheidskommissie teen sosiale euwels wens ons die volgende voor u aandag te bring: (1) Dat die jongste Sinode van ons Kerk verteenwoordigende al die gemeentes van ons Kerk in die Kaapprovinsie en in Suidwest-Afrika alle verdere uitbreiding van drankverkoop afkeur het. (2) Dat vorige Sinodes van 1915 en daarna besluit het: (a) ten gunste van plaaslike keuse; (b) teen verlening van dranklisensies by vendusies en tentoonstellings; (c) teen drankverkoop aan vroue en kinders, asook aan kleurlinge by die fles, soos bepaal deur die Cloetewet (sien Acta XXIII, p. 51); (d) ten gunste van 'n permitstelsel om die verkoop van drank aan kleurlinge te reël; (e) ten gunste van meer direkte staatskontrole van drankverkoop; (f) 'n strenger toesig oor kantiene en die reëling van die gee van drank as rantsoen aan kleurling-arbeiders (Acta XXIII, pp. 51, 61). Uit bestaande blyk dit duidelik dat die Sinode van die Kerk, wat ons verteenwoordig teen alle uitbreiding is van fasilitete vir die verkoop van drank, waarom ons dan ook in die naam van ons Kerk u smeek om alle bepalings in u voorgestelde drankwet, wat meerder fasilitete verskaf vir die verkoop van sterke drank, terug te trek.”

Dit gee ons genoë om te kan mededeel dat die wetsontwerp van Minister Pirow nog nie op ons Wetboek geplaas is nie.

3. *Die toenemende dans- en dobbelgees* in ons land het op verskeie vergaderings die ernstige aandag van u Kommissie gehad, wat dit dan ook diep betreurt het, maar feitlik magteloos was om iets meer te doen.

4. *Staatsloterye*.—Na aanleiding van brieue ontvang van die Ringe van die Paarl, Clanwilliam en Beaufort-Wes, het u Kommissie hom andermaal sterk uitgsprek teen Staatsloterye en sy dank en waardering betuig aan Generaal Hertzog en sy mede-Ministers, aan Ds. C. W. M. du Toit en sy mede-Nasionaliste, en aan Adv. Blackwell en sy mede-S.A.P.-lede, wat vir hulle so sterk verset het in die Parlement teen die invoering van hierdie euwel in ons land, om hulle aan te moedig om in die ingenome houding te volhard.

5. *Sondagsontheiligung*.—In verband met hierdie saak het u Kommissie, na aanleiding van besluite geneem deur die Ringe van Dordrecht en Kaapstad, waarin veral die ernstige begeerte uitgedruk is dat pogings sal aangewend word om sport op die dag van die Here te gaan, die Minister van Justisie versoek om 'n deputasie te ontmoet wat met hom die euwel van toenemende sport op die dag van die Here kon bespreek. Ongelukkig kon die Minister weens drukke werkzaamhede nie die nodige tyd daar toe vind nie.

U Kommissie het ook besluit om hom aan te sluit by die Ring van Kaapstad en sy teleurstelling uit te spreek oor die onbevredigende wyse waarop uitvoering gegee word aan en die oogluikende verontagsaming van die bestaande Sondagswette.

6. *Radio-maatskappy*.—Aan die bestuurder van die plaaslike Radio-uitsaaimaatskappy is 'n versoek gerig dat daar gesorg sal word vir meer gepaste musiek op Sondagaande.

7. *Uitbreiding van Gronde vir Egskeiding*.—U Kommissie het geprotesteer teen die wet, ingedien deur Ds. S. W. Naudé, om die gronde vir egskeiding in sekere gevalle uit te brei, en het vir Ds. C. W. M. du Toit, wat veral die standpunt van die Kerk en van die Bybel verdedig, met raad en daad bygestaan, veral deur aan hom die standpunt wat ons Kerk in die saak van tyd tot tyd ingeneem het, bekend te maak.

8. *Die Kerkbode*.—Met dank en waardering het u Kommissie kennis geneem van die stukke wat van tyd tot tyd teen sosiale euwels in ons kerklike orgaan verskyn het, en waarin met geen onseker geluid geprotesteer is teen sake soos die volgende: Hondewedrenne, uitbreiding van gronde vir egskeiding, Sondagsontheiligung, onbehoorlike kleredrag, ens.

9. *Finansies*.—U Kommissie voel dat as hy sy werk behoorlik moet doen daar fondse tot sy bedriling moet gestel word vir nodige publikasies, omsendbriewe en die reëling van konferensies om langs dié weë die aandag van die Kerk te kan vestig op wantoestande en die samewerkking van die ganse Kerk te kry in die bestryding daarvan.

10. *Aanbevelings*.—Die Sinode word gevra om hom sterk uit te spreek:—

- (a) Teen vermeerdering van drankfasilitete, en veral teen verskaffing van drank by geleenheid van perdewedrenne en deur besigheidsplekke aan hulle klandisie in 'n kamer net naasaan so 'n besigheidspersel.
- (b) Teen toenemende fasilitete vir dobbel, veral deur dobbelmasjiene.
- (c) Ten gunste van die verbieding van die publiseer in die pers van enige informasie insake dobbelwedstryde en loterye, of as daar reeds sodanige wetgewing bestaan, dan vir die behoorlike toepassing daarvan.
- (d) Om die medewerking te verkry van ons Superintendent en Onderwysdepartement om die euwels verbonde aan loterye en dobbelary onder die aandag van ons kinders te bring deur middel van ons skole.

- (e) Vir betere toesig deur die Regering oor die invoer van onbehoorlike publikasies in ons land.
- (f) Vir beter en meer geskikte musiek op Sondae deur die Radio, en dat die Sinode die nuwe Radiobestuur daaroor sal nader.
- (g) Teen die invoering van staatsloterye of honde-wedrenne deur die Provinciale of Unie-regering.
- (h) Vir die verkry van strenger Sondagswette, veral met die oog op die toenemende sport op die dag van die Here.
- (i) Die Sinode bepaal in hoever hierdie Kommissie geregtig is om uitgawes te doen vir die behoorlike behartiging van sy taak.

Die H.E. Sinode Gods leiding toebiddende op al sy beraadslagings, het ons die eer ons te noem,

U dienswillige dienare in Christus,

J. G. PAUW.

T. I. VAN WYK.

M. N. VAN RENSBURG.

H. S. PRETORIUS.

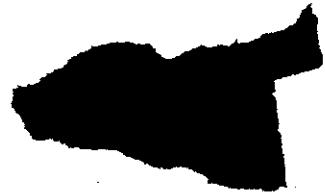
C. C. NEPGEN.

P. J. VAN DER MERWE.

E. G. DU TOIT, Scriba.

Observatory,
10 Augustus 1936.





Verdere Raporte van Permanente Kommissies

BLADWYSER

	bl.
Verslag van die S.A. Bybelvereniging	146
Rapport van die Kommissie vir die werk onder Israel	149
Verslag van die Volkshospitaalkommissie	150
Rapport van die Kommissie vir die Eksamens van Kandidate tot die Heilige Diens	151
Aanbevelings van die Raad van die Kerke	152
Verslag van die Eksamenskommissie vir Toelating van Kleurling-leraars	152
Addendum tot die Rapport van die Scriba van die Sinodale Kommissie	152
Tweede Rapport van die Kommissie van Revisie	153
Rapport van die Kommissie vir Psalm- en Gesangwyses	154
Rapport insake Stigting van 'n Teologiese Fakulteit van die Ned. Herv. of Geref. Kerk	155
Rapport van Kommissie met die oog op Plaasskole vir Kleurlingkinders	156
Verdere Beskrywingspunte	158

VERSLAG

van die S.A. Bybelvereniging aan die H.Eerw. Sinode, Oktober 1936.

Die Bestuur het die volgende aan die H.E. Sinode te rapporteer:

Die werkzaamhede van hierdie ou inrigting, in 1818 gestig en in 1903 deur die Sinode oorgeneem, word nog steeds voortgesit en uitgebrei. Van die enkele boekkas in 1818, met 'n klein getal Bybels, Psalm- en Gesangboeke, in die private woning van die Sekretaris van die tyd, waaruit nou en dan klein getalle verkoop is, het dit ontwikkel tot 'n groot besigheid, wat jaarliks duisende godsdienstige boeke, traktate, ens. laat druk en verkoop.

Die groot werkzaamhede gedurende die laaste jare in verband met die vertaling en uitgée van die Hallelujaliedere, Psalms en Gesange het ons in meer as een opsig gestrem in sodanige algemene uitbreiding as wat ons verlang het.

Namate egter die besondere werkzaamhede hul voltooiing nader, kan ons 'n nuwe voorwaartse beweging aanvaar en het die Bestuur onder andere besluit:

1. Om meer boeke in Afrikaans — ditsy oorspronklike of vertalings — uit te gee. Die aandag sal nou veral gewy word aan 'n reeks van boeke oor die geestelike lewe, kinderboekies, verhale en Sendingboeke geskik vir Sondagskoolpryse, ens.

2. Om, indien dit uitvoerbaar blyk, aan intekenaars jaarliks 'n reeks boeke te verskaf oor Bybeluitleg, biografie, die sending, die geestelike lewe, ens. ens.

3. Om ons meer daarop toe te lê om in die behoeftes van ons predikante en sendelinge te voorsien deur geskikte boeke, sover moontlik, op bestelling te ontbied.

Die Finansiële Kommissie van ons Vereniging staan uit vier lede van die Bestuur, met die Sekretaris.

Volgens die newensgaande balansstaat is die bate van die Vereniging, sedert die laaste Sinode, vermeerder met £5 19s. 4d. Hierdie klein bedrag is te wyte aan die lae prys waaroor ons publikasies verkoopt word en die buitengewone uitgawes in verband met die Psalm- en Gesangberyming, gevvolglik is daar 'n handelstekort van £3,482 0s. 11d., wat egter in 'n batige saldo van £5 19s. 4d. omgesit is deur die rente op belegde gelde. Dié rente stel dus die Bestuur in staat om die boeke teen 'n verminderde prys te verkoop. Die voorlopige uitgawes in die vervaardiging van die Nuwe Halleluja het enige duisende pond bedra; groter somme sal nog nodig wees vir die bewerking en die uitgée van die Psalm- en Gesangboek. Deur hierdie onderneming van die Vereniging word die Sinode van 'n groot geldelike las ontslaan, waaroor hy anders op 'n ander wyse voorsiening moes maak.

Gedurende die vier jaar is daar vir £14,070 7s. 7d. boeke en traktate aangekoop, terwyl vir £19,667 13s. 2d. verkoop is. Die boeke deur die Vereniging gepubliseer, het £1,901 18s. 10d. gekos, en die druk van die Nuwe Halleluja £4,383 0s. 8d.

Die Bestuur het nog nie daarin geslaag om 'n eie geskikte gebou vir die handel hier in die stad aan te skaf nie.

Die Publikasiekommisie, wat bestaan uit ses lede van die Bestuur, met die Sekretaris, het in die afgelope vier jaar 16,000 eksemplare van groter en kleiner boeke en 93,000 traktate en pamphlette uitgegee. Van die Nuwe Halleluja is gedurende dié tyd 123,899 eksemplare ontbied en meestal uitverkoop, en van die Nuwe Katkisasieboek 10,000, wat aantoon dat hierdie boeke doelmatig is en in 'n groot behoefte voorseen.

Die beryming van die Psalms in Afrikaans is voltooi en verskyn nou eers in die Psalmboek van die Gereformeerde Kerk. Met Dr. J. D. du Toit (Totius) as hoofvertaler het 'n aantal vertalers, revisors en literatore van die drie Hollandse Kerke in Suid-Afrika meegewerk. Vele voorgestelde veranderinge deur die revisors, met advies van die literatore, is die hoofvertaler voorgelê en deur hom aanvaar. Hard en met volharding is daar aan hierdie reusestaak gewerk, totdat uiteindelik eenstemmigheid bereik is. Ons vertrou die Sinode sal met groot waardering van die hand van die hoofvertaler, revisors en literatore hierdie beryming, vir gebruik in ons Kerk, aanvaar. Die leerkommissie deur die Sinode aangestel, het hierdie stukke gelees en die leerstellige sy daarvan goedgekeur.

'n Kontrak is geteken tussen die Gereformeerde Kerk en die S.A. Bybelvereniging, waarin o.a. bepaal word dat die Vereniging die Psalmboek van die Geref. Kerk sal uitgée en ook vry gebruik mag maak van die Psalmberymings vir ons Psalm- en Gesangboek en van die Psalms wat in die Halleluja oorgeneem word. Die Geref. Kerk sal dan weer vir sy Psalmboek vry gebruik hê van die Psalmwyses wat deur ons Sangwysie-kommissie gelewer is.

In die beryming van die Gesange werk die Her-vormde Kerk saam met ons Ned. Geref. Kerk. Dr. G. B. A. Gerdener tree hier op as hoofvertaler. Die 101 Gesange in die Nuwe Halleluja word nou eers finaal deur die revisors en literatore afgewerk en daarna die originele Gesange. Sodra hulle die taak voltooi het, kan die Kommissie die Afrikaanse Psalm- en Gesangboek uitgée.

Volgens opdrag van die laaste Sinode het die Publikasiekommisie saamgewerk met die Sangwysie-kommissie, wat self hiervan verslag sal doen.

Die Publikasiekommisie het die opdrag gegee aan die twee musici van die voormalde Kommissie, die h.h. Prof. P. K. de Villiers en A. C. van Velden, om die musiek van die Psalms en Gesange behoorlik te harmonieer, teen 'n vergoeding wat deur die S.A. Bybelvereniging betaal sal word.

Die Psalm- en Gesangboek sal hier in Suid-Afrika gedruk word, waardeur daar veel aan wisselkoers bespaar sal word en ons nie, soos in die verlede, vir die aflewering van ons boeke en hul prys, afhanglik sal wees van verwikkelinge en toestande in Europa nie.

Die Kolportasiekommisie bestaan uit twee lede van die Bestuur, met die Sekretaris,

Hierdie werk is baie belangrik. Dit is baie nodig dat gesonde godsdienstige lektuur onder ons mense versprei word, veral in die gemeentes waar goeie boeke en traktate nie maklik verkrybaar is nie. Deur die verspreiding van hul leessof oefen die sektes en ander gesindtes heelwet invloed uit op sommige van ons mense. Die teenwig vir hierdie euwel is dat ons openlik teen die gevraag getuig en sorg dra dat die regte lektuur versprei word. Met die vraag voor ons, „Hoe moet ons die werk in ons land, met sy uitgestrekte gemeentes in die binnelande doen?” wil ons antwoord:

1. In die eerste plek is kolportasiewerk in die gemeente die werk van die leraar en sy kerkraad. Hulle is verantwoordelik vir die lektuur wat hul gemeente kry en koop om te lees. Die verantwoordelikheid van die werk kan nie afgeskuif word op ander nie. In 'n aantal gemeentes is dit nie nodig dat kolporteurs van elders hierdie werk van die kerkraad kom doen nie, want leraar en kerkraad organiseer en verrig self die werk.

2. Ten tweede kan kolportasiewerk onder toesig van die Ringe geskied. Sommige Ringe het die goeie gewoonte om Kolportasiemissies aan te stel om die werk binne hul ressort te organiseer. Dit is seker sterk aan te beveel. Die werk sal dan eers reg doelmatig behartig word wanneer elke Ring behoorlik kennis neem en verslag eis van hierdie werksaamheid en dit sistematies laat uitvoer. Waar die noodsaaklikheid daarvoor bestaan, is dit goed dat die Ring 'n eie kolporteur aanstel om die werk binne sy ressort te doen. Gelde en fasiliteite wat nou aan die werk gegee word, kan dan aan die Ringe verskaf word vir die doel.

3. Kolportasiewerk soos nou deur die S.A. Bybelvereniging gedoen: Sedert die laaste Sinode is daar nog meestal drie kolporteurs in die veld, gesteun deur 'n bydrae van meestens £100 per jaar vir elke kolporteur deur die B. en B. Bybelgenootskap, wat sedert 1919 al die kollekties vir Bybelverspreiding ontvang. Die S.A. Bybelvereniging gee benewens die £100 aan elke kolporteur nog 'n som gelykstaande aan 20 persent op die koopprys van sy eie publikasies; hierdeur word die kolporteur aangemoedig om baie boeke te verkoop. In sommige gevalle is die 20 persent meer as die wins op die boek.

Metode van Werk.—Die S.A. Bybelvereniging voorsien dus met behulp van die B. en B. Bybelgenootskap die salaris van die kolporteurs en stuur hulle uit in die gemeentes om te werk, op voorwaarde: (1) Dat die kolporteur met toestemming van die leraar en kerkraad in die gemeente werk. (2) Dat hy onder toesig van die kerkraad staan solank hy in die gemeente werk en dat die werk gedoen word volgens die vereistes deur die kerkraad neergelê. Hy is nie daar om dienste waar te neem nie maar om kolportasiewerk te doen. Slegs wanneer deur die leraar en kerkraad daartoe versoek, mag hy dienste waarneem, en dit alleen wanneer dit vir sy werk bevorderlik is.

Aangesien ons land so uitgestrek is, is dit onmoontlik om die werk te doen as die kerkraad nie help en sorg vir losies en vervoer in die gemeente nie.

Die opdrag van die Sinode is om godsdienstige boeke vir ons volk so goedkoop moontlik te lewer. Aangesien die profyt van die Vereniging vir vier jaar

slegs £5 19s. 4d. was, is dit duidelik dat hy nie meer geld aan kolportasiewerk kan bestee sonder om die boeke duurder te maak nie, en dan sou hy nie meer aan sy doel beantwoord nie, tensy die Sinode 'n ander bron van inkomste vir kolportasiewerk daar stel.

Die Kommissie meen saam met ander dat die werk doelmatig gedoen kan word as in die toekoms geskikte jong manne daarvoor gevind kan word.

Die Bestuur wens by die Sinode vir sy goedkeuring aan te beveel:

- Dat die Psalmberymings, soos dit nou in die Psalmboek verskyn, in Afrikaans, met die nuwe sangwyses, vir die Psalm- en Gesangboek van die Ned. Geref. Kerk goedgekeur word.

- Dat wanneer die Gesange vertaal, deur die revisors en literaire behoorlik nagesien en verbeter is, en deur die leerkommissie goedgekeur is, dit saam met die Psalmvertalings ingebind en uitgegee word as die geoutoriserte Psalm- en Gesangbundel vir ons Kerk.

- Dat Gesange vir besondere geleenthede en waarvan daar onder die rubriek in ons Gesangbundel weinig verskyn, maar wat reeds deur vorige Sinodes uit die vervolgbundel uit Holland en ander bronne goedgekeur is, as 'n aanhangsel of vervolgbundel agter die Gesange opgeneem kan word.

- Dat die Sinode hom uitspreek oor die wenk van die Publikastekommissie met betrekking tot enige Gesange wat leerstellig onjuis is of vir toestande in ons land minder geskik is, nl. dat dit wenstlik is dat die Gesange doelmatig verander of deur toepaslike Gesange vervang sal word.

- Dat die Belydenisskrifte en Liturgiese Formuliere van ons Kerk, soos deur die Bybelvertalingskommissie in Afrikaans oorgesit en deur die S.A. Bybelvereniging uitgegee, deur die Sinode as die offisiële uitgawe van die Belydenisskrifte en Formuliere van die N.G. Kerk in Suid-Afrika goedgekeur word.

- Dat die Sinode besluit sy *pro rata*-aandeel uit die winste van *Die Kerkbode*-fonds te stem, op 'n som wat nie £300 te bo gaan nie, om 'n moontlike tekort op die publikasie van die Kerkgeschiedenis van Prof. Moorrees aan te vul, indien nodig, ten einde die boek van ongeveer 1.000 bladsye vir 8s. te kan verkoop.

Ons het die eer, met hoogagting, ons te noem,

U H.E.'s dw. dienaars,

LEDE VAN DIE BESTUUR,

J. P. VAN HEERDEN (Voors.)
 F. S. MALAN.
 B. B. KEET.
 F. X. ROOME.
 P. B. ACKERMANN.
 H. J. PIENAAR.
 G. L. VAN HEERDE.
 P. F. GREYLING.
 P. G. J. STEYN.
 CHAS. MURRAY.
 B. V. M. LOUW.
 J. A. FAURE.
 G. HOFMEYR.
 A. G. DU TOIT (Sek.)

SUID-AFRIKAANSE BYBELVERENIGING

HANDELSREKENING, 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

	£ s. d.	£ s. d.
Aan Voorraad op hande, 1 Julie 1932	4,828 12 6	Per Voorraad verkoop gedurende 4
„ Voorraad gekoop gedurende 4 jaar	14,070 7 7	jaar 19,667 13 2
„ Bruto-wins vir die 4 jaar	4,548 14 7	„ Voorraad op hande, 30 Junie 1936 3,780 1 6
	<hr/> £23,447 14 8	<hr/> £23,447 14 8

WINS- EN VERLIESREKENING.

Aan Salarisse Hoofkantoor, Kolporteurs, Ouditeure, ens.	5,775 12 6	Per Bruto-wins vir die 4 jaar 4,548 14 7
„ Huur, Stoer, Huis en Dépôt.	2,136 0 0	„ B. en B. Bybelgenootsakp (salaris Kolporteurs) 1,091 13 4
„ Seëls	680 0 0	„ Handelsverliese, 4 jaar 3,482 0 11
„ Assuransie, Telefoon, Bankkoste ens.	170 16 4	
„ Predikante-pensioenfonds	60 0 0	
„ Licensies	38 0 0	
„ Invoerbelasting	47 0 0	
„ Gifte, Vrouesendingbond	15 0 0	
„ Afskrywings op plate	200 0 0	
	<hr/> £9,122 8 10	<hr/> £9,122 8 10

ALGEMENE WINS- EN VERLIESREKENING.

Aan Handelsverliese	3,482 0 11	Per Rente op belegde geld	3,424 1 9
„ Netto-wins, 4 jaar	5 19 4	„ Kontribusies	63 18 6
	<hr/> £3,488 0 3		<hr/> £3,488 0 3

BALANSSTAAT, 30 JUNIE 1936.

LASTE.	BATE.
DIVERSE KREDITEURE	10 3
KAPITAAL	20,864 0 0
Saldo, 1 Julie 1932	20,858 0 8
Netto-wins, 4 jaar	5 19 4
	<hr/> £20,864 10 3
	<hr/> £20,864 10 3

BELEGDE GELDE AS VOLG:—

Verbande:—		KAPITAAL AS VOLG:—	
Teper	2,600 0 0	Bate	20,860 10 3
Lotz	1,137 10 0	Min Laste	10 3
Lopes	1,072 10 0		
Barker	1,250 0 0		
Van Ryn	600 0 0		
Mentz	250 0 0		
Hill	1,800 0 0		
Kerkraad, Parow	3,550 0 0		
Robertson	226 0 0		
Kaap de Goede Hoop Spaarbank ..	81 6 5		
Totaal volgens Balansstaat	<hr/> £12,567 6 5	Totaal volgens Balansstaat	<hr/> £20,864 0 0

A. G. DU TOIT,
Sekretaris.THERON, V. D. POEL EN KIE.,
Ouditeure.

RAPPORT

van die Kommissie vir die Werk onder Israel (ter voorlegging aan die Sinodale Vergadering, 22 Oktober 1936 en volgende dae).

U kommissie het die eer om die volgende aan die H.E. Sinode te rapporteer:—

Die werk van die christelike sending onder Israel is gedurende die afgelope vier jaar met ywer en opoffering en nie sonder kennelike seën voortgesit, hoewel dit moet vermeld word dat die moeilikhede en teenstand waardeur dit gedruk word, miskien groter is as ooit sedert die aanvang van die werk.

Hierdie moeilikhede is veral aan drie oorsake te wye:

1. Die geweldige stroom van anti-Semitisme wat gedurende die afgelope paar jaar in Europa opnuut sy walle oorstrom het, het ook in Suid-Afrika gekom. Onder ons eie volk het daar 'n veranderde gesindheid gekom teenoor die Jood, op wie meer en meer as 'n mededinger gesien word en as 'n ekonomiese dreiging. Ongeleukkig het dit tot gevolg gehad dat 'n nadelige uitwerking op die houding van sommige teenoor die werk van evangelisasie onder die Jode gevoel word, en by sommige, vrees ons, is daar 'n mate van verkoeling. U kommissie betreur hierdie laasgemelde houding, en hou staande dat dit die dure roeping van die Christen is om in hierdie ontwrigte tye die Evangelie van Christus met onvermoeide ywer aan die Jood te bring. Om dit nie te doen nie is om die alomvattende krag van die Heiland te loen, by wie daar nie Jood of Griek is nie

2. By die Jode self het die anti-Semiticse aktiwiteite verharding gebring. Meer as ooit voel hulle die behoefte om hulself dig aaneen te sluit, en die lyn tussen Jood en Christen skerp deur te trek. Die Jood wat Christen word, is in 'n onbenydenswaardige posisie. Hy is uit die Jodedom uitgewerp, al begeer hy dit nie, en ook by Christene is dit moeilik om hom aan te beveel. Gevolglik is daar 'n wesentlike kruis op die weg van elke Jood wat Christen word.

3. Die derde moeilikhed is van persoonlike aard. In die loop van die afgelope vier jaar het Eerw. W. Salzberg die dienste van sy getroue dogter en medewerkster, Mej. F. Salzberg, deur ernstige siekte verloor. Sy is tans nog krank en onder mediese behandeling in Europa. Haar plek is nog nie opgevul nie, deels vanweë 'n gebrek aan fondse, en dit beteken 'n ernstige inkorting van die werk, veral dié onder die Joodse vroue, en van korrespondensie. Verder het dit ook nodig geblyk om, vanweë die verminderde inkomste, die huur van 'n kantoor vir die meer effektiewe behartiging van die werk, prys te gee. Die fonds wat in 1930 op £1,293 gestaan het, het in November 1935 gedaal tot die onrusbarende som van £274. Dit is veral daaraan toe te skryf dat die gemeentelike kollektes sterk afgeneem het. Gelukkig is daar 'n

verandering vanjaar te bespeur, deels seker as gevolg van buitengewone pogings om die werk onder die aandag van ons gemeentes te bring. Ook is 'n legaat uit die boedel van wyle Br. P. J. Joubert, Ceres, ontvang ten bedrae van £450, en u kommissie is dankbaar om te kan meld dat die fonds tans op £905 staan. Ons arbeider verlang innig na die herstel van toegemelde twee hulpmiddels, 'n helpster en 'n kantoor, en ons bede is dat ons in staat mag wees om dit spoedig te skenk.

Ons het enkele van die moeilikhede van die werk genoem. U kommissie voel homself voor die vraag te staan: Wat van die toekoms van hierdie werk? Eerw. Salzberg deel die volgende mee: „n Ontwikkelde Jood het hom as volg teenoor my uitgedruk: „Dit is waar dat ons volk vandag 'n krisis in die godsdienstlike deurmaak. Ons bevind ons op die kruispad. Ons kan nie ons godsdienst in sy ou wese behou nie. Ons is op die soek na nuwe wêreldbeskouings, nuwe ideale, meer bevredigende godsdienstvorms. In die toestand sou ons miskien geneig wees om baie van die christelike beginsels en vorms oor te neem, as die Christene ons nie sodanig sou afstoot nie. Maar nou kan die Christendom nie in aanmerking geneem word nie, solank hy hom nie 'n krag betoon om die lewe van die Christene self te vernuut nie.“ Die vraagteken lê nie in die krag van die Evangelie of in die opdrag van Christus nie, maar dit lê in die Christen, soos dit ook in die Jood lê.

U kommissie wil met dankbaarheid vermeld dat Eerw. Salzberg hom met onverminderde ywer aan sy taak wy. Hy het reeds tot baie huise toegang verkry wat vir hom voorheen geslote was, en word deur vele reeds as vriend beskou. Hy deel mee:

„Onder die Here se beskerming en gesteun deur die voorbidding van baie van Gods kinders, kon ons met die gewone werksaamheid voortgaan, t.w. deur ons Joodse vriende in hul huise te besoek, met individue en groepe gesprekke oor die godsdienst te voer, gepaste christelike leesstof onder die Jode te versprei. Die lees van Joodse tydskrifte en die bywoning van hul vergaderings waar oor algemene Joodse aangeleenthede gespreek word, help my om op hoogte van sake te bly, wat vir die aanknoop van nuwe kontakte noodsaaklik is.

„Graag wil ek nog gewag maak van die hulp wat sommige christelike vriende aan my verleen het. Sommige het my aan Joodse bekendes voorgestel, ander het my verbly deur 'n bydrae tot die leniging van die nood van Joods-Christelike slagoffers. Dikwels ontvang ek briewe van die V.S.B. of C.S.V. waarin ek gevra word om verslae van my werk aan hulle

te stuur, wat by spesiale bidure vir die Sending gelees en bespreek word. Ook het leraars van ons Kerk my uitgenooi om toesprake in hul kerke en vergaderings te hou met die doel om belangstelling in die saak op te wek."

Ten slotte wil u kommissie meeideel dat daar tans besondere pogings gemaak word om die werk van Eerw. Salzberg in breër kring bekend te stel, deur vir hom toegang te verkry tot die kansels van die gemeentes. Die behoefte aan daadwerklike ondersteuning is baie groot, en ons ernstige bede is dat die bydraes ruimi mag inkom, sodat hierdie heilige arbeid met seën mag voortgesit word.

Boweal verlang u kommissie dat die band van die gebed sterker gemaak mag word, en die geloof in Hom wat Almagtig en Alwetend is.

Die HoogEerw. Vergadering Gods leiding toebidden-de, het ons die eer ons te noem,

U diensw. dienaars en broeders,

A. G. DU TOIT (Voors.)
A. M. MACGREGOR,
E. G. DU TOIT.
A. M. MEIRING.

VERSLAG van die Volkshospitaal.

Sedert ons laaste verslag in Oktober 1932 aan die HoogEerwaarde Sinode voorgeleë, het ons die eer om in 1936 as volg te rapporteer:—

Dit kan miskien sy nut hê om hier duidelik te maak dat die Volkshospitaal 'n tweeledige doel beoog, naamlik die verpleging van siekes en die oplei van verpleegsters.

Wat betref die verpleging van siekes kan ons met dankbaarheid getuig dat dit nie aan ondersteuning ontbreek nie. Die getal pasiënte neem van jaar tot jaar toe, asook die getal dokters wie hul pasiënte na die hospitaal stuur.

Sover die oplei van verpleegsters aangaan, het ons 'n oorvloed van aansoeke om opname as leerling-verpleegsters, en moet ons baie van die hand wys weens gebrek aan akkommodasie en die ander restrik-sies. Ons het egter gedurende die afgelope vier jaar 14 leerlinge opgelei wat hul eindeksamens moet goedig gevolg afgelê het. Daar is 'n ooreenkoms aangegaan met die Stedelike Hospitaal vir ons leerlingverpleeg-sters om hul ondervinding in die behandeling van aans-steelklare siektes in die inrigting op te doen. Ook het ons reëlings met die lektore van die hospitaal getref en word die lesings vanaf Januarie 1.l. in Afrikaans gegee.

U Kommissie het, weens die gesondheidstoestand van die Sekretaresse, wie op 1 September van 'n sewemaande-siekteverlof teruggekom het, dit nodig geag om 'n boekhouer aan te stel en is 'n nuwe stelsel van boekhou vanaf April 1.l. ingevoer, en word die boeke van die hospitaal tans ook in Afrikaans gehou.

Daar word dag vir dag tale van aansoeke om toelating as pasiënte van die hand gewys en is uitbreiding dringend nodig, dog dit ontbreek aan plaas-ruimte. As die verpleegsters elders kon gehuisves word — iets wat absoluut noodsaaklik is ter wille van die verpleegsters self sowel as ter wille van die pasiënte ook — sal daar 41 meer beddens beskikbaar wees vir pasiënte, wat die getal beddens tot 109 sal bring.

Die hydroterapeutiese afdeling is nou onder die persoonlike bestuur van 'n man wat sy opleiding in

Amerika gehad het. Die afdeling betaal sy eie koste, soos die salaris van die bestuurder, rente op kapitaal in die departement versink, slytasie en al die ander kleinere nodige uitgawes. Die afdeling het tot dusver die ondersteuning van die dokters gehad, en mits die Bestuur toesien dat al die nodige moderne apparaat aangebring word, is daar geen gevaar dat die ondersteuning sal afneem nie. Terloops kan hier gemeld word dat baie van die pasiënte wat in die afdeling behandel word, inwoon, en dus trek die hospitaal die voordeel daarvan ook.

U Kommissie wil hier hul dank betuig aan almal wat in die verlede bygedra het om die vooruitgang van die Volkshospitaal te verseker — aan die dokters, Afrikaans- sowel as Engelssprekend, vir hul ondersteuning, aan Matrone met haar staf van verpleegsters en bedienendes vir hul trou en samewerking, en aan die administratiewe staf vir hul sorg en ywer.

Hier volg 'n opgawe van die bate en laste, ruimte en werkkrug ens. van die hospitaal.

AANBEVELINGS.

- Opdrag word aan die Bestuur gegee om so spoedig moontlik skikkings te tref vir aparte huisvesting vir die verpleegsters, waardeur die getal beddens beskikbaar vir pasiënte in die hospitaal sal vermeerder word.
- Dat die rentekoers op die skuld van die hospitaal van 5 tot 3 persent verminder word.
- Dat Moderatuur doen 'n dringende beroep op die gemeentes om die Volkshospitaal geldelik en daadwerklik te ondersteun.

Met opregte dank aan die Grote Medisynmeester vir die krag wat van Hom uitgegaan het tot ons Volkshospitaal en heelwense op u beraadslaginge.

Hoogagtend,

U HoogEerw. broeder en dienaar,
F. X. ROOME,
Voorsitter
(Namens die Kommissie).

RAPPORT VIR VIER JAAR, VANAF 1 JULIE 1932
TOT 30 JUNIE 1936.

Die Volkshospitaal bevat 109 beddens, waarvan 68 beskikbaar is vir pasiënte teen die volgende fooie:

17 kamers, 1 bed elk . . .	17 teen 25s. per bed.
5 kamers, 2 beddens elk	10 teen 20s. per bed.
2 kamers, 3 beddens elk	6 teen 15s. per bed.
4 kamers, 6 beddens elk	24 teen 12s. 6d. per bed
1 kamer, 9 beddens vir kinders,	9 teen 10s. per bed vir eerste sewe dae; daarna 7s. 6d. per dag.
1 kamer, 2 beddens vir kinders,	2 teen 25s. (of met moeder ook 30s.)

In totaal, 68 beddens beskikbaar.

41 beddens is deur die verplegingstaf beset. Die 9 blanke meisiebediendes is in 'n afsonderlike vertrek gehuisves en 8 naturelle in 'n buitehuis van drie kamers.

KOMITEES:

Die Breëkommissie	18 lede.
Die Finansiële Komitee	7 lede.
Die Huiskomitee	7 lede.

PERSONEEL:

Lektore (1 elk vir lesings in Anatomie, Fisiologie, Snykunde en Medisyne) . . .	4
Matrone	1
Susters	5
Stafverpleegsters	16
Leerlingverpleegsters	20
Blanke meisie-bediendes	9
Kantoor (Sekretariesse, Boekhouer en Assistente)	3
Hyserjonge	1
Ouditeur	1
Naturelle	9
Sterfgevalle	134
Pasiënte toegelaat	5,783

Op 1 Julie 1932 was daar 'n verband van £26,400 wat teen die einde van die jaar verminder is tot £27,500. Gedurende die afgelope vier jaar is daar aan kapitaal £8,500 afbetaal, latende 'n balans van £19,000. Aan rente is oor die tydperk £5,440 betaal en het ons ook vir nodige reparasies aan die geboue £1,171 aan Mnr. Rubbi betaal.

	£
Terrein en Geboue	62,149
Meublement en Toerusting	11,361
Verband	19,000
Bydrae gedurende 4 jaar, £1,689, wat, met bedrag £4,140 van winste oor- gedra, die hospitaalfonds nou bring	
tot	48,363

VANAF 1 JULIE 1932 TOT 30 JUNIE 1936.

	£	£
Kassa in bank op 1 Julie 1936	380	
Fooie verdien	56,393	
Lopende uitgawes vir vier jaar	41,628	
Reparasies aan gebou	1,910	
Afbetaling van kapitale skuld	8,500	
Rente betaal vir vier jaar ..	5,440	
Kassa in bank op 30 Junie 1936	695	
	<hr/>	<hr/>
	£57,273	£57,273
	<hr/>	<hr/>

Daar is 'n reserwe van £5,886 vir slytasie en £125 vir slechte skulde opgehou. Hierdie bedrag is in die £8,500 wat aan kapitaal afbetaal is, ingesluit.

F. X. ROOME,
Voorsitter.

RAPPORT

van die Kommissie vir die Eksamens van Kandidate tot die Heilige Diens.

1. U Kommissie het eksamen afgeneem in 1932, 1933, 1934, 1935.

2. Nadat hulle hul eksamen afgelê het, is toegelaat en gelegitimeer:

in 1932, 33 kandidate;
in 1933, 33 kandidate;
in 1934, 36 kandidate;
in 1935, 38 kandidate.

3. In 1934 het voor die Kommissie verskyn die heer John Murray du Toit met die versoek om tot 'n Col. Doctum toegelaat te word. Hierdie versoek is

deur die Kommissie geweier en wel omdat hy nie gelegitimeer was nie (volgens Art. 160), en ook omdat hy reeds aansoek gedoen het by die Kommissie van die Transvaalse Kerk en deur die Kommissie gevra was om hom later weer aan te meld.

Met verskuldigde hoogagtting,

U dw. dienaars en broeders,

J. RABIE,
Voorsitter.
J. F. MENTZ,
Waarnemende Scriba.

AANBEVELINGS

van die Raad van die Kerke aan die Sinodes van die vier Gefedereerde Kerke.

I. Vergadering te Pretoria in Maart 1933.

(a) Reglement Raad van die Kerke in Afrikaans. (Sien Handelinge van die Raad, bl. 8 en 61—63.) Reglement, soos in Kaapse Kerk-Wetboek (bl. 184) met twee kleine wysigings, t.w. „in Transvaal,” en „Hierdie Raad sal in behandeling neem alles wat . . .”

N.B.—Deur sommige Sinodes reeds behandel en aan-geneem.

(b) Verteenwoordiging op Legitimasië-kommissie. (Sien Handelinge van die Raad, bl. 15 (VII, punt 7), en bl. 22, punt 7.)

II. Vergadering te Durban in Mei 1935.

(a) Geldelike ondersteuning aan Stofberg-gedenkskool.

(1) „Dat die vier Gefedereerde Kerke gevra word om hulle verantwoordelik te stel, na eweredigheid met hul ledetal, vir die minimum noodsaklike uitgawes van die skool, bereken teen £2,000 p.a. vir die volgende paar jaar, en wel also dat die Kaapse Kerk hom verantwoordelik stel vir £900, die Transvaalse en Vrystaatse Kerke vir £500 elk en die Natalse vir £100; met die verstande dat bestaande beloftes van gemeentes, sendingvereniginge e.a., sover moontlik, in stand gehou sal word en bygereken sal word om die kwota te vind van die kerk waaruit daardie bydrae afkomstig is.”

(2) „Dat die Sinodes versoek sal word om toe te

staan dat uit *Die Kerkbode*-winste jaarliks die rente van die kapitale skuld (op die oomblik 5 persent op £4,000 — £200) betaal sal word voordat die verdeling tussen die Kerke gemaak word, met die verstande dat die bedrag also gestort nooit meer as £200 p.a. sal wees nie.”

(b) Egskeiding, Hertrou en Tug. (Sien Handelinge van die Raad, bl. 19, 20, 21.) Aanbevelinge A (1), A (2), A (3), A (4). Sien bl. 80. Aanbevelinge B (1), B (2) (gedeeltelik), bl. 80. Aanbeveling C, bl. 81. Aanbeveling D (1), D (2) (gewysig), D (3), bl. 81. Aanbeveling F, bl. 81.

(c) Uitbreiding van Gronde vir Egskeiding: Besluite (a) en (b), bl. 20—21.

(d) Huweliksformulier in Afrikaans: Besluit, bl. 21.

(e) Kerklike Inseëning van Huwelik: Besluit, bl. 21.

(f) Sendingbeleid: (1) Bylae A, bl. 94—99. Gewysig; sien wysigings bl. 24, 25, 28. (2) Bylae B, bl. 99—103 (Mott. Christian Council). Veranderinge in B, Bylae C, bl. 104—106. Besluit, bl. 25, insake Christenraad (Mott. Christian Council).

(g) Jeugbeweging by Kleurlinge en Naturelle in teenstelling met die „Wayfarers”-beweging. Aanbeveling, besluit, bl. 27.

J. P. VAN DER SPUY,
Scriba van die Raad.

Reitz,

26 Augustus 1936.

VERSLAG

Eksamenskommissie vir Toelating van Kleurling-leraars.

H.E. Sinode, by ons het gedurende die vier jaar geen Kleurling om toelating tot die leraarsamp aanvraag

Fraserburg,

3 Junie 1936.

gedoen nie, derhalwe is Artikel 239 (1) en (2) nêrens toegepas nie.

U Dw. Dienaars,

C. H. KRUGER.

P. J. B. SHAW.

P. P. VAN DER MERWE.

ADDENDUM

tot die Rapport van die Scriba van die Sinodale Kommissie.

(a) In Julie 1936 het die Kommissie per rondskrywing toestemming verleen tot die ordening van die Sendingproponent C. J. Kriel te Kakamas.

(b) Ook in Julie 1936 het die Sinodale Kommissie per rondskrywing bepaal dat die twee gemeentes Sabie en Loeriesfontein by betreding tot die Predikante-

pensioenfonds sal val in klas III, soos aanbeveel deur die Kerkantoor-kommissie.

A. J. VAN WYK,
Scriba.

Franschhoek,

17 September 1936.

TWEEDE RAPPORT

van die Kommissie van Revisie.

HoogEerw. Heer,

Hiermee wens die Permanente Kommissie van Revisie as volg te rapporteer oor die volgende Beskrywingspunte, wat na hom verwys is:—

Bp. 84.—Hierdie Bp. is nie na die Kommissie van Revisie verwys nie, maar skyn by ons tuis te wees. Ons beveel aan, om die KerkkantoorKommissie tegemoet te kom, dat in Art. 29 na die woord "ondersoek" sal ingevoeg word: "ook by die registrasiekantoor", en na die woord "gelé", "wat aan die Argivaris Synodi kennis gee van sodanige rektifikasies".

Bp. 86.—Art. 263, p. 2: Ons beveel aan dat die woorde "of andersins" geskrap word, maar die tweede verandering kan ons nie aanbeveel nie.

Bpp. 137, 151.—Die Kommissie besluit dat, as die Sinode die voorgestelde skema goedkeur, die wet soos hier voorgestel sal verander word. Aangaande die voorgestelde nuwe artikel meen die Kommissie dat die Sinode hom daaroor moet uitspreek.

Bp. 140.—Art. 223: Dit word goedkeur.

Bp. 151.—Sien Bp. 137.

Bp. 155.—Wat hier gevra word is 'n saak van dispensasie van 'n wetsartikel, en val buite ons bevoegdheid.

Bp. 160.—Die Sinode sal hom eers oor hierdie saak moet uitspreek.

Bp. 161.—Wat hier gevra word val saam met Bp. 146, en sal dus moet gaan na die voorgestelde Kommissie oor die Status van Sendelinge, ens.

Bp. 162.—Die Curatorium van die Sendinginstituut skyn nie nodig te ag wat hier gevra word nie.

Bp. 163.—Sien Bp. 47: 1 (f).

Bp. 164.—Tot verduideliking wens die Kommissie daarop te wys dat "legitimacie" beteken die verklaring dat iets wettig is. In hierdie geval is die legitimacie die verklaring van die Actuaris dat N.N. tot die predikdiens toegelaat is; die toelating geskied deur die Kommissie, die legitimacie deur die Actuaris.

Art. 140 is dan korrek, maar diewoordjie "by" word "deur".

Bp. 165.—"Aangeskrywe" beteken "opgeroep", maar die Kommissie het geen beswaar teen die gevraagde verandering nie.

Bp. 166.—Sien wat gesê word by Bp. 164.

In Art. 164, vierde reël, moet staan "deur" i.p.v. "by". Alinea 1 bly dan onveranderd.

Bp. 169.—Art. 164 moet lees: "'n Predikant, sending, of kandidaat tot die Heilige Diens verbeur sy Acta van Toelating tot die Evangeliebediening wanneer hy, ens."

(Ook in Art. 169 moet kom "Acta van Toelating" i.p.v. legitimacie.)

(a) en (b) onder Bp. 169 word goedkeur, maar (d) tot (h) nie. Instede van (c) en (d) bly Art. 165

staan. Wat (e) betref, moet in Art. 166 die woord "legitimeer" verander word in "beroepbaar wees". Wat (g) betref, dit kan nie goedkeur word nie omdat dit nie in ooreenstemming met Art. 167 is nie. Onder (h) wil ons opmerk dat "skors" nie "afsit" is nie.

Bp. 170.—Omdat alles reeds voorkom in die wet, is 'n nuwe artikel hier onnodig.

Bp. 176.—Hieroor het die Kommissie alreeds gerapporteer op pagg. 104 en 105.

Bp. 177.—In Art. 391: 2 (1) moet lees "waarvan twee geen predikante sal wees nie" instede van "leke". Aangaande wat hier voorgestel word, beveel die Kommissie aan dat Artt. 109, 110 en 111 sal bly staan met weglatting van 111 (c). En as die Sinode dit goed ag, kan 112—117 verplaas word na die Alg. Armsorg soos hier voorgestel.

Bp. 189.—Wat hier gevra word is te onbestemd om daaroor te rapporteer.

Bpp. 209, 211 en 213 moet gaan na die Kommissie oor die Fondse.

Bpp. 218, 219, 220, 221, 222.—Die veranderinge wat hier voorgestel word, word almal goedkeur.

Bpp. 225 en 235 moet albei gaan na die Kommissie oor die Fondse, met verwysing wat daar staan in Art. 278.

Op versoek van die Scriba Synodi het die Kommissie ook sy aandag gegee aan die wetsveranderinge wat voorgestel word onder die *Aanbevelings van die Alg. Sendingkommissie*, en wens hy as volg te rapporteer:

Punt 11.—Art. 219: Ons meen dat die wet hier genoegsaam voorsiening maak.

Punt 12.—Dit is ook 'n saak van dispensasie van 'n wetsartikel.

Punt 15.—Ons meen dat Art. 239: 10 (f) voorsiening maak.

Punt 17.—Ons beveel aan dat 'n artikel soos gevra agter Art. 250: 5 sal geplaas word.

Punt 18.—Hierdie Bp. is te onbestemd. Sien Art 84: 3.

Punt 19.—Dit lyk onnodig.

Punt 20.—Art. 234 het skynbaar nie verduideliking nodig nie.

Punt 21.—Dit word goedkeur, met weglatting van die woord "Godsdiensonderwysers" in Art. 238.

Punt 22.—Dit word goedkeur.

Punt 23.—Die gevraagde verandering is reeds deur ons voorgestel by Art. 169.

A. MOORREES, Voorsitter.

J. P. VAN HEERDEN.

E. E. VAN ROOYEN.

J. F. NAUDÉ.

A. J. VAN WYK

(met voorbehoud by Bp. 177)

Kaapstad,

16 Sept. 1936.

RAPPORT

van die Kommissie vir Psalm- en Gesangwyses, voorgelê aan die H.E. Sinode sitting houdende op 22 Oktober 1936 e.v.d.

(1) U Kommissie het sedert die laaste Sinodale Vergadering op verskillende tye vergader, eenmaal te Bloemfontein, eenmaal te Potchefstroom en meermale te Kaapstad, en wel gesamentlik met verteenwoordigers van soortgelyke kommissies van die Gerefereerde Kerke van O.V.S. en Transvaal, asook met afgevaardigdes uit die Gereformeerde Kerk en die Ned. Hervormde Kerk.

(2) Dit is u Kommissie aangenaam op hierdie tydstip te vermeld dat, na 'n arbeid van volle twintig jare, ons werk uiteindelik voltooiing bereik het. In die loop van hierdie tydperk is meer as een waardige lid van die Kommissie ons deur die dood ontval.

(3) By die tyd dat die H.E. Sinode van 1936 in sessie is, sal ook al die nuwe melodieë van ons Psalms en Gesange finaal goedgekeur wees, en ons koester die stellige hoop dat ons hele Afrikaanse Psalm-bundel, met *soprano-stem* by die eerste vers, in boekvorm tydens die sitting van die H.E. Sinode verkrybaar sal wees.

Ook het die Sekretaris van ons Publikasiekommisie beloof om sy uiterste te doen, om voor die sluiting van die Sinode ook al die Psalms sowel as die nuwe wyses van die Gesange *vierstemmig* uit te gee, met die finaal goedgekeurde Afrikaanse beryming daarby.

(4) U Kommissie moes meer dan eens weer nuwe wyses aanvra in gevalle waar die Afrikaanse vertaling later afgewyk het van die versmaat van die Nederlandse vertaling. Dit het ons werk noodwendig vertraag.

(5) (a) In enkele gevalle, sover die Psalms aan gaan, sal daar dubbele wyses verskyn, ten einde die Gereformeerde Kerk te bevredig, d.w.s. 'n nuwe wysie met behou van die bestaande melodie.

(b) Die mees bekende Psalm- en Gesangwyses is almal behou.

(c) By sommige Psalms word verwysinge aangegee waar dit ook op die wysie van 'n ander Psalm kan gesing word.

(6) Na veel diskussie was finaal besluit, op 19 Desember 1935, te Kaapstad: "Dat die Psalmboek gepubliseer sal word met wyses almal *koralies* getoonset, uitgenome sekere nuwe wyses wat deur die komponiste in ritmies-gewaad gekleed is."

(7) Ons verneem van die Sekretaris van die S.A.B.V. dat daar drie uitgawes van ons nuwe Psalm- en Gesangbundel sal wees, nl.: (a) Woorde alleen, (b) Sopranostem alleen by eerste vers, en (c) 'n Vierstemmige uitgawe met volle musiek alleen by eerste vers.

U Kommissie wil dit goed laat verstaan dat waar by die uitgawe van die Sopranostem-edisie die Psalms almal *ritmies* voorkom, dit in stryd is met die besluit van die Gesamentlike Kommissie, wat hom nie daarvoor verantwoordelik kan hou nie. Die S.A.B.V. sal egter die Vierstemmige uitgawe volgens ons besluit laat geskied.

(8) Die werk van harmonisering van al ons Psalms en Gesange is opgedra aan ons twee musici, Prof. P. K. de Villiers en Mnr. A. C. van Velden, albei Afrikaner-seuns en welbekende orreliste by ons N.G. Kerke.

(9) Die oorgrote meerderheid van nuwe wyses is spesiaal gekomponeer deur Suid-Afrikaners; enkele is van Hollandse en Duitse komponiste, terwyl 'n klein aantal oorgeneem is uit liedere-bundels van ander kerke.

(10) Bewus van die gebrekkige van ons werk wat met baie moeilikhede gepaard gegaan het, wil ons tog vertrou dat die nuwe sangbundels veel sal bydra tot meerdere stigting van ons gemeentes en tot lof en prys van die Hoof van Sy Kerk op aarde.

Die H.E. Sinode Gods rykste seënings op al sy beraadslagings toebiddende, het ons die eer ons te noem, u dw. broeders in Jesus Christus,

E. G. MALHERBE, Voorsitter
van die Gesamentlike Kom.
van al die Hollandse Kerke.

D. J. HUGO.

L. J. FOURIE.

S. H. ROSSOUW.

P. K. DE VILLIERS.

A. C. VAN VELDEN.

E. G. MALHERBE.

Scriba van die Kaapse Kerk.

Villiersdorp, K.P.,
15 September 1936.

RAPPORT

insake die Stigting van 'n Teologiese Fakulteit van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika van die Universiteit van Pretoria.

As afgevaardigdes deur ons H.E. Sinodale Kommissie in April 1935, het ek die eer aan die H.E. Sinode te rapporteer (sien verslag van die Scriba van die Sinodale Kommissie No. 70):—

(1) In Oktober 1935 en in April 1936 het ek die voorreg gehad om te Pretoria te vergader saam met 'n kommissie van die Transvalse Kerk en ook met afgevaardigdes uit die N.G. Kerke van O.V.S. en Natal, ten einde wetsbepalinge vir die opleiding van Evangeliedienare, ens., te oorweeg. By al die beraadslaginge, wat baie openhartig was, het dit duidelik blyk dat die Transvalse Kerk met grote erns en vasberadenheid besiel is in verband met hierdie saak.

(2) 'n Konsep-ooreenkoms met die Universiteit is reeds opgestel, waaruit blyk: (a) Dat hulle streef om 'n geheel onafhanklike Teologiese Fakulteit te kry, parallel met die bestaande Fakulteit van die Hervormde Kerk; alleen met die vasstel van leerplan en afneem van eksamens sal daar samewerking wees; en (b) dat hul studente nie, sonder opdrag en toestemming van die Kerk, klasse sal loop by 'n professor wat nie op hul aanbeveling benoem is nie.

(3) My is te verstaan gegee dat 'n brochure oor die gehele saak sal uitgegee word, kopieë waarvan in hande van die lede van ons H.E. Sinode sal gestel word.

(4) Die volgende punte wil ek gaarne beklemtoon:

- (a) Dat die Transvalse Kommissie diep oortuig is daarvan dat dit hul plig is om voort te gaan met die opleiding van predikante in die Noorde met die oog op die behoud van die posisie van die N.G. Kerk in Transval soos blyk uit hul Ope Brief (sien *Kerkbode*, 18 Sept. 1935), en uit die samesprekinge met die afgevaardigdes en met die Sinodale Kommissies van die ander gefedereerde kerke.
- (b) Dat die Transvalse Kerk besorg is oor die behoud van die eenheidsband, en verlang dat hierdie werk geen skeidung sal bring nie, maar 'n nuwe band sal lê.
- (c) Dat die skema soos deur die Transvalse Kerk uitgewerk en soos dit tans deur die Universiteit oorweeg word, 'n veilige, uitvoerbare stelsel van opleiding aan die hand gee.
- (d) Dat die voorgestelde leerplan allesins deeglik en bevredigend is. Proponentseksamen b.v. kan alleen na 'n sewearige kursus, na Matrikulasie, afgelê word; en tot die teologiese klasse word alleen toegelaat diegene wat die B.A.-graad behaal het. Tot die sewende-jaar-kursus, waarin die kandidaat kan spesialiseer in een of ander vak, word alleen toegelaat diegene wat die B.D.-graad na die sesde jaar verkry het.

(5) Met beskeidenheid wens ek die volgende *aanbevelinge* aan die hand te gee. "Die Kaapse Sinode besluit as volg:

- (a) Die Sinode neem aan dat die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika in sy poging om 'n Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria in verband met dié Kerk en met die oog op die opleiding van predikante te laat stig, in goeder trou handel. Die Sinode sou verlang het dat die bestaande geleentheid vir opleiding die enigste in die gefedereerde kerk moes wees, maar besef tewens dat die tekens van groei en uitbreiding in die jonger suster-kerke verwelkom moet word, as 'n bewys van lewenskrag. Gevolglik besluit die Sinode, waar sy sinodale kommissie deur afgevaardigdes van die N.H. of G. Kerk oor die saak genader is, om te antwoord dat as die genoemde suster-kerk finaal sou besluit by sy naderende sinodale vergadering, of later, om voort te gaan met die voorgestelde oprigting, hy mag reken op die sedelike steun van die N.G. Kerk in Suid-Afrika."
- (b) Voorts word besluit om andermaal een lid van die Sinode te benoem om as Assessor-lid te dien op die kommissie van ondersoek van die Transvalse Kerk insake die Teologiese Fakulteit.
- (c) Eindelik word aan die Sinodale Kommissie opdrag en volmag gegee om, indien en wanneer dit verneem word dat die oprigting van die Teologiese Fakulteit 'n voldonge feit is tot hul bevrediging: (i) Lede te benoem soos versoek mag word op die Kommissie van Toesig en die Kommissies van Eksaminateure; en (ii) kennis te gee aan die Transvalse Kerk dat die N.G. Kerk afsien van die beelofte van daardie kerk om kollektes te hou vir die Teologiese Kweekskool op Stellenbosch."

Die H.E. Sinode Gods leiding toebiddende,

U dienswillige broeder in Christus,

E. G. MALHERBE.

Villiersdorp, K.P.,
15 September 1936.

RAPPORT

van Kommissie met die oog op Plaasskole vir Kleurlingkinders.

Aan die H.E. Moderator en lede van die H.E. Sinode.

- . 1. Die Sinodale Vergadering van 1932 het die volgende besluit geneem:

"Die Sinode wil graag aan die versoek van die N.G. Sendingkerk, gisteraand by monde van die Eerw. P. J. van der Walt onder sy aandag gebring, t.w. om hom behulpsaam te wees met die stigting van buiteskole vir kleurlingkinders, voldoen en wel deur aan te dring by sy kerkrade om hierdie so belangrike saak soveel moontlik sy sedelike en daadwerklike hulp te verleen."

'n Tweede voorstel is as volg aangeneem:

"Dat 'n kommissie aangestel word deur die H.E. Vergadering om in oorleg met die Opvoedingsdepartement 'n stelsel van plattelandse skole in die lewe te roep op phase wat in die behoeftie van die kleurling-opvoeding sal voorsien en ook die belang van die boer as werkgever in ag sal geneem word."

Die Sinode het egter geen sodanige kommissie aangestel nie, maar op 'n vergadering van die Sinodale Kommissie in April 1933 is die volgende kommissie benoem: Ds. A. J. van Wyk, Oud, F. S. Malan, Eerw. J. M. N. Breedt, Ds. A. D. Lückhoff, Oudd, J. P. M. Stofberg en P. G. Hugo. In hierdie kommissie is op die volgende vergadering van die Sinodale Kommissie 'n verandering gekom deur die aanstelling van Di. A. F. Louw en G. L. van Heerde in die plek van Di. A. J. van Wyk en A. D. Lückhoff, wat gevra het om verskoon te word van diens op hierdie Kommissie.

2. Hierdie Kommissie het drie vergaderings gehou sedert sy benoeming. Na aanleiding van 'n besluit van die Kommissie, het 'n onderhoud met die Superintendent-generaal van Onderwys plaasgevind, by welke geleentheid sekere punte onder sy aandag gebring is. Ons noem hier die punte saam met die skriftelike antwoorde van die Opvoedingsdepartement op elkeen daarvan:

(1) Dat daar 'n spesiale leerplan opgestel moet word vir die plattelandskleurling-plaaskind.

Antw. Die primêre leerplan vir kleurlingskole in 'n geheel word nog oorweeg.

(2) Dat huistaal-medium in die skole sal toegepas word.

Antw. Aandag word bepaal by die aangehegte sendbrief van 7 Junie 1935 oor hierdie saak. (Sien bylae.)

(3) Dat die godsdienstige en sedelike in hierdie skole op die voorgrond sal tree.

Antw. Die primêre leerplankommissie vir kleurlingskole het in sy konsepleerplan vir primêre skole wat op die oomblik behandel word, aan die hand gegee dat 2½ uur per week vir godsdiensonderrig in Stds. I, II en III en 2 uur per week in Stds. IV, V en VI afgesonder word.

(4) Dat kapitaal deur die Provinciale Raad beskikbaar gestel sal word om lokale op te rig. (Sien aanbeveling Dr. Viljoen-kommisie 1926.)

Antw. Op die oomblik skyn dit nie asof daar enige moontlikheid bestaan dat sodanige voorsiening gemaak sal word nie.

(5) Dat die vakansies hulle sal aanpas by die boerdery van die omgewing.

Antw. Veranderings in die vakansiedatums kan met toestemming van die skoolinspekteur geskied.

(6) Dat onderwysers in hierdie klas skole spesiaal vir hierdie soort werk sal voorberei en toegerus word.

Antw. Daar skyn nie 'n dringende behoeftie vir sulke gespesialiseerde opleiding op die oomblik te wees nie. Die behoeftes van plaasskoolonderwysers sal in gedagte gehou word in verband met die opleidingskursus vir primêre kleurlingonderwysers.

(7) Dat die boer (of boere) wat belang het by sodanige skool of skooltjies seggingskap sal hê oor die skool.

Antw. In die reël is die boer self bestuurder van so 'n skool.

3. Die Kommissie was van oordeel dat die saak deur hierdie antwoorde nie as opgelos kan beskou word nie, en het stapte gedoen om 'n verder onderhoud met die Superintendent-generaal van Onderwys en die Uitvoerende Kommissie van die Provinciale Raad te bewerkstellig. Weens die vertrek van die Superintendent-generaal van Onderwys na die buiteland, het die onderhoud nie plaasgevind nie.

Die Kommissie dra ook kennis van die aanstelling van 'n Kommissie deur die Regering om ondersoek te doen na die maatskaplike, ekonomiese en godsdienstige toestand van die gekleurde bevolking van die Unie. Van hierdie Kommissie was wyle Prof. J. du Plessis voorsitter, en na sy oorlyde het Prof. Wilcocks as sodanig opgetree. Die rapport van hierdie Kommissie is nog nie gepubliseer nie.

4. U Kommissie wens beleefdelik die volgende punte onder die aandag van die HoogEerw. Vergadering te bring:

(1) Dat gebruik gemaak sal word van die dienste van 'n dogter (of die eggenote) van boere om onder-

wys aan kleurlingkinders van die buurt te verskaf. Vir hierdie diens sal van die Departement van Onderwys 'n klein toelae vir die onderwyser en huur van die lokaal verkry moet word, en sodanige skooltjies sal onder die inspeksie van die Departement van Onderwys moet staan.

(2) Met betrekking tot plaasskole behoort die stelsel meer rekbaar te wees as die gewone stelsel, o.a. in die volgende opsigte:

- (a) Dat die ure van die skool per dag korter sal kan wees as die gewone.
- (b) Dat die vakansies hul sal aanpas by die omstandighede van die boerdery van die omgewing.
- (c) Dat 'n spesiale leerplan sal ingerig word na die behoefté van die kleurlingkinders van die omgewing.

(3) Dit is hoogs wenslik dat in verband met sodanige skole spesiale voorsiening gemaak sal word vir godsdiensonderwys en huistaal as medium.

(4) Dat stapte gedoen sal word om 'n opgaaf te verkry van die getal kleurlingkinders van skoolgaande ouderdom wat nie in skool is nie.

5. U Kommissie is sterk onder die indruk van die belangrikheid van hierdie saak, en wil vertrou dat die Sinode by wyse van 'n omsendbrief die aandag van betrokke persone en liggeme by hierdie saak sal bepaal en stapte sal doen om samewerking te bewerkstellig tussen liggeme wat in hierdie saak geïnteresseerd is.

Met verskuldigde hoogagtig,

U dienswillige dienare,

A. F. LOUW.
F. S. MALAN.
G. L. VAN HEERDE.
J. P. M. STOFBERG.
P. G. HUGO.
J. M. N. BREEDT (Sekretaris).

—
BYLAE.

Departement van Openbare Onderwys,
Kaapstad, 7 Junie 1935.

Aan alle Bestuurders van Kleurlingskole.

**VOERTAAL BY PRIMÈRE KLEURLING-
ONDERWYS.**

Onder verwysing na die Departement se sirkulêre brief van 5 Oktober 1934, betreffende die voertaal op sendingskole (sien ook Artikel 332 van Ordonnansie No. 5 van 1921), wens ek u mee te deel dat ek deur die Superintendent-generaal van Onderwys gelas is

om u hartelik te bedank vir die gegewens deur u verstrek, sowel as vir u wenke en aanbevelings.

Uit die gegewens blyk dit dat, hoewel daar baie skole is met huistaal-medium, daar tog nog 'n aansienlike aantal is wat teen hierdie elementêre opvoedkundige beginsel sondig.

Die beskouinge van die bestuurders wat van oordeel is dat daar, onder besondere omstandighede, van die beginsel van huistaal-medium afgewyk behoort te word, het die besondere aandag van die Superintendent-generaal van Onderwys geniet, maar hy het tot die gevolgtrekking gekom dat sulke menings nie op gesonde opvoedkundige beginsels berus nie.

Soos u wel weet, is die Departement wars van die uitoefening van dwang waar dit ook maar enigsins vermy kan word, maar waar hy geroepe is om oor die opvoedkundige belang van alle leerlinge te waak durf hy nie langer 'n onverskillige houding aanneem nie wanneer daar inbreuk gemaak word op die onvervreembare reg van elke leerling om sy eerste onderrig deur medium van die taal wat hy die beste verstaan te ontvang. Die Departement is dus baie begerig dat daar 'n end gemaak sal word aan die wantoestände wat daar nog heers.

Dit is my derhalwe opgedra om u te versoek die goedheid te wil hé om die Departement ook ten opsigte van die voertaal-vraagstuk op die skole wat onder u sorteer, u welwillende medewerking te verleen.

Dit sal die Superintendent-generaal van Onderwys aangenaam wees as u in die loop van hierdie jaar met die betrokke hoofde van skole die nodige reëlings wil tref vir die invoering van huistaal-medium ook op die skole wat ten opsigte van hierdie aangeleentheid tot dusver nog in gebreke gebly het.

Die Superintendent-generaal van Onderwys is van oordeel dat die bepalinge van hoofstuk 22 van die Gekonsolideerde Onderwysordonnansie (No. 5 van 1921 soos gewysig deur Ordonnansie No. 23 van 1925; u besit daar reeds 'n eksemplaar van), wat betrekking het op skole vir blanke kinders, ook van toepassing behoort te wees op kleurlingskole.

Soos u uit die genoemde hoofstuk van Ordonnansie No. 5 van 1921, soos gewysig, sal bemerk, besit elke ouer die reg om te versoek dat vir sover sy kinders betref die tweede taal geleidelik sal gebruik word as medium, en hierop het die Departement nikks teen nie, mits dit op oordeelkundige wyse geskied.

Die Departement is voornemens om in die loop van die eerste kwartaal van 1936 weer 'n omsendbrief aan u te rig, met die bedoeling om uit te vind in hoever u op die skole onder u beheer uitvoering gegee het aan die wense van die Superintendent-generaal van Onderwys ten aansien van die toepassing van die beginsels van huistaal-medium.

H. Z. VAN DER MERWE,
Sekretaris.

VERDERE BESKRYWINGSPUNTE

242. 'n Brief van die H.E. Sinodale Kommissie van die N.G. Kerk in die O.V.S. insake klagte teen Ds. C. F. Scheepers.

243. 'n Brief van die H.E. Sinodale Kommissie van die N.G. Kerk in die O.V.S. insake die toekoms van die Sending-Instituut op Wellington.

244. Die Sinode spreek sy mening uit en gee leiding of die leer van die "tweede seën" (Second blessing) wat soveel verwarring in ons Kerk veroorsaak, te rym is met 'n deeglike eksegese van die Heilige Skrif, en met ons Belydenisskrifte.—*Ds. T. J. Kotzé.*

245. Met die oog op die ontwrigte tyd waarin ons leef, beklemtoon die Sinode die noodsaaklikheid van 'n deeglike keunis van die Bybelse geskiedenis en van al drie ons Belydenisskrifte — vir sover dit moontlik is, by die Katkisasie.—*Ds. T. J. Kotzé.*

246. Die Sinode ondersoek en bespreek die wenslikheid, die noodsaaklikheid, en die moontlikheid van 'n hechter grondslag vir die Christen-Studente-Vereniging en die N.G. Kerk in Suid-Afrika, en gee dan leiding.—*Ds. T. J. Kotzé.*

247. 'n Aanbeveling van die Kerkkantoor-kommis-sie dat die N.H. of G. gemeente Vergenoeg, wat as deelhebber aan die Predikante-Pensioenfonds toegelaat is, op versoek van die Transvaalse Sinodale Kommissie onder Klas III van die deelhebbers sal val.

248. Met die oog op die uitbreiding van die werkzaamhede van die Suid-Afrikaanse Bybelvereniging, stel die Sinode deeglike ondersoek in na die terme van die ooreenkoms wat tussen die oorspronklike eienaars en die Sinode aangegaan is by die oorname van die Vereniging deur laasgenoemde in 1903.—*Predikant van Wynberg.*

249. Met referre tot die verslag van die reken-kundige oor die Predikante-Pensioenfonds (1932—1936) waarin aanbevele word dat, weens 'n tekort in die fonds, die pensioene voorlopig met 5 persent sal verminder word, enlettende op die feit dat voormalde pensioene grotendeels, so nie geheel nie, afhanglik is van die bydraes van die deelhebbende gemeentes en van die wisselende en nog altyd dalende rentekoers, neem u kommissie die vryheid om aan te beveel dat die Sinode maatreëls sal neem om die pensioene op 'n vaste voet te stel sodat pensioenarisie iets kan hê waarop gereken kan word.—*Kerkkantoor-kommis-sie.*

250. Die Sinode oorweeg ernstig die moontlikheid van 'n gelyke verteenwoordiging van predikante en ouderlinge op die Sinode.—*Kerkraad van Robertson.*

251. Aansoek van Ds. H. C. J. Flemming om deel-hebber te mag wees aan die Predikante-Weduwe-pensioenfonds. (Sien Bp. 207.)

252. Die Sinode sien sy weg nie oop om steun te verleen aan die Teologiese Fakulteit van die N.H. of G. Kerk in Transvaal vir die opleiding van evangeliedienare nie.—*D. G. Cillie, Ouderling van Stellenbosch.*

253. Briefe van die Sekretaris van die Algemene Presbiteriaanse Alliansie versoekende (a) om die benoeming van 'n afgevaardigde na die Kongres van die Alliansie te Montreal, Kanada, van 23 tot 30 Junie 1937, en (b) om die benoeming van een persoon as lid en verteenwoordiger van ons Kerk op die Alliansie vir die 4 jaar, 1937—1941, die tydperk tussen die 15e en 16e Kongresse.

254. 'n Brief van die Algemene Sendingkommissie van die N.G. Kerk, O.V.S., insake (a) die Verenigde Sendingblad, (b) die Christenraad van Suid-Afrika, (c) die verslag van die Naturelle-Onderwyskommissie.

255. 'n Brief van die Christen-Studente-Vereniging van Suid-Afrika aansoek doen om deelname aan die Predikante-Pensioenfonds, ten gunste van die Algemene Sekretaris van genoemde Vereniging.

256. Met die oog op die moeilikhede in verskillende gemeentes, veroorsaak deur die A.E.B. en die los predikante, en met die oog op die onkonfessionele karakter van die Oxford-Groep, neem die H.E. Sinode sy besluit van 1932 in revisie, en maan hy alle kerkrade aan om hulle steun prakties sowel as andersins aan genoemde bewegings en persone te ontsé.—*Predikante van Goodwood en Bellville.*

257. Die H.E. Sinode keur die stigting van 'n nuwe Teologiese Fakulteit in Transvaal af, en ontsé daar-aan alle steun, moreel sowel as andersins.—*Predikante van Goodwood en Bellville.*

258. Die Sinode spreek hom uit teen die interkerk-like grondslag van die Christen-Studente-Vereniging, en beveel aan 'n grondslag wat ooreenstem met die konfessies van die N.G. Kerk.—*Predikante van Goodwood en Bellville.*

259. Met die oog op die kennelike agteruitgang van die Godsdiensonderwys op ons laer en hoër skole, spreek die H.E. Sinode hom uit ten gunste van, en sê sy steun toe, aan die pogings wat daar aangewend word vir 'n onderwysstelsel op christelik-nasionale grondslag.—*Predikante van Goodwood en Bellville.*

260. Die Sinode keur inderminne nie die stigting van 'n Teologiese Fakulteit te Pretoria vir die opleiding van predikante vir ons Kerk, goed nie.—*Ds. T. J. Kotzé, Robertson.*

261. Om die eenheid en suiwerheid van leer en lewe in ons Kerk te bevorder, spreek die Sinode hom uit oor die Oxford-Groep-beweging, en gee so leiding.—*Ds. T. J. Kotzé, Robertson.*

262. Versoek van die Algemene Sendingkommisie dat die Sinode voorsiening sal maak vir 'n spesiale dag, waarop die geestelike lewe van die Kerk sal bespreek word.

263. Versoek van die Algemene Sendingkommisie dat die Sinode 'n hele dag van sy sitting as 'n spesiale Sendingdag sal afsonder, afgesien van die gewone besprekinge na aanleiding van Raporte en Beskrywingspunte (punt 26, pag. 75).

264. Die H.E. Sinode word versoek om 'n kommissie aan te stel om die saak van die Nuwe Onderwysbond na te gaan, ons Kerk voor te lig oor die strewe van gemelde Bond, en middele aan die hand te gee om sy verderlike uitwerking op skool en huis deur middel van verkeerde beïnvloeding van kinders en onderwysers teen te gaan, en waar nodig, die saak voor die aandag te bring van die Onderwysdepartement en ander betrokke liggeme.—*Kerkraad van Barrydale.*

265. Daar dit blyk dat sedert die stigting van die gemeente, nie aan die eise van die wet voldoen is met betrekking tot die kiesing van kerkraadslede nie, so versoek die Eerw. Kerkraad die HoogEerw. Sinode om sy sanksie te gee aan alle besluite wat geneem is.—*Kerkraad van Moria.*

266. Brief van Ouderling I. J. Bosman, van Sterkstroom, insake die bearbeiding van ons volksgenote in Ghansiesland.

267. Brief van die H.E. Scriba Synodi van die Transvaalse Kerk insake die Predikante-Pensioenfonds, en die sienswyse van die Kerkkantoor-kommisie daaroor. (Sien Acta Synodi, 1932, pagg. 189, 190.)

268. Brief van die Algemene Armsorgkommisie van die Vrystaatse Kerk insake die Panda-Fonds. (Sien Bp. 119.)

269. Die H.E. Sinode stel alle moontlike pogings in die werk om Godsdiensonderwys in ons publieke skole, veral wat die middelbare afdeling betref, meer doeltreffend te laat geskied.—*Kerkraad van Riebeek-Oos.*

270. 'n Versoek van die kolporteur J. H. Smith om pensioen of ander voorsiening as hy moet aftree.

A. J. VAN WYK,
Franschhoek,
17 September 1936.

Scriba Synodi